דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום חמישי, ב' באב תשמ"ו, 7 באוגוסט 1986 • גליון 18879

היום 12 עמודים • המחיר 0.75 אג', באילת 0.65 אג'

היום בדבר
- וגרה יונה עם נץ – עליזה ולך
- תיקון לחוק הבניה, צעד אחורה – רחל אלתרמן
- מותר לחלום באילת – שלמה קרמר
- מעצרים ברהט, כרעם ביום בהיר – אמיר רוזנבליט
- בורסה וכלכלה (עמוד 4־5), עכשיו (עמוד 9)
- כל הארץ (עמוד 10), כוכבים ולילות (עמוד 11)

מזג האויר

(עת). – תחזית מזג האויר להיום:
ירושלים: 27־19, רמת הגולן: 29־19, נהריה: 29־20, צפת: 28־18, טבריה: 36־23, נצרת: 30־21, עפולה: 32־22, השומרון: 30־20, תל־אביב: 30־22, לוד: 30־23, יריחו: 37־24, עזה: 29־22. באר־שבע: 32־21, אילת: 39־25.

שמונה אנשי שב"כ נוספים יפנו לנשיא: גם אנו זכאים לחנינה

הערכות: אם יזכו גם הם בחנינה לא יהיה מקום להמשך חקירת המשטרה

מאת סופרו המדיני של „דבר" יהושע צימוקי, ומערכת „דבר" בירושלים

שמונה אנשי שב"כ נוספים אשר היו מעורבים באירועים ליד האוטובוס של „אגד" בקו 300 שנחטף בדרכו לאשקלון יגישו בזמן הקרוב בקשות חנינה לנשיא המדינה. העובדים יטענו בבקשותיהם כי אם נותני ההוראות לבצע מעשים זכו בידי נשיא המדינה, מן הראוי שיזכו בה גם מבצעי המעשים.

מקורות בירושלים העריכו, כי אם יזכו העובדים הנוספים של השב"כ בחנינה לא יהיה למעשה עוד מקום להמשיך בחקירת המשטרה בפרשת האוטובוס בקו 300. עובדי השב"כ שכבר זכו בחנינת הנשיא יחוסנו עם היפתחה חקירת המשטרה להעיד בפרשה.

יש להניח, כי הדיון לגבי בקשות אלו יהיה קולקטיבי ולאו דווקא אישי, בגלל אופי העניין.

חלק מהעותרים לבג"ץ מעיינים בחומר, כדי לבדוק אפשרות לבקש דיון נוסף במסגרת של חמישה שופטים עליונים בעתירות החנינות.

נשיא המדינה חיים הרצוג סירב אתמול בתוקף להגיב על החלטת הבג"צ. דוברו, עמי גלוסקא, הבהיר, כי עד כה לא נתקבלו כל בקשות חנינה נוספות, ואם תתקבלנה בקשות נוספות תידון כל בקשה לגופה.

שר המשפטים אברהם שריר אמר אתמול, כי החלטת בג"צ בעניין החנינות רק תומכת בצעדים שננקטו על־ידי הנשיא, הממשלה והיועץ המשפטי לממשלה ושבכך יש לראות צעד נוסף קדימה לפתרון הנושא שהסעיר את המדינה.

דוברת השר דבורה גנני הבהירה, כי עד כה לא הופנו ללשכת שר המשפטים בקשות חנינה נוספות.

מקורות משפטיים בכירים הבהירו אתמול, כי החוק קובע מנגנון נוסף של דיון בבית־דין גבוה לצדק. החוק קובע באלו תנאים יעניק נשיא ביהמ"ש העליון דיון נוסף. המדובר הוא בהלכה חדשה חשובה וקשה. במקרה דנן הבסיס העיקרי לעתירה נוספת יהיה דעת המיעוט של השופט אהרון ברק, שקבע כי שימוש זה בסמכות החנינה על־ידי הנשיא סותרת את העקרון של משטר דמוקרטי.

היועץ המשפטי לממשלה בצאתו מבית המשפט אתמול (צילום: י.פ.פ.א.)

תגובות נוספות – קרא בעמוד 2

עיקרי פסיקת בג"ץ – קרא בעמוד 10

שר המשפטים לשעבר בראיון ל„דבר":

צדוק: החלטת בג"ץ מתאימה לדיון נוסף

בשל היותה תואמת את התנאים חשובה, קשה או חדשנית

מאת סופר „דבר"

חיים צדוק, שר המשפטים לשעבר, סבור, כי החלטת בג"צ בעניין סמכות החנינה של הנשיא, בטרם הרשעה מתאימה לדיון נוסף. צדוק העניק אתמול ראיון ל„דבר".

● [illegible] את החנינה לאנשי השב"כ ואת ההחלטה [illegible] אתה סבור כך גם לאחר החלטת בג"צ [illegible]

הכינוי שלי היה מכוון [illegible] הפעולות, שהיתה [illegible] מהתבטאות ראש השב"כ ומתגובה של הנשיא. מטרת הפעולות המשולבות האלה היתה לשים קץ ל„מחול השדים" או, במילים אחרות, לחסום כל חקירה בפרשה. היועץ המשפטי לממשלה גם אמר, כי [illegible] המשפטי אין שמץ [illegible] סייג, ולא שונה [illegible] כי אין כוונה להשאיר אף אדם מעורב בפרשה מחוץ לחקירה. מכאן שהמטרה של החנינות למנוע כל חקירה לא הושגה, ובעניין זה ידו של פרופ' זמיר היתה על העליונה.

● לאחר שאנשי החנינות שכבר ניתנו ומאחר שניתן לשער שתינתן חנינה גם לאנשי שב"כ נוספים, מה הטעם בחקירה?

איני מוכן לשער בשלב זה שום דבר. אם יהיו בקשות חנינה נוספות יצטרך הנשיא לשקול יחד עם שר המשפטים כל בקשה בפני עצמה. גם פסק הדין של הרוב הקובע את ההלכה המחייבת, שלפיה יש לנשיא סמכות לחון אדם בטרם חקירה ובטרם משפט מסייג הפעלתה של סמכות זאת בסייגים חמורים.

● האם ראוי שיהיה דיון נוסף על סמכות החנינה?

היוזמה לדיון נוסף צריכה לבוא מצד אחד העותרים שחלק על ההלכה. בית המשפט הכריע ברוב דעות כפי שהכריע וזאת היא ההלכה, אבל נראה לי, שזהו מקרה מתאים לדיון נוסף, מאחר שמדובר בהלכה התואמת את התנאים לדיון נוסף: הלכה שהיא חשובה, קשה או חדשנית.

● [illegible] יהיה לחקור את מעשי הדרג המדיני?

[illegible] היועץ המשפטי הודיע במפורש שכל הדרגים ייחקרו מאותן הסמכויות ועד הדרג המדיני. רק על יסוד ההודעה הזאת לא ראה בג"צ צורך לצוות על חקירה מאחר שהוא סמך, ובצדק, על כך, שתקויים הבטחת היועץ המשפטי, שניתנה גם על דעת מפכ"ל המשטרה.

● לפי המצב המשפטי היום אנשי השב"כ שקיבלו חנינה אינם חשודים. לכן אין הם זכאים לסרב להשיב לשאלות החוקרים במגמה שהם עלולים להפליל את עצמם. אבל אם יתקיים דיון נוסף שבו יבוטלו החנינות שוב יהיו אנשי השב"כ חשודים. הם ייפגעו איפוא מכך שבשלב הראשון של החקירה לא ניתנה להם הזכות לסרב להשיב לשאלות המפלילות.

לדעתי, המשטרה והיועץ המשפטי חייבים לפעול לפי המצב החוקי הקיים כפי שהוא מתפרש מפסק הדין שניתן זה עתה. אל למשטרה לשבש את החקירה שלה מתוך התחשבות באפשרות המבוססת על שתי הנחות היפותטיות: א. שתוגש בקשה לדיון נוסף. ב. שבדיון הנוסף יהפוך בית המשפט על פיה את ההלכה שנפסקה זה עתה.

● האם לדעתך רצוי לתקן את החוק כדי למנוע מהנשיא אפשרות לתת חנינה בטרם הרשעה?

הסמכות לתת חנינה בטרם הרשעה לא הופעלה מאז קום המדינה. אם בעתיד תופעל סמכות זאת בהתאם לסייגים החמורים שקבע בית המשפט, לא הייתי רואה הצדקה לשינוי החוק הקיים. אם יתברר שיהיה שימוש מגונה בסמכות הזאת, אז יהיה צורך לשקול אפשרות של תיקון החוק.

מקורות מהימנים ל„דבר":

הפנטגון מנסח לרבין תשובה חיובית בעניין חוזי הלביא

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – בפנטגון מנסחים עתה תשובה לבקשת שר־הבטחון יצחק רבין שיוסרו המגבלות מהתקשרות חוזי ה„לביא", כך מסרו אמש מקורות מהימנים, שהעריכו כי התשובה תהיה חיובית, אך תותיר רק שלב נוסף בתהליך ההתדיינות הישראלי עם הפנטגון על עתיד ה„לביא".

רבין כתב השבוע לעמיתו קספר ויינברגר, בתגובה לאיגרת ויינברגר שהגבילה את הפשרת ההתקשרויות לארבעה חודשים. לדברי המקורות, צפוי כי ויינברגר ייאות הפעם לבקשת רבין, גם אם יבהיר שהיענותו מביעה שיתוף פעולה ישראלי מלא כבעבר עם המסתייגים מה„לביא" בממשל ריגן.

יועצו הכלכלי של ראש־הממשלה שמעון פרס אמנון נויבך הביע בראיון ל„ואשינגטון פוסט" חשש מהצטמצמות כלל הסיוע הבטחוני והכלכלי של ארה"ב לישראל לשני מיליארד דולר לשנה, בסוף העשור, אם יישארו בתוקפם קיצוצי חוק גראם־רודמן.

בניכוי החזר החובות הישראלי לארה"ב, יישארו לרכש צבאי 100 מיליון דולר לשנה בלבד, בנוסף למימון ה„לביא".

עוזר סגן שר־ההגנה דב זקהיים אמר ל„פוסט", כי ישראל חסרה תשתית מינהלית בהיקף הדרוש לתמיכה „במכלול צבאי־תעשייתי מתרחב" וכי תוכנית ה„לביא" מעוררת תהיות חשובות על תפקיד המגזר הביטחוני בכלכלת ישראל.

שגריר ארה"ב בישראל תומאס פיקרינג הציע לפקידים ישראלים לדחות את „ייצוא ה„לביא" עד ליישוב המחלוקת עם הפנטגון על אומדני עלות המטוס, דיווח „פוסט".

פקיד בכיר בסטייט דיפרטמנט אמר לעיתון, כי הקונגרס חמק עד עתה מדיון בשאלה המרכזית של מימון ה„לביא", כלומר „עד כמה נאות שארה"ב תפתח בחו"ל מטוס־קרב". פקיד בפנטגון הוסיף, כי „מדהים לחשוב שסייענו לישראל לפתח מטוס־קרב שבו לא נשתמש לעולם".

תקוות הבכירה

בדוחו על תקוות הייצוא של ה„לביא", מצטט „פוסט" במסמכי התעשייה האווירית, שלפיהם שאפה בראשית העשור למכור 407 מטוסים למדינות כארגנטינה, צ'ילה, דרום־אפריקה וטאיוואן.

כיבוש 17 אחוזים מהשוק העולמי תוכנן, בין השאר, על יסוד המתיחות ביחסי ארגנטינה־צ'ילה. התעשיה האווירית ביקשה לנצל סיכסוך גבול ביניהן ולהציע את ה„לביא" לשתיהן.

רוב עובדי השירות הציבורי יקודמו בדרגה עוד לפני מרס

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

התקדמות רבה הושגה אתמול במשא ומתן על הסכם השכר החדש ל־400,000 עובדי השירות הציבורי. רוב העובדים יקודמו בדרגה עוד לפני מארס 87'.

תשע שעות תמימות נמשכו אתמול הדיונים בין נציגי ההסתדרות בראשות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, לבין אנשי האוצר בראשותו של הממונה על השכר במשרד, הלל דוזאי. במהלך הפגישה שהתקיימה בבניין ההסתדרות הסכימו שני הצדדים שכל העובדים שדרגתם תחילית ועד דרגה כ' בדירוג האחיד וכן העובדים שעד דרגה 9 בדירוג המקצועי יקודמו בסולם הדירוג.

עדיין אין הסכמה לגבי קידומם של עובדים בכירים בדרגות כ"א עד כ"ג ובדרגות המקצועיות 10 עד 12. בדרגות אלה שוהים בעיקר סמנכ"לים, מנהלי אגפים במשרדי ממשלה ומנהלים של שירותים ארציים. ואולם מאחר שלשכבה זו כח לחץ רב, מעריכים כי בסופו של דבר „יתקפלו" אנשי האוצר ויאותו גם לקידומם של אלה.

ההסדר שלפיו יקודמו עובדי השירות הציבורי בסולם הדירוג (רובם או כולם) משמש תחליף לתוספת שכר כללית. באוצר ובהסתדרות כאחד גורסים שקידום בדרגות ימנע התעוררות אינפלציונית בנסק, שלא כמו תוספות השכר הישירות.

ההסדר של קידום בדרגות יחול גם על גמלאי השירות הציבורי. במקביל ימשיכו לפעול ועדות משותפות להסתדרות ולמעסיקים הציבוריים הבוחנות את האפשרויות לקיצור שבוע העבודה ולשיפור מצבם של הגמלאים.

שאלון לממשלת ישראל – במקום זימון עדים בפרשת המצרר

עם זאת, אפשרות תישאול נציגי תע"ש וחברי משלחת משרד הביטחון בניו־יורק עדיין לא בוטלה כליל

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – במשא־ומתן שקדם להסכמת משרד המשפטים האמריקאי לביטול צווי ההתייצבות לעדות לאנשי תע"ש ומשלחת משרד־הביטחון בניו־יורק סוכם, כי במקום הופעתם בפני חבר־מושבעים גדול, המעיין בחומר הראיות בפרשת מכירת פצצות המצרר, יוגש שאלון לממשלת ישראל.

בכך נעשתה הממשלה כתובת לשיתוף הפעולה בחקירת הפרשה, במקום נציגי מערכת הבטחון להזין כמעשיהם האישיים של הצווים.

המשא־ומתן נקלע לרגעים מתוחים, עד להחלטת עוזר שר־המשפטים סטיבן טרוט לבטל את הצווים „בלי לפגוע בזכויות" ולהסתפק, לפי שעה, בהגשת „תשובון" ישראלי לשאלון האמריקאי.

אפשרות תישאולם של ישראלים לא בוטלה, אך רק לאחר התקדמות החקירה ייקבע אם יש בה צורך. גם אם יתושאלו ישראלים, לא יתחדשו צווי ההתייצבות לעדות. פרוס וזווחרו שוכנעו, כי ישראל מוכנה למאבק משפטי ממושך בסוגיית חסינות של עובדי משלחת משרד־הבטחון. לדבריהם, ייכנע משרד־המשפטים מלעסוק בסוגיה עקרונית זו עד תום חקירת המצרר והוא רואה בה עניין להתמקחות ישראלית עם הסטייט־דיפרטמנט.

„ניו־יורק טיימס" ציטט אתמול פקיד בשירותי המכס, שהביע אכזבה מביטול הצווים וטען, כי משרד־המשפטים לא נועץ במכס. „ואשינגטון פוסט" ציטט תובע פדראלי, שתירץ את ביטול הצווים ב„אבטחה כבדה של משלחת משרד־הביטחון בשוטרים ישראלים החמושים ב„עוזי", כך שביצוע צווי־חיפוש שם בלי שתוף פעולה ישראלי עלול להיות בעייתי.

דיפלומט סובייטי בכיר:

„לא יחודשו יחסים מלאים עם ישראל בלי שינוי עמדותיה כלפי הערבים"

מאת דן אבידן, שליח „דבר" בקאהיר

סגן מנהל מחלקת המזרח התיכון במשרד החוץ הסובייטי, ולאדימיר גודאייב, טוען כי בריה"מ־המועצות לא תחדש את יחסיה הדיפלומטיים המלאים עם ישראל כל עוד לא יחול שינוי מהותי בעמדות המדיניות הנוכחיות של ישראל כלפי הערבים.

גודאייב אמר את הדברים בקאהיר בראשית השבוע, בתום ביקור של כמה ימים במצרים. עם זאת, אמר הפקיד הסובייטי, כי ברגע שישראל תשנה את גישותיה הנוכחיות כלפי הסכסוך הישראלי־ערבי, תהיה בריה"מ־המועצות מוכנה לדון עימה בחידוש היחסים הדיפלומטיים בהיקף מלא.

סוכם סופית הרכב הצוות הישראלי לשיחות עם הסובייטים בהלסינקי

מאת סופרו המדיני של „דבר"

הצוות הישראלי שייצא להלסינקי לשיחות עם הרוסים ביום ראשון בעוד שבועיים יכלול את מנהל מחלקת מזרח אירופה במשרד החוץ יהודה הורן, יצחק שלף, מנהל מחלקת התביעות בלשכה המשפטית של משרד החוץ, שני דיפלומטים נוספים ומתורגמן – על כך הבוקר סופית במשרד החוץ.

השר משה ארנס דורש לקיים דיון מוקדם בקבינט או בממשלה לפני שתצא משלחת ישראל לשיחות עם הסובייטים. השר ארנס סבור, כי על הממשלה למנות שר מיוחד שיטפל בנושא יהדות בריה"מ־המועצות.

אליקים רובינשטיין מונה למזכיר הממשלה לאחר ביצוע הרוטציה

מאת סופרו המדיני של „דבר"

אליקים רובינשטיין המכהן כציר בשגרירות ישראל בוואשינגטון, מונה למזכיר הממשלה לאחר ביצוע הרוטציה במשרד ראש הממשלה.

רובינשטיין מכהן זה כשנה בתפקיד הציר המדיני בשגרירות ישראל בוואשינגטון. קודם־לכן היה היועץ המשפטי של משרד החוץ ולפני כן שימש יועץ מדיני למשה דיין, שעה שכיהן כשר החוץ.

ועדת המינויים של משרד החוץ מינתה אתמול עוד שורה של מינויים בשירות החוץ: צבי נאמן מונה למנהל מחלקת הכנסיות, נסים יצחק מונה שגריר בבוליביה ויעקב ברכה מונה שגריר בפרגוואי. מרדכי ידיד יהיה סגן הקונסול הכללי בניו־יורק, טרם מונה שגריר לשגרירות ישראל ברומא ועדיין לא מונו קונסולים כלליים במונטריאול, טורונטו ובוסטון.

מסורב העליה אלכסנדר קושניר – בישראל

„13 שנה חלמתי לראות את הבן שלי, ללטף אותו – עכשיו הוא בא!"

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

אלכסנדר קושניר, מסורב עליה זה עשר שנים, הגיע אתמול מברה"מ לווינה בדרכו לישראל, שם ממתינים לו אמו רחל ואחיו הצעיר, אותם ראה באחרונה לפני 13 שנה.

קושניר בן 38, מהנדס בניין מאודסה, הגיש בקשת עליה ביולי 1976 ונענה בסירוב. הוא פוטר מעבודתו והתפרנס בעבודות מזדמנות. בקשות חוזרות ונשנות להיתרי יציאה נדחו ללא סיבה.

אביו של קושניר, שהיה מהנדס בניין ראשי באודסה, נהרג בתאונת עבודה בדצמבר 1970. אימו רחל ואחיו הצעיר, חיים, עלו ארצה ב־1973 ומאז הם ממתינים לבואו. לפני חודשיים

קיבל היתר עליה וכמה ימים לאחר מכן נאמר לו שעד שלא יגמור לשפץ את הדירה שבה הוא מתגורר, לא יותר לו לעזוב. לאחר שגייס כספים ושיפץ את הדירה, אופשר לו לצאת, ואתמול בצהריים הגיע לוינה.

„אין טרגדיה יותר קשה לאמא מאשר לא לראות את הבן שלה 13 שנה", אמרה אתמול האם, רחל קושניר, חברת ועד „אמהות למען חופש". „13 שנה, ביום ובלילה, בחורף ובסתיו, חלמתי לראות את הבן שלי, לגעת בו, ללטף את הפנים שלו, ורק עכשיו הוא בא. הלכתי ברחוב, נסעתי באוטובוס, ישבתי בעבודה ורק דיברתי עם הבן שלי. אמרתי לו: אליצ'וק, הבן היקר והאהוב שלי, לאמא אין כבר כוח. אני הרוסה ומאבדת את התקווה, אבל אני בבטיחה שאני אלך עד הסוף, עד המוות שלי, עד שאני אוציא אותך משם. עזבתי אותו בחור בן 25. היום הוא גבר בן 38, רווק, בודד כמו זאב בין אנשים".

מצרים דחתה בקשה לפתוח בקהיר סניפי בנקים ישראליים

מאת דן אבידן, סופר „דבר" בקאהיר

קאהיר, (מיוחד ל„דבר"). – ממשלת מצרים דחתה באחרונה בקשה ישראלית לאפשר לבנקים מישראל לפעול במצרים ולפתוח סניפים בקאהיר – דיווח אתמול העיתון המצרי „אלאהאלי".

לפי גרסת העתון, המשקף בכתבותיו את עמדות מפלגת השמאל המרקסיסטית המתנגדת לחוזה השלום הישראלי־מצרי, הביעה ממשלת מצרים את הסכמתה להרחיב בעתיד את היקף הסחר עם ישראל, בתנאי שקודם לכך תבוא בעיית טאבה על פתרונה.

עוד דיווח העיתון, כי בשבוע הבא אמורה להגיע לקאהיר משלחת של כלכלנים ומומחי תיירות מישראל, במטרה לדון עם המצרים בהרחבת קשרי הסחר והתיירות בין שתי המדינות. לידיעות אלה אין אישור במקורות אחרים.

המכונית המתלקחת היתה קבר בוער למשפחת אוחיון

מסוקים הוזעקו למקום – אך רק האב חולץ בחיים – במצב קשה • האם, שלושת ילדיה ואחיינית מקנדה נשרפו למוות

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר" וכתבי עת"ם

(עת). – חמישה בני משפחה מבאר־שבע נספו אתמול בערב בתאונת דרכים בצפון לאילת. אבי המשפחה אושפז במצב קשה בביה"ח „יוספטל" באילת.

בני הזוג מבאר־שבע יצאו לפנות ערב מאילת לביתם. במכוניתם נסעו גם שלושת ילדיהם ואחיינית מקנדה, שהתארחה איתם בחופשה באילת. סמוך לשעה 6 בערב הגיעה המכונית לאיזור קיבוץ יהל שבכביש הערבה, ומסיבה שטרם הובררה התהפכה המכונית ונשרפה כליל. מסוקים הוזעקו למקום התאונה. האב, שנהג במכונית, הובהל באמבולנס לביה"ח „יוספטל", במצב קשה.

עם פינוי הנוסעים מהמכונית הבוערת הוברר, שהאם ושלושת ילדיה נהרגו בתאונה ושהאחיינית נפטרה מפצעיה זמן קצר לאחר מכן.

משטרת מרחב הנגב פתחה בחקירה לבדיקת נסיבות התאונה.

שכני המשפחה מספרים

„בחוק הגורל הוא שדווקא איטה, בת יחידה להורים קשישים בחדרה, אשר דאגה להם כל הזמן, „שברה את הראש" כיצד לטפל בהם חרף הריחוק הגיאוגרפי, מצאה את מותה בתאונה כל כך קטלנית", אמרה אמש, כשדמעות עצורות בעיניה, שושנה נוביק, ידידתה ושכנתה של איטה אוחיון, אשר נהרגה אתמול ביחד עם שלוש בנותיה ואחיינית בעלה בתאונת דרכים בכביש הערבה.

איטה אוחיון (38) שעסקה בהוראה ב־15 השנים האחרונות לימדה בבית הספר להוראת מבוגרים במתנ"ס העירוני בשכונה ד' בבאר־שבע. את אלברט (40) הכירה בעת שירתה כמורה חיילת בבאר־שבע. אלברט, עובד חברת רחוב במסגרת המחלקה לשירותים חברתיים בעיריית באר־שבע, נשא את איטה לאשה זמן קצר לאחר היכרותם ונולדו להם שלוש בנות: שגיא (14), אוריאלה (12) ושני (5 וחצי). שכני משפחת אוחיון ברחוב ביאליק בבאר־שבע קיבלו אתמול בתדהמה ובאי אמון את הבשורה על התאונה הקטלנית. „זו היתה משפחה חברותית שקטה ונחמדה", אמרה אמש השכנה מרים טריגרמן.

בני משפחת אוחיון יצאו ביום ראשון מבאר־שבע לטיול לאילת לאחר שביום שבת שבו מביקור בחדרה בבית הוריה של איטה, אם המשפחה. אלברט אוחיון, שרוב אחיו מתגוררים בקנדה, ארח בביתו את האחיינית ליאן בת ה־12 וחצי. הם ערכו טיולים ברחבי הארץ, מכיוון שרצו להראות לאחיינית מקנדה את יופיה של הארץ. „כמה טראגי שבטיול הזה מצאה האחיינית את מותה ביחד עם יתר בני המשפחה", אמרה אמש ידידת המשפחה, שושנה נוביק. בתה, קרן (15) היא חברה מילדות של שגיא אוחיון, שאף היא מצאה את מותה בתאונה.

קרן, העולה לכיתה ט', למדה עם שגיא בכיתה אחת במשך שמונה שנים בבית הספר „אחווה" בבאר־שבע. „שגיא היתה החברה הכי טובה שלי", אמרה קרן, „היא אהבה מאוד לצייר ולהתלבש יפה. שגיא היתה פייטנית מאוד ואהבה מאוד לעזור לאנשים".

עמירם כלפון, מנהל היחידה לשירותים חברתיים בעיריית באר־שבע עובד ביחד עם אלברט אוחיון מאז שנת 1966. „אלברט הוא עובד חברות רחוב אינטליגנטי האוהב לעבוד עם אנשים", סיפר. „לא אחת הביע ספקות באשר לאפשרויות קידומו במסגרת עבודתו, שמא עלול הדבר להרחיקו מעבודת השדה".

עוד 2 תאונות בדרום

בשתי תאונות אחרות שארעו אתמול באיזור הדרום נהרג אדם אחד ושבעה אנשים נפצעו.

סמוך לשעה ארבע אחה"צ נסעה מונית מצפון לדרום. נראה כי היא לא צייתה לתמרור „עצור", כשנכנסה לצומת „גבעתי". משאית החברה, שנסעה מאשקלון מזרחה, הגיעה אף היא לצומת והתנגשה במונית שהתהפכה. כתוצאה מכך נהרג אדם אחד, שניים נפצעו קשה ושלושה נפצעו פצעים קלים יותר.

עד כה נמסר לפרסום רק שמות שניים מהנפגעים: מיכאל חדד (30) וציפורה דנקנר (29) שנפצעו פצעים קלים.

שלושה מהנפגעים הם תושבי הרצליה. שניים מהם נפצעו קשה. כשהתקבלה הידיעה על התאונה יצאה מתחנת משטרת קריית־גת ניידת בה נסעו רס"ר משה דורון והשוטר אליהו בריבי. הניידת, שהפעילה צופר ואור מהבהב על הגג, הגיעה לצומת המרומזר בכביש פלוגות. היא נכנסה לצומת באור אדום והתנגשה במכונית צבאית, שנסעה מדרום לצפון. כתוצאה מההתנגשות זו נפצעו פצעים קלים שני אנשי המשטרה.

חוקרי ענף התנועה של מרחב לכיש חוקרים את נסיבות התאונה.

סיום מחלוקת טאבה היום או מחר – בידי המועצה המצרית

מאת דן אבידן, שליח „דבר" בקהיר

קהיר (מיוחד ל„דבר"). – המועצה הלאומית המצרית לעניין טאבה התכנסה אמש בקהיר בראשות המישפטן נביל אלערבי, יו"ר המשלחת המצרית לשיחות טאבה. חברי המועצה אמורים להכריע בכינוס זה אם לסמוך את ידם על ההצעות האמריקאיות האחרונות ליישוב מחלוקת טאבה. אם תאשר המועצה הצעות אלה יתכן שעוד היום או מחר יחתמו משלחות ישראל ומצרים בקהיר על נוסח מוסכם של שטר הבוררות.

אמש נותרו נושאים אחדים שנויים במחלוקת בין הצדדים. המחלוקת מתמקדת בהתנגדות ישראל לוותר על דרישתה שיותר לה לסמן במפה שתצורף לשטר הבוררות את קו הגבול כפי שסומן ב־1906 ושלפיו כלולה טאבה בשטח ארץ ישראל. המצרים מתנגדים לכך ותובעים שבמפה יסומן רק קו הגבול המנדטורי, כפי שהוא מופיע במפת הסכם השלום הישראלי־מצרי. ישראל העלתה כהצעה פשרה להסכים כליל את מפת הגבול משטר הבוררות ולהסתפק בתצלומי אוויר שייעשו בסיוע האמריקאים ושבהם יסמן כל צד את מיקומן של אבני־הגבול כפי שהדבר נראה לו. אם תאשר המועצה הלאומית המצרית לעניין טאבה הצעה זו, הדבר יסלול את הדרך לחתימה על שטר בוררות מוסכם עוד בסיבוב השיחות הנוכחי בקהיר.

בינתיים הושגה אתמול התקדמות בשתי סוגיות נוספות שהיו שנויות במחלוקת בין הצדדים. בפגישה שקיימו מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי ועוזריו עם נציגים בכירים של משרד המשפטים בקהיר העלו המצרים הצעות קונסטרוקטיביות לפתרון בעיית תשלום הפיצויים למשפחות שבניהן נרצחו בתקרית ראס בורקה. כמו כן הושגה התקדמות בהשגת הסכמה על השיטה שבה יבצעו מודדים מישראל וממצרים את סימון אבני המחלוקת בשטח טאבה. בעניין זה הוחלט שבשבוע הבא ייפגשו בישראל ראשי שתי הוועדות הצבאיות כדי לסכם סופית את שיטת המדידה, וכי שבוע לאחר מכן ייצאו לשטח טאבה צוותים של שני הצדדים כדי לסמן את קו הגבול השנוי במחלוקת.

ראשי שלוש המשלחות המקיימות את הדיונים על טאבה בקהיר הביעו אתמול אופטימיות זהירה, כי החתימה על שטר הבוררות המוסכם היא עתה בהישג יד.

המצרים מתנגדים להסדרי גישה

ל„דבר" נודע, כי המצרים אינם מוכנים להעניק לישראל הסדרי גישה מיוחדים לאיזור טאבה לאחר תום הליכי הבוררות בהנחה שהם יזכו בה. ההצעה המצרית היא שההסדרים שייקבעו בטאבה לא יחרגו מההסדרים הקיימים במרחב סיני כולו. סירובם של המצרים נובע מהתנגדותם להפוך את טאבה למעין מובלעת של איזור סחר חופשי נוסח הונג־קונג, משום שהדבר יפגע לדעתם בריבונות המצרית על טאבה.

שלושת התנאים של מצרים

אתמול נקב תת שר החוץ המצרי בוטרוס גאלי ב„שלושת התנאים הנוקשים" של מצרים לצורך שיפור יחסיה עם ישראל והחזרת השגריר המצרי לתל־אביב. גאלי אמר בפריז, כי מצרים תכונן יחסי נורמליזציה עם ישראל רק לאחר פתרון מחלוקת טאבה, לאחר שצה"ל יפנה כליל את דרום לבנון ולאחר שיחל משא ומתן מדיני בין נציגים ישראלים, ירדנים ופלשתינאים ליישוב הבעייה הפלשתינית.

דובר הסטייט דיפרטמנט רומז:

הממשל לא יסתפק ביחסים קונסולריים ישראל־ברה"מ

דבק בשאיפתו לכינון יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – ריגן לא יסתפק בכינון יחסים קונסולריים בין ברה"מ לבין ישראל ודבק בשאיפתו לכינון יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות, כך רמז אתמול דובר הסטייט דיפרטמנט.

בתשובה לשאלה על מגעי ישראל־ארה"ב אמר הדובר, צ'ארלס רדמאן, כי ארה"ב „בטוחה עם ישראל, שיחסים דיפלומטיים מלאים בין ברה"מ לבין ישראל יהוו צעד חיובי".

מכבר אמרו דוברי הממשל, שיקדמו בברכה תרומה סובייטית חיובית לשלום במזה"ת, הצהיר רדמאן. „אנו מקווים, כי הסובייטים ינקטו עמדה חיובית יותר לבעיות המזה"ת ולתהליך השלום, ומובן שנשמור על התייעצות הדוקה עם ישראל".

סין מוכנה עתה יותר מבעבר לשקול הפשרה ביחסיה עם ישראל, לפי התרשמותו של ארתור שנייר, רב בית הכנסת פארק איסט בניו־יורק, שחזר ממסע לסין ובמסגרתו גם נפגש עם שר החוץ הסיני.

שנייר סירב לפרט את הנימוקים להתרשמותו, קודם למסיבת עיתונאים היום, אך אמר, כי נתקל ב„סימנים מעודדי תקווה" לשינוי ביחס הסיני לישראל.

בתשובה לשאלה על מסע סגן הנשיא בוש לאזור אמר הדובר רדמאן, כי הצהרות בוש שלשום וההסכמה העקרונית המשולשת ישראלית־מצרית־ירדנית מהווה „אמת מידה להתקדמות היציבה וההדרגתית לקראת המטרה, שלום שיושג במו"מ. אין שינוי במדיניות הממשל, אלא רק הכרה בהתחייבות כל שלוש הממשלות למטרה המשותפת של שלום צודק".

חוסיין דחה הצעת מובארק לפגוש פרס בגלוי כמו חסן

היום סיבוב שיחות נוסף בין שני המנהיגים

מאת דן אבידן, סופר „דבר" בקהיר

קהיר, (מיוחד ל„דבר"). – הנשיא מובארק והמלך חוסיין ייפגשו היום לסיבוב שיחות נוסף באלכסנדריה. אתמול נועדו שני המנהיגים פעמיים ודנו בתוצאות סיורו של סגן נשיא ארה"ב באיזור, בקרע בין חוסיין לערפאת, במפגש פרס־חסן במרוקו ובהחרפת המלחמה בין אירן לעיראק.

מקורות מצריים מסרו אמש, כי המלך חוסיין דחה הצעה של הנשיא מובארק לחדש את הדיאלוג הירדני־אש"פי במטרה לגבש יוזמה מדינית ערבית חדשה שתהיה מקובלת על האמריקאים. כמו כן דחה חוסיין הצעה של מובארק להיפגש בגלוי עם ראש הממשלה פרס, כפי שעשה זאת לא מכבר חסן מלך מרוקו.

מקורות ירדניים מסרו, כי חוסיין ניסה לשכנע את מובארק לתמוך במאמציו לגבש הנהגה חלופית לאש"ף מקרב תושבי השטחים, כדי לצרף את נציגיהם בבוא העת למשא ומתן מדיני עם ישראל במסגרת ועידה בינלאומית. לפי שעה לא ידוע מה היתה תגובתו של מובארק להצעת חוסיין. כל שידוע הוא ששני המנהיגים דנו אתמול בעמדות המדיניות שהשמיע סגן נשיא ארה"ב בתום סיורו באיזור ובדקו באיזו מידה מהוות עמדות אלה תפנית לעמדה האמריקאית כלפי הנושא הפלשתיני ואם הן יכולות לשמש בסיס לגיבוש יוזמה מדינית אמריקאית חדשה שתהיה מקובלת על ישראל ועל הצד הערבי.

בכוונת מובארק לדון בקרוב גם עם יאסר ערפאת בתוצאות המגעים שקיים ג'ורג' בוש באיזור, במטרה לשכנע את צמרת אש"ף להגמיש את עמדותיה המדיניות כדי לסלול את הדרך ליוזמה מדינית אמריקאית חדשה באיזור. נושאים אלה נדונו שלשום בשיחה שקיים בקהיר שר החוץ המצרי עבד אל מגיד עם אבו ג'יהאד, סגנו של ערפאת, ועם סעיד כמאל, סגן יו"ר המחלקה המדינית של אש"ף ומראשי הזרם הפרגמטי בארגון זה. אתמול הכחישו מקורות אמריקאיים בקהיר את הידיעה שפרסם העתון הכוויתי „אל־ווטן", לפיה נפגש שלשום כביכול סגן הנשיא בוש עם אבו ג'יהאד בקהיר ודן עימו בסיכויים לאיחוי הקרע בין ירדן לאש"ף ולחידוש המאמצים האמריקאיים לפתוח ביוזמה מדינית חדשה באיזור.

هكذا من الاصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

ח"כ רן כהן מחריף המאבק נגד ראש מועצת קריית־ארבע

תלונה נוספת למשטרה נגד ואך על שקרים ואי־סדרים

מאת אוריאל בן־עמי
כתב „דבר"

ח"כ רן כהן (רצ) הגיש אתמול תלונה נוספת למפכ"ל המשטרה נגד שלום ואך, ראש מועצת קריית־ארבע, בחשד שהוא ממשיך להעביר כספים באופן בלתי חוקי למוסד „יד לאחוות", מיסודה של תנועת „כך".

בתלונתו הרשמית למפכ"ל המשטרה מציין רן כהן, כי בשבוע שעבר פנה הממונה על משרד הפנים, שלמה עמר, במסמך רשמי למועצת קריית ארבע ובו כתב במפורש כי „פרוייקט יד לאחוות" לא אושר עד היום הזה ע"י משרד העבודה והרווחה. אי לכך, על המועצה להימנע באופן מוחלט מלהעביר כספים באורח ישיר או עקיף.

עוד נאמר במסמך שלמה עמר, כי לאור האמור לעיל, קובע משרד הפנים שמועצת קריית־ארבע פועלת בנושא זה בניגוד לחוק, וכמובן, ללא אישור משרד הפנים ובניגוד מוחלט להוראות המועצה כי אינה תומכת בארגון „יד לאחוות".

„אתם נדרשים להפסיק לאלתר לבצע תשלומים נוספים ולהחזיר לקופת המועצה את המקדמה שכבר הוצאה עבור „יד לאחוות".

ח"כ רן כהן ציין אתמול, כי בדק את הנושא עם עוזרת שר העבודה והרווחה וכי זו הודיעה לו כי לעולם לא ניתנה הכרה למוסד „יד לאחוות". לפיכך, דורש ח"כ כהן מן המפכ"ל שיפעל נגד פעולתו הלא חוקית של ראש מועצת קריית־ארבע המעביר כספים למוסד הפועל בשם תנועת „כך".

חוסיין מלך ירדן, כפי שצולם בעת שהתקבל ע"י נשיא מצרים חוסני מובארק אתמול בשדה תעופה מדרום לאלכסנדריה. המלך נועד עם נשיא מצרים שעות אחדות ואחר־כך שב לירדן (צילום: א.פ.)

ראש ממשלת סוריה:

„סוריה מצפה להתקפה ישראלית בכל רגע"

דמשק („רויטרס") – . ראש ממשלת סוריה עבד ראוף אל־קאסם אמר אתמול, כי סוריה מצפה להתקפה ישראלית בכל רגע וכי תגיב על התקפה כזאת בתקיפה „לעומק שטחה של ישראל".

„אנו מצפים לתוקפנות ישראלית בכל רגע.. אבל אנו גם מוכנים בכל רגע, בכל דקה, להגיב על תוקפנות כזאת בהתקפה לעומק שטח ישראל", אמר ראש הממשלה הסורי בנאום לפני סטודנטים במחנה אימונים צבאי.

סוכנות הידיעות הסורית הממלכתית „סאנא" דיווחה, כי קאסם אמר את הדברים שלעיל בהגיבו על דבריהם של מנהיגים ישראלים שהסוכנות הגדירה אותם כ„ספקולאציות בנוגע לאפשרות של מלחמה עם סוריה".

„כיום, אנו שקועים בלחימה בשתי חזיתות", אמר קאסם. „מלחמת הפיתוח וחיזוק כוחותינו המזויינים והמלחמה להשגת מעמד שוויון איסטראטגי עם האוייב".

פקיד צרפתי ששב משליחות חשאית:

מאבק כוחות בצמרת הלובית

מאת גדעון קיץ
כתב „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – פקיד צרפתי שערך ביקור חשאי בלוב בשליחות חשאית דיווח על מאבק כוחות בצמרת השלטון הלובית, אחרי שנועד עם קדאפי ועם מספר שתיים בצמרת השלטון, עבד אלסלאם ג'אלוד.

השבועון „קאנאר אנשנה" גילה, כי הפקיד שוגר לטריפולי לשם חידוש המגעים עם השלטון הלובי, ביוזמת ראש הממשלה ז'אק שיראק, המנהל דיפלומאטיה סודית, מתחת לחוטמו של הנשיא מיטראן.

הוא דיווח בשובו, כי קדאפי מתקשה עתה בניהול השלטון, בשעה שמספר שתיים ג'אלוד נוטל יותר ויותר סמכות.

זהו הפקיד המערבי הראשון שנתקבל על ידי קדאפי אחרי התקפת חיל האוויר האמריקאי על טריפולי.

לפי השבועון, האמריקאים דיווחו לנשיא מיטראן באליזה על ביקור השליח הצרפתי. שיראק גם שיגר בהתעלמות מן הנשיא שני שליחים לדמשק. ז'אן־שארל מרשיאני, אחד מראשי שירות הביון לשעבר ואלכסנדר שפה, יצאו לסוריה דרך פראנקפורט כדי לא להתגלות, והתקבלו ע"י גנראל סורי.

השליחים הצרפתים, מדווח „קאנאר", שוב ביקשו סיוע כאשר, להשיג את שחרור בני הערובה הצרפתים, החטופים בידי „חיזבאללה" בביירות. כניסת כוחות סורים לרובע ה„חיזבאללה" מגבירה את השליטה הסורית.

הסורים עצמם דיווחו לאליזה על תוצאות השליחות. הם אפילו מסרו לאליזה, כי שליחי ראש הממשלה תיארו לפניהם את הנשיא מיטראן כ„נטול כל סמכות שילטונית".

בפאריס הכבידה, כי שיראק עמל כל כך לשמור בסודיות על השיחות, משום ש„פסל כל כניעה באזהרות פומביות". אבל, אומר „קאנר אנשנה", מאחורי מסך קשיחות הוא מבצע עסקות למחבלים.

דבר DAVAR دافار

מאוחד עם „לשרחב"

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס

המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת המנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים: 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טל. 242203
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 3־642111, מ. 33104

מילאנו („רויטרס") –. שופטים מחוזיים איטלקים הקפיאו שבעה מיליון לירטות (4.9 מיליון דולר) של קרנות לוביות המופקדים בחשבונות בחמישה בנקים באיטליה, אחרי ששתי חברות איטלקיות הגישו תביעות נגד לוב על נזקים שנגרמו להן ובעטיו, כי בנקים בטריפולי סירבו לשלם להן את דמי הנזקין – כך מסרו אתמול מקורות בבנקים באיטליה.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	14–9	מעונן
אמסטרדם	24–9	בהיר
הלסינקי	21–20	גשום
הונג קונג	31–28	בהיר
וינה	23–17	מעונן
ז'נבה	22–17	מעונן
יוהנסבורג	18–3	בהיר
לונדון	23–13	בהיר
ליסבון	27–15	בהיר
מאדריד	32–17	בהיר
מונטריאול	26–15	מעונן
ניו־יורק	29–20	גשום
סאן פאולו	18–14	מעונן
פאריס	26–13	בהיר
פרנקפורט	26–11	בהיר
ציריך	26–14	בהיר
ריו דה ז'נרו	34–13	בהיר
שטוקהולם	20–13	מעונן
שיקאגו	27–12	מעונן

swissair

משרד הבטחון – יחידת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת טובין. כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים כמפורט בטפסים. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר. תנאי תשלום: 60% במזומן בקופה, 40% הנותרים בערבות בנקאית שזמן פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז.

מכירת טפסי המכרזים תחל ביום שני 11.8.86 ביחידת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12/א' הקריה תל־אביב.

שעות הקבלה בימים א' – ה' בשעות 08:30–12:30.

מכרז מס. 128/86/08

צמיגים, דיפרנציאלים לטרקטור, מנועי דיזל, מנוע גנרטור, מחוללים, פלטות־פח, ברזל שטוח, ברזל תעלה+פסי נביעה, אופניים, פריטי נגמ"ש, עגלות אשפה, חלקי חילוף זחל"ם, חלקי שוק, חלקי G.M.C., ציוד גנרטורים, פריטי חילוץ, צלחות גרירה סמי־טריילר, גרוטאות ארגזי אלומיניום, גנרטורים, גרוטאות אלומיניום, חלקי מחשב, מגדלי תצפית+תאי תצפית+קרון רכבת, חלקי אנטנות, מיכלי מים פיברגלס, מיכל מים ממתכת.

ימי סיור: 24,21,20,19,18,17,14 באוגוסט 86. כמפורט במכרז. להרשם עד יום לפני הסיור.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־25.08.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס. 130/86/08

משקפת חדיפים, בינוד, טלפון לחצנים, מצלמת וידאו שחור לבן, וידאו טייפ סלילים, ח"ח לרכב, ציוד צילום, מרסים למעבד תמלילים, לוחות ספלק, חלקים למכונת העתקת אור, גולמי זעזועים, רכיבי אלקטרוניקה, מחשבים, מכונות כתיבה, מכונות צילום ושכפול, מכשירי מעבדה, אבקה לניקוי אלקטרוניקס, תמיסות הלבנה וחומר לניקוי נחושת.

תאריכי סיור: 20, 21 באוגוסט 1986.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־25.08.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס. 131/86/08

משאיות רכינה, משאיות תוצרת שברולט לילנד ופורד, טנדרים מסחריות – ג'יפים, צמ"ה, מלגזות טרקטור אונימוג, עגורן, גורר תומך – וגרורי מכא סונים.

ימי סיור: 13, 14 אוגוסט 1986. בין השעות 08:00 – 11:30.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־18.08.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

צו הגבלת מגורים למזכיר האיגודים המקצועיים הנוטים לפת"ח בגדה

מאת סופר „דבר" בירושלים

צו הגבלה למקום המגורים הוטל באחרונה על שהאדה כינאווי משכם, מזכיר האיגודים המקצועיים הנוטים לפת"ח בגדה המערבית.

הצו הוצא נוכח גילויים על פעילות חבלנית של מספר פעילים באיגודים המקצועיים באיזור שכם.

נוסף לאיגודים המקצועיים שבחסות הפת"ח, פועלים בגדה המערבית ובעזה גם איגודים מקצועיים הנוטים לחזית הדמוקרטית (של נאיף חוואתמה) ובשנה שעברה נעצרו כמה מפעילי איגודים אלה. עוד פועלים בגדה איגודים מקצועיים הנמצאים בשליטה קומוניסטית ומספר אגודות מקצועיות בתאום עם ממשלת ירדן.

אתמול הוצא גם צו מעצר מנהלי לחצי שנה נגד מחמוד תעאמרה בן 26 מבית־לחם, החשוד בקשר לפעילות עויינת.

זהו צו המעצר המנהלי הרביעי שהוצא השבוע בשטחים.

סוכל ניסיון פיגוע בשגרירות ארה"ב בקהיר

מאת דן אבידן, כתב „דבר" בקהיר

(קאהיר, מיוחד ל„דבר"). – כוחות הביטחון המצריים סיכלו ביום א' השבוע ניסיון לבצע פיגוע נגד השגרירות בקהיר – דיווח אתמול העיתון הקהירי „אלאהלי", שופר מפלגת השמאל המצרית המרקסיסטית.

לפי הדיווח, איתרו שוטרים מצריים בקרבת בניין השגרירות בשכונת „גארדן־סיטי" בקהיר, משאית חשודה שנשאה מספר דיפלומטי. בבדיקה שנערכה במקום הסתבר כי המשאית אינה שייכת לשגרירות האמריקאית וכי בעליה ניסו להטמין בה חומר־נפץ כדי לפוצצה מול בניין השגרירות.

מקורות במשטרת קהיר סרבו להגיב על הידיעה, אולם הם אישרו כי החקירה בניסיון הפיגוע נמשכת.

רשף מתמנה היום קצין תותחנים ראשי

אלוף שמואל רשף מתמנה היום לקצין תותחנים ראשי ויועלה לדרגת תת־אלוף. רשף בא במקומו של תא"ל עודד טירה, המסיים את שירותו הפעיל בצה"ל.

קצין תותחנים ראשי הנכנס נולד ב־1946 ברומניה ועלה ארצה עם הוריו ב־1959. הוא בעל תואר ראשון בהיסטוריה כללית באוניברסיטת תל־אביב. ב־1965 התגייס לצה"ל, לחיל התותחנים. לוחם־כחייל במלחמת ששת־הימים. במלחמת ההתשה היה מפקד סוללה באיזור תעלת סואץ, בעמק הירדן וברמת הגולן. במלחמת יום הכיפורים לחם כסמג"ד ברמת הגולן, ובמיבצע ליטאני – כמג"ד. תפקידיו הבאים: מפקד קורס קצינים בחיל התותחנים, מפקד בה"ס לתותחנות, מפקד תותחנים בפיקוד הצפון וראש מחלקת תורת לחימה במה"ד. הוא בוגר קורס קצינים, קורס מתקדם של חיל התותחנים, המכללה הבין־זרועית לפיקוד ומטה (פו"מ) והמכללה לבטחון לאומי. סיים שני קורסים בפורט־סיל (אוקלהומה) בארה"ב: האחד – בנושא איתור ומדידות והאחר – קורס מתקדם בתותחנות. רשף נשוי ואב לבן ובת.

„אוקטובר": קדאפי בטיפול פסיכיאטרי

קהיר (ע"מ). – העיתון המצרי „אוקטובר", המסתמך על מקורות ביון אמריקאיים, מוסר כי שליט לוב מועמר קדאפי החל בטיפול בן ארבעה שבועות בבית־חולים פסיכיאטרי בוורשה.

תגובות • תגובות • תגובות • תגובות • תגובות

שמיר: החלטת בג"ץ – סוף הפרשה

מאת עליזה עליזה ולך,
סופרת „דבר" לענייני מפלגות

רוב שרי הממשלה סרבו אמש להגיב על פסיקת בג"צ בטענה שעליהם לקרוא את ההנמקות וללמוד את משמעותן. שניים מראשי „חרות" – ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, ושר התעשיה והמסחר אריאל שרון, הגיבו על הפסיקה בכל זאת במסגרת הופעות בסניפי המפלגה.

ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, שהופיע בסניף תנועתו ברמלה אמר אמש כי „הודות להחלטת הבג"צ יעסקו מעתה פחות בפרשת השב"כ ויניחו לאנשים האלמוניים שלו לעסוק בבטחון ישראל. אנחנו גאים להיות אלה שמגינים על אנשי השב"כ ונמשיך להגן עליהם מול מעלילי העלילות", הדגיש. „אני חושב שההחלטה היום מסיימת את הפרשה".

השר אריאל שרון, שהופיע אמש בסניף מפלגתו בהרצליה, אמר כי שמח על החלטת בית־המשפט העליון וכי היה מקבל כל החלטה שלו או של כל בית־משפט כי „בתי המשפט בארץ הם בעיני מהמוסדות ההגונים והישרים ביותר. החלטת הבג"צ תואמת את עמדת הממשלה ואת החלטתו הנועזת של הנשיא באותו לילה".

שרון התייחס לפרשה גם בהשוותו את שיווין הנפש שבו מקבל הציבור בישראל את פיגועי הטירור. „על תקיפת הילדים בירוחו ועל סיבלם של משפחות נפגעי טרור לא מדברים אצלנו", אמר – „אבל הריגת שני מחבלים באוטובוס מעסיקה את המדינה חודשים. משהו התעוות והתעקם אצלנו".

שר המשפטים לשעבר, שמואל תמיר:

„בג"ץ קבע עתה לראשונה: סמכות החנינה אינה רק חסד ליחידים"

מאת סופר „דבר"

שר המשפטים לשעבר שמואל תמיר אמר אמש, ל„דבר", כי פסק בג"צ בפרשת השב"כ קבע, לראשונה בצורה ברורה, כי הנשיא מוסמך להעניק חנינה גם משיקולים מדיניים, בטחוניים וציבוריים חשובים וכי סמכות החנינה אינה מוגבלת רק למקרים של עשיית חסד ליחיד, בהתחשב בתנאיו האישיים.

לדברי תמיר יש לפסק הדין חשיבות רבה גם משני טעמים נוספים: ראשית, בג"צ הרחיב את „זכות העמידה" והבהיר, כי במקרים בעלי חשיבות קונסטיטוציונית זכאי כל אזרח לפנות אליו. בכך הרחיב בג"צ של שנות השמונים את סמכותו באופן משמעותי לעומת בג"צ בשנותיה הראשונות של המדינה. שנית, בג"צ קבע על דעת שלושת השופטים שישבו בדין, שנסיבות המקרה שהובאו לפניו מחייבות חקירה, והוא היה מצווה על חקירה אילמלא סמך על הבטחת היועץ המשפטי לממשלה כי תהיה חקירה.

הגנבת העתירות

עו"ד אמנון זכרוני, אחד העותרים הביע דעתו כי הבג"צ תרם לחידוד המודעות לשמירת עקרונות שלטון החוק. במסגרת העתירה השגנו את קיום החקירה המשטרתית, בעוד שקודם לכן הודיע היועץ המשפטי לממשלה שאין צורך לחקור", אמר. „לאחר מכן הסכים שהחקירה תכלול גם דרג מדיני".

בהמשך דבריו השווה זכרוני את הפרשה לפרשת ווטרגייט האמריקאית. „שם החנינה שהעניק פורד לניקסון לא שללה את המשפט למעורבים, ולבסוף הוא שילם על כך את המחיר" אמר.

יגאל ארנון, אחד מפרקליטי אנשי השב"כ הנחונים, אמר, כי היה משוכנע כי אנשי השב"כ יהיו זכאים לחנינה. „כך החליט הנשיא, ועתה אישר זאת בג"ץ", אמר.

המשפטן פרופ' ש.ז. פלר:

חנינת ראשי השב"כ מחייבת לחון גם את הדרג המבצע

מאת טובה צימוקי
סופרת דבר בירושלים

פרופ' ש.ז. פלר מהפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים סבור כי הצדק מחייב שאם מבקרים בחנינת ראשי השב"כ יש לחון גם את הדרג שמתחתם להם, ואשר השתתף בביצוע.

„אין צדק לחשוף את הדרג הביצועי לאחריות", אמר. יחד עם זאת, סבור פלר, שיש עדיין מקום לבדיקה אם מעל לדרג שקיבל ושיקבל חנינה אין עוד מעורבים. „אם יש כאלה" אמר, „הם חשופים לאחריות. ואין כמובן הגיון וטעם לתת להם חנינה".

המשפטן ד"ר רוזן־צבי:

הרוב בבג"ץ הסתפק בדיון קצר מאוד על שיקול הדעת

המשפטן ד"ר אוריאל רוזן־צבי מאוניברסיטת תל־אביב הגיב אתמול על החלטת הבג"צ. להלן עיקרי דבריו:

פסק הדין הזה עוסק יותר במישור המשפט הקונסטיטוציוני (היחס שבין רשויות שונות ובין המדינה) כאשר בהיבטים של משפט מינהלי (העוסק בבקרה שיפוטית על שיקול הדעת של רשות).

„ציפיתי לכך שבדעת הרוב יושם יותר דגש על בחינת אותם היבטים של שיקול דעת הנשיא שבאו לידי ביטוי בפרשה זו לאור ההתרחשויות ובליל החנינות. בנושאים הללו הסתפקה דעת הרוב בדיון קצר מאד, תמציתי מאוד, כאילו לא נוח היה להתייחס לשיקול דעת הנשיא". השופט ברק לא היה צריך להזקק לסוגיה זו". כי החליט שכלל אין סמכות לנשיא ושממילא סוגיית שיקול הדעת לא התעוררה לגביו.

אני חושב שאנחנו צריכים להתייחס לדיון הזה בבג"צ מנקודת מבט רחבה יותר.

ראשית, חלק מתוצאות הבג"צ הושגו עקב הפניה אליו. ניתן לומר שעצם הפניה לבג"צ פעלה את פעולתה.

ראשי מועצות ערביות מברכים ביטול האימונים בשטח 9: החלטה היסטורית

מאת מחמוד חלילה,
סופר „דבר" בנצרת

„ועדת שרים בראשותו של ראש הממשלה, שמעון פרס, קיבלה אתמול החלטה המבטלת את היותו של שטח האש 9, שבעמק בית־נטופה, שטח צבאי לצרכי האימונים של צה"ל. ההחלטה התקבלה בהמלצתו של שר הביטחון, יצחק רבין, והרמטכ"ל, משה לוי.

שטח 9, המשתרע על פני כ־6500 דונם, הוא בבעלות אזרחים ערביים בכפרים סכנין, עראבה ודיר חנא, שהיה שטח סגור והכניסה אליו היתה טעונה אישור מיוחד, כדי לאפשר לבעלי האדמות לעבד את אדמותיהם.

שטח האש 9 היה שטח אימונים צבאי מאז 1944 ולאחר קום המדינה הסתמש בו צה"ל לצרכי אימונים. בשנים האחרונות נהפך השטח למוקד של סיכסוכים בין בעלי האדמות וכוחות הביטחון ולא פעם התלוננו בעלי האדמות, כי חיילים נכנסים לאדמות המעובדות ומשחיתים את היבולים. אז העלתה התביעה להוציא את השטח מתחום השטח הצבאי לצרכי אימונים במיוחד לאחר שהוקף גם במיצפים יהודיים והאימונים בשטח היוו סכנה לתושבים.

השר עזר ויצמן וצוות עובדי משרדו הזהו לפני שנתיים לטפל בנושא, לאחר שהשתתפו בצידקת התושבים. קדמו לקבלת ההחלטה דיונים ובירורים במערכת הבטחון ואף התקיימו סיורים בשטח על־ידי גורמים צבאיים בכירים.

ראשי המועצות המקומיות בכפרים סכנין, עראבה ודיר־חנא ובעלי האדמות בירכו על ההחלטה וראו בה צעד עינייני מרחיק לכת, המלמד לדעתם, על כוונות הוגנות ועניינית כלפי האוכלוסיה הערבית. „זו החלטה היסטורית שיש לה משמעות חיובית לעתיד היחסים בין המדינה והאזרחים הערבים" – אמרו ראשי המועצות.

150 נציגי מושבים ממרכז „העבודה" מפגינים היום בת"א

במחאה על הסחבת הממושכת בהעברת הכספים למושבים במשבר

(עו). – 150 נציגי מושבים החברים במרכז מפלגת העבודה יפגינו היום מול אולם הקונגרסים בגני התערוכה בת"א ובזמנו בשעה דיוני המרכז שם. על כך החליט מטה חירום מיוחד, שהתכונתו לפעולות מחאה ארצית בישיבת מזכירות תנועת המושבים, שהתכנסה אתמול בת"א.

המפגינים ישאו כרזות המכוונות נגד ראש הממשלה, שמעון פרס, שר האוצר, משה נסים ושר החקלאות, אריק נחמקין, וימחו בכך על הסחבת הממושכת בהעברת הכספים למושבים שנקלעו למשבר – עליהם סוכם עם ראש הממשלה ושר האוצר ב־9 ביולי השנה.

הפגנה זו פותחת סידרה של הפגנות ברחבי הארץ השונים, שיגיעו לשיא ב־24 באוגוסט השנה, כאשר אלפי חקלאים מכל הארגונים המושביים יעלו להפגין מול לשכת ראש הממשלה בירושלים, אם תימשך הסחבת בהעברת הכספים.

לצורך פעולות המחאה הוקם בתנועת המושבים מטה חירום מיוחד, שבראשו עומד מפקח הנח"ל לשעבר, אלוף משנה (מיל.) רענן שריר.

במינשר, שחולק לכל חברי המרכז בגני התערוכה, נאמר בין השאר כי „לא ייתכן ליום הזה ולא האמנו שאי־פעם ניאלץ להפגין במדינת ישראל".

המינשר פונה לחברי המרכז ומבקש מהם להפעיל את הגיונם ומצפונם ולתמוך במאבק המושבים: „אנחנו תובעים את המגיע לנו ולא מעבר לכך", נאמר עוד במינשר.

אחת הכרזות, שתונף היום בגני התערוכה, שואלת את פרס: „מה תשיב לנכדך, שישאל אותך על הרס המושבים בתקופת כהונתך כראש הממשלה?"

למשפחות וקבוץ חפציבה

כואבים עמכם
באסונכם הכבד
ומשתתפים בצערכם העמוק

קבוץ נגבה

לבית חפצי־בה
ולמשפחות השכולות

אתכם באסונכם הכבד

בית נחשולים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, אבינו, אחינו וסבנו היקר

עזריאל מלניקוב

ההלויה תתקיים היום, יום חמישי, ב' אב
תשמ"ו 7/8/86 בשעה 2.45 אחה"צ
בבית העלמין הדרום גבול חולון בת־ים
נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה המתאבלת

לח' מוטקה זילברשטיין

משתתפים בצערך
על מות
אחיך ז"ל

תנובה
מחוז ירושלים

אנו משתתפים באבלו של חברנו
מרסל חזיזה
במות
אמו ז"ל

לשכת המס מרחב הצפון
ההנהלה והעובדים

למוטקה זילברשטיין

משתתפים באבלך על מות אחיך
אברהם מרכזי ז"ל

דני רוזולין
מזכיר חברת העובדים
וחבריך בעבודה

לחברי שפיים

אתכם באבלכם על מותו של
אברהם ברום ז"ל

חברי רמת־הכובש

לחברתנו נודל נינה

אתך באבלך במות אמך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף מרכזי
ההנהלה והעובדים

לבית שפיים
ולמשפחה

אתכם באבל על מות
אברהם ברום ז"ל

בית דפנה

יומול בכנסת

הפרשה שפתחה מושב הקיץ של הכנסת – גם נעלה אותו

מאת מיכה צימוקי,
כתבת „דבר" בכנסת

אתמול בשעה שש אחה"צ נעל סגן יו"ר הכנסת דב בן־מאיר את מושב הקיץ השני של הכנסת האחת־עשרה ושלח את החי"כים לחופשה ארוכה.

הכנסת האחת־עשרה, שרבים וטובים ניבאו לה חיים קצרים, סיימה אתמול מחצית הקדנציה (שנתיים). בשלושת הימים האחרונים עבדו הח"כים בקצב מואץ, בסה"כ 30 שעות מליאה. בין השאר אישרו עשרות ח"כים ושרים ניקוי שולחנות בהשיבם לכל השאילתות שחיכו שבועות ולעתים חודשים לתשובות.

פגרת הקיץ של הכנסת תסתיים ב־27 באוקטובר. כבר עתה מובטח כינוס אחד לפחות של הכנסת בפגרה, לביצוע הרוטציה.

מושב הקיץ של הכנסת נפתח לפני חודשיים וחצי, כשהדיה של פרשת השב"כ מרעידים את הבניין. אתמול, היה זה רק סמלי שהיום האחרון למושב עמד בסימן פירכום החלטת הבג"צ באותו עניין.

וכך הגיבו הח"כים:

ח"כ כץ־עוז (מערך) אמר, כי מעמדו של הבג"צ סופי וכי יש לכבד את החלטתו, על אף שבדברי ההסבר יש מקום לכחוקק לשוב ולשקול חוק חנינה. בעיית הנוהל התקין בקשר שבין השירות לממונה, רה"מ, לא נסגר עדיין ולא נתקבלה תשובה לשאלה מה יקרה בעתיד, אם לא יקבל ראש הממשלה את תלונתו של בכיר בשירות על השירות. אל מי צריך אז לפנות איש השירות? אני מקווה, שוועדת יריב תתן תשובה מסודרת לנושא, אמר. לדבריו, הוכח שהיתה „התחלקות" בשב"כ ויש לשפר ולתקן לאלתר את הדרוש תיקון.

כדי לסגור מוסרית את הנושא, על המערכת הפוליטית להתנצל בפני מי שהתלונן בפניה והושמץ כאילו הוא עושה דברים כדי לקבל טובת הנאה אישית, ויש לומר לרפי מלכה, לראובן חזק ולפלג רדאי סליחה.

אולמרט: גיבוי לכנסת

ח"כ אהוד אולמרט (ליכוד): „החלטתו של בית־המשפט העליון נותנת גיבוי פורמלי ותוקף מוסרי להחלטת נשיא המדינה. הנשיא ביטא את דעת הרוב המכריע של אזרחי המדינה, ובכך התעלה לדרגה של מנהיג לאומי אמיתי. בית־המשפט העליון נהג בתבונה כאשר איפשר לסיים את הפרשה בדרך התואמת את רצונו של הציבור הרחב. נותר עתה להבטיח, כי יתר המעורבים בפרשה לא יופלו לרעה וכי גם לא יצטרכו לעבור את דרך היסורים, אשר בחלקה נמנעה מהבכירים ההם. „אני מצפה כי גם אלה שהתנגדו למהלך הראשוני של החנינה בטעמים של צדק, יתמכו במתן חנינה כזו ליתר המעורבים בפרשה" אמר.

סגן השר רוני מילוא מהליכוד אמר כי „החלטת הבג"צ הוכיחה, שטענות נגד החלטת הנשיא בענין חוקיות החנינה נדחו על־ידי בג"צ. עתה הושם כנראה סוף סוף קץ למחול השדים", הוסיף. „זו היתה משאלת הנשיא בעת שנתן חנינה. נסיון של אנשים פוליטיים, גם שרים בממשלה, וגם אנשי ר"צ ויוסי שריד לנהל מאבק פוליטי, בנושא הזה, תוך הקרבת אנשי השב"כ שכל חייהם מסורים לבטחון ישראל מושמת לאל על־ידי החלטת הבג"צ. עתה יהיה הגיון בכך שגם אנשי השב"כ האחרים שאמורים להחקר בפרשה זו, ייהנו מחנינה כפי שנהנו הבכירים".

שריד: לא תיתכנה סיטואציות

ח"כ יוסי שריד מר"צ הביע בטחונו בכך שכאשר יקרא הנשיא את ההנמקות של המיעוט, ולא פחות מהם את ההנמקות של הרוב בבג"צ, יהיה שיקול הדעת שלו לגבי בקשות נוספות לחנינה שונה מעיקרו – יותר מקיף, רציני וכבד ראש. „העיקר בהנמקות של הרוב והמיעוט כאחד הוא שחקירה חייבת להתקיים, ואין שום רשות מדינה שרשאית לסכל אותה", אמר. „הרי גם לנשיא ברור שהנינות סיטונאיות מובילות לתוצאה אחת – סיכול החקירה".

גאולה כהן: נושא קדוש

ח"כ גאולה כהן („תחיה") אמרה כי היא „מברכת על העובדה שהעותרים שרצו לקלל, לא הצליחו ויצאו מברכים".

לדבריה „מתברר שזה נושא שרוב הציבור בישראל עדיין רואה בו נושא קדוש. כל מי שפוגע בו יקבל את עונשו מידי הציבור. הגמגומים של פרס בענין זה לא השתלמו, ונחיסותו של שמיר תשתלם". על החקירה המשטרתית אמרה, כי היא מקווה „ששמיר ופרס ייחקרו ויצאו נקיים. גם זה יחזק. אבל הלקח הוא שבאמת דרושה רוויזיה בפקוח של הממשלה ושל ראש הממשלה על השב"כ".

שבח וייס (מערך) הביע דעתו כי זהו פסק דין ממדרגה ראשונה בתקופת משבר חמור. „בישראל גברו קולות הרואים את שלטון החוק כשלטון השופטים והסריבנלים" אמר. „פסק הדין של הרוב החזיר לשלטון החוק את פרשנותו הדמוקרטית, ובמסגרת זו העמיד מעמד וכבוד כראוי למוסד הנשיאות. בכל מדינה דמוקרטית מצטברת סדרה של סמכויות בידי הנשיאות. אני סבור שהיתה חשיבות עליונה להגן על מוסד הנשיאות ושהדבר הושג. אני רק מקווה שאלו שעסקו בשבועות האחרונים בבקורת מחפירה על הנשיא לא יבואו בבקורת על נשיאות בית המשפט העליון".

בנימין בן־אליעזר („יחד") בירך על ההחלטה. „יש בה שני מרכיבים" אמר. „לא היתה פגיעה בסמכויות הנשיא וביכולתו להחליט משיקוליו הוא מצד אחד, ומצד שני אני שמח על הסיפא בפסק הדין, שהתבטאה בהחלטת פה אחד שאימצה החלטת היועץ המשפטי לממשלה לחקור את כל הענין מראשיתו ועד סופו, ובכלל זה דרגים מדיניים".

אלעזר גרנות (מפ"ם) אמר, כי „קשה ברגע זה להעריך את כל התוצאות המשפטיות והפוליטיות שיכולות להיות להכרעה זו". הוא ציין, כי „גם הכרעת הרוב, הנותנת פירוש מפליג לסמכות החנינה של הנשיא והמרחיבה אותן מסייגת את ההרחבה הזו" ואמר, כי „סייג זה ראוי לבחינה נוספת". כמו כן ציין, כי „בבג"צ אין שום רמז לכך שהדרג הפוליטי משוחרר מחקירה".

מודעי: הממשלה נהגה נכון

ח"כ יצחק מודעי: „החלטת הבג"צ מראה כי הממשלה נהגה בדרך נכונה בקשר לפרשת השב"כ. כפי שקבע בג"צ שיקולי הנינה יכולים להיות גם שיקולים אחרים – כמו שיקולים בטחוניים".

אורידור מרוצה

ח"כ יורם ארידור (ליכוד), מי שהגה את רעיון ההנינות הביע שביעות רצונו מההחלטה. „העליתי רעיון זה כדרך לחיסול מחול השדים" אמר. „סברתי שהרעיון, שהיה מקובל על היועץ המשפטי לממשלה, על שר המשפטים ועל הקבינט, יהיה מקובל גם על בית המשפט".

היו"ר הלל: הצבעת הכנסת על שינוי שיטת הבחירות – תקפה

מאת סופר „דבר" בכנסת

ההצבעה על שינוי שיטת הבחירות שהתקיימה בכנסת בשבוע שעבר תקפה. לפיכך התקבלה ההצעה בקריאה טרומית והיא תוכן עתה בוועדה לקריאה ראשונה, בישר אתמול יו"ר הכנסת שלמה הלל לבית.

כזכור, תמכו בשבוע שעבר 50 ח"כים בשינוי שיטת הבחירות ו־39 התנגדו. לאחר ההצבעה התעוררה בעיה חוקתית: האם להצבעה זו מספיק רוב רגיל, או שדרוש לה רוב מיוחס של למעלה מ־61 ח"כים מכיוון שמדובר בשינוי חוק יסוד.

הלל העביר את הנושא להכרעתם של היועץ המשפטי לממשלה והיועצים המשפטיים של הכנסת. אתמול הבהיר יו"ר הכנסת, כי אלה קבעו, כי היות שמדובר בקריאה טרומית ולא בקריאה ראשונה, בשניה או בשלישית, מספיק לכך רוב רגיל. היועץ המשפטי לממשלה, פרופסור חריש הסתמך בחוות הדעת שלו על פניה לבג"צ מלפני 13 שנה. יצויין כי ישנו גם פירוש סותר של ועדת הפרושים של הכנסת מ־1974.

לפי החוק המוצע יבחרו 80 ח"כים בבחירות אזוריות ו־40 לפי שיטת הבחירות הנהוגה כיום.

הארץ תחולק כנראה על ידי בית המשפט העליון ל־20 אזורים. בכל אזור יבחרו ארבעה ח"כים.

גד יעקובי (מערך), יו"ר הוועדה הקואליציונית לשינוי שיטת הבחירות, בירך על החלטת יו"ר הכנסת. הוא הביע תקווה, כי ועדת החוקה תטפל בנושא ותכינו לקריאה ראשונית „ללא שהות ולאלתר".

המלחמה בתאונות הדרכים

במחצית הראשונה של שנת 1986 חלה עליה של כארבעה עשר אחוז במספר תאונות הדרכים, בהשוואה לאותה תקופה אשתקד, סיפרו אתמול לכנסת שרי המשטרה והתחבורה בר־לב וקורפו בתשובה לשאילתא של אוריאל לין (ליכוד־ליברלים). במחצית הראשונה של השנה הנוכחית גדל מספר התאונות ב־846 ומספר הנפגעים גדל ב־1,044. נתונים אלה אינם כוללים את התאונה הקשה בצומת התענכים.

בר־לב וקורפו טענו, כי העליה בתאונות הדרכים נובעת מהגידול בנפח התנועה בכבישי הארץ. לדעת שרים חל ריפיון באכיפת חוקי התנועה על־ידי משטרת ישראל. יש גם קושי לשמור לאורך זמן על רמת מודעות גבוהה של הציבור לנושא תאונות הדרכים.

שר התחבורה ציין, כי השנה יקדיש משרדו 22.5 מליון דולר למלחמה בתאונות הדרכים. שני שלישים מסכום זה יופנה לשיפור „הכבישים האדומים". במשרד התחבורה עוסקים 54 איש בנושא המלחמה בתאונות הדרכים, מהם 23 במינהל לבטיחות בדרכים ו־31 באגף הרכב ובאגף הרישוי. בקיצוצים במשרד התחבורה בשלושת השנים האחרונות (159 עובדים), לא בוטלה כל משרה במינהל הבטיחות.

נציגויות ישראל ב„אובר־דראפט"

נציגויות ישראל בחו"ל, נמצאות ב„אובר דראפט" (משיכת יתר) בבנקים מקומיים, מכיוון שמשרד האוצר לא מזרים לאחרונה למשרד החוץ מספיק כסף, הודה אתמול סגן שר החוץ רוני מילוא.

בתשובה לשאילתא של חיים רמון (מערך) ציין מילוא, כי לנציגויות אסור למשוך משיכות יתר, אלא שהפעם, לנוכח מצוקת האשראי, לא היה מנוס מלאפשר זאת למספר נציגויות לצורך מימון שכר דירה ושכר לעובדים. הנציגויות קיבלו לצורך זה אישור ממשרד החוץ בירושלים. לדעת מילוא הדבר אינו פוגע בכבודה של ישראל או בזה של הנציגויות שלה בחו"ל.

בהמשך דבריו ציין מילוא, כי להערכתו זו הופעתו האחרונה בכנסת כסגן שר החוץ, שכן מושב החורף של הבית ייפתח אחרי הרוטציה.

תומכת התמיכה בהופעות התאטרון חיפה בחו"ל

משרד החוץ לא יתמוך יותר בהופעות של תיאטרון חיפה בחו"ל, אישר אתמול סגן שר החוץ רוני מילוא בתשובה לשאילתה של מרדכי וירשובסקי מ„שינוי". האחרון ציין, כי סיבוב ההופעות האחרון של תיאטרון חיפה בארה"ב עם ההצגה „גטו" גרף שבחים מצד המבקרים והקהל כאחד.

מילוא הדגיש, כי אותנו טענות קונסול ישראל בשיקגו צבי־בהוש, על התבטאויות של שחקנים, בירכה פומבי בגנות המדינה. בין השאר הישוו אלה את ישראל לגרמניה הנאצית. משרד החוץ גם התרעם על שהתאטרון החיפאי הציג בחו"ל בשבת.

דיון במעמד הנשיא

„הגיע הזמן לבחון את האפשרות להעניק לנשיא מדינת ישראל לא רק מעמד של טכסיות, שיש לו גם חשיבות בפני עצמו, אלא גם מעורבות בקידום הנושא השלטוני", אמר אתמול שר המשפטים אברהם שריר בתשובה להצעה לסדר היום של פרופסור שבח וייס (מערך)

ח"כ שבח וייס קרא לכנסת, תוך שהוא משבח את החלטת בג"צ מאתמול, לשקול את הרחבת הסמכויות שיש היום לנשיא המדינה. בין השאר הוא הציע כי, כמו במדינות דמוקרטיות אחרות, בנסיבות של משבר ללא מוצא, יוסמך הנשיא להכריז על פיזור הכנסת ועד בכך על הקדמת הבחירות. „יש לי עוד כמה רעיונות בתחום מעמד הנשיא", אמר. „הייתי מבקש שכל הסוגיה הזאת של המעמד תיבחן בוועדת החוקה. מוסד הנשיא קיים כמנין שנות קיומה של ישראל. הוא טרם נבחן באופן יסודי, והגיע הזמן לעשות כן".

שר המשפטים שריר, אף הוא תוך איזכור החלטת הבג"צ ציין, כי יש לשקול את הצעות וייס בחיוב. לדבריו, יש להעניק לנשיא המדינה סמכויות נוספות בקידום הנושא השלטוני במדינה". לדעתו חיזקה החלטת בג"צ את מוסד הנשיאות. עם זאת ציין, כי לא רצוי דיון בלול־בכנסת בהצעת וייס, שכן הוא עלול להביא לתוצאות לא רצויות.

לשינוי מעמדו של הנשיא נדרשת תמיכה פרלמנטרית רחבה. משרד המשפטים יבחון את הסוגיה וינסה לגבש הצעה בתיאום עם חברי כנסת.

כרס הוצב רמזור ב„הבונים"

עד היום, למעלה משנה אחרי האסון הנורא, לא הוצב רמזור מהבהב בצומת הבונים, הודה אתמול בכנסת שר התחבורה חיים קורפו.

בתשובה לשאילתה של נאווה ארד (מערך) סיפר השר, כי בארץ 152 מפגשים לא מרומזרים בין מסילות ברזל וכבישים. קורפו הדגיש כי התקנת רמזורים או מחסומים במפגשי מסילות ברזל, נעשית על־פי סדר עדיפויות ובמסגרת התקציב העומד לרשות הרכבת. במסגרת תוכנית החומש של הרכבת בתוכננת התקנת רמזור גם במפגש „הבונים".

היטל חינוך

הכנסת אישרה אתמול בקריאה הראשונה, השניה והשלישית את המשך גבית היטל החינוך, גם בשנתיים הקרובות. היטל זה מכניס לקופת האוצר 125 מליון דולר בשנה.

העברת החוק בשלוש קריאות כולל דיון בוועדת החינוך, ארכה 3 שעות בסך הכל. תוקף החוק שנתיים.

גובה ההיטל 0.6 אחוז מהמשכורות, והוא נגבה באמצעות הביטוח הלאומי.

„יד והב היא הראשונה מבין הישובים העירוניים שכל העובדים השכירים בה תרמו לקרן „תנופה לצמיחה"", הודיע אתמול יצחק בן־אהרון, יו"ר המועצה הציבורית של הקרן.

פעילי סניף הרשות להגנת הטבע במועצת פועלי נצרת „התלבטו" על נושא הפיתות. השבוע יצאו לביקור במאפיות, טעמו פיתות וגילו שמרביתן אינן בגבול הרצוי.

„עתיד" קופת תגמולים מרכזית
ליד
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
החברים מוזמנים בזה
לאסיפה שנתית רגילה
של החברה, אשר תתקיים איה באולם הישיבות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ, רח' לילינבלום 27, ת"א, ביום 2.9.86 כ"ח אב תשמ"ו, בשעה 8.30.
אם בשעה הנ"ל לא יהיה מנין חוקי, תידחה האסיפה לשעה 9.00 באותו יום ובאותו מקום ותהיה חוקית בכל מספר משתתפים.
סדר היום: • אישור המאזן ליום 31.12.85
• בחירת רואי חשבון
• בחירת מנהלים
• שונות
מזכיר החברה

„הקופה לפיצוי פיטורין"
ליד
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
החברים מוזמנים בזה
לאסיפה שנתית רגילה
של החברה, אשר תתקיים איה באולם הישיבות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ, רח' לילינבלום 27, ת"א, ביום 2.9.86 כ"ח אב תשמ"ו, בשעה 11.30.
אם בשעה הנ"ל לא יהיה מנין חוקי, תידחה האסיפה לשעה 12.00 באותו יום ובאותו מקום ותהיה חוקית בכל מספר משתתפים.
סדר היום: • אישור המאזן ליום 31.12.85
• בחירת רואי חשבון
• בחירת מנהלים
• שונות
מזכיר החברה

„תפארת" קופת תגמולים מרכזית
ליד
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
החברים מוזמנים בזה
לאסיפה שנתית רגילה
של החברה, אשר תתקיים איה באולם הישיבות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ, רח' לילינבלום 27, ת"א, ביום 2.9.86 כ"ח אב תשמ"ו בשעה 9.30.
אם בשעה הנ"ל לא יהיה מנין חוקי, תידחה האסיפה לשעה 10.00 באותו יום ובאותו מקום ותהיה חוקית בכל מספר משתתפים.
סדר היום: • אישור המאזן ליום 31.12.85
• בחירת רואי חשבון
• בחירת מנהלים
• שונות
מזכיר החברה

„ליאור" קופת תגמולים מרכזית
ליד
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
החברים מוזמנים בזה
לאסיפה שנתית רגילה
של החברה, אשר תתקיים איה באולם הישיבות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ, רח' לילינבלום 27, ת"א, ביום 2.9.86 כ"ח אב תשמ"ו, בשעה 10.30.
אם בשעה הנ"ל לא יהיה מנין חוקי, תידחה האסיפה לשעה 11.00 באותו יום ובאותו מקום ותהיה חוקית בכל מספר משתתפים.
סדר היום: • אישור המאזן ליום 31.12.85
• בחירת רואי חשבון
• בחירת מנהלים
• שונות
מזכיר החברה

אנשים • אנשים

ביקור מוצלח

שר התיירות המצרי פואד סולטן (בתמונה) שב אתמול לקהיר בתום ביקור בישראל. בדיר חמאמם, ראש הדסק הישראלי במשרד החוץ המצרי שנלווה אל השר בביקורו בארץ אמר אתמול ל„דבר" כי ביקורו של סולטן בישראל היה מוצלח ביותר. הוא ציין כי במהלך הביקור נחתמו כמה הסכמים בין סוכני נסיעות מצריים וסוכני נסיעות ישראלים לצורך הרחבת קשרי התיירות בין שתי המדינות בעתיד. שגריר ישראל בקהיר משה ששון קיבל את שר התיירות המצרי בשובו לקהיר. אחר כך הצטרף ששון לצוות הישראלי המנהל בקהיר את המו"מ עם המצרים לפתרון מחלוקת טאבה. יצוין שלשר המצרי נלווה בביקורו בארץ הכתב הצבאי של עיתון „אלאהרם" מוחמד עבד אלמנעים. כתב זה ביקר כבר מספר פעמים בעבר בישראל, והוא בעל קשרים טובים עם עיתונאים ישראלים רבים המכירים אותו מתקופת המו"מ לחתימת הסכמי השלום בין מצריים לישראל.

דן אבידן (קהיר)

ביקורת נוקשה

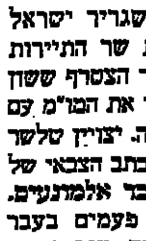

העיתונאי המצרי הידוע אניס מנצור (בתמונה) זוכה בימים אלה להתקפות קשות בשל ביקורו בארץ מצד חוגי האופוזיציה במצריים, מהשמאל והימין כאחד. שופרות התעמולה של קבוצות האופוזיציה טוענים כי מנצור תרם בביקור בארץ לעידוד יחסי הנורמליזציה בין מצריים לישראל בשעה שממשלת ישראל לא שינתה עדיין במאומה „את מדיניותה התוקפנית" כלפי הערבים ואת עמדותיה המדיניות הנוקשות כלפי מצרים במו"מ על טאבה. עיתוני מפלגות השמאל והקבוצות הפונדמנטליסטיות במצריים מותחים ביקורת על כך שמנצור בחר להתגורר גם בירושלים בתקופת ביקורו בארץ ולקיים שיחות גם עם מנהיגי הזרם הניצי בישראל ובראשם ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר.

דן אבידן (קהיר)

הטבות מופלגות

ראש ממשלת מצריים לשעבר כמאל חסן עלי, נתון בימים אלה לביקורת נוקבת מצד האופוזיציה השמאלית במצריים. דוברי מפלגות השמאל המצריות טוענים כי עלי נהנה מפריבילגיות מופלגות החורגות מהנורמה המקובלת במצריים, ביחס לתנאי הפנסיה שלו. אחת הטענות המופנות כלפי עלי היא שהוא ממשיך להשתמש ברכב הממשלתי המפואר ששימש אותו בימים שבהם הוא כיהן בתפקיד ראש הממשלה. דוברו של עלי הכחיש טענות אלה וטען שהמדובר ברכב אמריקאי חדש מאותו סוג שבו השתמש עלי בעבר במסגרת תפקידיו הממלכתיים. עלי משמש כיום כיו"ר מועצת המנהלים של אחד הבנקים הגדולים בקהיר העושה עסקים טובים עם חברות סחר וכלכלה בארצות המפרץ הפרסי. מקורביו טוענים כי למרות מחלת הרומטיזם הקשה שממנה סובל עלי הוא מצליח בעסקיו לא פחות מהצלחותיו בעבר בשרות הפוליטי והבטחוני במצריים.

דן אבידן (קהיר)

פתרון רצוי מאוד...

אורה זרניצקי

בישיבת הנהלת הקואליציה התלונן השר נסים על כך שחוקים הקשורים בעניינים סוציאליים „ניתקעים". אחת הסיבות לכך לדעתו היא, שיו"ר הועדה ח"כ אורה נמיר גורמת להם להתקע אם אין היא מסיגה הסגים. ח"כ פנחס גולדשטיין (בתמונה) הביא הצעה מקורית לפתרון הבעיה, והיא למנות את אורה נמיר... לשרה בישראל. גם זו דרך לסדר עניינים.

לא לספקולציות

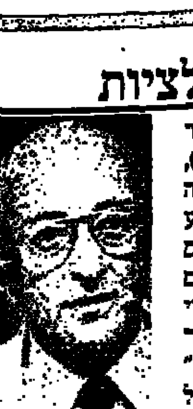

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת (בתמונה), יצא אתמול בהודעה לעיתונות בה הביע רוגז על הפרסומים שהופיעו בעיתונים בדבר מינויו האפשרי של יעקב אחימאיר לתפקיד עורך „מבט" במקומו של מיכאל קרפין. „ההחלטה לגבי השאלה מי יהיה עורך „מבט" היא בסמכותו הבלעדית של מנכ"ל רשות השידור בתיאום עם מנהל הטלוויזיה. לצערי החלה בימים האחרונים בחישה בנושא זה מצד גורמים שונים, שאין זה מעניינם. נותרו עוד כשבועיים לקבלת ההחלטה והשיקולים היחידים שיכריעו הם השיקולים המקצועיים הטהורים. לא אתחשב בלחצים אלה או אחרים מתוך רשות השידור או מחוצה לה, ואני קורא לכל העוסקים במניפולציות ובספקולציות לחדול", אומר פורת

יעל ארמוני

מסדר מיוחד

הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי סוקר מסדר של נערות עולות מאתיופיה. הן השתתפו בעצרת סיום אימוני הקיץ של הגדנ"ע שנערכה ליד הכותל המערבי בירושלים. היתה זו הפעם הראשונה שנערות יוצאות אתיופיה השתתפו באימוני הקיץ של הגדנ"ע יחד עם עוד כ־4000 בני נוער בסדרה ארוכה של קורסים בכל בסיסי הגדנ"ע.

(צילום: במחנה גדנ"ע)

קבוצת כח

למחוז השרון הוקם פורום פוליטי חדש של נשים שהן נבחרות מפלגת העבודה במחוז השרון. לתפקיד מרכזת ומובילת הפורום נבחרה ליאורה ווקסמן, תושבת הרצליה, חברה חדשה במרכז מפלגת העבודה ומרכזת תא החברות בסניף הרצליה של מפלגת העבודה. בפורום משתתפות חברות מרכז מפלגת העבודה ממחוז השרון רכזות תאי החברות בסניפים ומזכירות נעמ"ת, מדובר בסניפים: הרצליה, כפר סבא, רמת השרון, רעננה והוד השרון. ליאורה ווקסמן אומרת כי הפורום הוא ניסיון חדש ושונה הבא להקנות יתר משקל למעורבות נשים במסגרות הפוליטיות, תוך גיבוש הנבחרות המרכזיות כקבוצת כח וכמוקד השפעה.

עשירי למניין

אורה זרניצקי

אתמול סיימה הכנסת את מושב הקיץ שלה. תשעה חברים מותשים נשארו באולם המליאה כדי לשמוע את נאום הסכום המסורתי, שניסא הפעם ע"י סגן יושב ראש הכנסת ח"כ דב בן־מאיר. בתום דבריו, ביקש ח"כ אריאל וינשטיין (בתמונה) מח"כ בן־מאיר לצרף את קולו לתשעה כדי שלפחות יהיה מניין בסיום המושב

הנסיכה קרולין ממונקו מחזיקה בזרועותיה את ביתה שרלוט מארי פומלין שנולדה ביום א'. מן הצד עומד הסב, הנסיך ריינייה, ומסוכך בידו על עיני נכדתו מפני השמש. בתמונה צולמה השבוע בעת שהנסיכה עזבה את ביה"ח במונקו. ליוו אותה גם בעלה האיטלקי סטפאנו קסירגי שנשא בזרועותיו את בנם אנדריאה, ובאהיה, הנסיך אלברט.

המדור נערך היום ע"י אורה זרניצקי

ראש המשלחת של הכנסיה הרוסית „האדומה" בי"ם הוחלף במפתיע

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

הארכימנדריט פנאלימון, ששימש עד לפני כשבועיים כראש המשלחת של הכנסיה הרוסית „האדומה" בירושלים, הוחזר במפתיע למוסקבה ובמקומו מונה לראש המשלחת עוזרו, האב פאבל.

ההחלפה בוצעה במהירות וללא התרעה מוקדמת. האב פאבל, ראש המשלחת החדש, אמר כי הידיעה של המפגש הצפוי בין משלחת ישראל וברית המועצות בהלסינקי גם את המשלחת ואין לכך קשר לחילופי התפקידים, אולם אנשים הבקיאים בנעשה בקרב העדות הנוצריות בירושלים מעריכים, כי יתכן שיש בחילופי התפקידים משום איתות מצד הסובייטים.

במסיבה שערך הארכימנדריט פנאלימון לפני כחודש וחצי בחג הפנטקוסט (חג השבועות) לכבוד המשלחת הרוסית שהגיעה ארצה ממוסקבה, לא ידע כי הוא מועמד להחלפה וסיפר כי הוא עומד לצאת לבריה"מ לחופשה לתקופת הקיץ. פנאלימון שהה בארץ יותר מעשר שנים, ובמשך חמש השנים האחרונות עמד בראש המשלחת „האדומה".

ישראל ליפל, ראש המכון לחקר הדתות בירושלים, מעריך כי החילופים החפוזים נעשו במטרה לנטרל את ראש המשלחת מהריונים על רכוש הכנסיה. אי־הזמנתו של הארכימנדריטים הוותיק לשיחות היתה עלולה לגרום אי־נעימות בקרב אנשי הכנסיה, אך כשמדובר בראש משלחת חדש שרק נכנס לתפקידו, אפשר לשמור עליו בפרופיל נמוך.

הממונה על יחסי החוץ של הכנסיה הרוסית „האדומה" המיטרופוליט פילראט ביקר השנה בארץ במטרה לערוך סקר על מצב הרכוש ולבדוק את הצורך בתיקונים.

הספר הזעיר ביותר המוצג בספריה הציבורית בדואיסבורג שבגרמניה המערבית אינו עולה בגודלו על שלושה מילימטר והוא כולל תפילה בשבע שפות. מובן מאליו, שבספר זה אפשר לקרוא רק באמצעות זכוכית־מגדלת (צילום: א.פ.)

הסכם בין תיאטרון חיפה לבין „סירקל אין דה סקוואר"

„נפש יהודי" ו„גטו" יועלו בברודווי

התיאטרון העירוני חיפה יעלה בברודווי שבניו־יורק שתיים מהצגותיו „נפש יהודי" ו„גטו", במסגרת הסכם לשיתוף פעולה אמנותי שנחתם אתמול בבוקר בחיפה בין מנכ"ל התיאטרון העירוני חיפה, נעם סמל, לבין המנהל האמנותי של התיאטרון הציבורי היחיד „סירקל אין דה סקוואר", טד מאן והמנכ"ל, פול ליבין.

לפני כשנה החלו המגעים לשיתוף פעולה אמנותי בין התיאטרון העירוני חיפה לבין טאד מאן ופול ליבין. השניים הגיעו לביקור בזק בארץ כדי לחתום על פרטי העסקה, על־פיה נקבע, בין השאר, כי התיאטרון העירוני חיפה מחזמן רשמית להופיע „על הברודווי" 4 שבועות רצופים בתיאטרון „סירקל אין דה סקוואר" המכיל 700 מקומות, ואשר נמצא בלב הרובע היוקרתי לאמנויות הבמה בברודווי.

מנהלו האמנותי של התיאטרון, הבמאי טד מאן יביים בתיאטרון העירוני חיפה במהלך העונה הבאה.

צוות אמנותי של התיאטרון בראשו של הבמאי והמנהל האמנותי של התיאטרון העירוני חיפה, גדליה בסר, יטלו חלק בתוכנית הלימודים של בית הספר לאמנות הבמה שליד התיאטרון. בית הספר מונה 300 תלמידים.

„האיש החזק של מצרים": ישראל עדיין איום בטחוני

מאת דן אבידן, שליח „דבר" בקהיר

(קהיר, מיוחד ל„דבר"). – שר ההגנה המצרי, הגנראל אבו־גזאלה, הנחשב בזיבב „לאיש החזק במצריים" הצביע באחרונה בפני פורום סגור של מפלגת השלטון המצרית על ישראל במדינה המהווה עדיין איום ביטחוני פוטנציאלי כלפי מצרים.

עם זאת, הדגיש אבו־גזאלה באוזני חברי הוועדה לביטחון לאומי של המפלגה הלאומית הדמוקרטית, כי הצמרת המצרית דבקה במדיניות השלום עם ישראל, ולדעתה, בעיתוי הנוכחי, מהווה לוב ולא ישראל את האיום הביטחוני החמור ביותר כלפי מצרים.

„תנופה ממשית להרחבת קשרי התיירות ישראל־מצרים"

(ע). שר התיירות המצרי, ד"ר פואד סולטן, יצא אתמול בבוקר מישראל בחזרה לארצו, עם תום ביקורו. נציג משרד התיירות בקהיר, מוריס קסטרו, אמר עם סיום הביקור כי היתה זו הפעם הראשונה בה נחתמו עסקות גדולות. לעונה שלמה, בין חברות תיירות ישראליות לבין חברות מצריות, והדבר מבשר תנופה ממשית לגידול תנועת התיירות בשני הכוונים בין ישראל למצרים. (בתצלום: סולטן מחבק שני ילדים בשדה התעופה. צילום: י.פ.פ.א)

هكذا من الإسلام

המשך ביקושים ושיפור באוירה

מאת שמואל רוזנבלום

שוק המניות ממשיך במגמת מסחר חיובית, תוך שיפור באוירה וגידול בנפח העיסקאות. סוחרי הבורסה אופטימיים על רקע עיסקת חבילה ג' העומדת כנראה לפני סיכום בזמן הקרוב ביותר.

בנוסף לעיסקת החבילה תרם סיום פרשת השב"כ לתחושה כללית של יציבות אפשרית במישור הפוליטי. יציבות זו אם תמשך, תתרום בעתיד לשיפור נוסף באוירה החיובית. המפנה בשוק המניות החל כידוע עם תחילת פעילות חיובית של קרנות הנאמנות ובעיקר קרנות בנק הפועלים. אל הקרנות הצטרפו מקורבי השוק והסוחרים המנסים להגדיל פוזיציות בעיקר במניות הכבדות.

אנו רואים באחרונה פעילות חיובית במניות כרלק, סופרסל ופולגת תוספות אשר נמנות על רשימת הכבדות. מניות אלו נשחקו במהלך יולי בסביבות 15% לערך. חודש אוגוסט וימי המסחר האחרונים ביולי סיפרו את תשואת הכבדות ומחקו בחלקן הגדול את השחיקה. קרנות הנאמנות כידוע מחזיקות חלק ניכר מהשקעתם במניות הכבדות. כרגע קיימת זרימת כספים קטנה לקרנות המניות, במידה וכספים אלה יגדלו בהיקפם אפשר יהיה להניח שמגמה חיובית תמשך בשוק.

המסחר בבנקאיות שבהסדר

המניות הבנקאיות שבהסדר נסחרו במגמה מעורבת, תוך שינויי שער קלים ביותר. תשואת הבנקאיות נעה סביב 15% לערך וזוהי עדיין תשואה גבוהה ונאה לפדיון. עיקר הפעילות במניות הבנקאיות מבוצעת בשלב זה ע"י קרנות הנאמנות הסולידיות הזוכות בימים האחרונים להפצת כספים בינונית.

ת.מ.ן

מניית תמן ירדה ב-8.6% בלבד והדבר הפתיע מעט את מקורבי השוק שציפו לירידת שער גדולה יותר. בשבוע המסחר האחרון נרשם למניה פעמיים שער מוכרים בלבד. אח"כ נרשמה למניה הפסקת מסחר עקב מאזן שהיה גרוע מקודמו אשתקד, ובו הפסידה החברה כ-403 אלף ש"ח. לאחר יום הפסקת מסחר נרשם שוב שער מוכרים בלבד היום כאמור ירדה המניה. סך ירידת השערים בתמן נעה לפיכך סביב-23.6% לערך בשבוע שבו היא בעצם נסחרה יום אחד בלבד. להזכירנו מניית תמן עלתה בשנה האחרונה בערך פי-14 והייתה אחת ההשקעות המסתחררות ביותר שידע שוק המניות בשנים האחרונות.

שינויי שער במסחר

מניות פולגת 0.4 עלו ב-2.5% בביקוש נאה של כ-3000 ע.נ. לוידה 0.4 עלו ב-2.1%. הפרוכימיים זכו באחרונה לגידול ניכר בנפח העיסקאות ושערן עלה באוירה נאה הוסיפו 2.6% תוך ביקוש נאה למדי. מניות דובק המשיכו לרדת והפסם ב-2% בהיצע בינוני בהקפו. מניות כבע עלו ב-3.2% ואי.די.בי. פיתוח עלו ב-1.7%. הכשרת הישוב עלתה ב-2.6% במניה הקלות יותר עליות השערים היו מעט חזקות יותר. פריכונגר 1 עלתה ב-7.7%, קופסאות פח 1 עלו ב-4% ופפקטרוניקס 5 עלו ב-4.4%. באג"ח שררה מגמת יציבות תוך פעילות בינונית בהיקפה ושינויי שער קלים למדי.

טבע

באחרונה ניכרת פעילות ערה במניות קונצרן טבע. ביקושים ניכרים במיליוני שקלים מסופקים בעליות שערים קטנות עד בינוניות. שלשום סופק ביקוש של 608 ע.נ. במנייה בעלית שער של 1.7% ובמחזור ניכר של 567 ע.נ. ראוי לציין ששער המנייה עומד על 53800 נקודות. הביקושים מעידים על המצאותו של קונה גדול בלידה. באיזה קיים כוכר בולט הכפפה א[illegible] הסחורה. גורמים בורסאיים מייחסים את הקניה לגוף כלכלי גדול הקשור להברה. אותם גורמים מלחשים שהמוכרים במנייה הינן קרנות נאמנות של בנק גדול. מניית טבע ידועה כמניה טובה ולפיכך זהות המוכרים מעניינת לאור סבירות מאסיביות בני"ע הנחשב כטוב. לקונצרן טבע רווחיות נאותה, החברה מצויה בתהליך מואץ של פיתוח עסקיה בהיקף נרחב באחרונה. מניית טבע "רדומה" יחסית בשנה האחרונה וההתעוררות הנוכחית אינה מפתיעה.

שערי הדולר בלונדון

לירה שטרלינג	1.4715	דולרים
מרק גרמני	2.0820	לדולר
פרנק שווייצרי	1.6765	לדולר
פרנק צרפתי	6.7550	לדולר
לירטה	2.3495	לדולר
ין יפני	153.95	לדולר
דולר קנדי	1.3828	לדולר
ראנד	0.38	לדולר
פרנק בלגי	43.05	לדולר

שערי ריבית בלונדון

	דולר	לירה שטרלינג	מרק גרמני	פרנק שווייצרי
6 חודשים:	6 9/16	10	4 11/16	4 13/16
12 חודשים:	6 11/16	10	4 3/4	4 3/4

שער הזהב: S 359.50 לאונקיה — שער הכסף: S 5.15 לאונקיה

* הכותב משמש יועץ השקעות.

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

אגוד.ח. ש	16700	3.0			-3.0
הספנות 0.1	1020	1987	-30	-2.9	-2842
הספנות א 0.5	756	157	-10	-1.3	-860
הספנות אפ 2	751	2044			+2556
כללי לא בהסדר	26450	10.0			-8.0
בנק צפ' אמרק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמרק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמ אפ1	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3590	788			+47.0
פ.יו.בי. 0.5	— הפסקת מסחר —				

כלולים בהסדר הצמדה

אידיב רג 100.0	79070	303	+10		+115
אידיב ב 100.0	79200	1.0	+500	+.6	+4.0
אידיב בב א 2.0	490000				
אגוד ושח	58790	102			-72.0
דיסקונט ב	101000	16.0	+900	+.9	+18.0
דיסקונט א	99900	58.0	-1100	-1.1	-95.0
דיסקונט שה ב	11660	19.0	-100	-.8	-19.0
המזרחי ש	32600	330	+90	+.3	+234
המזרחי ב	32550	1.0	-100	-.3	-1.0
המזרחי שה 9	14750				
הפועלים מבב	113500	.1	+499	+.4	+2.1
הפועלים ש	53760	400	-30	-.1	-641
הפועלים ם	53100	158			+25.0
כללי א 1.0	136100	16.0	+1150	+.8	+3.0
כללי שה 5	103800				
כללי שה 7	6580				
בלל במסק 100.0	34240	904	-10		-192
כללי שה 11	12930	81.0	-50	-.4	-81.0
מיבון ומסר 1.0	45600	11.0	-670	-1.5	-8.0
מיבון ומסר 5.0	23650		+50	+.2	+6.0

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	13999	54.0	+299	+2.2	+27.0
לאומי משכנתא' ש	5020	210	+20	+.4	+71.0
לאומי משכנתא' ם	4960	40.0			-40.0
כרמל ש	4200	27.0	+80	+1.9	+56.0
כרמל שה 1	3048	96.0			+4.0
בנין כ' 5.0	7000		-100	-1.4	-7.5
פת משב ש	1530	300	+35	+2.3	+670
משכן ב ש	2239	440	-1		-149
עצמאות 0.1	7600	203	+200	+2.7	+115
טפחות מבוב ש	14500	12.0	+360	+2.6	+6.0
טפחות רג ש	13200	39.0			-14.0
טפחות שה 1	7900	19.0	+30	+.4	+19.0
טפחות שה 2	4006	100			+137
יעסוד 1.0	1710	216	-17	-1.0	-503
יעסוד 5.0	770 תב	2133	+45	+6.2	+2036
מרים 1.0	5000	120			-99.0

מוסדות מימון

שלמון א ש	367	2448			+2681
הזקלאות מבוב א	— לא נסחר —				
הזקלאות מבוב ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	6065	191	+15	+.3	+28.0
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגו	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	388 תב	3739	-43	-10.0	-4321
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א0.1	13600	109	+200	+1.5	+105
כלל ליסינג 0.5	10150	136	+440	+4.5	+172
כלל לסינג אג"ח1	10550	57.0	-101	-1.0	-39.0

ביטוח

איתן חב' לביטוח	237	19527	+2	+.9	+5306
אריס 0.1	864	445	+12	+1.4	+360
אריס א 0.5	456	559			
בטוח משנה 0.1	521	624	+23	+4.6	+620
בטוח משנה 0.5	167.0	6011			-5011
הדר 1.0	810	978			-420.0
הדר 5.0	186.5	6164			-3227
הסנה ש	481	8530			+1217
הפניקס 0.1	709	970			-252
הפניקס 0.5	379	500	+4	+1.1	+2643
המסנה-הראל 1.0	6360				
המסנה-הראל 5.0	2780	90.0	+40	+1.5	+90.0
מנורה 1.0	7900	9.0	+100	+1.3	+49.0
מנורה 5.0	3300	16.0	+30	+.9	+9.0
סהר ג 1.0	4232	113	+201	+5.0	+313
סקורים 0.1	2516	20.0	+1		+10.0
צור ש	330	3657	+10	+3.1	+3426
ציון החזקות 1.0 בבלה	8530	2.0	-23	-.3	-22.0
ציון החזקות 5.0 בבלה	2205	110	+100	+4.8	+203

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרגאמא 1.0	4420				
אינטרגאמא 5.0	1069		-8	-.7	-200
כאיד עורא 1.0	4400	4.0	+20	+.5	+596
כאיד עורא אפ 1	4540	39.0	+200	+4.6	+39.0
מתה 1.0	— הפסקת מסחר —				
מתה 5.0	— הפסקת מסחר —				
כלל סחר 1.0	1267	6613	+61	+5.1	+12546
קריסטל 1.0	7700	114	+200	+2.7	+43.0
רפק 0.1	35000				
רפק 0.5	9200	65.0			-85.0

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	3837.31	3822.30
אבוקה	30588.67	29987.62
אגוד	198.77	194.91
אדיר	1329.43	1303.13
אדם	1648.85	1616.85
אופיר	1568.21	1549.05
אור	393.12	384.83
אורון	151.64	148.57
אורלי	207.46	205.95
אורן	608.75	596.84
אייל	3011.71	2954.52
איילת	3638.34	3558.27
אידיס	3962.38	3875.02
איתן	578.00	566.08
איל	511.32	490.84
אלמוג	589.35	577.82
ארז	659.81	646.94
אש	110.90	109.41
אשל	162.80	159.64
אתרוג	189.71	188.79
בדולח	1660.38	1628.30
ברוש	383.33	375.82
ברק	383.27	375.66
ברקת	747.57	732.84
גביש	1157.69	1115.45
גבע	849.80	837.17
גדין	582.28	570.93
גיא	7642.36	7529.33
גיל	2226.70	2184.45
גלית	504.13	497.99
דוכבן	283.66	280.92
דוכיפת	538.83	528.26
דולב	193.04	188.95
דורון	1219.55	1195.62
דותן	216.08	211.82
דליה	405.81	399.07
דרור	3356.12	3295.17
דקל	274.76	269.42
הדס	287.35	284.72
הדר	405.21	397.65
הגבית	2496.28	2444.58
זהב	16038.99	15801.33
ורד	15094.70	14871.03
זכיר	663.14	650.36
זהרת	129.70	126.83
חליפה	111.67	111.2
חלמיש	559.67	548.55
חן	110.00	109.78
חופ	1189.66	1162.40
טל	4191.19	4164.19
יובל	651.60	638.91
יהלום	1563.66	1533.21
יסודות	31058.77	30770.76
יערה	560.45	548.09
כוכב	774.77	759.70
כזל	116.33	114.06
כלנית	448.47	440.96
כספית	613.58	607.29
כרמל	115.76	113.42
כתר	897.98	881.60
להב	3419.25	3354.19
לקסיקון	97358.53	95652.05

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
לפיד	10532.56	10328.80
להס	1482.49	1452.06
לשם	812.21	795.72
מבטר	971.18	952.24
מבטח	2807.70	2781.8
מגר	195.03	192.19
מטון	2595.00	2571.1
מגל	618.68	606.63
מור	1170.50	1154.10
מורן	648.64	642.76
מנה	24246.41	23600.52
מיתר	737.52	722.90
מעוף	3044.20	2985.60
מעיין	646.59	634.29
מקפה	836.53	820.18
מרגלית	980.46	961.51
מרום	953.95	935.29
נגה	20808.17	20502.81
נזיר	624.31	621.54
נטע	377.41	369.97
נילי	3994.25	3935.21
סביון	438.39	430.43
סגולה	119.03	116.66
סלע	829.23	812.60
סנונית	573.71	562.48
סער	614.05	602.40
ספיר	505.96	503.45
עדיר	648.63	636.14
עדית	1676.70	1645.37
עדן	5822.04	5788.58
ענבר	1146.08	1120.58
ענת	1956.97	1938.32
עפרוני	545.78	533.76
ערמון	141.77	139.00
פזא	1217.58	1193.96
צבר	513.79	503.53
צופית	522.30	512.06
צוק	100.04	99.66
צמר	856.88	838.47
צמיחה	6228.25	6139.00
צמרת	1492.46	1462.99
קלע	1685.23	1676.81
רבנת	15259.10	15129.77
רימון	100.35	100.15
רקפת	527.76	519.21
רשף	652.88	638.69
שביט	646.63	634.05
שחם	836.47	816.16
עירה	309.73	307.47
שחף	301.90	298.15
שובל	569.54	561.53
שקד	549.15	535.90
שקף	162.10	158.92
תאנה	175.81	174.12
תבור	769.01	758.57
תדהר	364.75	362.93
תהילה	90.73	88.73
תדיר	412.64	407.78
תפוז	182.23	181.40
תפוח	175.24	173.96
תרשיש	1253.31	1237.87
תשרי	383.24	377.9

סופרסל א 2.0	5340	1160	+159	+3.1	+1750
סופרסל ב 10.0	3540	3810	+79	+2.5	+3857

שרותים

דלק ב ש	3095	3093	+105	+3.5	+7792
הראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
הראל 5.0	— הפסקת מסחר —				
ספנות הספקה 0.1	13213 קב		+629	+5.0	+164
ספנות הספ' א0.5	4200 תב	410	+354	+9.2	+442
קידר 0.1	2200	482	+1	+.1	+76.0
קידר 1.0	351	5388	+15	+4.5	+4202
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מוסכי עזיבה 0.1	4380	42.0	+140	+3.3	+231
מוסכי עזיבה 0.5	1365	550	+15	+1.1	+2361
קנטורים 0.1	1950 תב	100	+100	+5.4	+22.0
קנטורים 0.5	1361	275	+21	+1.6	+605
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קופל אפ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות דן 1.0	3540 תב	93.0	+300	+9.3	+453
מלונות דן 5.0	2640	41.0	-30	-1.1	-56.0
חוף האלמוג 0.1	— הפסקת מסחר —				
כבס 1.0	2550				-140
מלונות ירדן 1.0	3161	50.0			-40.0
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

דטה מיכון 1.0	3700				+65.0
ת.י.ל.ל. 1.0	13850				-13.0
יעגא 1.0	3511	25.0	+11	+.3	+38.0
יעגא אפ 1	3219		-171	-5.0	-84.0
כלל מחשבים 1.0	10000	104			+25.0
ב.ל.ל. 1.0	12870	5.0	+130	+1.0	+1.0
ב.ל.ל. 5.0	4810	59.0	-43	-.9	-131
משוב מחשבים 1.0	2257	124	-92	-3.9	-74.0
ניקוב מחשבים 1.	8500	42.0	+70	+.8	+68.0
ניקוב מחשבים 5.	6500	291	+55	+.9	+126
תים מחשבים 1.0	1750	200	+30	+1.7	+130
תים מחשב אפ 1	17000		-100	-.6	-10.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם בינוי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם בינוי 5.0	— הפסקת מסחר —				
ארזן מבנים 1.0	999	1051	-48	-4.6	-316
ארזן מבנים 5.0	423	1977			-1285
אזורים 1 ש"ח	608	8307			-4086
אזורים אפ' 1	386	7176	+4	+1.2	+7772
אזורים אג"ח 3	95.5	57940	-5	-.5	-65958
אילון 1.0	431	5791	+1	+.2	+7243
אילון אפ 1	1700	197	+18	+1.1	+284
אל-רוב 1.0	3454	100			+85.0
אכנתים 1.0	2560	1.0	-19	-.7	-1.0
אפריקה 1.0שח	33930	98.0	+270	+.8	+208
אפריקה 1.0שח	23500	290	+400	+1.7	+542
אפריקה אפ 5	15680	209	+180	+1.2	+100
ארזים 1.0	2000	2484	+24	+1.2	+2124
ארלון 1.0שח	2360	259	+75	+3.3	+369
ארלון 5.0שח	1260	1007			-124
בן-יקר גת 1.0	3190	75.0	-100	-3.0	-307
ברנוביץ 1.0	3200	15.0			-15.0
ברנוביץ 5.0	1920	26.0	-65	-3.3	-26.0
דנקנר 1.0	4072	337	+2	+.1	+23.0
דרוקר 1.0	451	600	-1	-.2	-2859
דרוקר 5.0	338	810	+12	+3.7	+1155
דרוקר אפ 1	230	540			+760
דרשר 0.1	6300	80.0	+300	+5.0	+118
דרשר 0.5	3990	175	+105	+2.7	+175
המסלול 1.0	— הפסקת מסחר —				
המסלול 5.0	— הפסקת מסחר —				
ח.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ח.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2660	361			-257
גב-ים 0.1	4449	625	+100	+2.3	+440
גב-ים 0.5	2550	818			-23.0
הכשרת הישוב 1.0	50500	431	+1300	+2.6	+872
ישפרו 0.1	2700	509	-50	-1.8	-603
ישראלום 1.0	1260	1.0	-20	-1.6	-168
ישרס 10.0	12670	121	+470	+3.9	+151
כהן פיתוח 1.0	7370	6.0			+9.0
כלל נדלן 0.1	374	16874	+12	+3.3	+37049
לוביד 1.0	3990	9.0	+99	+2.5	+112
לוביד 5.0	1485	147	+5	+.3	+125
ב.ת.ם. 1.0	374	12095	+11	+3.0	+11142
מאגרי בנין 1.0	638	1560			-1083
מאגרי בניה אפ1	520	1242			-1211
מודול בטון 1.0	— הפסקת מסחר —				
מישאל 5.0	288	3235	+3	+1.1	+869
מגרב 3.0	760	1917	+10	+1.3	+2573
מר-לן 1.0	529	1571	+20	+3.9	+1045
לוינשטיין 1.0	403	1341	-5	-1.2	-1485
לוינשטיין 5.0	109.0	1600			-650
ליפשיץ 1.0	1065	472	-45	-4.1	-307
ליפשיץ 5.0	495	1351	-4	-.8	-1379
נאות אביב 0.5	6000	492	+110	+1.9	+470
נכסי אזורים 1.0	701	1639			-1139
סהר החזקות 1.0	11100				
סהר החזקות 5.0	7777	30.0	+267	+3.6	+30.0
סולף 1.0	4160	90.0			-33.0
סולף 5.0	2650		+50	+1.9	+20.0
עמר וסלע 1.0	788 תב	2290	+48	+6.5	+2698
עזר 3.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	1750 תב	446	+90	+5.4	+507
קיסריה 0.5	862	1461			-614
רוגוזין 1.0	3380	306	+70	+2.1	+399
רוגוזין 5.0	2200	350			+142
רסקו מבוכ'	9695	71.0			-6.0
רסקו רג	9020	331	+170	+1.9	+134

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2848	100	+133	+4.9	+218
מטעי הדר 0.5	2045	141	+60	+3.0	+560
מהדרין 0.1	7010	52.0	+130	+1.9	+32.0
גנסי הדרים 1.0	1125	2019			-1550
פרי אור 0.5	2835		+30	+1.1	+18.0
שב-הד 5.0	16560	83.0	+560	+3.5	+397

תעשייה

מזון וטבק

אסאס 1.0	1450	170			-8.0
גולדפרוסט 1.0	2772 תב	120	+172	+6.6	+411
גולדפרוסט 5.0	1700 תב	702	+94	+5.9	+1638
גולדפרוסט אפ 1	1550	425	+2	+.1	+25.0
דובק בב ש	3410	774	-70	-2.0	-773
דובק בב כ	3400	717	-20	-.6	-317
והלכל 1.0	580	679	+20	+3.6	+990
והלכל 5.0	410	376	+11	+2.8	+726
פרי-הן 1.0	1716	402	+4	+.2	+301
פרי-הן 5.0	1345	508	-8	-.6	-130
טמפו בירה 1.0	15450	29.0	+300	+2.0	+32.0
טמפו בירה 5.0	10501	20.0	-149	-1.4	-15.0
יכבד 1.0	1639	636	-21	-1.3	-696
יכבד א 5.0	920	173	+30	+3.4	+36.0
מן 1.0	9000	10.0			-5.0
מן 5.0	5141		+1		+10.0
סנפרוסט 1.0	7770	109			-39.0
עלית 0.1	13350	123	-310	-2.3	-67.0
עסיס ב 0.5	31800 תב	26.0	-2200	-6.5	-25.0
שלמה אנגל 1.0	2648 תב	734	+238	+9.9	+1356
שמן מבוב ש	3800 תב	752	+300	+8.6	+1072

טקסטיל והלבשה

ארגד 1.0	840	1024	-5	-.6	-1215
אוסים 1.0	895	423			-468
אופנת ברדן 1.0	2552	35.0			-115
אופנת ברדן 5.0	1722	95.0			+81.0
אפתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפתן אפ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	12420	61.0	+20	+.2	+70.0
דלתא-גליל 1.0	4220	706	+120	+2.9	+1702
דלתא-גליל א 3.0	3100	179	+10	+.3	+170
מטוויות מאוחד 1.	1710		-40	-2.3	-50.0
מטוויות מאוחד 5.	994	242	-1	-.1	-408
מטוויות אפ 1	880				
וישלגר 1.0	1105	265	-5	-.5	-243
וישלגר 5.0	727	52.0	+17	+2.4	+198
חרמון 1.0	4090	219	-110	-2.6	-469
זיקית 1.0	4100	145	+20	+.5	+120
זיקית 5.0	2900	491			-96.0
לודזיה 0.1	1820 תב	573	+120	+7.1	+549
לודזיה 0.4	840	559	+17	+2.1	+636
ליבת 1.0	589	719	+12	+2.1	+601
מים בליקו 1.0	821	813	+21	+2.6	+444
מקס 0.1	24000 תב	30.0	-1400	-5.5	-11.0
מקס 0.5	11400	159			-16.0
עיט 1.0	11400	15.0	-350	-3.0	-47.0
עיט 5.0	5744	50.0	+149	+2.7	+30.0
עמק 1.0	1699	350	-31	-1.8	-506
פולגת א 0.1	3130	560			-289
פולגת ב 0.4	2090	2678	+50	+2.5	+3013
פולינן א 0.5	8190	348	+10	+.1	+181
פרגוד 1.0	2076	507	+40	+2.0	+463
קיבור סבינה	12510				
תעש רוגוזין 1.0	3610	682			+18.0

מתכת ומוצריה

אלקטרה 5.0	3069 תב	1494	+279	+10.0	+1039
אורדן 10.0	9580	68.0	-120	-1.2	-71.0
אורדן 50.0	7720	13.0	+11	+.1	+17.0
אלומית 1.0	4910	35.0	+220	+4.7	+35.0
אלומית 5.0	3295				-60.0
כבלים ש	15350 תב	21.0	+1000	+7.0	+35.0
התכוף 1.0	6732	16.0	-68	-1.0	-1.0
התכוף 5.0	3711				-100
התכוף אופציה	3750	250	-150	-3.9	-195
דיקה 1.0	5400	9.0			+57.7
דיקה 5.0	2660	200	+60	+2.3	+191
קופסאות פח 1.0	1298	3821	+50	+4.0	+3936
קופסאות פח 5.0	870	531			-531
מתכת סרום 1.0	2340	349	+50	+2.2	+301
כללי ציון 1.0	2695	942	+95	+3.7	+1118
כללי ציון 5.0	1045	9246	+47	+4.7	+14631
כללי ציון אפ 3	700	4901			-296
מורגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מורגן אפ א	— הפסקת מסחר —				
קרמבי 1.0	860	522			-292
קרמבי 5.0	474	787			-137
נחושתן 0.1	16350	28.0	-506	-3.0	-46.0
נחושתן 0.5	6501	46.0	+1		+82.0
ספר פלדה 1.0	7500	224	+210	+2.9	+98.0
קינג 1.0	1190	392			-270
קינג 5.0	655	650			-650
קליל 1.0	4070	246	+180	+4.6	+177
קליל 5.0	1970	180	-20	-1.0	-114
שלדות 5.0	2090	52.0			-52.0
תעשיות לכיש 1.0	1239	200	+27	+2.2	+186
תעשיות לכיש 5.0	580	2000			-520

חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	375500	16.0	+1000	+.3	+8.0
אלקו 0.1	6764				
אלקו 0.25 ש	3329	184	+30	+.9	+182
אלקו 0.25 ב	3319	49.0	+20	+.6	+51.0
אלקטרה 0.1	14500	15.0	+500	+3.6	+19.0
אלקטרה א 0.5	7650	298	+100	+1.3	+202
אלרון 3.0	300900	5.0	-1600	-.5	-16.0
א"י"ת 0.02ש"ח	27500	72.0			-65.0
כלל תעש אלקטרו	1995	707	-105	-5.0	-664
ספקטרוניקס 1.0	2065	790	+64	+3.2	+1188
ספקטרוניקס 5.0	1315	1386	+55	+4.4	+2823
פרנקונגר 1.0	2530 תב	449	+180	+7.7	+1024
פרנקונגר 5.0	1354	1245			+24.0
ציקלון 1.0שח	2250	69.0	-100	-4.3	-18.0
ציקלון 5.0שח	1030	343	-14	-1.3	-493
קבוצקין אדלר 1.	4990				
קבוצקין אדלר 5.	3346	54.0	-34	-1.0	-54.0
ת.א.ת. 1.0	3780	506	+60	+1.6	+794
ת.א.ת. 5.0	1500	795			-212
ת.א.ת. אפ 1	12400				
תדאה 1.0	4750	25.0	-45	-.9	-23.0

מוצרי בניה

אי.פ.בלל בנין 1.	814	2616	-8	-1.0	-2690
אי.פ. אופציה א'	400	14683	+11	+2.8	+22403
אי.פ. אג"ח סר א	95.5	47915			-19915
אלקול 5.0	10500	171	+240	+2.3	+316
אקרשטיין 1.0	1680	128	+20	+1.2	+89.0
אקרשטיין 5.0	1215	240	-5	-.4	-170
בטון תדיר 1.0	10100	4.1	-100	-1.0	-4.1
בטון תדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-טון 1.0	10 1102		-58	-5.0	-645
בר-טון 5.0	351 תב	1640	-26	-6.9	-3535
טרומאסבסט 1.0	7010	.1	+5	+.1	+24.1
טרומאסבסט 5.0	2251	275			-203
מ.ל.מ. 1.0	1030	96.0	+31	+3.1	+136
מ.ל.מ. 5.0	598				
מודול הסק בתעש	5050	79.0	+150	+3.1	+121
מזאיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מזאיקה ולפמן 5	14317	5.0	+417	+3.0	+2.0

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	18990	95.0			-16.0
אליאנס ב 200.0	3051	157			-105
גל העשיות 1.0	10700	9.0			-1.0
גל העשיות 5.0	5650	120			-120
דיקסטר 1.0	3397	65.0	+27	+.8	+30.0
דשנים 0.1	5377 תב	27.0	+489	+10.0	+27.0
דשנים 0.5	1162	190	+7	+.6	+48.0
הנפה כביקל 10.0	575	9664			-4071
טבע ש	55500	636	+1700	+3.2	+844
טבע אפ 4	49500	19.0	+1400	+2.9	+32.0
ליפסקי 1.0	1450	465			-395
ים המלח 0.1	15970	1276	+120	+.5	+1178
פטרוכימיים 10.0	590	25141	+15	+2.6	+35143
מקסימה 1.0	7700 תב	310	+500	+6.9	+351
מקסימה 5.0	2870	446	-60	-2.1	-448
נקה כביקל 1.0	3150	67.0	-130	-4.0	-67.0
סנו 1.0	9260	139			-123
סנו 5.0	6165	22.0			-15.0
קרים כימיקל 1.0	6240	25.0	+40	+.7	+25.0
ת.ג.ל. 1.0	4725	303	-96	-2.0	-336
ת.ג.ל. 5.0	3810	91.0			-44.0
ת"א 5.0	8680	630	+180	+2.1	+415
פרוטארום 10.0	11050	11.0			-11.0
תרו א 5.0	4820	363	+90	+1.9	+103

עץ ומוצרי נייר ודפוס

דפרון 1.0	6000	73.0	+41	+.7	+55.0
דפרון 5.0	3013	90.0			-24.0
ת.ב.ז. 1.0	10613 תב	1365	-1000	-8.6	-1805
יאה 1.0	4000	122	+150	+3.9	+125
לבידי אשקלון 1.	436	3160	-9	-2.0	-3834
לבידיאשקלון אפ1	701	125	+14	+2.8	+255
כולה ב 0.5	25200	26.0	+600	+2.4	+38.0

בעלי נייר 10.0	202550	52.0	+400	+.2	+27.0
סקאנדיה 1.0	3640	290	+90	+2.5	+618
רים 0.1	4560	75.0	-50	-1.1	-42.0
רים 0.4	2440	286			+64.0
תעל ב 0.2	11640	231	+240	+2.1	+319

תעשיות שונות

אבריץ 1.0	3678	136	+78	+2.2	+230
אבריץ 5.0	2021	103			-93.0
הביקה יתר 1.0	7740	10.0	-10	-.1	-10.0
פולק 1.0שח	7450	60.0	+300	+4.2	+100
פולק 5.0שח	3900	74.0	+10	+.3	+138

השקעות תעשיה

כרכזית ב 0.1	6680	80.0	+70	+1.1	+142
כור בכ' 1.0	4750000				+.3
כלל תעשיות 1.0	1270	4678			-3362
מאורי טכנולוגיה	424	1570	-10	-2.3	-1700

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אתניק ש	4760	77.0			-12.0
אידיבי פתוח 2.0	3600	1100	+60	+1.7	+1297
אינקוכה 0.1	1800 תב	100	-98	-5.2	-218
אינקוכה 0.5	870 תב	904	+50	+6.1	+868
אלגר ש	6800	56.0			-27.0
אלגר ב	6857				
אלרן ש	3740	1767			+10.0
אלרן ב	2840	215	-130	-4.4	-404
אבישר בכ' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
בזלת 1.0	1268				
חברה לישראל 1.0	8251	1026	+281	+3.5	+2106
חברה לישראל 5.0	5588 תב	456	+508	+10.0	+1495
חלפסון 0.1	114000		+1500	+1.3	+1.0
חלפסון 1.0 ש	23400	23.0			-25.0
אמפא א 0.5	12580	65.0	-20	-.2	-17.0
פועלים השק ש	5300	276			-316
לאומי השק 0.1	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט השק ש	2295	3073			-3086
מזרחי השק ש	15557	10.0	+200	+1.3	+36.0
כור השק אגח 124	9950				+109
חירון 1.0	1881	50.0	-19	-1.0	-1.0
חירון 5.0	695	1672			-1504
ישום החזקות כעב	255	32922	+5	+2.0	+55463
יצוא ש	9650	80.0			-60.0
ירדן א 0.1	3873	452	+34	+.9	+255
כלל ישראל 10.0	792	2988			+1487
כלל ישראל 50.0	640	77.0			-77.0
לנדקו 0.1	8598	64.0			-23.0
לנדקו 0.5	2700	130	-48	-1.8	-300
מגור 0.1	750 תב	1098	-53	-6.6	-2817
מגור א 0.5	399 תב	2065	-26	-6.1	-4191
עז השק ב 0.1	— הפסקת מסחר —				
עז השק ג 0.5	— הפסקת מסחר —				
פז השק ש	6390	539	+190	+3.1	+788
פכה א 0.1	9100	124	+70	+.8	+87.0
פמה 0.5	5460	410	+170	+3.2	+256
פריזן ב 2.5	3650	606			-356

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	— הפסקת מסחר —				
גליל טכנולוגיות	446	1881	-4	-.9	-2204

דלק ונפט

דלק חיפושים 1.0	3280	450	-20	-.6	-292
דלק חיפושים 5.0	1554	210			-309
דלק נפט אפ 2	944	442	+1	+.1	+1101
פז חיפושי נפט	12700	72.0	+100	+.8	+24.0
סראויל 1.0	1680	182	+30	+1.8	+198
סראויל 5.0	955	155	+15	+1.6	+145
י.נ.א.ל. 5.0	1460	609	+20	+1.4	+552
נ.ב.ג. 1.0	2700	250			-196
נ.ב.ג. 5.0	1250	207			-137
סראויל ב 0.3	4750	100	+51	+1.1	+300
צפון אמר נפט 1.	261	2716			-2647
צפון אמר נפט 5.	165.0	2533	-4.0	-2.4	-2433
נפטא ש	1610000	1.0	+50000	+3.2	+2.0

נסחרות במט"ח

גזית ם	228	

שערי מטבע חוץ ביום 6.8.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	-0.001	1.46	1.53	1.46	1.52	1.46	1.53	1.4818	1.5002	1.4818	1.5002	1.4818	1.5004	1.4910
1 לישט"ש	-0.012	2.16	2.26	2.16	2.26	2.16	2.26	2.1983	2.2255	2.1945	2.2219	2.2004	2.2280	2.2116
1 מארק גרמני	+0.002	0.70	0.74	0.70	0.73	0.70	0.73	0.7121	0.7209	0.7120	0.7209	0.7125	0.7215	0.7159
1 פרנק צרפתי	+0.001	0.21	0.23	0.21	0.23	0.21	0.23	0.2192	0.2219	0.2191	0.2218	0.2194	0.2222	0.2206
1 גולדן הולנדי	+0.002	0.62	0.65	0.62	0.65	0.62	0.65	0.6308	0.6387	0.6317	0.6396	0.6318	0.6392	0.6353
1 פרנק שווייצרי	+0.001	0.87	0.91	0.87	0.91	0.86	0.91	0.8823	0.8932	0.8815	0.8925	0.8825	0.8936	0.8878
1 כתר שוודי	—	0.21	0.22	0.21	0.22	0.20	0.22	0.2131	0.2157	0.2127	0.2153	0.2128	0.2155	0.2141
1 כתר נורבגי	+0.001	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2009	0.2034	0.2009	0.2034	0.2009	0.2035	0.2021
1 כתר דני	+0.001	0.19	0.20	0.19	0.20	0.18	0.20	0.1899	0.1923	0.1901	0.1925	0.1898	0.1922	0.1911
1 מארק פיני	+0.001	0.29	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.2980	0.3017	0.2978	0.3015	0.2977	0.3014	0.2997
1 דולר קנדי	-0.002	1.06	1.11	1.05	1.10	1.05	1.10	1.0734	1.0867	1.0702	1.0836	1.0731	1.0866	1.0783
1 דולר אוסטרלי	+0.009	0.85	0.94	0.88	0.95	0.89	0.95	0.9172	0.9286	0.9168	0.9282	0.9175	0.9290	0.9232
1 ראנד דרא"פ	-0.008	0.33	0.56	0.34	0.57	0.35	0.49	0.5653	0.5723	0.5656	0.5726	0.5660	0.5731	0.5691
10 פרנקים בלגיים	+0.002	0.34	0.35	0.33	0.35	0.33	0.35	0.3410	0.3452	0.3441	0.3484	0.3441	0.3484	0.3459
10 שילינגים אוסטריים	+0.003	1.00	1.04	0.99	1.04	0.99	1.04	1.0111	1.0237	1.0115	1.0241	1.0114	1.0241	1.0177
1000 לירות איטלקיות	+0.002	1.01	1.07	1.01	1.08	1.01	1.08	1.0341	1.0469	1.0329	1.0457	1.0347	1.0477	1.0404
100 ינים יפאניים	—	0.95	0.99	0.94	0.99	0.94	0.99	0.9600	0.9719	0.9597	0.9717	0.9597	0.9718	0.9650
1 דינר ירדני	-0.004	4.17	4.42	4.07	4.33	4.12	4.35	—	—	—	—	—	—	4.2494
10 לירות לבנוניות						0.20	0.30	—	—	—	—	—	—	0.3637
1 לירה מצרית	-0.001	0.79	0.84	0.76	0.83	0.76	0.82	—	—	—	—	—	—	0.8201
1 סל"י (ECU)	+0.003	—	—	—	—	—	—	—	—	1.5029	1.5217	1.4827	1.5013	1.5108

דולר יציג: 1.4910 — **דולר נוסעים: 1.7686** — **דולר שחור: 1.56–1.57**

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנק'
4% מלוות 100% הצמדה		
ש4001	569875.0	
ש4002	519415.0	
ש4003	525302.0	
ש4004	509339.0	
4.25% מלווה מדינה		
ק-301 תשואה 3.50%		
4101	308.5	+1.1
ק-302 תשואה 3.84%		
4102	119.4	+.1
4103	114.5	-.1
4104	114.0	
ק-321 תשואה 4.81%		
4201	101.3	+.1
4202	99.3	
4203	97.3	
4204	93.9	+.1
4205	92.0	+.1
4206	90.2	+.1
4301	113.2	-1.3
ק-341 תשואה 4.36%		
4302	106.4	
4303	105.6	+.1
4304	103.8	
3% מלווה מדינה (גליל)		
ק-201א' תשואה 2.54%		
ש3601	33616.0	+94.0
ק-201ב' תשואה 2.52%		
ש3602	31010.0	+75.0
ק-202א' תשואה 2.46%		
ש3603	28914.0	-54.0
ק-202ב' תשואה 2.57%		
3604	26373.0	+14.0
ק-203א' תשואה 2.60%		
ש3605	24045.0	+13.0
ק-203ב' תשואה 2.63%		
ש3606	22624.0	+75.0
ק-203 ג' תשואה 2.52%		
ש3607	21121.0	+37.0
ק-203ד' תשואה 2.58%		
ש3608	19937.0	+110.0
ק-204 תשואה 2.56%		
ש3609	19004.0	-88.0
ש3610	17139.0	-80.0
ש3611	16555.0	-80.0
ש3612	16073.0	-79.0
ק-205 תשואה 2.65%		
ש3613	15060.0	-132.0
ש3614	14455.0	-128.0
ש3615	13344.0	-122.0
ש3616	12461.0	-112.0
ק-206 תשואה 2.65%		
ש3617	11751.0	-79.0
ש3618	11150.0	-76.0
ש3619	10260.0	-71.0
ק-207 תשואה 2.65%		
ש3620	9696.0	-44.0
ש3621	9210.0	-43.0
ש3622	8304.0	-40.0
ק-208 תשואה 2.63%		
ש3623	7805.0	+25.0
ש3624	7349.0	+24.0
ק-209 תשואה 2.75%		
ש3625	6671.0	-51.0
ש3626	6170.0	-48.0
ש3627	5722.0	-46.0
ק-210 תשואה 2.77%		
ש3628	5368.0	-9.0
ש3629	5029.0	-9.0
ש3630	4754.0	-9.0
ק-211 תשואה 2.75%		
ש3631	4373.0	-10.0
ש3632	4117.0	-10.0
ש3633	3889.0	-10.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ק-212 תשואה 2.68%		
3634	3440.0	+6.0
ש3635	3253.0	+7.0
ש3636	3133.0	+7.0
ק-213 תשואה 2.96%		
ש3637	2891.0	-39.0
ש3638	2691.0	-37.0
ש3639	2463.0	-34.0
ק-214 תשואה 2.72%		
ש3640	2103.0	+5.0
ש3641	1823.0	+5.0
ק-215 תשואה 2.72%		
3642	1629.0	+4.0
ש3643	1414.0	+4.0
ק-216 תשואה 2.86%		
3644	1249.0	-25.0
3645	1126.0	-23.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-231 תשואה 3.67%		
3701	936.5	-.1
ק-232 תשואה 4.72%		
3702	667.5	-18.1
ק-233 תשואה 4.40%		
3703	604.0	-4.3
3704	517.0	-3.7
ק-251 תשואה 4.65%		
3751	275.7	-3.2
ק-252 תשואה 4.79%		
3752	106.2	-2.9
3753	101.8	-2.9
ק-253 תשואה 4.94%		
3754	94.1	+.1
3755	90.4	
3756	87.2	+.1
3757	85.4	
3758	83.7	
ק-271 תשואה 4.82%		
3826	96.0	+.1
3827	94.1	+.1
3828	90.8	+.2
3829	89.0	+.2
3830	87.2	+.2
3901	107.5	
ק-291 תשואה 4.69%		
3902	97.4	-.6
3903	96.6	-.6
3904	95.0	-.6
4% מלווה מדינה (90% הצמדה)		
ש3110	249150.0	+450.0
ש3111	243000.0	+500.0
ש3112	238950.0	+1700.0
ש3113	238100.0	+400.0
ש3114	232400.0	+300.0
ש3115	228400.0	+400.0
ש3116	223300.0	+500.0
ש3117	234000.0	
ש3118	226100.0	+600.0
4%-6%-7% מלווה פיתוח ומדינה (80% הצמדה)		
ש3201	193500.0	-900.0
ש3202	195000.0	
ש3203	192000.0	
ש3204	186200.0	
ש3205	185300.0	
ש3206	183300.0	+600.0
ש3210	178500.0	
ש3211	174700.0	
ש3212	172300.0	
ש3213	164900.0	
ש3214	158600.0	
ש3501	160700.0	
ש3502	159300.0	
ש3503	142400.0	
ש3504	138700.0	-2400.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ש3505	139771.0	
7%		
ש3521	134600.0	
ש3522	129850.0	
ש3523	122000.0	-1000.0
ש3524	123600.0	
ש3525	119850.0	
ש3526	119200.0	-800.0
ש3527	117300.0	-500.0
ש3528	114000.0	
ש3529	113400.0	-300.0
ק-704 תשואה 3.26%		
ש3530	110858.0	-527.0
ש3531	110594.0	-560.0
ש3532	107356.0	-541.0
ש3533	111951.0	-556.0
ש3534	105581.0	-528.0
ק-705 תשואה 2.76%		
ש3535	106531.0	-691.0
ש3539	100653.0	-673.0
ק-706 תשואה 3.10%		
ש3536	105978.0	+57.0
ש3537	105663.0	+57.0
ש3538	99643.0	+53.0
ש3540	99446.0	+53.0
ש3541	96091.0	+51.0
ש3542	95954.0	+51.0
ש3543	91276.0	+49.0
ק-707 תשואה 3.17%		
ש3544	91250.0	-305.0
ש3546	88993.0	-309.0
ש3547	88800.0	-309.0
ש3548	88702.0	-310.0
ש3550	84059.0	-302.0
ש3551	83739.0	-304.0
ק-708 תשואה 3.20%		
ש3545	88724.0	-560.0
ש3549	85803.0	-553.0
ש3552	76910.0	-527.0
ש3554	76752.0	-544.0
ש3555	76752.0	-544.0
ק-709 תשואה 3.30%		
ש3553	76301.0	-567.0
ש3571	66150.0	-542.0
ק-710 תשואה 3.25%		
ש3556	73051.0	-612.0
ש3558	72940.0	-630.0
ש3559	70360.0	-611.0
ש3560	66584.0	-595.0
ש3561	66402.0	-596.0
ק-711 תשואה 3.00%		
ש3557	73975.0	-497.0
ש3572	67269.0	-465.0
ק-712 תשואה 3.05%		
ש3573	66814.0	-373.0
ש3574	61611.0	-345.0
ש3577	61556.0	-360.0
ש3578	56673.0	-333.0
ק-713 תשואה 3.39%		
ש3575	60831.0	-826.0
ש3576	60664.0	-828.0
ש3579	58450.0	-784.0
ק-714 תשואה 3.10%		
ש3580	54837.0	-376.0
ש3581	49872.0	-352.0
ש3582	45994.0	-334.0
ש3583	42745.0	-320.0
ק-715 תשואה 3.19%		
ש3584	40535.0	-338.0
ש3585	38434.0	-326.0
ש3586	34802.0	-305.0
ש3588	34750.0	-312.0
ק-716 תשואה 3.12%		
ש3587	34965.0	-301.0
ש3591	31862.0	-261.0
ש3592	31827.0	-281.0
ש3593	31775.0	-261.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ק-717 תשואה 3.20%		
ש3569	31718.0	-326.0
ש3594	30257.0	-321.0
ש3596	26894.0	-315.0
ש3597	25600.0	-314.0
ק-716 תשואה 3.00%		
ש3590	31612.0	-311.0
ש3595	30315.0	-304.0
5.25% מלוות אחרים (100% הצמדה)		
סד' 3 61	103.2	+1.9
157	110.0	
82	103.3	+.5
סד' 1	99.5	+1.0
5% מלוות [illegible]		
2001	131100.0	-300.0
2002	130300.0	-300.0
2003	124700.0	-310.0
2004	125900.0	-240.0
2005	116700.0	-600.0
2006	117600.0	-270.0
2007	115700.0	-740.0
2008	114000.0	
2009	115500.0	-500.0
2010	114600.0	
2011	112550.0	
2012	111000.0	-600.0
2013	112500.0	-900.0
2014	109400.0	-600.0
2015	109700.0	-300.0
2016	110100.0	-700.0
ק-105 תשואה 3.05%		
2017	109675.0	+58.0
2019	108410.0	+49.0
2020	105236.0	+47.0
ק-109 תשואה 3.30%		
2018	106768.0	-960.0
2021	105668.0	-971.0
ק-110 תשואה 3.25%		
2022	101913.0	-768.0
ק-111 תשואה 3.04%		
2023	102932.0	-1004.0
ק-112 תשואה 3.27%		
2024	95791.0	-790.0
2027	92363.0	-793.0
2031	85454.0	-794.0
ק-113 תשואה 3.90%		
2025	97065.0	-155.0
2026	96771.0	-157.0
ק-114 תשואה 3.25%		
2028	92870.0	-1397.0
2030	88304.0	-1376.0
ק-115 תשואה 2.69%		
2029	88476.0	+47.0
2033	81450.0	+43.0
2035	74769.0	+39.0
ק-116 תשואה 2.55%		
2032	87411.0	+46.0
2034	82603.0	+44.0
2036	75849.0	+40.0
ק-117 תשואה 2.55%		
2037	71752.0	+810.0
2052	60262.0	+741.0
ק-118 תשואה 3.20%		
2038	71037.0	-706.0
2040	68366.0	-703.0
2051	64682.0	-685.0
ק-119 תשואה 3.15%		
2039	68056.0	-1057.0
2041	64408.0	-1030.0
ק-120 תשואה 2.90%		
2053	60033.0	+27.0
ק-131 תשואה 1.95%		
2054	56652.0	+25.0
2056	54104.0	+28.0
2058	49250.0	+25.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ש2060	45463.0	+23.0
ק-122 תשואה 2.05%		
ש2055	56647.0	+30.0
ש2057	54302.0	+27.0
ש2059	49401.0	+25.0
ק-125א תשואה 1.86%		
ש2061	34721.0	-719.0
ק-125ב תשואה 1.46%		
ש2062	32159.0	+16.0
ק-123 תשואה 0.94%		
ש2063	31279.0	+15.0
17	103.7	05 08 86
18	103.0	+.5
19	105.1	05 08 86
20	105.1	-3.2
21	102.0	-3.0
22	102.5	
23	94.3	05 08 86
24	92.1	
25	94.2	
26	95.0	05 08 86
27	91.5	-2.0
26	92.8	
29	92.5	05 08 86
30	96.5	+1.6
31	96.0	+.1
15	89.7	22 06 86
32	96.0	
33	95.8	
[illegible]	93.0	05 06 86
34	103.5	
[illegible]		
אכסל ב	100.0	01 07 86
ותב ש	86.7	+.4
ל' ישראל 11	99.5	29 07 86
ל' ישראל 12	99.5	29 07 86
ל' ישראל 13	95.7	22 07 86
ל' ישראל 14	93.9	22 07 86
בניב 24 ש	84.7	23 07 86
בניב 25 ש	86.4	27 07 86
בניב 26 ש	86.4	27 07 86
בניב 28 ש	87.3	22 07 86
בניב 30 ש	84.5	31 07 86
מיבון 1	88.5	+.4
אגרות חוב מבוטחות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 6.65%		
סד' 2501	154.1	+.1
סד' 2502	151.4	
סד' 2503	146.6	
ק-602 תשואה 6.59%		
סד' 2504	146.0	-.1
סד' 2505	140.4	-.1
ק-603 תשואה 6.62%		
סד' 2506	135.6	-.1
סד' 2507	130.8	-.2
ק-604 תשואה 5.68%		
סד' 2508	102.7	-1.2
[illegible]		
ק-901 תשואה 8.38%		
7001	232.0	-4.0
7002	224.9	-3.8
ק-902 תשואה 8.52%		
7003	214.1	-.1
7004	197.5	-.2
ק-903 תשואה 8.47%		
7005	184.7	-.9
ק-904 תשואה 8.54%		
7006	179.6	-.9
ק-905 תשואה 8.55%		
7007	167.3	-.1
7008	155.9	-.1
ק-906 תשואה 6.56%		
7009	153.8	-2.1
ק-907 תשואה 6.56%		

הסידרה	השער	השינוי בנק'
7010	145.2	-.7
ק-908 תשואה 8.60%		
7011	137.1	-.5
7012	132.2	-.3
ק-909 תשואה 8.56%		
7013	125.1	
ק-910 תשואה 8.63%		
7014	108.6	-.1
ק-911 תשואה 8.63%		
7015	90.3	
7016	92.4	-.1
7017	91.7	
7018	91.5	
7019	91.9	
7020	91.7	
7021	90.8	-.1
7022	90.5	
ק-951 תשואה 8.68%		
7201	89.0	+.2
7202	90.4	+.3
7203	98.1	+.2
7204	90.5	+.2
7205	90.6	+.2
מלוות צמודי דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 2.94%		
ש6101	11967.0	-4.0
ק-802 תשואה 3.10%		
ש6102	7240.0	-82.0
ק-803 תשואה 3.28%		
ש6103	6430.0	-2.0
ק-804 תשואה 3.08%		
ש6104	5992.0	+67.0
ש6105	5680.0	+64.0
ק-805 תשואה 3.30%		
ש6106	5438.0	+73.0
ש6107	5236.0	+71.0
ק-806 תשואה 3.32%		
ש6108	3770.0	+54.0
ש6109	3585.0	+52.0
ש6110	3518.0	+51.0
ק-807 תשואה 3.50%		
ש6111	2917.0	-3.0
ש6112	2830.0	-2.0
ק-808 תשואה 3.70%		
ש6113	1900.0	-2.0
ק-821 תשואה 3.99%		
ש6151	761.8	+1.0
ש6152	729.2	+1.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ק-822 תשואה 3.68%		
ש6153	638.4	+5.0
ש6154	627.1	+4.9
ק-823 תשואה 3.64%		
ש6155	412.1	-.3
ק-824 תשואה 3.98%		
ש6156	328.4	-.7
ק-825 תשואה 3.98%		
ש6157	243.7	-.7
ש6158	230.9	-.2
ק-826 תשואה 3.97%		
6159	195.4	-1.8
ק-827 תשואה 3.97%		
6160	183.2	-.2
6161	177.0	-.1
ק-828 תשואה 3.85%		
6162	161.1	-.2
ק-829 תשואה 3.84%		
6163	149.8	[illegible]
6164	145.5	-.1
ק-830 תשואה 3.72%		
6165	138.0	-2.0
ק-831 תשואה 3.98%		
6166	127.7	
6167	124.9	
6168	123.0	-.2
ק-832 תשואה 3.98%		
סד' 6169	115.8	
ק-853 תשואה 3.86%		
6170	110.0	[illegible]
ק-834 תשואה 3.50%		
6171	80.8	+2.1
6172	79.8	+2.2
ק-851 תשואה 3.90%		
6801	84.0	-2.2
אל-אופ 86	929.0	
אלביט 85	203.8	
אלדוא 85	1190.0	-3.0
אלסינט 85	— הפסקת מסחר —	
סאיקס 85	729.0	
תדיראן 84	92.1	
תדיראן 85	400.0	
הישוב 5	195.0	
מיבון 1	189.0	
מיבון 2	113.8	
ים 167	116.5	
ם 81	113.5	
ם סד' 83	107.7	

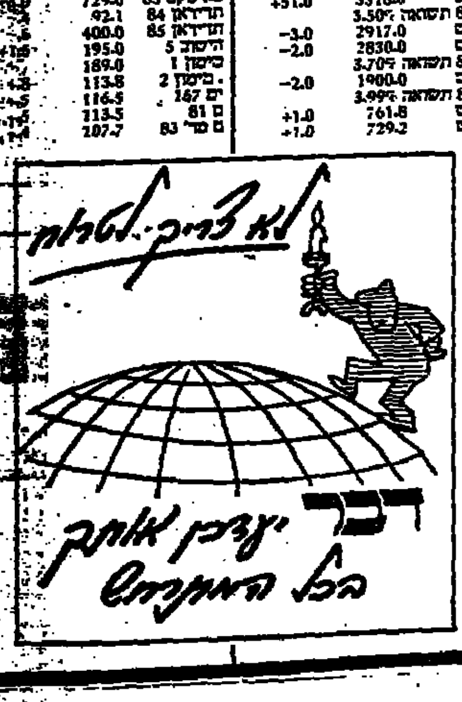

שירת הברבור של שוק הכספים האפור

מאת זאב סלע

התוכנית הכלכלית הנוכחית והצעדים שנעשו בחודשים האחרונים בתחום המוניטארי הביאו לחיסול כמעט מוחלט של השוק האפור. עד לפני כשנה הסתכם מחזור העסקות בשוק האפור בכ־20 – 10 מיליון דולר ליום ואילו עתה הוא מסתכם בכמה מאות אלפי דולרים ליום בלבד. זאת למרות שניתן להשיג בשוק האפור עבור פקדונות ריבית גבוהה ביותר, המגיעה אף ל־1.8% בחודש.

בבנק ישראל ובמשרד האוצר מביעים קורת רוח גלויה מחיסולו הכמעט מוחלט של השוק האפור. כידוע, מרבית הפעילות בשוק האפור אינה ניתנת לפיקוח, עובדה שגרמה בעבר לשליטה מוניטארית מוגבלת בשוק הכספים. בנק ישראל ושלטונות המס ניסו לקעקע את הפעילות בשוק הכספים על־ידי הטלת מיגבלות אדמיניסטרטיביות כדוגמת מס רווחי הון על ריבית המתקבלת בשוק האפור, אולם ניסיון זה נבלם על־ידי חלק מחברי ועדת הכספים של הכנסת שטענו כי השוק האפור יוצר תחרות בשוק הכספים. כמו כן הם טענו כי אותן חברות ספונות לשוק האפור עושות זאת בלית ברירה, לאחר שנידחו על־ידי הבנקים כאשר לא הצליחו לגייס בטחונות מתאימים.

בשלב זה נראה כי השוק האפור "מת מיתת נשיקה": חלק מהחברות שהיו בעבר בין הפעילות ביותר (כדוגמת "מגרית") צימצמו פעילותן למינימום האפשרי; חלקן האחר חדלו לספק אשראי או הלוואות ארוכות טווח ועתה הן מתעסקות בגביית חובות מלקוחות "קשים". גם חברות הביטוח, שנהגו לספק הלוואות קצרות טווח (בערבות בנקאית) מיתנו פעילותן נוכח הקשיים הנערמים בגביית חובות ולנוכח הריבית הגבוהה שניתן לקבל גם כיום במערכת הבנקאית על פקדונות ג'מבו (כ־18.5%). הירידה בפעילות כה גדולה עד כי ראשי בנק ישראל שינו את יחסם לשוק האפור ועתה הם מתייחסים לפעילות בו כאל פעילות שולית שאינה משפיעה (לחיוב או לשלילה) על הפעילות במערכת הבנקאית.

יצויין, כי הירידה בפעילות בשוק האפור נובעת גם מהיציבות שנוצרה במשק: היציבות במחירים מאפשרת לבנקים לספק הלוואה שקלית לטווח של עד שנה, בריבית קבועה מראש. מקורו של המימון להלוואות אלה הוא בפקדונות שקליים המושקעים בבנקים, בזכות הריבית הריאלית שמקבלים הלקוחות הגדולים על פקדונות ג'מבו. סיטואציה זו הוכיחה לפקידי משרד האוצר ובנק ישראל את שטענו חברי כנסת בועדת הכספים וגופים כלכליים גדולים: הפריחה שהיתה עד לפני כשנה בשוק האפור היתה תולדה של חוסר היציבות במשק; שינוי בהתוי בנוגע למדיניות המוניטארית הביא כאליו לחיסול השוק האפור, כפי שאכן קרה בתקופה האחרונה.

פי.בי., השולטת ב"בינלאומי" הגדילה רווחיה ב־310%

מאת זאב סלע

חברת פי.בי. אחזקות, שהיא בעלת השליטה הגדולה ביותר בבנק "הבינלאומי", הרוויחה במחצית הראשונה של 1986 סכום של כ־4.5 מיליון דולר, התשואה נטו על ההון העצמי הגיעה לשיעור של 11.5%, שיעור גבוה ביותר ביחס לחברות הפיננסיות ולבנקים המסחריים.

מהדו"חות הכספיים שמסרה החברה לבורסה מתברר, כי במחצית השנה האמורה חל גידול של 310% ברווח הנקי המתואם. הגידול החד ברווח נרשם רובו ככולו מהעליה ברווחים של הבנק "הבינלאומי", מכירת מניות "עלית" ומרווח חשבונאי במניות חברת "סהר".

עיקר הרווחים נבעו מהחלקה של פי.בי. בבנק "הבינלאומי" בו היא מחזיקה 52% מהון המניות ו־80% מזכויות ההצבעה.

סכום של כ־0.53 מיליון דולר נרשם כרווח הון ממכירת מניות חברת עלית.

רווח חשבונאי בסך של כ־0.6 מיליון דולר נבע מההפרש בין שווי השוק של המניות בסוף יוני 1986 לבין שווין בסוף שנת 1985.

במחצית 1986 נרשם לפי.בי. גידול משמעותי גם בהונה העצמי המתואם. זה גדל מ־78.8 מיליון דולר בסוף 1985 ל־83.5 מיליון דולר ביוני 1986. ההון העצמי היה אמור לגדול בשיעור גדול יותר אולם נוכה מרכיב ניכר של הפרשי מטבע חוץ, נרשם לחברה גידול קטן יחסית בהונה העצמי.

יצויין, כי לצד הרווחים הנאים שהציגה חברת פי.בי. ויחסי הציבור שעושים בעלי השליטה לחברת פי.בי. והבנק הבינלאומי – מגלה החברה נדיבות מפליגה לחברי מועצת המנהלים: בהודעה שמסרה החברה לבורסה באמצע יולי נכתב כי החברה תשלם לכל אחד מחברי הדירקטוריון החזר הוצאות עבור כל ישיבה סכום השווה בשקלים ל־150 דולר. כמו כן תשלם החברה לכל חבר סכום של כ־1500 דולר לחודש "כגמול עבור תפקידים מיוחדים". אכן, הרווחים הנאים מאפשרים לחברת פי.בי. לגלות נדיבות למנהלים.

ירידה בהיקף המכירות של בולי ישראל

מאת אריה ליבנבאום

השירות הבולאי [illegible] לפירסום מהדורות בולי ישראל שמכירתם הופסקה בתקופה שבין בול יום הזיכרון תשמ"ג – מאי 1983 ועד לדצמבר 1985. היקף המכירות בתקופה זו היה קטן לעומת שנים קודמות ולא היה בו אף בול שמהדורתו נמכרה ביותר מ־1.5 מיליון יחידות. כיוון שהמדובר בתקופת שיא האינפלציה, חשובה יותר העובדה שגם הבולים שנמכרו מספרית במהדורות סבירות דומות למהדורות של שנים טובות יותר, לא היתה ההכנסה הריאלית בהם דומה לזו של השנים הקודמות.

בתקופה הנדונה נמכרו 52 בולים בערכים שונים, ביניהם 5 גליונות־מזכרת. אלה האחרונים מהווים סעיף הכנסות מכובד במשרד התיקשורת, שכן לגליונות ערך כספי מוסף בשעור של כ־50% מערכם הנקוב וכיון שנועדו לאספנים, נמכרת כל המהדורה בתוך ימים ספורים וללא כל שרות שווה־כסף שמחייב את משרד התקשורת, כמו שניתן לגבי בולים בשימוש דואר שוטף.

עד להופעת הבולים הנתונים נמכרו גליונות הזיכרון במהדורות של 300 אלף למחצית המיליון ויותר ואילו בתקופה הנידונה, בה הופיעו 5 גליונות־זיכרון, ירדה המהדורה לכ־200 אלף יחידות בכל גליון. כאמור, אף בול בתקופה זו לא נמכר ביותר מ־1.5 מיליון יחידות לעומת בולים במהדורות כפולות ויותר של שנים קודמות.

הירידה התלולה בהכנסות משרד התקשורת מבולי דואר נובעת, כאמור, מתקופת האינפלציה שבה נמכרו בולים בערכם הנקוב במשך מספר חודשים, לפי מחיר שנקבע ביום הופעתם ובכך הוסב נזק עצום לקופת האוצר. תופעה כזאת היתה אופיינית בארץ בשנים 1983 – 1985 ולא זו בלבד שהסבה הפסדים לקופת המדינה, אלא דחקה מן השורות אספנים וסוחרים כאחד. סוחרי חו"ל נמנעו מלהחזיק בולים ביד עם הופעתם, אלא זמן רב אח"כ, כאשר בער אותו מטבע חוץ קלילה הרבה־יותר בולי ישראל. התוצאה היתה שאלה שהחזיקו בולים שנקנו בהשפעת האינפלציה של השקל יכלו להתעשר במחירי הבולים שנקנו בערכם הנקוב המלא.

על־פי הרשימה שפורסמה עתה על־ידי השירות הבולאי, יש בולים שמשך מכירתם נמשך מספר רב של חודשים ובתנאי אינפלציה היתה לכך השפעה שלילית על הכנסות המדינה, במונחים ריאליים.

בול "ג'ינוט" שהיה במכירה כ־10 חודשים נמכר במהדורה הגבוהה ביותר בתקופה הנדונה – 1,520 מיליון. במהדורות רובות נמכרו גם בולי "מועדים לשמחה" אף־על־פי שבעבר נמכרו בולים כאלה ב־4 ויותר מיליון יחידות.

מהדורות גליונות הזיכרון היו כדלהלן: קופות המקרא – 210 אלף; אולימפיאדת לוס־אנג'לס – 218 אלף; גליון "אגם" – 225 אלף; תל־אביב 83 – 237 אלף; וגליון השואה – 310 אלף.

דו"ח מבקר המדינה קובע:

החברה לסיכוני סחר חוץ היטיבה עם מבוטחיה מעל ומעבר

מאת משה גבע

החברה הממשלתית לסיכוני סחר חוץ החליטה לכבד תביעות למרות שלגביהן לא קיימו מספר מבוטחים תנאים בסיסיים המופיעים בפוליסות ולמרות שהיא היתה רשאית לא לאשר את התביעות. כך עולה מדו"ח מבקר המדינה על פעילות החברה בשנים 1983 – 1985. מדובר במקרים בהם יצואנים לא דיווחו באופן שוטף על פיגורים בתקבולים ממדינות בעולם השלישי. כמו כן שילמה החברה הקדמות על חשבון תביעות לנזקים מבלי שתשלום כזה התחייב מכוח הפוליסה והערבות.

עוד עולה מן הביקורת שהחברה עשתה עם מבוטחיה הסדרי פשרה במסגרת תשלומי תביעות מבלי לבקש את אישור משרד האוצר. זאת למרות שהחברה נהנית בערבות המדינה בשל סיכונים מדיניים – באשר לתשלום עבור עבודות קבלניות, שרותים ואשראי סחורות לטווח בינוני וארוך. למעשה משמשת המדינה כמבטח משנה של החברה בסיכונים מן הסוג האמור. בתור שכזאת, כיסתה המדינה את מלוא הסיכון והיה עליה לקבל את מלוא הפרמיה מהחברה. אלא שהאוצר הסכים שהפרמיה בגין הסיכונים המדיניים תישאר בידי החברה.

בכתב הערבות שהוציא שר האוצר ב־1983, ושקיבל את אישורה של ועדת הכספים, כתוב כי השר ערב בשם מדינת ישראל "...עד לסכום של 150 מיליון דולר לכל ערבות שניתנה על ידי החברה". בהמשך כתוב שיתרת סכום הערבויות של החברה, שהינן בתוקף בכל עת, לא תעלה על 600 מיליון דולר. מבקר המדינה סבור שבכך הניסוח עולה כי המדינה יכולה להתבע לשלם גם על הפסדים שמעבר ל־150 מיליון דולר, זאת משום שלא מצויין כי הערבות בסך 150 מיליון דולר מיוחסת לכלל ערבויותיה של החברה.

בתוך כך העלתה הביקורת כי מערכת היחסים בין המדינה כערבה לבין החברה כמבטחת, לא הוגדרה בצורה ברורה ומניחה את הדעת וכי זכויות הפיקוח של האוצר היו חייבות להיות רחבות יותר. זאת בכל הנוגע לסמכות אישור התביעות לתשלום והסמכות להתפשר, או לוותר על קיומן של חובות המבוטח בהתאם לפוליסת הביטוח.

בתחום הניהולי קובע המבקר, כי בסוף מארס 1985 כיהנו בדירקטוריון החברה ששה חברים, בעוד שעל פי התקנון חייבים להיות לפחות תשעה. כמו כן נקבע שעל המחלקה הכלכלית להגיש באופן סדיר להנהלת החברה את הידע שהצטבר אצלה על ההתפתחויות הכלכליות והמדיניות במדינות היעד ולא רק במקרים בהם היא נתבעת לעשות כן. ידע זה היה חיוני לתפקודה התקין של החברה ולמוסדות הממשלתיים הנוגעים בדבר.

הסוכנות מוכנה לסייע לאגודת הכורמים רק בתמורה לשינוי הבעלות על היקבים

"ניהול כושל גרם לגרעונות"

מאת דויד משיוב

המחלקה להתיישבות כפרית של הסוכנות היהודית מוכנה לסייע לאגודת הכורמים, המייצרת 70 אחוז מהיין בארץ, להבריא את המצב הכספי של האגודה על־ידי הזרמת כספים וכן הסדר לפריסת החובות של אגודת הכורמים. אולם תמורת זאת תובעת המחלקה להתיישבות של הסוכנות, כי תוקם חברה חדשה לניהול ייצור היין ביקבים, כאשר הבעלות על החברה תהיה 50 אחוז לכורמים הוותיקים ו־50 אחוז לכורמים בישובי הסוכנות היהודית.

החובות של אגודת הכורמים נאמדים בסך 12–15 מיליון דולר. חוב זה מעיק מאד על אגודת הכורמים ועל הכורמים החייבים לממן מהכנסותיהם גרעונות כספיים כבדים אלה.

נודע, כי הכורמים הוותיקים אינם מוכנים לקבל את הצעת המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית ואילו הכורמים בישובי הסוכנות, הכוללים את הישובים המאוגדים במסגרת המרכז החקלאי וגם את משקי "חירות בית"ר", מקבלים הצעה זו.

במצב הנוכחי 75 אחוז מהבעלות על אגודת הכורמים היא בידי הכורמים הוותיקים ויתר 25 האחוז – בידי הישובים במסגרת הסוכנות היהודית.

נתונים מראים, כי בשנת בציר 1985 קלטו היקבים בישראל 40,200 טונות ענבי יין. מתוך כמות כוללת זו קלטו יקבי אגודת הכורמים 29,368 טונות ענבים. חלקם של ישובי ההתיישבות העובדת והמחלקה להתיישבות סיפקו ליקבים 15,037 טונות שהם 51.2 אחוז מכלל הענבים שקלטו היקבים הללו.

השנה מעריכים, כי יבול ענבי היין יהיה נמוך יותר והכורמים הוותיקים הפרטיים יספקו ליקבי אגודת הכורמים כ־8,000 טונות ענבים ואילו הכורמים של ההתיישבות העובדת ומשקי הסוכנות יספקו ליקבים אלה כ־10,000 טונות ענבי יין.

כורמי ההתיישבות העובדת טוענים, כי הסיבה לגרעונות הגדולים של אגודת הכורמים היא ניהול כושל של אגודת הכורמים. בגלל מחדלי הניהול קיבלו הכורמים בשנת 1985 רק בין 30 ל־130 דולר לטונה ענבים.

מחיר המטרה הנדרש על־ידי המגדלים הוא 250 עד 300 דולר תמורת טונה ענבים כשהוא מחושב לתשלום לפי האחוזים השנתיים ולסיום הבציר.

עול כבד

החוב הגדול של אגודת הכורמים מטיל עול כבד על הכורמים ולמעשה על כל טונה ענבים עליהם לשלם בין 100 ל־120 דולר על חשבון החובות לבנק. מכאן שלמגדלים תיוותר הכנסה מועטה ביותר.

לשם הבראת אגודת הכורמים מוכנה המחלקה להתיישבות להשקיע 4 מיליון דולר בשביל המגדלים אותם היא מייצגת עד כה. כן אומרים העקרונות של המחלקה להתיישבות של הסוכנות, כי אגודת הכורמים תקבל הלוואה מבנק בסך 12 מיליון דולר לשם פריסת חובותיה לזמן קצר. הסוכנות תשתתף בכו"מ לקביעת גובה הריבית להלוואה זו.

בתמורה דורשת כאמור הסוכנות שינוי הבעלות על אגודת הכורמים. מועצת המנהלים של האגודה תורכב באופן פריטטי והיו"ר ימונה בהצבעה על־ידי יו"ר הנהלת הסוכנות. בעלי משרות בכירות יתקבלו בדרך מכרז בלבד. לסוכנות היהודית תמסרנה לתקופה של חמש שנים זכויות הכרעה בתחומים הבאים: במקרה תיקו – לקבל 25 אחוז מנכסי אגודת הכורמים ו־50 אחוז בנכסי החברה החדשה. בועדת המכרזים לבחירת המנהל הכללי; בקביעת משכורת בעלי התפקידים הבכירים.

החברה החדשה תחכור את מתקני הייצור של היין מאגודת הכורמים, תשפצם ותפעילם. דמי החכירה ייקבעו בהתאם להחזר הקרנות של הלוואות הפריסה. הוצאה זו תחשב כהוצאת ייצור. החברה תנהיג שינויים עקרוניים במדיניות קבלת ענבים מהכורמים. הבציר יתוכנן לפי צרכי היקב שייקבעו על־ידי היינן. קבלת הענבים ביקב תיעשה על בסיס איכותם של הענבים לפי קריטריונים שייקבעו מראש. מחיר הענבים לפי זניהם ואיכותם ייקבע על בסיס הכדאיות הכלכלית של היינות המיוצרים מענבים אלה.

הכורמים של המרכז החקלאי והאחרים החליטו על הקמת תאגיד משותף. המגדלים ימתינו חודשיים לקבלת תשובה חיובית של אגודת הכורמים להצעת ההבראה של הסוכנות. אם לא תתקבל תשובה כזו, ידון התאגיד עם הסוכנות על פתרונות אלטרנטיביים לענבי היין של המגדלים תוך השענות, בין השאר, על הסכום שהסוכנות מוכנה להשקיע למטרה זו.

מקבצי הון / שמואל רוזנבלום

ליליגבלום פינת אלנבי

...של המטבעות הביא לשינוי בטעמו של הציבור הישראלי כלפי הדולר. במשך שנים ארוכות שימש הדולר בישראל כאליל תורן. קניות נכסים ורכב התבצעו עפ"י קודים דולריים בלבד. הדולר משל בכיפה ללא עוררין. כעת קיימת נטישה מוחלטת של "השחור". להלן יום עבודה בשוק השחור, רחוב ליליגבלום פינת אלנבי. גיבורינו הם: סמי, זקו, ספירא ודזנגשוילי – סוחרי דולר שחור. יחד עימם מככבים ציבור לקוחות מיקרי, מעין עובר ושב של ממוצע החברה הישראלית.

זקו: גברת אני מוכר, לא קונה. גברת: מה קרה, לא טוב לך הדולר? סמי: טוב בשביל רייגן וטוב בשביל שולצר (התכוון לשולץ כנראה) בשביל טוב רק יאן יפני וקצת מרקים. גברת: אז מה אני אעשה עם הדולרים שלי? אני רוצה לקנות מקרר גלקסי ולא דולר. ספירא: כולם רוצים לקנות מכשירי חשמל גברת, אנחנו לא לישכה סוציאלית. גברת: בבנק יקנו? דזנגשוילי: חוסף 8 שיני זהב ועונה: בבנק יקראו למשטרה גברת. סמי: יא ואלאדי מה עשו לנו. דפקו לנו ת'נשמה, אפילו השכנים שלי בבית אומרים שהסחורה שלי לא טובה, כוס אוחתק כולם. תייר מתקרב, נראה שבדי המבויק, אולי יש לו אירופאים. סמי: אינטולדיזקן בי הר כוריסט, איך קוייך גרק פין גרבניה אור הביסלה שהולינגס. תייר: יש לי קרונות שבדיות ונורבגיות. זקו: איך נראה הקרונה? תביא נראה בעיניים. תייר: כמה כתר שבדי בשקל? ספירא: כתר שבדי? אין לך מרק גרמני? תייר: אין לי. זקו: תביא כתר שבדי ב־22 אגורות. תייר: טוב. דזנגשוילי: תגיד זקו אתה יודע איך נראה כתר שבדי? זקו: יודע, יש ציור של המלך גוסטב על השטר. תייר: יש לי גם גילדן הולנדי. סמי: אוי זה טוב, אנחנו אוהבים גילדן כי ההולנדים אוהבים יהודים וחוץ מזה הכסף שלהם עם המון צבעים, כולם קונים שיהיה.

אדון: אני רוצה לקנות 500 דולרים מה השער. סמי: 1.56 ותמהר, הדולר עולה. אדון: תפסיק לעבוד עלי אני משלם 1.4 וזהו. זקו: מה אתה חושב רייגן פראייר? הוא מאד לאומני ולא יתן לדולר לרדת, זה הכבוד שלו ובכבוד רייגן חוק שתדע. אדון: 1.54 מוכרים? ספירא: יש ברירה? נמכור, בפעם הבאה נזכור את הפרצוף שלך ותשלם קנס. אדון: נו כבר תזדרזו. דזנגשוילי: אל תבהל אין משטרה כבר חצי שנה כאן, מאז שאנחנו מתעסקים בקקה אין פה משטרה, אל תזדרז תספור טוב. ספירא: איך הלך הכבוד איך? פעם היו נותנים כבוד לבנאים, היו אומרים זה סוחר גדול מחזיק צטיפות של הדולרים מקופלים בגומי, היום אומרים – לך אליו יש לו הרבה ממה שכולם רוצים למכור. זקו: פעם היו לי הוראות קבע קבועות, תמיד בשני לחודש היו מגיעים מקבלי משכורות וקונים 300$ מזומן, אמרו שזה הכי טוב. לפני חצי שנה הפסיקו הקבועים להגיע, אמרו לי שכולם קונים תפ"ס, צחקתי אמרתי להם הדולר היה נסיך ויישאר מלך. סמי: איזה מלך ואיזה נסיך. יותר נראה העסק כמו שליט נמלט לפני שנרצח למוות.

כולם ביחד במקהלה: אינרבר, עוד תראו שיעמדו פה בתור ארוך תצטרך דרתים. יהיה טוב חברה תאמינו לי. עצוב בליליגבלום פינת אלנבי, העוברים והשבים לא נעצרים כמו פעם.

מלחמות היהודים

שרי האוצר והאנרגיה נהגים לשטות איש ברעהו בנוגע למינויים במועצת המנהלים של חברת החשמל. שני השרים חותמים על כתב מינוי לחבר דירקטוריון. חתימתו של שר אחד בלבד אינה תקפה בלי רעהו. שר האוצר לא חידש את מינוי של דוד אורן איש משרד האנרגיה לדירקטוריון חברת החשמל. בתגובה מנע שחל את חידוש מינויו של איתמר גיבתון, איש האוצר, שלא הופיע לשש ישיבות וחברותו הוקפאה. משרד האוצר לא המתין זמן רב וארב בפינה ליהושע סגיא שאף הוא לא הופיע לשש ישיבות וגם חברותו בדירקטוריון הוקפאה ולא חידש את מינוי סגיא. אחרי כל המעשיות "הנחמדות" הללו צריך לזכור ששניים מחברי הדירקטוריון הלכו לעולמם ובמקומם לא מונה איש. במציאות רק כשליש מחברי דירקטוריון חברת החשמל מתפקדים. לא ידוע מספר החברים המועמדים לקבלת כרטיס הקפאה אדום לאחר שצברו כרטיסים צהובים עקב העדרם מישיבות.

חברת החשמל היא אחד מגופי המשק הגדולים ביותר בישראל. תקציבה במונחי פיננסיות מקומית – ענק. החלטות כספיות שמקבל הדירקטוריון הינן בהיקף כספי של עשרות מיליוני דולר. אבל כנראה שבחברת ענק שכזו משחקי הכוח ומלחמות היהודים קודמות לכל. אפשר לחשוב שזה עסק פרטי של ה"ה שחל את ניסים. אפשר לחשוב שהצמד הנכבד הזה אינו מבין את חשיבותה של חברת החשמל למשק הישראלי.

ראוי להזכיר לצמד שרינו הנכבדים כדלקמן: א. חברת החשמל לא "שייכת" לאף מפלגה ולפיכך תפקודה השוטף חשוב יותר מעבר לכל שיקול פוליטי מטופש. ב. כל דירקטור המתמנה לחברה אינו חייב להיות חבר מפלגה פוליטי אלא מבין בכלכלה ובכספים ובתחרות במשק הישראלי. ג. חברת החשמל סבלה די במינויים אישיים שניתנו ככיבודים לכל מיני עסקנים מדרגה ג', עסקנים מדרגה ג' ראוי להם שימונו לגופים מדרגה ג' ולא לגופים חשובים ביותר.

היחידים המתפקדים כנראה ללא כרטיסים אדומים בחברת חשמל, הינם: ה"ה יצחק חופי – מנכ"ל החברה ויורם אוברקוביץ' – יו"ר ועד העובדים. בינתיים השניים הללו מתפקדים בשקט וביעילות, סכן על בעיות ניהול שוטפות לא דווח באחרונה כבעבר. היו ימים "יפים" בהם הושבתה החברה, בהם כיהן יו"ר דירקטוריון כעמוס פרוזן שמינויו ספק אם היה כחוק, שעסקני ליברלים מזמנים שתו קפה ועוגה בחדר הדירקטוריון, וסיפרו לחבריהם על הכבוד שנפל בחלקם אף שלא הבינו מאומה בעסק. אולי הגיע הזמן שבמקום הנפטרים ימונו חברים חדשים יברלי"א, במקום המוקפאים ימצאו אחרים שכן יבואו לישיבות במועד. הגיע הזמן שיהיה שקט בחברת חשמל לתקופה ארוכה. כדאי שה"ה ניסים ושחל יבינו היטב שחברת החשמל לא שייכת לאבא שלהם, אלא לעם כולו.

מיסים ונפלאות

מאת שלמה קרמר

במשרד האוצר לא אוהבים לוותר על מסים, למרות הנהגתו הליברלית. חובת ההפקדה שהוטלה על הציבור באופן זמני בלבד, עוגנת לבסוף ביזיהם האמונות של אנשי המכס.

הממונה על הכנסות המדינה, ישראל ברדון, אומר שהאוצר הותר לביצוע רפורמה. אלא שכיבים אלה החליט האוצר לבטל חובת ההפקדה הזמנית והטיל מס קנייה קבוע על שורה ארוכה של מוצרי צריכה, בעיקר בני קיימא שהביקושים להם גדלים והולכים.

מנהל המכס, מרדכי ברקת, מודה שההפקדה היתה למעשה "תרגיל מחליף" למכסים. ביטול חובת ההפקדה והמרתה במס קנייה נועד בעיקר לבטל ההגנה על הייצור המקומי ולמנוע בכך עליית מחירי מוצרים מקומיים שכושר תחרותם ביבוא גדל עם הפעלתה של חובת ההפקדה. וכשרוצים לבטל הגנה, אין מורידים מכסים ואז מטילים מס קנייה גם על היבוא וגם על הייצור המקומי של המוצר.

ההחלטה על חובת ההפקדה הזמנית התקבלה בממשלה. מוזר שביטולה והמרתה במיסי קנייה קבועים, אינם מחייבים החלטת ממשלה ומספיקה פעולתם של פקידים. הסיבה לכך שהטלת מס קניה קבוע במקום הפקדה לא הובאה לממשלה, נעוצה בעובדה שעושים זאת הדרגתית ולא מאסיבית – כך לדברי ברקת.

וכך עולה, שמיסים מוטלים עלינו הדרגתית בהחלטת פקידים וזאת כשהעודף התקציבי של הממשלה גואה והצורך במס נוסף מוטל בספק.

אם נשפוט את סיכויינו למוצרים זולים בעקבות חשיפה לתחרות, נמצא ששוב יותר לקנות פים. צמצום מכסים ב־60 אחוז צפוי בינואר 1987 והמכסים יבצאו לכך תחליפים למרות הצהרות מכחישות של פקידים בכירים ואף שרים.

פקידי האוצר אוהבים מיסים. מתקשים מאוד בהחזר הפקדות לצרכנים. הם גם מאשרים שחלק מההפקדות יישאר לאורך זמן. אין מסתרים.

אז מי שסבור כי כדאי לדחות קניות כי יורידו מיסים, שיחזור ויהרהר בכך היטב.

ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר בדבר ראשון בבוקר

וילות ובתים | מכוניות | דירות למכירה | דירות בשכירות | הצעות עבודה | מציעים למכירה | רוצים לקנות | מקררים | ריפוי והדזה | מכונות שטיפת כלים | נקיון ואחזקה | צבעי אמבטיות | נרשמו לנישואין | חיפה | עסקים | הצעת עבודה

[illegible]

חבר — המרכז הגדול לכח אדם מקצועי
למחלקה הטכנית דרושים:
מהנדס כימיה — לניהול מחלקת ציפורים (איזור השרון)
הנדסאי תעשיה וניהול — נסיון במערכות תכנון לוח־זמנים (ג'נט ופרט)
מהנדס מכונות — נסיון בניהול מח' אחזקה (איזור השרון)
מבלטן מנוסה (איזור השרון)
חרטים/כרסמים קונבנציונליים — 3 שנים נסיון לפחות
רתך ארגון — 5 שנות נסיון לפחות
★ עבודה זמנית/קבועה ★ תנאים טובים
תל־אביב, בן יהודה 100 טל. 03-221214
חיפה, שמריהו לוין 5 טל. 04-663966
ירושלים, ינאי 6 טל. 02-225154

למשרד נסיעות דרושה פקיד/ה מורשה עם נסיון של 5 שנים לפחות. אפשרות לשותפות. טל. 03-226115, 03-238735

למוסד ציבורי בתל־אביב דרושה מזכירה
הכישורים:
★ השכלה תיכונית מלאה
★ הדפסה במכונת כתיבה
★ נסיון במזכירות או בניהול משרד
מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 23103 תל־אביב

הקרן למען בטחון ישראל
פינה חמה ללב"י
5.8.86
השבוע ★★★
★ התרומה הגבוהה — מעזבון המנוחה גולדפרב עדינה ז"ל — 8,685 ש"ח
★ התרומה המרגשת — לכבוד הבר־מצווה של מיזולס בנימין מחיפה, תרמו סבתא וסבא לגר — 230 ש"ח
★ התרומה הצעירה — ילדי כתה א בית ספר "הדרים" ראשון לציון — 31.60 ש"ח
היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י
קרן לב"י: רח' ד' (א'נ"א) 17, הקריה, תל־אביב 64734

המועצה האזורית חוף הכרמל
מכרז מס' 5
במסגרת פרויקט הביוב הארצי
מס' 0434-05/86-15

מוזמנות בזאת הצעות מקבלנים לביצוע הנחת צנרת פי.וי.סי. תא קאיבה ואבזרים, בקיבוץ המעגנים.

תכניות, כפרטים וכוויות חוזה, אפשר לרכוש במזכירות המועצה, החל ביום ג' 5 באוגוסט 1986, בשעות העבודה הרגילות, תמורת תשלום של 100 ש"ח שלא יוחזרו.

סיור קבלנים יתקיים ביום ב' 11 באוגוסט 1986. נפגשים במשרדי המועצה בשעה 10.00.

רשאים להשתתף במכרז, קבלנים רשומים ע"פ חוק רישום הקבלנים. על הקבלן להמציא:
א. אישור עוסק מורשה
ב. אישור ניהול ספרים כדין
ג. אישור רישום כקבלן.

הצעות בצירוף תכנית החוזה יש להגיש לתיבת ההצעות לא יאוחר מיום א' – 24.8.1986, עד השעה 12.00.

פתיחת תיבת ההצעות – בשעה 12.30.

על המציע להפקיד ערבות בנקאית בשיעור 5% מערך הצעתו, למשך 90 יום, לקיום תנאי החוזה.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

ביצוע העבודה מותנה באישור תקציבי של פרויקט הביוב הארצי.

המועצה שומרת לעצמה את הזכות לבטל את המכירה, בכירה ולא יאושר התקציב. אם תחליט כאמור, לא תהיה למשתתפים במכירה כל תביעה ו או דרישה מכל סוג שהוא כלפי המועצה ו/או גוף אחר הפועל בשמה ו או בשמה.

מרדכי סלע
ראש המועצה

אתר הנצחה לאומי לבני העלייה הראשונה יוקם בזכרון יעקב

מאת צבי אילן סופר „דבר"

בלשכת ראש הממשלה הוכרז אמש על הקמת אתר הנצחה לאומי לבני העליה הראשונה ולמפעלם. האתר, שייקרא „יד לעליה הראשונה", יוקם בבית המועצה הישן של זכרון יעקב, שנבנה בשלהי המאה הקודמת. הוא יכלול מוזיאון וארכיון מרכזיים לתולדות העליה הראשונה, מרכז ללימוד התקופה ופעילויות להפצת מורשת הראשונים, בעיקר בקרב הנוער.

ראש הממשלה אמר בטקס בין השאר כי המפעל הוא חוב כבוד לאנשי העלייה הראשונה ואינו רק מפעל הנצחה, אלא גם מפעל חינוכי ממדרגה ראשונה. „עם שאינו יודע לכבד את ראשוניו, לא יידע לכבד גם את האחרונים", אמר.

ראש הממשלה שמעון פרס משמש נשיא כבוד של הוועדה הציבורית שקמה לכימוש הרעיון. בראש הוועדה עומד נשיא התאחדות האיכרים אליהו איזקסון, וחברים בה ראשי ההסתדרות הציונית, ראשי גופים כלכליים, ראשי האוניברסיטאות ונציגי המושבות שהוקמו בעליה הראשונה. הוועדה תפעל לגיוס שני מיליון שקל מתרומות לשיפוץ המבנה והכשרתו, עבודה בה הוחל באחרונה, תוך הקפדה על שימור אופיו המקורי.

צילום המורים שייסדו את הסתדרות המורים — בבנין הישן של מועצת זכרון יעקב (צילום: „ישראל סאן")

מנכ"ל הרכבת מבקש מחריש לשקול תביעת דיבה נגד הטלוויזיה הלימודית

מאת יעקב מיכלסקי סופר „דבר"

מנכ"ל הרכבת, אליהו ברק, פנה אתמול ליועץ המשפטי של הממשלה בבקשה לשקול אפשרות של הגשת תביעה על הוצאת דיבה נגד הטלוויזיה הלימודית וד"ר משה בקר, מומחה הטכניון לבעיות תחבורה, בפרשת אסון הבונים.

הכוונה לשידור ב„ערב חדש" בסוף יולי בה הופיע ד"ר בקר ונתן הסברים לשני שרטוטים של „הקופסה השחורה" של הקטר שפגע באוטובוס הילדים. לפי ההסברים, טוען ברק, אפשר היה להבין שעובדי הרכבת עשו שינויים או זייפו את אחד השרטוטים ולכן יש לחדש את החקירה בנושא זה. כעבור כמה ימים פורסמה הודעת המשטרה בה נקבע חד־משמעית שלא נעשו שום זיופים.

יצויין שסופר „דבר" מסר ידיעה על כך שלא נעשו שום שינויים בשרטוטים המקוריים שהועברו לוועדת ליבנה, כשבועיים לפני השידור בטלוויזיה.

* * *

מחאה על היעדר הזדמנות שווה בחטיבות הביניים

מאת יעל אדמוני סופרת „דבר" בירושלים

יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, מחתה במכתב אל שר החינוך על היעדר הזדמנות שווה לבנים ולבנות בתחום החינוך הטכנולוגי בחטיבות הביניים.

שפירא־ליבאי צירפה למכתבה אל השר נבון תלונות של הורים מרחבי הארץ התובעים לבטל את ההפרדה בין שעורי המלאכה הניתנים לבנים (נגרות, מתכת, שרטוט, חשמל ואלקטרוניקה) לאלה המיועדים לבנות (תפירה וכלכלת בית). „תלונות אלה מעידות כי מערכת ההכשרה המקצועית עדיין לוקה בגישה המסורתית של חלוקת תפקידים לפי מין ופוגעת בזכות היסוד לשוויון הזדמנויות בהתאם לכישורים", טוענת שפירא־ליבאי. היועצת ביקשה מהשר לשקול מדיניות כוללת ומחייבת שתביא לביטול ההפרדה לפי מין בהכשרה המקצועית שנותן משרד החינוך.

* * *

מעבדים תוכנית למניעת שימוש בסמים ובאלכוהול

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

שכיחות הוצאת רשיונות נהיגה על־ידי צעירים בצירוף העלייה המתמדת בשימוש באלכוהול ובסמים בקרבם עלולים להתבטא בתאונות דרכים.

הנחה זו עומדת בבסיס תוכנית מניעה חינוכית חדשה שמכינים חוקרים מאוניברסיטת תל־אביב. את עיקריה מביא ד"ר מאיר טייכמן בשנתון „פסיכולוגיה וחינוך". התוכנית החדשה מציעה להביא מידע רפואי מדוייק בפני הנוער ולהבהיר את העמדות כלפי שימוש באלכוהול ובסמים. בין השאר מציעה התוכנית סדנאות שבהן ילמדו בני הנוער להתמודד עם לחצים חברתיים והשפעות המצדדות בשימוש בסמים ובאלכוהול וכן במציאת דרכים למלא את זמנם הפנוי בסיפוקים ובריגושים חליפיים.

במחקר, שערכו שלושה חוקרים מאוניברסיטת תל־אביב, נמצא כי בני־נוער מאמינים שאלכוהול וסמים משפרים את תפקודם המיני, את היצירתיות ואת כוח הזיכרון שלהם. הצעירים אינם מודעים בדרך כלל לסכנה הקיימת בנהיגה תחת השפעת אלכוהול. תוכנית המניעה החדשה מציעה להתחיל בפעולות כבר בחטיבת הביניים, באמצעות מורים שקיבלו הכשרה מוקדמת לכך.

* * *

מנורות שבעת קנים במערה שנחשפה בקרית טבעון

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

ארבע מנורות יהודיות צבועות באדום נמצאו במערת־קבורה שנחשפה במקרה בקרית טבעון. המערה היא חלק מבית העלמין היהודי המרכזי שהיה בבית שערים. היא נתגלתה תוך הנחת קו־ביוב לאחר שנפרצה תקרתה. נורית פייג מטעם אגף העתיקות והמוזיאונים ערכה בדיקה במקום ומצאה שיש ציורים של שלוש מנורות שבעת קנים צבועות על המזוזות שבין מעבר למעבר במערה. על אחת המנורות חרותה מנורה בעלת תשעה קנים.

על כותלי המערה יש עיטורי עלים ודגמים גיאומטריים, בכללם עיטורים בשתי מסגרות בעלות „אוזניים" (טאבולה אנסאטה). דלת המערה שרדה, סובבת על צירה. בבדיקה התברר שהמערה נשדדה בימי קדם. נותרו מעט מסמרים, כנראה מארונות הקבורה, פיסות עופרת ומעט חרסים. המערה מכילה שבעה מקמרים, כנראה קבר־משפחה, והיא שמורה היטב. מועצת קרית טבעון תיצוק בטון כדי לסתום את התקרה, אך יישמר פתח לכניסה למערה בעת הצורך.

יפאנים אמרו יזכור ב„יד ושם" במועד הטלת הפצצה על הירושימה

מאת יקיר צור ויעל אדמוני סופרי „דבר"

במלאת 41 שנה להטלת פצצת האטום הראשונה על הירושימה, נערך אתמול במכון „יד ושם" בהר הרצל טקס זכרון יוצא דופן. „משלחת שלום" של 18 יפאנים תושבי הירושימה וקיוטו, חברי הוועדה להקמת מוזיאון אושוויץ ביפאן, קיימו אתמול טקס זיכרון לקורבנות השואה ולהרוגי הפצצה. הטקס הוחל בתפילה קצרה בשעה 18.16 דקות, בדיוק בזמן שהוטלה הפצצה. לאחר מכן הלכו חברי המשלחת לאורך שדרת חסידי אומות העולם לאוהל יזכור שם נאמר יזכור לחללי השואה ושני טקסים, נוצרי ושינטו הדת היפאנית הרשמית.

מוזיאון אושוויץ אמור להיבנות על גבעה בעיר קרובה המשקיפה על הירושימה. הוא אמור לעלות כארבעה מיליון דולר, אולם עד כה אספו חברי הוועדה רק שליש. המוזיאון תוכנן בידי הארכיטקט היפאני הינו אואה, המתגורר 18 שנה בישראל.

אתמול אחה"צ נפתחה בסינמטק בירושלים תערוכת צילומים מהירושימה ונגאסקי שהביאה איתה המשלחת. הסינמטק קיים אמש שתי הקרנות לרגל יום השנה ה־41 להטלת הפצצה.

ראשי „משלחת השלום" היפאנית מניחים זר פרחים ב„יד ושם" (צילום: יצחק הררי)

נציגי המושבים יפגינו היום

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

נציגי המושבים יפגינו היום נגד פרס על אי קיום ההחלטה להעביר כספים למושבים.

150 נציגי המושבים החברים במרכז מפלגת העבודה יפגינו היום מול אולם הקונגרסים בגני התערוכה וכן בתוך האולם בעת דיוני המרכז במחאה על הסחבת הארוכה בהעברת הכספים למושבים שנקלעו למשבר. כזכור, סוכם על העברת 25 מיליון דולר למושבים בישיבה שהיתה לפני חודש אצל ראש הממשלה בהשתתפות שרי האוצר והחקלאות.

הפגנה זו פותחת סדרה של הפגנות ברחבי הארץ שתגיע לשיאה ב־24 באוגוסט כאשר אלפי חקלאים מכל הארגונים המושביים יעלו להפגין מול לשכת ראש הממשלה בירושלים אם עד אז תימשך הסחבת.

שינויים בתעמולת הבחירות

מאת יעל אדמוני, סופרת „דבר" בירושלים

הוועדה לבחינת שינוי שיטת הבחירות וחוקי הבחירות השיגה השבוע הסכמה בין המערך לליכוד בדבר שינויים בתעמולת הבחירות באמצעי התקשורת.

הוועדה סיכמה כי תקופת תעמולת הבחירות תצומצם ל־50 יום לפני מועד הבחירות, במקום 150 שהיו נהוגים בעבר. משך התעמולה בטלוויזיה יוגבל ל־21 יום, ואמנים, שחקנים וזמרים לא ישולבו בתעמולת הבחירות. עוד סיכמה הוועדה, בראשות שר הכלכלה גד יעקבי, כי תעמולת הבחירות בעיתונות תוגבל מבחינת גודל המודעות וצבען. על פי הסיכום לא ישתמשו המפלגות ביותר משני צבעים במודעותיהן. המפלגות לא יוכלו לפרסם יותר ממודעה אחת ביום בעיתון מסויים.

השר יעקבי אמר בעקבות הסיכום כי השינויים יחסכו כסף ויביאו לגישה עניינית יותר בתעמולת הבחירות.

רוטציה בבאר שבע

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

בעקבות פרישתו של אליהו נאוי מראשות עיריית באר שבע ומינויו לראש המערכת הקיבוצית בהסתדרות, נחתם שלשום הסכם קואליציוני בין הסיעות הגדולות במועצת העירייה לפיו יכהן בתפקיד ראש העירייה, ממלא־מקומו של נאווי, משה זילברמן עד סוף מרס 1987. החל במועד זה יחליף אותו עד תום הקדנציה, יצחק רגר, סגן מפלגת העבודה ומזכיר מועצת הפועלים, שישמש ראש העירייה עד תום הקדנציה.

שיתוף פעולה בין שני תיאטרונים בחיפה ובברודווי

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

הסכם לשיתוף פעולה אמנותי בין תיאטרון חיפה לתיאטרון סרקל אין דה סקוור בברודווי, נחתם השבוע בחיפה בין מנכ"ל תיאטרון חיפה למנהליו „סרקל אין דה סקוור" העושים עתה בארץ. על פי ההסכם יועלו המחזות „נפש יהודי" ו„גיטו" בברודווי. בפברואר 1987 בתיאטרון הניו־יורקי הנמצא באיזור התיאטרונים בברודווי.

עוד הוסכם כי סד מאן, מנהלו האמנותי של התיאטרון הניו־יורקי יביים בעונה הקרובה בתיאטרון חיפה מחזה אמריקאי וגדליה בסר, המנהל האמנותי של תיאטרון חיפה וצוות שחקני התיאטרון ישתתפו בעת שהותם בניו־יורק בתוכנית הלימודים של בית הספר לאמנות הבמה שליד „סרקל אין דה סקוור".

רפ"ק שדה „פעל כחוק ובאומץ" בהרגו את העציר אשורוב

(ע.) – ראש אגף החקירות במרחב השרון, רפ"ק דוד שדה, אשר ירה בפבואר השנה בעציר אשר אשורוב והרגו, „פעל כחוק ובאומץ לב, והמליץ לציינו לשבח" – קבע סנ"צ דוד מרון, שחקר את נסיבות המקרה.

מסקנתו של מרון נתמכה גם בפסיקתו של השופט יהודה זפט בבית משפט השלום בנתניה, שקבע כי בנסיבות המאד מיוחדות בהן פעל רפ"ק שדה ובצורך הדחוף בפעולה מיידית להצלת חייו של הכלאי נסים יהודה, שהיו נתונים בסכנה מוחשית ומיידית, אין מקום להורות על העמדתו למשפט. אשורוב היה עצור בחשד רצח קשיש מכפר יונה. הוא תפס יום אחד את הכלאי נסים יהודה כבן ערובה, הצמיד לצווארו הער ואיים להרגו.

רפ"ק שדה היה בין קציני המשטרה שניסו להשפיע על אשורוב להניח לנסים יהודה ומשלא עלה הדבר בידם שלף שדה אקדח וירה שתי יריות דרך הסורגים, שגרמו את מותו של אשורוב. בן פרק פנימה וירה ירייה שלישית לרצפה כדי להבריח את העצורים שהתקהלו לאחר שעציר אחר נטל את המפתחות מהכלאי והוציאם מתאיהם.

מסקנתו של סנ"צ מרון פורסמה בבטאון המשטרה „מראות".

נדחתה טענת המשטרה – נהג הסמיטריילר שוחרר בערבות

מאת יצחק מיידה, סופר „דבר"

שמעון שוקרון (26) מחדרה, נהג הסמיטריילר שהיה מעורב בתאונה שבה נספו 10 מבני קיבוץ חפציבה, שוחרר אתמול ממעצר בערבות עצמית וצד ג' בבית משפט השלום בעפולה בפני השופט עודד גרשון.

השופט עיין אמש בביתו בחומר חקירה נוסף שהגישה המשטרה לבקשתו. המשטרה בקשה להאריך את המעצר ב־15 יום אך, כאמור, החליט השופט על השחרור עד שיוחלט אם להגיש כתב אישום.

השופט בהחלטתו את החקירה המקיפה והיסודית של חוקרי המשטרה, אך „בבוא בית המשפט לדון בבקשה להארכת המעצר שומה עליו להבחין קודם כל בין רגש הזעזוע והכאב בתוצאותיה הטרגיות של התאונה הקטלנית ובין קיומן או העדרן של ראיות לאחריות פלילית לתאונה". השופט קובע כי לא מצא בחומר עילה להארכת המעצר וספק בעיניו אם יש בו ראיות לכאורה, לגרימת מוות ברשלנות. „אין שחר לטענת המשטרה בבית המשפט שהיתה במקרה זו רשלנות פושעת שמשמעותה אישום בהריגה".

השופט מציין בהחלטתו כי מבדיקת תרשים התאונה שהכין בוחן המשטרה מתחוור שסימני הבלימה של המשאית תומכים בגרסתו של החשוד לפיה החל בבלימה, בראותו את מכונית הטרנזיט נוסעת מולו, בנתיבו, הרבה לפני שסטה כדי לברוח ממנה.

עלייה במספר המובטלים ביולי

מספר המובטלים ששה ימים ויותר ביולי, הגיע ל־25 אלף לעומת 24,500 ביוני – מוסר דובר שירות התעסוקה.

מספרם הכולל של דורשי העבודה הסתכם ב־47 אלף לעומת 45,350 ביוני – 1650 יותר מאשר בחודש הקודם. בבין דורשי העבודה נמנו 7400 תובעי הבטחת הכנסה לעומת 5669 ביוני.

בשירות התעסוקה נתקבלו ביולי הזמנות ל־20,750 עובדים, מהם לא סופקו 3750. זאת, לעומת 19,330 הזמנות לעובדים שנתקבלו בחודש שעבר ואשר מהן לא סופקו 3659.

גידול במספר המובטלים נרשם בירושלים: 1290 לעומת 1090 בלבד ביוני. באזור עמק יזרעאל הגיע מספר המובטלים ל־1412 לעומת 1123. גם בנגב המרכזי היתה עליה בולטת במספר המובטלים: 1988 לעומת 1760.

באיזור חיפה

סופר „דבר" בחיפה מוסר: עלייה של 20 אחוז במספר הפונים לקבלת הבטחת הכנסה בביטוח הלאומי, באיזור חיפה, היתה ביולי לעומת יוני 1986 – מסר משה ורטמן, מזכיר מועצת פועלי חיפה, בפגישה עם עובדי בית הפועלים. ורטמן מסר עוד כי במספר ההזמנות שהגיעו לשירות התעסוקה ביולי חלה עלייה של 11 אחוז לעומת החודש הקודם והן מסתכמות ב־1119 הזמנות.

באשר למספר דורשי העבודה אמר ורטמן כי ביולי היתה עלייה מתונה של שני אחוזים ומספרם הגיע ל־5,000. במספר הלא־מועסקים ששה ימים ומעלה היתה עלייה של שלושה אחוזים.

קטטה בין יהודי לערבי גרמה השבתת „הארגז" ברעננה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

קטטה בין שני עובדים, יהודי וערבי, שפרצה שלשום במפעל המתכת „הארגז" ברעננה, גרמה לתסיסה בקרב העובדים במפעל והפסקת הייצור.

מיד לאחר התגרה, שבמהלכה הוכה העובד היהודי, החליטו יותר מ־100 עובדי המפעל לשבות. גם אתמול נמשכה השביתה, אף כי במהלכה ניסו ראשי מועצת פועלי רעננה ומזכיר הסתדרות פועלי המתכת והאלקטרוניקה, יצחק גלעדי, להרגיע את הרוחות. גלעדי הציע שהעובד המכה יושעה מהעבודה ובמקביל יחדשו העובדים את הייצור, החל מהיום.

„אמנור"

בינתיים נמשכים עיצומיהם של כ־100 העובדים במפעל „אמנור" לייצור מוגנים בבית שמש, על רקע תביעתם לתוספת שכר מפעלית. הנהלת „אמנור" מאיימת להעביר את המפעל לאיזור אחר, אם לא ייפסקו העיצומים.

במפעל אחר בבית שמש, „משאבות סלע", השייך לקבוצת „כור תעשיות" נמשכת כבר 10 ימים השבתת המפעל בידי ההנהלה. זאת בתגובה על שביתה שהכריזו 70 העובדים בדרישה למנוע פיטורים ולתשלום תוספת מפעליות.

שיבושים במלונות

עובדי האירוח יתכנסו בימים הקרובים לאסיפות הסברה בשעות העבודה, במחאה על כך שהמשא ומתן על הסכם השכר בענף נקלע למבוי סתום. לפיכך צפויים שיבושים בשירותים הניתנים במלונות.

בני נוער דתיים־ציוניים מתחרדים בעידוד מוריהם

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

בני נוער דתיים ציוניים הלומדים ברשת הישיבות התיכוניות של „בני עקיבא", נשלחים, בלי ידיעת הוריהם, לסמינרים חרדיים בהשראת מוריהם כדי לקבל „חיזוק למטען הדתי שלהם". ההשפעות של הסמינרים על בני הנוער הדתי הן לפעמים דרמטיות: יש צעירים שתוך שבוע אחד בלבד משתכנעים „לחצות את הקווים" ולעבור את המחנה החרדי. הסמינרים פועלים בשיטות שכנוע משוכללות ביותר הכוללות ליווי צמוד של מדריכים, שיחות ומרתונים פסיכולוגיים עד השעות הקטנות של הלילה. לנערים, שחששו לספר להוריהם על החוויה שעברו, נאמר „אין דבר, תעמידו את ההורים בפני עובדה מוגמרת, לאט לאט גם הם יאמינו בדרך".

עובדות אלה מובאות בכתבת תחקיר של הירחון הדתי ציוני „נוערים" בגליונו האחרון. מתברר כי עמדתם של מורים המלמדים בישיבות התיכוניות של „בני עקיבא" כלפי הרבנים החרדיים היא דו משמעית: מצד אחד, הם חולקים על עמדתם כלפי המדינה אבל מעריכים את סמכותם התורנית וכתוצאה מכך אינם מהססים לחשוף את תלמידיהם להשפעת הסמינרים החרדיים. הרב אברהם צוקרמן, מהנהלת רשת ישיבות „בני עקיבא", הגיב על טענה זו באומרו כי הליכת התלמידים לסמינרים חרדיים היא פרי יוזמה של מורים, אולם הנהלת הרשת מתנגדת לסמינרים אלה.

עלייה של 50 אחוז בביקוש למזגני רכב

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

על עליה של 50 אחוז בביקוש למזגנים לרכב נוכח הקיץ הקשה מדווחים יצרנים ומתקינים. במפעלים רבים עובדים בימים אלה בשעות נוספות ולפחות אחד מהם השקיע סכומים גדולים בהרחבת קווי הייצור.

„אלכס אוריגינל", הנחשב למוביל בענף מזגני הרכב, הגדיל את שעות העבודה ל־27 שעות ביממה. במפעל עובדים בשתי משמרות, האחת 15 שעות והאחרת 12 שעות. המפעל השקיע השנה 500 אלף דולר בהגדלת כושר הייצור וגם כך אין באפשרותו לספק את הביקוש.

חוזרים לעתונות טובה
דבר
קרא מחר
דבר השבוע
• פרשת השב"כ ופרשת „הלביא", פרשת הכנסת ופרשת התאונות – חגי אשד, ניבה לניר, אמיר אורן, טלי זלינגר, טובה צימוקי, שמעון וייס.
• חיים הברפלד, דיוקן. קיץ ישראלי. כל אוצרות הכנסיה – חיים גורי.
תקרית בר־שמן, זרעי מחלוקת מלפני 45 שנה / יהודה קורן
• עמוס עוז אל נתן זך, תשובה
מה כדאי לשלם בעד השלום / ישראל לנדרס
פתדי עידן המחשב / דני רובינשטיין וטוביה מנדלסון
„העולם התחתון" של השוק השחור / נתן רועי
סדי פרויס, דני רובינשטיין, יעל אדמוני, אמיר רותם, נעה ירדנאי, יקיר צור, טוביה מנדלסון
בפרשנות מקיפה בתגובה עניינית
כיום אפשר להשיג בכל הקיוסקים בארץ

מפלגת „העבודה"
מחוז המושבים
נציגי מחוז המושבים במרכז מפלגת „העבודה", מוזמנים
לכנס חרום
שיערך היום יום חמישי 7.8.86 בשעה 13.45.
נפגשים בכניסה לאולם הקונגרסים בגני התערוכה, בו יתכנס בשעה 15.00, היום, מרכז המפלגה.
על הפרק:
הסחבת בביצוע תכנית ההבראה למושבים, כפי שסוכמה ואושרה ע"י ראש הממשלה, שמעון פרס ושר האוצר, משה נסים.
הופעתך חובה!
מטה החרום
תנועת המושבים

דבר של היום הוא דבר חדש

לבית חפציבה
ולמשפחות השכולות
אתכם באבלכם הכבד
וינטר חיים בע"מ
תעשית מוצרי פוליאוריטן
קרית־ביאליק

עם המשפחות
וחברי קבוץ חפציבה
אתכם באבלכם
מיכה גולדמן
ראש המועצה
תושבי כפר תבור

לחברנו היקר שלום וקס
תנחומינו הכנים עם פטירתה של רעיתך האהובה
קלרה ז"ל
חברת „הזרע" בע"מ
ההנהלה והעובדים

המועצה המקומית כפר תבור ותושביה
משתתפים באבלם של
משפחת ברום וקבוץ שפיים
על מותו של אברהם ברום ז"ל
שותף בפיתוח המושבה במסגרת פרוייקט הגליל
מיכה גולדמן
ראש המועצה

מהדורה שלישית
10,000 ספר
גילוי על אדם
ד"ר מריאן רבינוביץ

מה אומרים על ספרו החדש של אריה לובה אליאב
לב חדש ורוח חדשה בהוצאת עם עובד
יצחק בן אהרון: "לובה אליאב הינו משורר מנעמי התנ"ך המנסה להצילם מידי בריונים ובורים".
ישראל קיסר: "אני מציע לכל אחד, חילוני או דתי, לקרוא את הספר הזה בכדי לראות מה זה ישראל סבא ומהי מורשת אבות".
עמוס עוז: "יישר כח לאליאב והלואי שיכנס הספר הזה לכל בית ישראל".

לקבוץ חפציבה
אתכם באבלכם
בהלקח מיטב בניכם
יוסף א. שלוש וב"ב
יוסף רנרט וב"ב

דבר היום

לא סוף מחול השדים

אין מקום להבעות שמחה או אכזבה מהחלטת הבג"ץ אתמול, המאשרות את תוקפות החנינה שניתנה לראשי השב"כ. השותפים להחלטה על החנינה קיבלו אישור לחוקיות צעדיהם. אלה שהתנגדו לכך יכולים להתנחם בחיזוק לטענותיהם שהשמיע בדעת־מיעוט השופט אהרון ברק. הפרשנות המשפטית לגבי מעמד רשויות המדינה, חוק הנשיא, מיהו עבריין וכדי היא רק חלק מתמונת המצב בכל מה שקשור לפרשת השב"כ.

מן ההיבט הציבורי נמשכו גם אתמול התבטאויות הצדדים המנסים לשים קץ ל"מחול השדים", כהגדרתם, גם מבלי שעניינים הקשורים לפרשה יתבררו עד תום. אבל הפרשה עוד רחוקה מסיום. מה יהא עתה על שאר אנשי השב"כ, שהחקירה המשטרתית עלולה לגרום להעמדתם לדין אחרי שמפקדיהם קיבלו חנינה? האם גם הם יפנו לקבל חנינה? והאם יקבלו אותה במסכת חנינות שיטתית?

בעוד שכמעט כל הפרטים באשר לפעילות הדרגים המבצעים בפרשה הלכו ונחשפו בחודשים האחרונים, הרי שאלת "הסמכות והרשות" שנתן או לא נתן הדרג המדיני נשארה סתומה לחלוטין.

הדרישה להקמת ועדת־חקירה התבססה על נסיון לתת מעמד שווה והזדמנות שווה לכל המעורבים בפרשה. ומה יש לנו עתה אחרי פסק־הדין של אתמול? ישנם ראשי השב"כ המוגנים על־ידי חנינות, ישנם פקודיהם שחקירת המשטרה עלולה לפגוע בהם ושאולי יפנו לקבלת חנינות, וישנו הדרג המדיני שכלל לא ברור אם החקירה תגיע אליו. ואם אכן תגיע אליו – מדוע שלא יפנו גם הם לנשיא בבקשה שיחון אותם?

במצב כזה אין הרבה סיכויים ש"מחול השדים" ייפסק. בעצם לא יתכן שייפסק.

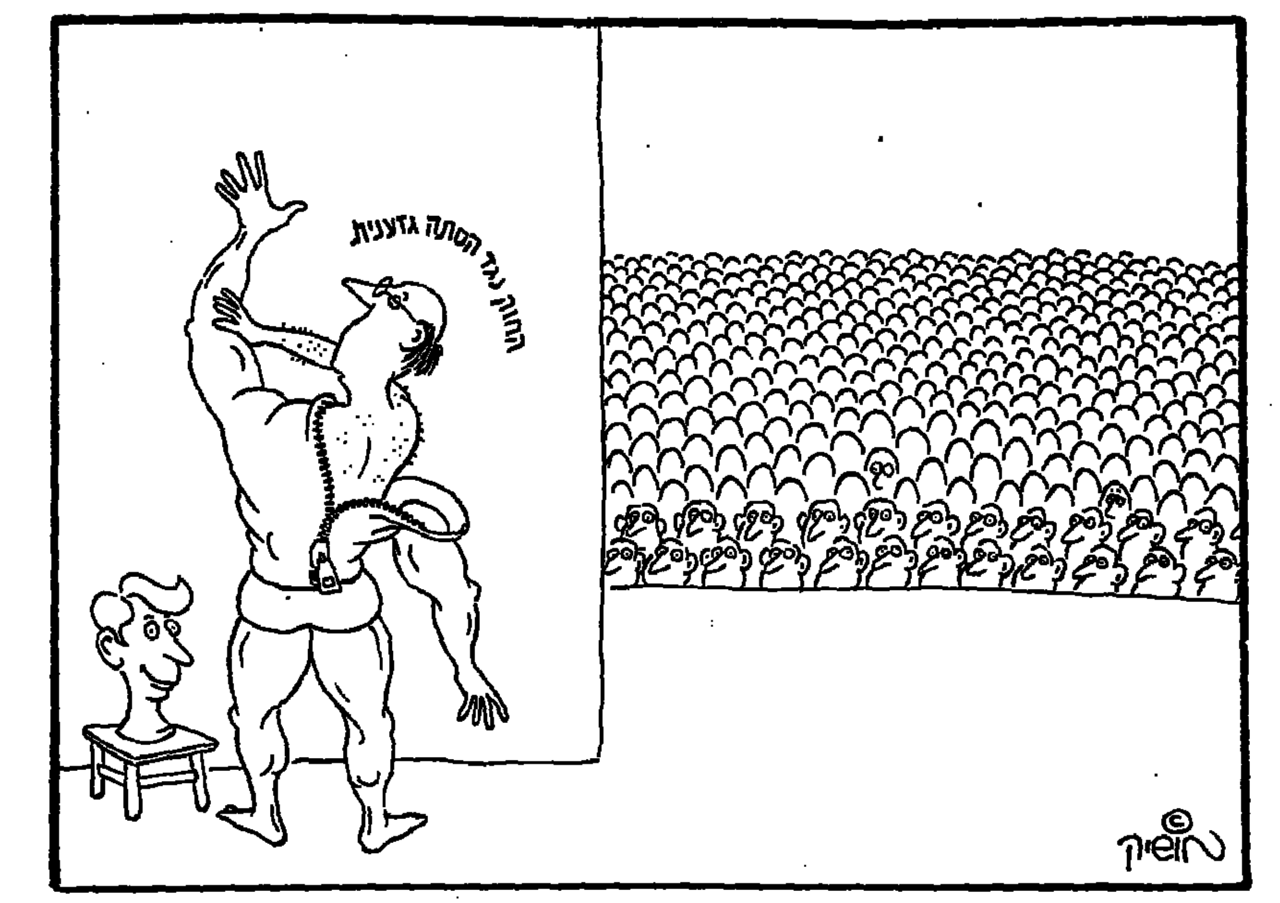

לאחור צעד

מאת רחל אלתרמן

באחרונה התבשרנו שהכנסת התפנתה לעסוק בנושא – זכות הציבור להיות מעורב בהליכים הפורמאליים של תכנון הסביבה. בכל ארצות המערב בולטת כיום המגמה לערב את הציבור יותר ויותר בתכנון הסביבה, ואך טבעי היה להניח שגם הכנסת תפעל בכיוון זה. אך האכזבה רבה: התיקון לחוק התכנון והבניה שאישרה הכנסת, מגמתו הפוכה: הוא עלול לפגוע קשה באפשרותו של הציבור להגיב על תכניות המשפיעות על סביבת מגוריו ועל עירו.

התיקון, שנכנס כבר לתוקפו, פוגע בהליך העיקרי הכלול בחוק התכנון והבניה שפותח פתח להשתתפות הציבור: האפשרות להתנגד לתכניות הנמצאות בשלב של "הפקדה", הוא השלב המחייב את ועדות התכנון להציב את התכניות המוצעות לעיון הציבור למשך חודשיים או שלושה, המאפשר לכל "המעוניין בקרקע", והרואה עצמו נפגע, להגיש התנגדות לתכנית. עד כה לא ניצבו לפני האזרח מכשולים מיוחדים בדרך להגשת התנגדות, די היה במכתב רגיל. התיקון שאושר מציב לפניו מכשול כבד: מעתה נדרש כל מתנגד לצרף למכתבו תצהיר בכתב בדבר אמיתות טענותיו: התצהיר צריך להיות חתום בידי עורך־דין, דיין, שופט – או ראש עיר.

היש צורך להמחיש מה משמעותה של דרישה זו? הטירחה שבמציאת עורך־דין או ההמתנה לשעות קבלה של ראש עיר עסוק (שדווקא בענייני התכנון עלול להיות לו אינטרס מנוגד); התשלום הכרוך בכך לעתים תכופות. והחמור מכל – תחושתו של האזרח שכללי המשחק התהפכו: במקום שהוא יהיה זה שיטען כנגד מה שלדעתו עלול להיות מפגע, הוא עשוי למצוא את עצמו לעיתים בצד הנחקר על נכונות ה"עובדות" שבתצהיר. עדיין לא ברור איך תתפרש דרישה זו: כאשר אדם טוען נגד חשש מפגיעה בנוף, נגד חשש ממטרדי רעש או צפיפות, האם ידרשו ממנו גם להשקיע בהערכת שמאי? אין כל ספק מה תהיה ההשפעה של תיקון החוק: היא תקטין את מספר האנשים מסוג "האזרח הקטן", שיהיו מוכנים לממש את זכות ההתנגדות, ותשאיר את הזירה יותר ויותר לגופים הגדולים, בעלי עורכי־הדין.

מה היה המניע לחקיקת תיקון מוזר זה? את התיקון הציע כהצעת־חוק פרטית ח"כ אוריאל ויינשטיין מהליבראלים. לפי דברי ההסבר, התיקון מיועד למנוע "התנגדויות לתכניות־מיתאר שמטרתן טורדנית ומכוונת לעכב את הליכי התכנון, ללא עילה מוצדקת". אין ספק שגופים כמו ארגון הקבלנים מעוניינים בתיקון זה ואין גם ספק שיש פה ושם מקרים של התנגדויות טורדניות, אפילו מכוונות, המאלצות כביכול את יזם התכנית להתפשר. בשיחה שקיימתי עם ח"כ ויינשטיין ימים ספורים לפני אישור החוק בוועדת הפנים הוא הביא לדוגמא אנשים פרטיים או עורכי־דין, ה"מתמחים" בהגשת התנגדויות לתכניות בסיטונות, גם אם אין הם גרים באיזור ואין להם עניין ישיר בנושא. אולם תופעה זו היא שולית לגמרי. במחקר שסיימנו לאחרונה בטכניון (בשיתוף עם הארכיאולוגית אריאלה ורונסקי) ובו בדקנו מאות תכניות, נתקלנו במספר מבוטל של התנגדויות כאלה. רוב ההתנגדויות היו אמיתיות, אף אם יש בהן כדי "להטריד" את היזם.

טענה אחרת, שהושמעה בשיחות שניהלתי עם חברי כנסת מוועדת הפנים, היתה שהתיקון יסייע בפתרון בעיה כאובה נוספת: הזמן הארוך הדרוש לאישור תכניות והעיכובים בבניה. אם אמנם זו היתה מטרתו (ונראה שכך הבינו את הדבר חברי־כנסת רבים), הרי שהתיקון יחטיא אותה, שכן העובדות טופחות על פניו. במחקר שהוזכר לעיל לא מצאנו הבדל משמעותי בין משך הזמן הממוצע של אישור תכניות הכרוכות בהתנגדויות לבין ואישור תכניות ללא התנגדויות. הסיבות העיקריות לסירבול הן אחרות. בינתיים נראה שדווקא הדרישה החדשה היא שמסרבלת את העניינים. ועדות התכנון נאלצות עתה לבדוק גם תצהירים. חלקן שוקלות דרכים להקל על האזרח בקבלת שירותי עורך־דין של הרשות המקומית – פעולה מבורכת לכשעצמה, אולם משמעותה הטלת עול נוסף על כח אדם בכספי משלם המיסים. השפעת התיקון היא איפוא הפוכה ממטרתו, וממילא ברור שאדם המוכן לנצל את ההתנגדות לרעה, לא ירתע מדרישת התצהיר.

התיקון לחוק התכנון דומה לנסיון להרוג יתוש בירית תותח: היתוש אולי ימות, אך הבניין כולו יקרוס תחתיו. הדבר המפליא שמבחינה משפטית אפשר, להערכתי, כבר היום, ללא כל תיקון־חוק, לטפל בהתנגדויות טורדניות בעליל, כגון אלה שהזכיר ח"כ ויינשטיין. ועדות התכנון מחוייבות לקבל התנגדויות רק מאלה ה"מעוניינים בקרקע". אולם בפועל – כך עולה ממחקרנו – אין הוועדות נוטות לעשות סינון כלשהו של ההתנגדויות. אפשר היה, להערכתי, לפתור חלק ניכר מהבעיה (שממדיה מצומצמים ממילא) אילו ניתנו לוועדות התכנון הנחיות מנהליות כיצד לפעול במקרים כאלה, ואילו הוענק להן סיוע משפטי בעת הצורך. דרך זו היתה שומרת על שלמות הבניין ומאפשרת לסתום את הפרצות שבו בחומר בלתי־רעיל.

שינוי החוק מצער ביותר, מפני שזכויות הציבור בישראל להשתתף בהליכי תכנון היו צנועות ומצומצמות מאד גם לפני שנחתה עליהן הגזירה החדשה. את הזכות להתנגד העניק לציבור דווקא שלטון המנדאט הבריטי. למרבה האירוניה, המחוקק הישראלי כמעט שלא הרחיב זכויות אלה אלא הסתפק בשמירת הקיים; עתה הוא אף צמצמן לעומת מה שהיה לפני חמישים שנה; ואם לא די בכך, הצימצום חל דווקא בשעה שבארצות אחרות פועלים להסרת מחסומים פורמאליים, ומחפשים דרכים חדשות לעודד את הציבור להגיב. גם בישראל התגברה בשנים האחרונות מודעות הציבור לתכנון ומודעות המתכננים לתועלת הרבה שבשיתוף הציבור.

חבל מאוד שהכנסת ראתה כאן לנכון לצעוד אחורה ולא קדימה. גם דרך החקיקה של התיקון היתה מנוגדת לאינטרס הציבורי: הצעת החוק לא הובאה כלל לידיעת הגופים השונים, הפועלים במסירות למען איכות הסביבה, כגון המועצה לארץ ישראל יפה, החברה להגנת הטבע, וגופים מקצועיים כמו האיגוד לתכנון סביבתי. לא היתה פניה למומחים שיכלו לסייע בהערכת השלכותיו של התיקון, כראוי לתהליך חקיקה מסודר. אילו הפעילו את תהליך החקיקה בדרך של שיתוף ופתיחות, יתכן מאד שאפשר היה להביא לידיעת חברי הכנסת את העובדות שציינתי ולמנוע את אישורו של חוק זה, המחטיא את מטרתו וחוטא בנזקיו. במצב הנוכחי, עד שיבוטל החוק, מן הראוי שהגופים המעוניינים לייצג את הציבור בתכנון, יעמידו את שירותיהם לרשות "האזרח הקטן" וועדות התכנון יאמצו לעצמן פירוש מרחיב ומקל של הדרישה לתצהיר. כל הגופים המעוניינים בשיפור התכנון והסביבה מצווים עתה להיות מעורבים בהליכי תכנון עוד יותר מבעבר, ובמקביל לפעול לביטול השינוי לחוק.

המחברת היא פרופסור־חבר בטכניון בתכנון ערים ואזורים ומומחית לדיני תכנון ובניה והליכי תכנון.

וגרה יונה עם נץ

מאת עליזה ולך

מרכז מפלגת העבודה יחזיר לפרופורציות נכונות את הסערה־בכוס־מים שמבעבעת מאז ביקורו של ראש הממשלה במארוקו

אירועים חדשותיים במובהק מתרחשים בישראל בקצב שהיה מעניק לה מדליות זהב אילו הנהיגו אולימפיאדה תחרותית בתחום זה. חדשות לבקרים נדחקות כבר בצהריים מפני חדשות חדשותיות יותר, ובערב אלה גם אלה נהפכות לעיסה תפלה ולעוסה. מעטים האירועים שאינם מאבדים את הארומה שלהם ביום המחרת או שאפשר ללעוס אותם בהנאה כעבור ימים מספר. התבשיל שרקחו היונים במפלגת העבודה בשבוע שעבר לא היה כזה מראשיתו. הוא היה סר־טעם מרגע שהורידו אותו מן האש, וחימומו בדיון המדיני במרכז מפלגת העבודה היום נועד מלכתחילה לכשלון. האם לא היה די בהתיישנותו של הנושא מאליו, בא נושא חדשותי נבחר־יותר – פסיקת הבג"ץ בפרשת השב"כ אתמול – והפך את הכשלון האפשרי לממשי.

בדיעבד יוכלו ראשי מפלגת העבודה לומר, שעיתוי כינוס המרכז נקבע לפני כחודש ולא היתה לו נגיעה לביקור ראש הממשלה במארוקו, שכן במועד ההוא אפילו פרס לא ידע שפגישתו עם המלך חסן קרובה כל־כך. העילה לכינוס המרכז בידה אוגוסט המוביל היתה קירבתה של הרוטאציה בראשות הממשלה, שמקימה אותה פגרת הכנסת המשגרת ח"כים רבים להתאוורר בחו"ל. לכל היותר ציפו מכנסי מרכז המפלגה להודעת ראש הממשלה על שיחות טאבה ולדיון עצבני, פחות או יותר, הקשור בה ובנושאים מדיניים אחרים שקירבת הרוטאציה מסבה אליהם את תשומת־הלב.

בדיעבד טוענים גם חברי חוג "מסוב" היוני – שרבים במפלגת העבודה מאשימים אותם ביוזמת ההחתמה לכינוס המרכז לדיון נושא הכרת ישראל בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלשתינאי במסגרת ירדנית־פלשתינאית כזרז לליבון עמדותיה של מפלגת העבודה לגבי הנושא הפלשתינאי – כי עיתוי כינוסם, לפני כשבוע וחצי, נקבע אף הוא זמן רב מראש ורק התבטאויותיהם של ח"כים יוניים, שהקדימה אותם, כפתה עליהם הבעת עמדה בנושא השנוי במחלוקת במפלגת העבודה. כך או כך, אף שכבר נרשמו לרשות־הדיבור מעל במת מרכז המפלגה עשרות דוברים, לא צפויה בישיבה אחר־הצהריים הודעה מהפכנית שתשנה אפילו פסיק בהחלטות ועידת מפלגת העבודה.

כדי להעמיד את הדיון היום, ואת הסערה־בכוס־מים שמבעבעת במפלגת העבודה מאז ביקורו של ראש הממשלה במארוקו לפני שבועיים בפרופורציות הנכונות, בשחזור את התבטאויות של חברי המפלגה בעטיו. בישיבת לשכת מפלגת העבודה, ביום שובו של פרס ממארוקו, דיווח ח"כ רפי אדרי על השיחות עם המלך חסן, וכמי שידע גם את תוכנן ולא רק את תפריט הארוחות ביניהן, הרהר בקול רם, שאולי כדאי למפלגת העבודה לבחון את עמדותיה בנושא הפלשתינאי. חוות־דעתו זו של ח"כ אדרי היתה שלו בלבד, לא על דעת ראש הממשלה, ואף נאמרה בצניעות הראויה. לא עברה 48 שעות וח"כ חיים רמון, היונה הכי הומה בשובך של "העבודה", ניצל את השבת, שבמהותה היא השבת אירועים, להצהרה מרחיקת־לכת יותר בזכות ההגדרה העצמית לפלשתינאים. הודעה מובלטת במלאכותיות זו גררה את תגובתם של יונים אחרות במפלגת העבודה, אם כי בניואנסים, וכמובן את תגובת הניצים מן השורה.

כשם שעלה אל הכותרות כן ירד הנושא מהן בחטף, עד שעשה לו שר הבטחון הנשמה מלאכותית בהתבטאותו הבוטה בסוף השבוע שעבר על החברים במפלגתו, המסייעים להגברת הטרור בהתבטאויותיהם הקיצוניות. סגנון דבריו של רבין גרר הסלמה מחודשת בהתבטאויות של הנוגעים בדבר ולקראת כינוס המרכז היום נוצרה ציפיה לדיון סוער וקוטבי. אלא שבינתיים, כאמור, רדפו נושאים אחרים זה את זה וכבר באמצע השבוע היה ברור שהציפיות מוגזמות. אפילו בינתם של בעלי הלשון החדה למסירת הודעות תקשורתיות לא נסתתרה עד כדי כך שדימו לראות בביקור החשוב כשלעצמו פריצת־דרך של ממש במהלכים לקידום השלום באזורנו. כלומר, בממש לא חלה שום תפנית בעמדות של העולם הערבי, המחייבות את ישראל, ואפילו את מפלגת העבודה, הממוקמת בצדה המתון של הקשת הפוליטית, להגמיש את עמדותיה.

ראוי גם להזכיר, שרק לפני ארבעה חודשים, בוועידתה, קיבלה מפלגת העבודה שורה של החלטות מתונות יחסית בנושאים המדיניים, במיוחד בפרק הדן במדיניות ישראל לשלום עם ירדן והפלשתינאים. למשל: "ישראל תחתור להשגת שלום עם ירדן ולפתרון הבעיה הפלשתינאית באמצעות משא־ומתן ישיר עם נציגי ירדן והפלשתינאים" (בלי סיוג הפלשתינאים) וגם "מפלגת העבודה תיזום הידברות נרחבת עם אישים וגורמים פלשתינאים המכירים בישראל ושוללים את הטרור ותעודד פעילותם של גורמים אלה. כל זאת כדי לקדם את ההבנה בין ישראל ובין הערבים הפלשתינאים ואת תהליך השלום". זה במה שנוגע לדרך להידברות שהתוותה לעצמה מפלגת העבודה. ההתרחשויות בעולם הערבי שסביבנו, ובעיקר הנתק בין ירדן לאש"ף, בגלל קשיחותו של האחרון, וכן עמדתה העקבית של ארצות־הברית שלא לתמוך במתן הגדרה־עצמית לפלשתינאים אינן מחייבות את מפלגת העבודה להגמיש את עמדותיה. לא ייפלא איפוא, שיונים צחורות במפלגת העבודה, ובראשן מזכ"ל המפלגה, רב־יונה, לא עלו על גל המירוץ להגמשה, מתוך הערכה שלא קרה שום דבר ממשי המחייב אותם לבחינה מחודשת של עמדות ובטענה, שהויכוח כרגע הוא עקר ומיותר.

במפלגות הימין יש מעין שמחה לאיד על הויכוח האידיאולוגי המוצג, כביכול, את מפלגת העבודה ואפילו קריאות אזהרה מפני המגמה התבוסתנית המשתלטת עליה. הדוברים במושב השני של ועידת "התחיה" בשבוע שעבר התריעו מפני "המגמות המסוכנות שמבטאים" היונים במפלגת העבודה, שלטענתם נהפכה לבת־ערובה שלהם. היונים במפלגת העבודה היו שמחים אילו היתה לקביעה זאת אחיזה במציאות, אך אף שיחסי־הכוחות במפלגה לא מעניקים להם את מעמד הבכורה, לפי שעה אין להם סיבה לתסכול. אפילו רבין ופרס, שהצטיירו באחרונה כניצים קיצוניים, מתונים וגמישים במובהק מהכוחות הלאומיים שבעבר האחר של המיתרס הפוליטי.

מותר לחלום באילת

מאת שלמה קרמר

הגירת התושבים פסקה. העסקים ומצב הרוח, טובים. אבל העיר עדיין עזובה מאובקת ולוהטת, ומלבד איים של "חיים טובים" – בתי המלון, אין בה הרבה.

האם השתנתה הגירסה וישראלי פוגש את חברו באילת ושואל אותו: סנוב, בשוייץ כבר היית? גם אם טרם השתנתה הגירסה, היא תשתנה, מבטיחים לנו.

250 מיליון "ירוקים" שיושקעו בעיר על־פי תכניותיו של ראש העיר, רפי הוכמן, יעשו זאת. ומה יעשו 250 מיליון דולר לעיר? שדה התעופה יעלה צפונה, 11 ק"מ, ל"עין עברונה".

שטח בן 450 דונם בפתחה של העיר, סמוך ללשון הצפונית של הים האדום, יתפנה וייבנה ויהיה למרכז מסחר ותיירות מודרני ויפה. שטח זה הפריד עד כה בין אילת של תושביה לבין אילת של אורחיה ושימש כשדה התעופה של אילת. היה לשדה התעופה תפקיד חשוב במניעת גלישת העיר המכוערת אל איזור הקיט היפה. אי אפשר היה לסמוך על מתכנניה בעבר וזוב שמשהו הפריע להם לקלקל את הפוטנציאל הגדול של עיר הקיט.

פרנסי העיר מכירים בכך ומבטיחים כי היום המצב שונה. היום כבר יודעים שלתעשיה ולנמל יש תפקיד משני באילת. המקום איננו רק נקודת התיישבות מדינית, אלא "מוביל ארצי" של כסף צפון־אירופי למאזן התשלומים של ישראל ול"מאזן החיים" של תושבי העיר.

לתקוות אלה מצטרפת מציאות כלכלית מעודדת. כבר היום הגיעה אילת להכנסות מתיירות בהיקף של 150 מיליון דולר ואין להשיג מקום לינה בעיר גם בחודשי הקיץ המקובלים כחודשים שלא בעונה. במרכז התיירות והמסחר שיקום במקום שדה־התעופה, יהיו 2000 חדרי בתי־מלון, מרכז ירידים וקונגרסים בשטח מבונה של 7000 מ"ר, מרכז למסחר ובידור בשטח מבונה של 20,000 מ"ר, בנייני משרדים בשטח מבונה של 5000 מ"ר ובנייני ציבור בשטח מבונה של כ־4000 מ"ר. פרוייקט בניה מבוקר בהיקף של 100,000 מ"ר יתבצע על־ידי סולל בונה ורסקו. בלב האיזור החדש אגם מלאכותי גדול, ומצפון לו – על שטח של כ־300 דונם – משטחי גולף ירוקים מושקים במים ולוחים בלתי מנוצלים, או אולי "קאמפוס" גדול, שיאכלס מרכז אוקיאנוגרפי, מרכז חקר ימים ואגמים, בית־ספר לתיירות ומכללה אזורית. אך הדרך עוד ארוכה ורבה.

בימים שבהם הם מלהזכיר תקציב, עושים "קומבינציות". ועדת שרים בראשות ראש הממשלה שמעון פרס החליטה להטיל על שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי להוביל את הפרוייקט להעתקת שדה־התעופה של אילת ל"עין עברונה". יעקבי הקים ועדת היגוי, ובינתיים החליטו שלא לבקש תקציב. שטח שדה־התעופה הקיים יימכר, על־פי הערכת המומחים, בכ־15 מיליון דולר, ליזמים שיקבלו על עצמם להקים את מרכז התיירות והמסחר החדש. הקמת שדה התעופה החדש תעלה כ־35 מיליון דולר. את ההפרש מקווים לגייס תמורת זכיונות בשדה החדש, אך לא מוציאים מכלל אפשרות שימוש בכספי תקציב להשלמת השדה.

אך תקציב איננו הבעיה היחידה. רשות שדות התעופה עדיין לא השלימה עם העברת שדה־התעופה. לדעת ראש העיר, מעוניינת הרשות להבטיח לעצמה הכנסות הולמות משדה־התעופה שיוקם, ועל כן התנגדותה כרגע היא עניין של מיקוח גרידא. היא מצפה לבטחונות שיבטיחו את האינטרסים שלה בשדה החדש. מלבד הרשות, אין מתנגדים לפרוייקט, ואכן סיכוייו נראים טובים גם לדעת השר יעקבי, שנקרא לראשונה לפרוייקט זה בהיותו שר התחבורה בשנת 1976.

יעקבי "פרץ" לאילת כשהביא את הסדר הסחר החופשי לעיר וקיבל אזרחות כבוד. הסדרת איזור סחר חופשי יצרה "דואט" בין ראש העיר ושר הכלכלה, שחיפש מקום להתגדר בו בעשיה הכלכלית ומצאה בתחום הפיתוח הלאומי שנעלם מחזונם של שרי האוצר, שראשם הסתחרר בנסיון לעצור את ה"קרוסלה" האינפלציונית. התנגדות האוצר להקצאת תקציב לפרוייקט לא מנעה מיעקבי את קידומו והוא מצא דרכים לעקוף את המיתקן ואת אוירת המחסור.

בראש מינהלת הפרוייקט יעמוד אדיר ספיראו: את המימון ירכז משה דברת ממשרד הכלכלה, ואת התכנון ירכז אבי ברוך, שיצטרף למצוא פשרה שתרצה את רשות שדות־התעופה. במקביל לפעולת יעקבי ופקידיו, פועל ראש העיר אצל יזמים וכבר כיום רשומות שלוש קבוצות בינ־לאומיות גדולות שהביעו עניין בפרוייקט. חברת "גרינקאר" הדרום־אמריקאית, חברת "קפאן" הצרפתית וקבוצה אנגלית המיוצגת על־ידי המיליונר היהודי דיוויד לואיס (בעליו של מלון המלך שלמה, מלון לאגונה ומלון ספורט). היזמים כולם מתנים כניסתם בכך שהשטח יועבר לרשותם וייעשו כל ההליכים לקיצורי הביורוקרטיה.

ראש העיר הצעיר של אילת, רפי הוכמן, אינו רואה די בפרוייקט, שהוא מגדירו כפרוייקט הלאומי הגדול ביותר בהיקפו מאז קום המדינה. לרפי הוכמן חזון גדול. הוא לא זנח את רעיון הרכבת לאילת. הוא עדיין בתכנון למשוך לשון ים מלאכותית עמוקה צפונה, להזיז את הנמל ללשון, ולפנות את שטח הנמל הקיים ולנצלו למיתחמי קיט. וכבר היום הצליח לקבל מחברת קו צינור הנפט אילת־אשקלון, קצא"א, כשליש משטח החוף שבאחזקתה. לנגד עיניו רכבת המגיעה ממרכז הארץ, ובהגיעה לנקודה מספר קילומטרים צפונית לאילת תתפצל לשניים: ימינה – לנוסעים אל העיר, ושמאלה – לפריקת מטענים אל נמל הים החדש.

חברות בינ־לאומיות מגלות עניין רב בהקמת רכבת לאילת. כל החברות מבינות שאין סיכוי לתקציב מדינה להקמת רכבת, ולפיכך הן מגישות הצעות שקשה לסרב להן. חברה ספרדית מוכנה לעשות זאת בשיטת "בארטר" – רכבת תמורת מוצרים ישראליים. חברה קנדית וגם חברה אוסטרלית מוכנות להקים רכבת תמורת זכיון הפעלה. יעקבי כבר הציג את ההצעות בפני ראש הממשלה. יש מומנטום. וגם חלומות יש. חלומות שאולים מארצות הים. אילת כמרכז בנקאות בינ־לאומי – "מונאקו", אילת כקייפטאון ועוד וכדומה וכיוצא בזה.

בנובמבר 1983 נחתו באילת 37 טיסות תיור בתפוסה של 52 אחוז. בנובמבר 1985 נחתו באילת 103 טיסות בתפוסה של 98 אחוז. הגירת התושבים מאילת פסקה. מהגירה שלילית, בשיעור של 16 אחוז ב־1983 להגירה חיובית בשיעור של 4 אחוזים ב־1985. העסקים טובים. מצב הרוח טוב. 20,000 תושבים באילת, עיר לא מפותחת, עזובה, מאובקת, לוהטת, שמלבד "איים" של "חיים טובים" – בתי המלון, אין בה הרבה. יש בה ים עשיר, כחול, עמוק בנוף צהוב, אדמדם באקלים לוהט, ובלונדיניות צפוניות מתלטפות בקרני השמש ונותנות בשלהן לפינה קסומה במדבר. והכל מקווים ש"ירוקים" זורמים יזריקו גם את העיר ואפשר יהיה לשאול: סנוב, בשוייץ כבר היית?

כרעם ביום בהיר

מאת אמיר רוזנבליט

רהט. עיירה שקטה. האוכלוסיה המקומית, שהשבט אלהוזייל הוא מרכיבה הגדול, נמנעת בדרך־כלל ממעורבות לאומנית. התושבים מתקשים לעכל את הידיעה על פעילות חוליית מחבלים

כל מי שהזדמן השבוע לעיירה הבדואית רהט שבנגב, ראה "שוב באבל". הידיעה על מעצרם של ארבעת בני העיירה, בהם אנשי אקדמיה וחינוך, באשמת חברות פעילה בארגון פת"ח, עוררה תדהמה, זעזוע עמוק ואף תגובות של אי־אמון בקרב התושבים. סגן ראש המועצה, שיח' ג'דוע אלהוזייל, אמר השבוע: "אנו ברהט, וכל האוכלוסיה הבדואית בנגב, נאמנים לבטחון המדינה. בנינו משרתים בצה"ל, ביחידות מובחרות, ומספרם הולך וגדל כל שנה. קשה לנו להאמין בהתארגנות בדואית נגד המדינה; עם־זאת אנו מגנים בחריפות כל התארגנות כזו, שכן היא נוגדת את ההשקפה הבדואית בדבר דו־קיום ואחוה בין העמים במדינת ישראל".

ארבעת החשודים, שנעצרו בידי זרועות הבטחון, הם חליל זייאדנה, בן 33, מנהל בית־הספר היסודי רהט ד', בעל תואר אקדמי ובוגר קורסים והשתלמויות באוניברסיטת בן־גוריון בבאר־שבע; עטווה אבו ענזה, בן 35, נשוי ואב לארבעה, מורה בבית־הספר התיכון ברהט; יוסף אבו ג'עפר, בן 27, סטודנט שנה א' לרפואה באוניברסיטה באיטליה, רווק, הגיע לפני כחודש לרהט לחופשת מולדת ונעצר כעבור שבוע; יונס אבו להסן, בן 35, נשוי, עבד כסוכן ראשי לחלוקת־גז בחברת "סופרגז" ברהט.

הארבעה נעצרו לפני שלושה שבועות בבתיהם. יותר מכל הפתיע מעצרו של חליל זייאדנה, מנהל בית־הספר היסודי במקום. "אינני יודע מה להגיד", אומר מנהל מחוז הדרום במשרד החינוך והתרבות, עמרם מליץ. "חליל הוא בחור שקט ומופנם. קשה לי להאמין במה שחושדים בו – חברות בארגון מחבלים – ועם־זאת אני סומך על אנשי זרועות הבטחון. הבדואים בארץ נאמנים למדינה ומעולם לא עסקו בפעילות חבלנית עויינת. אני באמת מקווה שזהו מקרה חריג".

מחנך אלהוזייל: מקרה חריג

בקרב בני משפחת זייאדנה שוררת מבוכה ואין נותנים אמון בהאשמות שמייחסים לחליל. האב הסיין, בן 72, הסב עמי באוהל המשפחה, על כוס קפה מר. "הבן שלי חבר בפתח?", שאל בתמיהה מהולה והשיב: "לא יכול להיות. חליל בן־אדם טוב, נקי. כל החיים שלו זה רק לימודים ובית־הספר. אף־פעם לא היו לו בעיות עם המשטרה: הוא חבר של כולם וכולם אוהבים אותו". האב לא משתכנע מכתב־האישום נגד בנו, גם אם הוא מבוסס, לכאורה, על הוכחות מוצקות שאספו זרועות הבטחון. "הבן שלי נקי כשלג", הוא אומר. "אנשים שקינאו בו ובמעמדו הרם בחברה הלשינו עליו לאנשי זרועות הבטחון. היו אנשים שרצו בתפקיד שלו ועינם היתה צרה בו על שהוא זכה במכרז לניהול בית־הספר ולא הם. אני מאמין בשופטים בישראל שיוציאו צדקתו לאור. מעולם לא הסתבכה משפחתנו בעבירות נגד בטחון המדינה. תמיד", הוא מדגיש, "היתה נאמנה לישראל ולחוקיה. הפוליטיקה היתה מוקצית מחמת מיאוס בביתנו".

"מאה אחוז שישחררו את חליל. יש אללה בשמים והוא יעשה משפט צדק".

עד היום לא נתפסה במדינת ישראל חוליית מחבלים בדואים ולא ידוע על בדואים שעסקו בפעילות עויינת נגד המדינה. רהט מונה כ־15,000 תושבים, שהם כשליש מכלל האוכלוסיה הבדואית בנגב. זוהי העיירה הבדואית הראשונה שהוקמה מצפון לבאר־שבע, לפני כ־15 שנה, במסגרת מדיניות הממשלה להקים ישובי־קבע לבדואים בנגב. רהט היתה בשנים האחרונות לישוב מודרני משגשג. רשת־החינוך במקום מכילה תשעה בתי־ספר, ובהם יותר מ־5000 תלמידים. העיירה ידועה כישוב שקט. האוכלוסיה המקומית, שהשבט העיקרי בה הוא שבט אלהוזייל, נמנעת בדרך כלל ממעורבות באירועים לאומניים, משום כך מתקשים התושבים לעכל את הידיעה כי פעלה בתוכם חוליית מחבלים. מנהל מחלקת החינוך בישוב, פייסל אלהוזייל, מתכוון לפתוח במערכת־הסברה מקיפה במוסדות החינוך שבניהולו, "כדי לחזק את ערך הנאמנות למדינה", כדבריו. בינתיים הוא מדגיש: "זהו מקרה חריג, יוצא דופן, שאינו צריך לשבש את היחסים הטובים השוררים בין היהודים לבדואים מאז קום המדינה. בשום פנים ואופן אין לשפוט את האוכלוסיה המקומית על־פי מקרה בודד זה".

מי שהזדעזע במיוחד מהידיעה על חשיפת חוליית המחבלים ברהט היה סא"ל (מיל.) עבד אל מאג'יד אל האדר, הידוע בשמו היהודי עמוס ירקוני, הבדואי שהקים את "סיירת שקד" ופיקד עליה בשנותיה הראשונות. "זה עשה לי רע על הנשמה", אמר ירקוני השבוע, "אבל לא רק לי. התחושה של כל הבדואים היתה קשה. ביישו את העדה. כולם הולכים עם האף באדמה. אם יתברר שהחשדות נכונים, הרי שזוהי קודם־כל פגיעה בעקרונות העם הבדואי, דבר שמבחינתנו הוא לא פחות חמור ואולי אף יותר, מהפגיעה במדינה".

על השאלה אם ההתארגנות החבלנית לא צמחה על רקע רגשי הקיפוח של הבדואים, בגלל נישולם מהקרקע, הריסת בתים בישוביהם וכדומה, השיב ירקוני: "נכון, יש התמרמרות. הבדואים, ואני בתוכם, מרגישים לא פעם שמקפחים אותם. אבל אין לזה כל נגיעה להתארגנות חבלנית. אשר לעצורים, ללא קשר לעונש שיקבלו מהמדינה, הם ינודו ויוקעו מקרב בני עמם לעולמים, על שביישו את אחיהם "בגדו בעקרונות בני עמם"".

מכתבים למערכת דבר

„לא נובל כצאן לטבח"

במאמרו המעניין של י. גוטהלף „שואה" – „מסקנות", שהופיע ב„דבר" (20.7.86) היה משפט אחד צורב והוא: „לא נובל כצאן לטבח", שמרתיע את דעתם של פליטי השואה – כמוני.

איני רוצה להתעכב על המאמר מבחינת הערכת סרטו של לנצמן „השואה" והן למסקנות „השואה" – שהן נכבדות למדי. דעתי נתונה אך ורק למשפט הבודד הזה, שאני בטוחה, שהוא פליטת קולמוס גרידא.

את המשפט הזה טבע ק. שבתאי כתוברת „כצאן לטבח" בשנת תשכ"ב. הוא התפלמס בה על המרד והאידיאונות של היהודים, הכלואים הרמטית בגיטאות, במחנות עבודה ומחנות השמדה – ויש בה גם ביקורת על העמים, שנכבשו על ידי היטלר.

בקצרה אתעכב על השיטה הגרמנית שנקראה סרנונג, ושנועדה למטרות מדיניות פנים ומדיניות חוץ – והיא שיטת שקרים, העמדת פנים, הונאה, הולכת שולל והעלמת האמת (ראה כתבתה של שרה נשמית־שגב בחוברת „סרנונג").

התעמולה הנאצית פעלה אפילו ברמיית בני עמם במדע אותנזיה – המתת־חסד של רצח חולי נפש, חולים כרוניים ומפגרים, שהופסקה בעקבות התערבות הכנסיה הקתולית.

הנאצים רימו את העולם החופשי, את העם הגרמני, את העמים הכבושים ובעיקר את היהודים. השיטה הזו היתה קשורה במטרות תהליך ההשמדה שנקרא „הפתרון הסופי" בתוספת המונחים כגון: העברת אוכלוסיה, עקירה, גירושים, אבקואציה – פינוי וכביכול הגירה. שיטה זו הופעלה נגד היהודים המורעבים והרצוצים בגופם ובנפשם, שהרדימה את ערנותם ושלא ידעו, כי הם נוסעים ומוסעים לדרכם האחרונה.

ההסוואה המושלמת הפיחה בהם תקווה ואשליה, שנוסעים „מזרחה" לעבודה במחנות. היהודים התפתו לשיטה זו, בה היתה גם חלוקת חלקות אדמה לזריעת ירקות, שזרעה שנאה תהומית בין היהודים (חלקתו של מי גדולה יותר).

המכתבים השקריים, שהגיעו מהמחנות (ראיתי גלויה כזו במו עיני), טיפחו אשליה שהנה הנה יפגשו את יקיריהם.

באלה דוגמאות אפשר להביא מרמיה זו, שהובילה את היהודים למוות הבטוח והאכזרי. האם אפשר לקרוא לכך „כצאן לטבח נובל"?

יותר מארבעים שנה חלפו מאז השמידו הנאצים שליש מעמנו. יש להתנער ממשפט נואל זה המשפיל את כבודם של הנרצחים. מוטב היה, אילו איגוד העיתונאים היה מתאחד ופונה לכל הממשלות באירופה ובאמריקה בהן פושה האנטישמיות והניאו־נאציות, הטומנת בחובה סכנה לעולם החופשי.

האויב הנאצי חגג את נצחונו בנהרות הדם היהודי, שנשפך כמים, והשטן הנאצי המתעורר, מוכן לדרוך את קשתו נגד הדמוקרטיה ונגד כל זיק של אמנות.

יש להזהיר את היהודים, הגרים בתפוצות, היושבים על לוע של הר געש – יש לעודדם לעזוב את „סיר־הבשר" הגלותי, ולהצטרף אלינו כדי שביחד נוכל לשמור ולהיאבק על קיום מדינתנו.

זהו אתגר ראוי לשמו לעיתונאים בישראל.

תמר אמרנט
חיפה

כשלון פרס במרוקו

כל פעם שפרס מזכיר את המלה שלום, מתמוגגים מייד בנחת חברי מפלגות השמאל המתון באמרם: הנה לנו דוגמה לרצונו הכן של פרס להגיע להסכם שלום בין ישראל לארצות ערב.

לדעתי, אנו חייבים להבחין בין מה שנאמר עד כה במילים מעורפלות על כוונה להגיע לשלום באיזשהו שלב רחוק לבין מעשיה של ממשלת ישראל בשטחי הכיבוש, המנסה לדחוק את רגלי הערבים מיהודה, שומרון וחבל עזה והדוחה כל הצעה, שיש בה ניסיון אמיתי להגשים את תהליך השלום.

פרס לא התכוון בפגישתו עם חסן לקדם את תהליך השלום. מטרת נסיעתו היתה להגדיל את יוקרתו בארץ ובעולם שהגיעה לשיא השפל עקב טיפולו הכושל בבעיות הפנים של ישראל. אין ביכולתו לזקוף לזכותו אפילו הישג אחד מאז כונן את ממשלתו.

בלי כל ספק, נחל פרס כישלון נוסף בשרשרת כשלונותיו בנסותו הפעם להוכיח שהוא רודף שלום. הנחה אווילית טמונה בטענה, שחשוב עצם קיום הפגש עם ראש מדינה ערבית. הרי אנחנו נמצאים כבר כמעט שנתיים מאז כונן פרס את ממשלתו ועבר לרשותו זמן ארוך לתכנן יוזמת שלום אמיתית כנה ובה פירוט הצעדים אותם מוכנה ישראל לעשות למען הגשמת הסכם השלום.

על כן איני רוצה ששוב יזרו חול בעיני בטענה המגוחכת, שטמונה חשיבות בעצם קיום המפגש עם חסן. לא רק פרס ספג מהלומה נוספת ליוקרתו, מכה מכאיבה יותר ספג חסן מלך מרוקו, שהאמין באמת שפרס המתארח ישמיע באוזניו הצעות מעשיות שיהיה בכוחן להתחיל להניע את תהליך השלום.

כשלון הפגישה ליכד את מתנגדי הסכם השלום בארצות ערב שיכולות עכשיו להוכיח, שישראל מסרבת לעשות אפילו את הצעד הזעיר ביותר לקראת הסכם שלום, וחיזק את מתנגדי השלום בישראל.

גם עכשיו, כמעט שנתיים מאז כינון ממשלתו, ממשיך פרס להצהיר על כוונתו להגיע לשלום תוך השמעת מילים נבובות חסרות תוכן ממשי וחבל לי על אנשי שמאל כיפסים שנתפסו גם הפעם להאמין לצעדיו הבכעה הסר האחריות.

ישי באור
שער העמקים

על שר התחבורה להתפטר, ומיד!

אסונות תאונות הדרכים זועקות לשמים ושר התחבורה נם את שנתו. כל המומחים מתריעים על ההידרדרות הנוראה בתשתית הכבישים בארץ בשנים האחרונות, הגורמת מספר רב של תאונות קטלניות.

לצערנו, מתעוררים הציבור ודעת־הקהל לנושא זה רק אחרי תאונה המונית כמו זו של ילדי חפצי־בה. אולם, הרי גם בימים רגילים נהרג בממוצע אדם אחד מדי יום ביומו ועשרות נפצעים. השכול והנכות מתאונות הדרכים מקיפים אלפים במדינה, והשר קורפו מסתתר מאחורי התירוץ „אין תקציב". בשביל ההודעה שאין תקציב – אין צורך בשר, לזה די בלבלר זוטר. שר שנתן בשנים האחרונות למצב שידרדר כך – אם אין בידו לשנות זאת, להשיג אמצעים (גם מחוץ לתקציב), לזעזע את הממשלה והכנסת – עליו להסיק מסקנות ולהתפטר.

גם שר המשטרה אינו נקי מהמצב. יש להגביר את סיירות המשטרה בדרכים ולאכוף את חוקי התנועה. מספר ההרוגים והנכים של התאונות מאז קום המדינה עולה על כל קורבנות מלחמות ישראל. וכשם שהממשלה שיחררה אותנו מהקטל בלבנון כך צריכה היא להתגייס ולהוציאנו מהקטל בדרכים.

יצחק קדמן
תל־אביב

„הערוץ השלישי" והתכנית הכלכלית

בימים אלה, בהם אנו נצמדים על הידוק חגורה כלכלי, נתבשרנו על הנהגת שירות חדש לצופי הטלוויזיה הישראלית: ה„טלטקסט". אינני יודע כמה אזרחים אכן זקוקים לשירות החדש אך מבחינה כלכלית התוצאה איננה שנויה במחלוקת: הסתערות המונית על חנויות החשמל לקניית המיתקן הנוסף במאות דולרים האחד מאלה – קניית טלוויזיות המצויידות במיתקן „טלטקסט" ו„יציאה מהאופנה" של הטלוויזיות הרגילות.

בקיצור – „הערוץ השלישי" הוא גורם המאיץ את עליית הצריכה, ייקור יבוא והגדלת הוצאות במטבע זר.

השאלה המתעוררת היא, האם יש בישראל יד מכוונת, והאם יש תיאום בין החלטות במגזר אחד ובמגזר אחר של המערכת הכלכלית הישראלית. בעיית ה„טלטקסט" היא, לדעתי, סימפטום לתיפקודה של המערכת הישראלית. הוא מעורר הרהורים נוגים ומגביר ספיקות על סיכויי תכנית ההבראה הכלכלית.

דן גילדור
רמת־גן

ניתן לפתח עתודה ניהולית

במשך שנים אני מבקרת במפעלי תעשיה באזורי פיתוח ורואה בכאב את התופעה, שכל האנשים הממלאים תפקידי ניהול מ„סרג'נטים" ומעלה, אינם תושבי עיירות הפיתוח. האם מכובד יותר לגור בנהריה מאשר במעלות, בטבעון ולא במגדל העמק, ברמת גן ולא בירוחם, באשקלון ולא באופקים וכו'. ואיזו השפעה יש לכך על תדמית הנוער שגדל ביישובים אלה ואחרים.

אחת הבעיות של הצעירים בערי הפיתוח היא רמת השכלה גבוהה שהלכה והתפתחה עם השנים ורמת תעסוקה נמוכה שלא השתנתה. נראה לי, שיש חשיבות ממדרגה ראשונה לפתח עובדים לדרגות ניהוליות מתוך המפעלים ולהחדיר את התודעה של גאווה יישובית.

עיירות הפיתוח גידלו מנהיגות מפוארת במועצות הפועלים ובמועצות המקומיות ובכל המערכות הפוליטיות. מדוע לא בתעשיה, בייצור, במגזר שהוא לשד הארץ ועם האדם שהוא רוח האומה.

אני בטוחה, שעם מאמץ לא גדול, ניתן לפתח עתודה ניהולית עד לדרג של מנכ"לי־חברות מתוך ציבור הצעירים שעובדים כיום בתעשיה ולדבר תהיה השלכה לגבי התדמית של עובד הייצור ושגם בתעשיה אפשר „להתקדם ולהגיע".

קשה להבין, כיצד התופעה לא יוצרת התנגדות ומתקבלת בשוויון־נפש. בתעשיה הקיבוצית התפתחה איבה משום שתפקידי הניהול בידי חברי הקיבוצים והדרך לקידום חסומה בפני העובדים השכירים. בביקורים במפעלי התעשיה בקיבוצים מועלה הנושא על ידי נציגי העובדים, ואילו בעיירות הפיתוח עצמן הדבר מתקבל כמובן מאליו.

נראה לי, שהמאבק והמאמצים שיושקעו בתחום הניהול, שהוא צוואר הבקבוק של כלל המשק בארץ יניב לנו פרי ביכורים של צעירים מערי הפיתוח שיתרמו לתנופה, לצמיחה ולפיתוח התעשיה באזורים אלה.

חיה גרסטלר
ההסתדרות עובדי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה

יישר־כוח לגדעון שגיא

חבר הוועדה המרכזת גדעון שגיא שם לעצמו כמטרה קדושה להירתם למאבק לחיסול שוחד הבריאות בקופת־חולים. על כך יקבל ברכת חברי קופת־חולים שמזמן השלימו עם התופעה שנהפכה במרוצת השנים לנורמטיבית. רוב החברים אומרים בקול רם: מוטב להשלים עם רפואה שחורה מאשר לסבול כאבים מיותרים ולהמתין לתור חודשים ארוכים.

קשה להאמין, שהתופעה תיעלם. הנהלת קופת־חולים מודעת היטב זה שנים לנעשה בשטח ולא גילתה עד עתה שום נכונות להסיק מסקנות מעשיות בקידום הרפואה השחורה. אחת הסיבות העיקריות היא, שההנהלה פוחדת מלהסתבך בסכסוך עם רופאים בכירים כשהם למעשה השולטים בקופת־חולים.

תופעה זו, החוזרת על עצמה ביתר שאת בבתי־החולים הממשלתיים, היא ללא ספק תופעה פלילית: יפי נפש המודים למצב קופת־חולים הפסיקו להתלונן בקול רם, כי פוחדים הם מנקמת הרופאים.

אברהם שץ
חדרה

ציבור הגימלאים מקופח

כשעובד פורש לגימלאות אפילו עם פנסיה מקסימלית של 70% למעשה הוא מקבל כ־50% גימלה, בעוד שאלה מהגימלאים שגורלם לא שפר עליהם והגימלה שלהם 40% או אפילו 30% מצבם בכי רע וזאת מדוע?

א. דרגת הפנסיונר נשארת ללא שינוי בעוד שחבריו בתפקיד מתקדמים בדרגות.

ב. אין הגימלאי מקבל עבור שעות נוספות, טלפון, הבראה, ביגוד, רכב וכו'. אם נוסיף כל מיני הורדות ברור שהפנסיה נשחקת ורבים הגימלאים שלא רק שאינם יכולים לגמור את החודש, אלא שהם אף מגיעים ממש לסף העוני עד פת לחם.

אין ספק, שעל ההסתדרות לדאוג לשיפור מצבם של הגימלאים, אך בראש ובראשונה ראשי הסתדרות הגימלאים מצווים לעמוד בראש המאבק למען הטבת מצבם הכלכלי של הגימלאים, אחרת אין להם זכות קיום.

מרדכי פלג
תל־אביב

טלוויזיה

5.30 „קיד וידאו" – שם הפרק: „ידיד לעת צרה".
6.00 „אני, אמי והשכן מגולי" – שם הפרק: „שירת חייהם לא נרמה", חלק ב'.
6.25 „פסוקי של מקום" – מבט אל גבעון המוזכרת במקרא.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סרטים מצויירים (ערבית).
6.45 חידושים והמצאות – שכלולים בשיטות השונות לשיחזור פסולת לרבות בקבוקים ישנים, זבל אורגאני, גרוטאות מתכת, גומי ועוד. (תרגום לעברית).
7.00 ממבט – דיון בענייני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „הפלא ופלאי" – סדרה אמריקאית המציגה מבצעי ראווה מיוחדים במינם.
8.50 לקראת שידור.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תעודה – „הגבול האחרון" חלק ב'. שם הפרק: „נתיב עולה בלהבות".
10.20 חלל – סדרה דרמטית בת 13 פרקים על תכניות חקר החלל של ארה"ב, מסוף מלחמת העולם השניה עד תחילת שנות ה־70, עם שיגור לווין לירח. הסדרה מבוססת על רב־מכר של ג'יימס מיצ'נר. פרק ראשון. משחקים: ג'יימס גארדנר, ברוס דרן, מייקל יורק ועוד.
11.10 „כרטיסי ביקור" – סדרה בת ארבע תכניות שבהן יוקרנו סרטים של תלמידים ובוגרים של בית־הספר לאמנות הקולנוע בארץ. הפעם: „התודה בירושלים" (ישראל 85), סרטו של רנן שור על התנועה בתו של אייק איינשטיין לבנו של אודי זוהר. „בוקר טוב ישראל" (ישראל 86), סרטו של אמיר הרגיל, על הקימה בבוקר של חמישה נערים ישראלים שונים ברחבי ישראל.
11.45 חדשות.

טלוויזיה לימודית

09.00 „עד כאן": רצף יומי של דפי טלטקסט למידע ובידור.
09.05 שעת כושר: הפעלה גופנית לכל המשפחה.
09.15 קסם קסם: מילים.
09.40 דון קישוט איש למאנשה פרק 11.
10.00 הזמן אינקה: סדרה המסכימה בת 5 פרקים. ברקע מכונה שנאמן להביא להרס העולם משתמש במוסיקה, נער מחונן, שמתכנן בניית מצנח. פרק ראשון.
10.30 מיצחקים: שידור חוזר.
2.00 „עד כאן": רצף יומי של דפי טלטקסט למידע ולבידור.
2.05 שעת כושר: הפעלה גופנית לכל המשפחה.
2.15 השידורות: רב הקטש.
2.35 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.00 טאו טאו: מעשה באקיה לבנה.
3.25 אוורקה מצאתי: סרט על תולדות הכבאות והמצאת „עיני החתול" התאורה.
4.00 זהו זה.
5.00 ערב חדש. מנחה רן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 שטראוס הבן: ולס „סוכריות מינה"; איבאנוביץ': ולס „גלי הדנובה"; יוהן ויוזף שטראוס: פולקה פיציקטו.
07.30 שחרית מוסיקלית – שפוהר: סימפוניה מס. 3 אופ. 78 (הסימפ. של הר"ד ברלין/אלברכט); צ'רני: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת בלה מינור, אופ. 214 (פ. בלומנטל/ הקאמ. של וינה/פרשטאר); קרויצר: חמישיה לפסנתר, חליל, קלרנית, ויולה וצ'לו (ו. גנואי/ פ. הוסטר/ ר. קלקר/ י. קוסמאל/ א. בילסמה); מגניני: וריאציות „בלס כפרי" (ס. אקארדו/ הקאמ. האירופאית/ טאמפוני); פוצ'יני: קפריצ'יו סימפוני (הסימפ. של רדיו ברלין/סאיי).
09.30 קונצרט בוקר – שוברט: סימפוניה מס. 8 בסי מינור, „הבלתי גמורה" (הפיל. של וינה/קרייבר); קבלבסקי: קונצ'רטו מס. 1 לצ'לו ולתזמורת, אופ. 49 (יו יו מה/ תז. פילדלפיה/ י. אורמנדי); אלגר: פאלסטף – רישום סימפוני (הפיל. של לונדון / הנדליה); פאייה: בלט, פנטומימה „השופט המכשף" (ס. ברגנצה/ הקאמ. של לונדון/ ל. קובהון); ליסט: פואמה סימפונית מס. 1 (תז. הגבבדהאוז מלייפציג/ ק. מזור).
12.05 מאוצר הפרטיה – עמנואל גרובר, צ'לו, מיכאל בוגוסלבסקי, פסנתר – באך: סונטה בסול מינור; שוסטקוביץ': סונטה לצ'לו ולפסנתר; שומאן: קטעים ברוח עממית, אופ. 102.
13.00 קונצרט צהריים – צ'ייקובסקי: „מוצרטיאנה", סויטה מס. 4, אופ. 61 לתז. (תז. שוויץ המערבית/ א. אנסרמה); מוצרט: קונצ'רטו במי־במול מג'ור לשני פסנתרים ותז. (ו. אשכנזי + ד. ברנבוים/ תז. קאמ. אנגלית); דבוז'אק: סרנדה ברה מינור אופ. 44 (אנסמבל נאשה סטרדונסקי: סימפוניה במי־במול מג'ור, אופ. 1 (הפיל. המלכותית/ ד. אסלם).
15.05 מפגשים מוסיקליים.
16.00 „אתנחתא" בשידור חוזר – נועם בוכמן, חליל/ יונתן זק, פסנתר – פרנק: סונטה בלה מג'ור; סרסנס: נגינה כביים י. אלוסק; סנסיניה: פולנק: סונטה.
17.30 קונצרט מנוחה – היידן: סימפוניה מס. 24 ברה מג'ור (הקאמ. של פראג/ ב. קלהא); הנדל: קונצ'רטו במי־במול מג'ור לחצוצרה ותזמורת (מ. אנדרה/ אנסמבל תזמורתי של פריס/ ז.פ. ולה); בטהובן: סונטה מס. 28 בלה מג'ור לפסנתר, אופ. 101 (א. ברנדל); ברהמס: ששית כלי־קשת בסול מג'ור, אופ. 36 (רביעיית קליבלנד/ פ. צוקרמן/ ב. גרינהאוס); דבוז'אק: סימפוניה מס. 9 במי מינור, „מן העולם החדש" (תז. פילהרמוניה/ ק.ב. בולינג).
20.07 זהר הזהב – אבנים גדולים בהקלטות היסטוריות.
21.00 ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1986 – היידן: „לתרון סריף" בסול מג'ור (א. שוהם – חליל/ א. שירן, כנור/ ר. כהן, צ'לו); דאולנד: חמישה גליארדים לכנור וגיטרה (ו. אבנס/ ר. בלומנק); בריטן: ששה שירים סיניים, אופ. 58 (ו. אבנס/ ד. סלומון); פרסל: סונטה לחצוצרה וכלי־קשת ברה מג'ור (א. אשר/ הרביעיה הישראלית/ ג. חולה, קונטרבס/ ז. רביד, צ'מבלו) והפסקה, כתבות ראיונות. פיטר מקסוול דיוויס: „שמונה שירים למלך המשוגע" (מ. ריפון, בריטון/ א. כוהם, חליל ופיקולו/ ע. צבי, פסנתר וצ'מבלו/ ר. כרקוס, כנור ה. טויסטר, צ'לו/ א. בור, כלי־הקשה).

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – על ספרות ילדים: על שירה לילדים.
12.05 שירים מזרחיים.
14.06 תכניות לילדים – „הדברים הטובים", שעשועונים ופינות הפעלה לילדים. „אלה תולדות פילי" מאת אביבה ברזילי.
14.45 „תהל בספר".
15.25 עזריה אלון: מספר על נוף הארץ (ש.ח.).
15.30 קתדרא – פרופ' זאב שטרנהל: „האם יתכן פאשיזם בישראל?"
16.05 „צוות הזמרה העברית".
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – צרפתית למתקדמים: שעור מס' 40 ש.ח.
19.05 שעור בתניא.
22.05 „לכל אדם כוכב" – מזל „אריה", מכתבי מאזינים וטלפונים.

רשת ב'

18.06 יש שאלות.
19.35 השבוע בכנסת.
20.05 שודרים – בנורסי ספרד בארצלונה, עם דור לורך.
22.05 „צימוקים ושקדים" – שירים לתקופת בין המיצרים.
23.05 „בינינו לבין עצמנו" – שיחות עם מאזינים בשידור חי.

רשת ג'

18.06 קליבר
20.05 בתפוז רוק
22.05 מכלנו

גלי צה"ל

06.05 אנתרופוסיה כשהדרת: עליתם תפילתם של מסטרים בצאיים באפריקה הלטינית: יום התפילה. מרצה הר' אוי קאופמן.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 ספה קלה על כלכלה.
18.40 משירי להקות הצבאיות.
23.55 שיחת חצות – עם הסופרת יהודית הנדל.
00.05 „ישראלי בלילה".

בתי קולנוע

תל־אביב
אסתר: שובו של מקצוען 7.30 9.40
אורלי: רכבת אל החופש 5, 7.15, 9.30
אלנבי: חלף עם הרוח 4.30, 8.15
בן־יהודה: שגעון הגדול 5.00, 7.30, 9.30
גורדון: בר 51 5, 7.45, 9.45
גת: הצבע ארגמן 6.30, 9.30
דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש 11, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק 11, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
דיזנגוף 3: זאב בציד 11, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
דקל: חכמים בלילה 5, 7.15, 9.30
דרייב־אין: נילס אגרסן 8.00
קוברה 10.00
חצות סרט סקס
הוד: הקרב על הועד 5, 7.30, 9.30
בית ליסין: לא מאוחר לאהוב 11.15
חן 1: ב"ס לשוטרים מתקדמים 5.50, 7.50, 9.50
סרן וקורדת הקסמים 4, 2.30, 11
חן 2: שגעון של לילה 5.50, 7.45, 9.50
מהדהבים באהבה 4, 2.20, 11
חן 3: סיפורה של אגנס 9.50, 7.40
סרן וקורדת הקסמים 6.00
קרטה קיד 3, 5
חן 4: מרגלים שכאלה 6.00, 7.55, 10.00
נסי מאן 4.10, 2, 11
חן 5: תופסה מטורפת באירופה 5.50, 7.50 9.50
דמבו הפיל המעופף 4.30, 2.30, 11
לימור: מעריץ אלמוני 9.30, 7.30
לב 1: אלכס חולה אהבה 2, 5, 7.40, 9.50
לב 2: אהבות משנות 2, 5, 7.30, 9.40
לב 3: יומנו של גב 1.40, 4.45, 7.30, 9.40
לב 4: משימה 4.45, 7.50, 9.40
סינמטק תיאט: שואה
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: סכרון חושים 7.15, 9.30
סינמה 1: המשימה האחרונה 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 2: אהבה מטורפת 5.00, 7.30, 9.30
מבודה: סגור לרגל שיפוצים
פאר: רק בין חברים 7.30, 9.30
פריז: כוורת 9.30, 7.15, 4, 12.2
ארץ אחרת 11.30
צוותא: ילדי הבודדות 8.00
צפון: התחלות ראשונות 7.30, 9.30
תמוז – רמת־אביב: כחום הגוף 7.15, 9.30
הצילו את הנציל 11.45
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תבליט: אהבה על הוולה 7.15, 9.30
תל־אביב: תקלה בופלאה 5, 7.30, 9.30

יפו
הקונכיה הישראלית: אדם אינו צפור 10, 12

ירושלים
אדיסון: קוברה 4.30, 7.30, 9.30
הסיפור שאינו נגמר 11.00
אוריון 1: הצבע ארגמן 3.00, 6.00, 8.50
קרב הנערים 10.30
אריאל: ב"ס לשוטרים מתקדמים 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון:
רמבו 4.00
אמדיאוס 6, 9
אפוקליפסה עכשיו – חצות
האולם הקטן בבנייני האומה:
נשיקת אשת העכביש 7.15, 9.30
הבירה: מסע העסקים של אבא 7, 9.30
קנילמל בקאהיר 4.30
אור 3: קרטה קיד II 10.30, 4.30, 7, 9.30
גיל אור: שובו של מקצוען 7.15, 9.30
כפיר: אלכס חולה אהבה 4.30, 7.30, 9.30
אגודת נילס הולגרסן 11.00
מנורה: הכבוד של פריצי 7.00, 9.15
עדן: הקרב על הועד 4.30, 7.30, 9.30
רון: שגעון של לילה 4.30, 7.30, 9.30
הניגג'ה האמריקאי 10.30
מיטשל: השגעון הגדול 9.30, 7.30, 5

חיפה
אורה: אלכס חולה אהבה 4.30, 7, 9.15
אורלי: פנדנגו 7, 9.15
דמבו הפיל המעופף 4.30, 11
אמפיתיאטרון: קוברה 4.30, 7, 9.15
ארמון: שובו של מקצוען 4.30, 7.00, 9.15
עצמון: הקרב על הועד 7.00, 9.15
חן: קרטה קיד 4.30, 7.00
כחום הגוף 9.15
פאר: ב"ס לשוטרים מתקדמים 4.30, 7, 9.15
קריאתי:
יוסים אסורים 4.30, 7, 9.15
מנהטן 11.30
רון: השגעון הגדול 4.30, 7, 9
רב גת 1: הצבע ארגמן 6.00, 9.00
סרן וקורדת הקסמים 4.30, 11.00
רב גת 2: שגעון של לילה 7, 9.15
מהדהבים באהבה 4.30, 11.00

קרית־ביאליק
כפיר: בעקבות אוצר הנילוס 7.15, 9.30
כוכב: ב"ס לשוטרים מתקדמים 7.00, 9.15

קרית־חיים
בית העם: זאב בציד 4.30, 7, 9.15
היובל: הכורים בזיג זג 7, 9.15

קרית־ים
ניצן: הקרב על הועד 7, 9.15

קרית־מוצקין
אורה: התחלות ראשונות 4.30, 7, 9.15

אשדוד
אסתר: קוברה 7, 9.30
אשדוד: קרטה קיד II 7.15, 9.30

אשקלון
אביב: קוברה 5, 7.30, 9.30
מאיה: אלכס חולה אהבה 7.15, 9.30
רחל: הסיפור האמיתי 5, 7.45, 9.45

באר־שבע
חן: השגעון הגדול 4.30, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: השגעון הגדול 5, 7.30, 9.30

הרצליה
היכל: השגעון הגדול 5, 7.30, 9.30
מלון דניאל: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.30

עפולה
[illegible]: קוברה 9.00

חולון
ארמון: קרטה קיד 5, 7.30, 9.30
מרכז 11.30
סביל: ב"ס לשוטרים מתקדמים 7.30, 9.30
מתנ"ס, קרית שרת:
רנגיים 7.30, 9.30
סוניה האהובה 4.30, 11.30
מבית: השגעון הגדול 7.30, 9.30
רינה: הקרב על הועד 7.15, 9.30

טבריה
אביב: זכרונות מאפריקה 6, 9

כפר־סבא
עמל: נאויה 7.30, 9.30
דמבו הפיל המעופף 11.00
דגי סמארטבב 11.30
חן: קוברה 7, 9.15

לוד
אורלי: אלכס חולה אהבה 7.15, 9.30
בית דינגר: נשר הברזל 7.30, 9.30

נהריה
הוד: אלכס חולה אהבה 7.15, 9.30

נתניה
שביט: הקרב על הועד 6, 8, 10
חברי הדוקטור אליזה 11
אביב: אלכס חולה אהבה 7, 9.15
שרון: תקלה בופלאה 6, 8, 10
נילס הולגרסן, אוהדי הבר 4, 11

פתח־תקוה
שלום: רכבת אל החופש 7.30, 9.30
היכל 1: השגעון הגדול 5, 7.30, 9.30
הסיפור שאינו נגמר 11.00
היכל 2: קרטה קיד II 11, 5, 7.15, 9.30
היכל 3: אלכס חולה אהבה 7.30, 9.30
תנוך הנוך 11, 5

קרית־שמונה
שנית: הבן ואיש הכלב 7, 9.30

ראשון־לציון
נעמן: הקרב על הועד 7.15, 9.30
ראשון: השגעון הגדול 7, 9.15

רחובות
בית העם: שגעון של לילה 7.15, 9.30
הדר: רמבו 7, 9.30
חן: בעקבות אוצר הנילוס 7.15, 9.30

רמת־גן וגבעתיים
אואזיס: הצבע ארגמן 6, 9
ארמון: ב"ס לשוטרים מתקדמים 5, 7.30, 9.40
ליליי: תקלה בופלאה 5, 7.15, 9.30
הדר: קוברה 5, 7.30, 9.30
רב גן 1: שגעון של לילה 7.30, 9.50
דמבו הפיל המעופף 11, 3, 5
רב גן 2: תופסה מטורפת באירופה 7.30, 9.50
מהדהבים באהבה 11, 3, 5
רב גן 3: הסיפור האמיתי 7.30, 9.50
קרטה קיד II 3, 5.10
רב גן 4: קרטה קיד II 7.20
סיפורה של אגנס 9.50
סרן וקורדת הקסמים 11, 3, 5.15
שביט: רכבת אל החופש 7.30, 9.30

רמת־השרון
כוכב: פנטזיה 11.00, 7.00
שירת הציקדה 7.00, 9.30

רעננה
אורה: אלכס חולה אהבה 5, 7.30, 9.30

רמלה
אורה: אלכס חולה אהבה 7.30, 9.15

אלמקס לכל המשפחה!

בתי מרקחת ליום חמישי 7.8.86

תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
קופת חולים כללית – אנטוקולסקי 7 – 225142
ירושלים
מרפאת רוממה – הס"ג 28 – 523191
חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 333312
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
פרנצי – חיבת ציון 43 רמת־גן 782821
בת־ים – חולון
קפ"ח – עין יהב 4 חולון – 884854
הברכה – כנר ויצמן חולון – 845236
רחובות
באחות – בצלאל 23 – 457991

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, כתובות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טל' 03-433300, 03-433500.

בריאות שיניים
לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב ברזובסקי 49 ת"א – 03-284649
בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00. בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00. שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ב' – 04-523566
יום יום כולל ימי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

כל בוקר עם דבר
דבר הוא בוקר טוב

קרא מחר ב־ ידיעות אחרונות
השב"כ: עכשיו – חקירה
מאת רון בן ישי
חפציבה: עשרה קברים
מאת אביבה שאבי
פולארד, המיצרה, הלביא וכל השאר
ראיון עם האלוף אורי שימחוני
מאת אראל גינאי, ושינגטון
אימוץ ילדים: הפעם – רומניה
מאת נעמי גל
עזר וייצמן, לקראת הרוטאציה
מאת אורלי אזולאי־כץ
קיד וידאו
רפי שאולי בביקור מולדת
מאת בלהה נוי־מרוס
הבוררים
ענף הבוררות לצד המערכת המשפטית
מאת מרים כהן
ליפשיץ ממשיך
דיוקנו של מתנהו ליפשיץ קבלן ירושלמי.
שוק הדירות הירושלמי מתגאוש
מאת צבי זינגר
החומה
25 שנים לחומת ברלין
מאת יורם קניוק
לטרון. מצע פתוח
המיתוס של קרבן לטרון – 1948.
מה באמת קרה שם?
מאת עמוס נבו
„השקל שלך"
מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת, ואהרון בכר
המוסף לתרבות, ספרות ואמנות:
עם א.ב. יהושע על כתיבה, השפעות, הרדות ואידיאולוגיות. משוחחת נילי כרמל (פלומן)

הודעה ... 1963 [illegible]
תיק אזרחי 86 144
[illegible] 1983.
[illegible] 13, 5 ירושלים.
[illegible] 19, 110 ירושלים.
[illegible] 12 [illegible] 5, ירושלים.
[illegible] 23.1.1986 [illegible] ביום 8 לספטמבר 1986 בשעה 10.00 [illegible]
[illegible] 1963 [illegible] 149 [illegible] 1965
[illegible] 47 [illegible] 6911 [illegible] 1 141
[illegible] 047-406 3
[illegible] 65 [illegible] 14 [illegible]

במה עוסקות הפמיניסטיות

מאת אהרן גבע

פעם, לפני כמה שנים, נסעה האשה לארה"ב, עם עוד כמה משכילים כדי ללמוד שם, איך מטפחים טעני־טיפות. כשחזרה, אחרי שבדקתי את המתנות („מה הבאת לי?" – כמו כל ילד), נזכרתי למה נסעה ושאלתי מה קרה בבוסטון. כלום, השיבה. אנו, הישראלים, יודעים מעט מאוד, אך הרבה יותר מהאמריקאים.

היא סיפרה הרבה דברים, מהם שהתקבלו על דעתי ומהם שלא התקבלו על הדעת. אחד מהם: כיצד הציגו לפניהם אנשי הרווארד חידוש חברתי מהפכני. אך לפני כן נתבקשו הישראלים לשמור על הכל בסוד ולא לספר לאיש מה ראו. כאשר הגיעו למתקן הסודי גילו האורחים שלפניהם „טיפת חלב". מדוע זה סודי – שאלו הישראלים. כי ארגון הרופאים האמריקאים מתנגד להסדר זה, פן יפנו אמהות לטיפת החלב ולא לרופא הפרטי, והרופא ירויח פחות דולארים. וארה"ב היא ארץ של יוזמה פרטית והדולאר הוא שם קדוש.

כן, חשבתי בלבי, הרופאים האמריקאים; אך היכן הן התנועות הפמיניסטיות? התנועות הפמיניסטיות הן חזקות מאוד בארה"ב. לא יתכן שהן לא הצליחו להניע את הממסד לפתח טיפת חלב. אם אפילו טיפות חלב לא השיגו – במה „נצחו"?

לאחרונה קראתי מאמר של אריקה ג'ונג, מי שהיתה אחת המנהיגות של התנועה הפמיניסטית בארה"ב. אחרי שקראתי את המאמר הבנתי: התנועה הפמיניסטית האמריקאית לא השיגה דבר, כי עסקה בשטויות. „לא נכון" – יצעקו עלי מכל עבר. התנועה הפמיניסטית בארה"ב (המשמשת מורה ודרך לתנועות פמיניסטיות בכל העולם) השיגה הרבה. בארה"ב אין עוד מדברים על „יושב ראש", „צ'יר מאן" כי „יושב ראש" הוא גבר, מי אמר שהיו"ר אינה יכולה להיות אשה? לכן בוחרים שם כיום בשם ניטראלי: „צ'יר פרסון". מדברים על אלוהים לפעמים בשם זכר, ולפעמים בשם נקבה. גם בשמים צריך להיות שוויון. כן, ומה עוד השיגו: נשים שרפו חזיות, המסמלות, כביכול, את ראיית האשה כאובייקט מיני. כמו כן לוחמות הפמיניסטיות האמריקאיות בשצף קצף בעד זכויות הלסביות.

אבל טיפות חלב אין, ונשות ארה"ב מפגרות אחרי אחיותיהן במערב בכמעט כל השטחים. אריקה ג'ונג מצטטת מחקר של אשה אחרת, ס.א. הולט, שהיא כלכלנית: אין חוק פדרלי המחייב חופש לידה. לעתים קרובות מפטרים אשה שיצאה לחופשה אחרי לידה. דמי הלידה אינם מכסים את ההוצאות. בארה"ב שעור הגרושין הוא גבוה מאוד, אך התמיכות במשפחות חד־הוריות הן מועטות. מאז עלה רייגן לשלטון נוספו עוד 3–4 מליון נשים אמריקאיות לאלה החיות מתחת לקו העוני. בשנת 1939 קבלו נשים אמריקאיות שכר של 63 אחוזים משכר הגברים: אחרי כל הרעש של התנועות הפמיניסטיות עלה השעור ל־64 אחוזים.

מדוע לא עסקה התנועה הפמיניסטית האמריקאית בעיקר, למשל, בהגנה על האם העובדת? מדוע עסקה בשטויות כגון שריפה של חזיות ודאגה לכך שאלוהים יהיה גם ממין נקבה? לדעתי: מכיון שהתנועה הפמיניסטית היתה אליטיסטית. בראשה עמדו נשים שלא דאגו, כנראה, כל כך, להכנסות הכספיות או לסידורים המאפשרים לאשה להיות אם וגם לעבוד.

איכות, נוחות, בריאות

מאת ורדה צימרמן

האבזרים תוצרת כחול־לבן מקבלים תגבורת, מכמה כיוונים: הזוג פן, גדי ואפרת מחיפה מייצרים כבר כארבע שנים אבזרים מעור תחת השם המסחרי „פבארי". הם השתתפו בתערוכות בחו"ל ולשם גם הפנו את מרבית תוצרתם. בפברואר השנה החליטו להתחיל לשווק גם במולדת. התוצאה: חגורות, תיקים, סרטי־מצח, צמידים העשויים עור נאפה ובשילובי אבזמים בציפוי כסף וזהב. ויש גם חגורה עם „גימיק": אבזם אחד המתאים לכמה וכמה חגורות שונות. מסירים אותו בקלות ומשחילים בחגורה השנייה. אבזרי העור (בהם הרבה מאוד כסף וזהב) משולבים לעיתים באריגים, ביניהם ג'ינס, ולקראת הסתיו גם נראה אולי כובעי בד

(ריפוד) בעיצובם. לדבריהם. הם הופתעו מהדרישה לאיכות וגימור מעולים, ועל כך הם שמים את הדגש. המחירים לחגורות בין 60 ל־120 ש"ח ולתיקים בין 150 ל־200 ש"ח וניתן למצוא אותם בחנויות ברחבי הארץ.

★ ★ ★

מגפי ג'ינס הציפו את חלונות הראווה שלנו עוד בחורף שעבר כתוספת ל„מגפת הג'ינס" בלבוש. מסתבר, שהגל הזה עדיין לא שכך. לקראת החורף המתקרב מייצרת חברת „מגה" מגפי ג'ינס בשני דגמים: האחד עשוי כולו מאריג, בשילוב כיסים וניטים ולשני מתוסף עור. המחיר: כ־60 ש"ח.

★ ★ ★

בנעלי „נאות" משנים לקראת החורף את הסנדל האנטומי והופכים אותו לקבקב מעור ומזמש. סידרה אחרת של נעלים נקראת „ספורט אלגנט" גם בהן הרפידה האנטומית. אך הנעל בעיצוב אופנתי יותר.

ספרים מדברים, של מי הם חברים

כמו הצפייה בטלוויזיה משחקי הווידאו, והמחשב ושאר אפשרויות שמציע העידן המודרני לילדים, מעלה גם ה„ספר־קלטת", הלהיט שפרש כנפיים, שאלות חינוכיות, ערכיות, או כאלה בתחום התקשורת הבינאישית. האם מהווה המוצר תחליף לאבא ואמא לפחות במה שנוגע להקראת סיפורים? או האם זו אפשרות נוספת למלא את שעות הפנאי בתכנים מעשירים, תוך הפעלה בו־זמנית של כמה חושים? האם זהו מוצר מסחרי ממכר, המרחיק ילדים מהתמודדות עם תכנים משמעותיים? או אולי גורמים ספרי־קלטת גירוי לילדים, להמשך בקריאה?

הגישות בנושא שונות: מחנכים רואים, בדרך־כלל, את ספרי הקלטת באור חיובי ביותר. לאחרים יש השגות. מה מציע השוק ומגוון הדעות שבפולמוס בתחקיר בן שני פרקים.

מאת ניצה גורביץ'

„טדי רקספין" הוא שמו של דב בובה משוכפל למיליוני עותקים, העסוק בשנה האחרונה בהקראת סיפורים, אגדות ושירים, לרבבות ילדים בארצות־הברית. בטנו היא טייפ קטן, מכיל קלטת. שפתיו נעות בהתאמה מושלמת למלות הסיפור המוקלט. במקום „אמא מספרת", יש דב מספר: אמא משוחררת והילדים נהנים משעת סיפור, מתי שמתחשק להם – או בלית ברירה. תלוי בכל מקרה לגופו, בהתייחסות לנושא, ובשימושים שנעשים בו הן מצד ההורים, והן מצד הילדים. על ההשפעות האישיות והחינוכיות של ספרות המועברת לילדים בדרך זו, ישנן השקפות שונות. דעות בנושא מפי אנשי מקצוע: מחנכים, יועצים, דעות לא שגרתיות, מפי סופרת ילדים, שהיא גם מרצה באוניברסיטה ופסיכולוגית, וכן חוות דעת מפי הורים וילדים, יובאו בהמשך הכתבה.

„רקספין" האמריקאי הוא רק שיכלול לסה שנקרא אצלנו „ספרי קלטת", המציפים את השווקים בארץ ובחו"ל בשנה האחרונה, ונחטפים כלחמניות טריות.

הנוסחה הבסיסית: ספר הכולל טקסט ותמונות + קאסטת טייפ המכילה אותו הסיפור בעיבוד קולי. הילד שומע ומתבונן בתמונות. בספרים מסויימים הופך דף לפי הוראה חוזרת בטייפ, שהיא בדרך־כלל צליל קבוע, עליו מדווח הקריין מראש.

בין ספרי הקלטת ישנם המתאימים לגילאי טרום־קריאה, 3–6 שנים, ואחרים המתאימים לילדים גדולים יותר, עד גיל תשע. היום, אפשר למצוא ספרי קלטת המיועדים לנוער וגם למבוגרים, בנושאים שונים, מכל וכל: החל מאגדות ילדים, תוכניות טלוויזיה פופולאריות, מחזות, שירים ופזמונים מתורגמים לשבע שפות, וכלה במתכונים לבישול ואפייה, ותסכיתי מתח.

סנוניות ראשונות של ספרי קלטת הופיעו בשוק לפני כשלוש שנים בהוצאת „יבנה". אך הצפה של השוק מודעות חזקה לנושא בקרב הורים, גנד „מחנכים" ורכישה המונית של ספרי קלטת חלה בשנה האחרונה. הוצאת „ישראדיסק", בו־זמנית עם „כינרת", יותר מאוחר „צליל־עינבל", לאחרונה „מזרחי", ו„הד ארצי" – כל אלה הפיקו עשרות ספרי קלטת, שנמכרו בעשרות אלפי עותקים. פה ושם אפשר למצוא ספרי קלטת של הוצאות שכמעט אינן מוכרות, או כאלה שהוציאו דוגמה אחת או שתיים. הפורמאט שונה מהוצאה להוצאה, מסידרה לסידרה בתוך אותה ההוצאה. יותר גדול, מפואר או פחות, אורך קלטת כזו או אחר, עיבודים שונים לאותם סיפורים. התחרות גדולה, אך ההיצע הרב מעודד ביקוש, הרווחיות כמעט מובטחת מראש.

בתחקיר השוואתי שערך „דבר" בין ההוצאות השונות, לא התגלו הבדלים משמעותיים „במחירי ספרי־קלטות הכוללים שתי יחידות מאותו סוג. הוצאת „כינרת" זולה יחסית, 9 שקלים בממוצע לקלטת. הוצאות אחרות מגיעות למחיר כזה במבצעי הנחות.

כינרת: הוציאה עד היום, כעשרים ספרי קלטת. הם מחולקים באופן ברור לשתי סדרות, בשתי תקופות, שתי מתכונות שונות. הראשונה, „כינרת מספרת", יצאה לפני שנה, וכללה 12 ספרים. מבוססת בעיקר על אגדות קלאסיות ואגדות עם כגון: „כיפה אדומה", „סינדרלה", „הנסיך והצפרדע", „החתול במגפיים", „אלדין ומנורת הקסמים", וכיו"ב. משך הקאסטה – 40 דקות בממוצע. מצידה האחד סיפור, מצידה השני הפעלה יצירתית כגון: „עכשיו אתם כיפה אדומה...", „תתחפשו", „קחו צבעים"! וכן הלאה. בסדרה השנייה הטקסטים וההקלטות יותר ארוכים, ומופיעים בה סיפורים כמו: „גוליבר בארץ הגמדים", „שמלת השבת של חנה'לה," „מלכת השלג", „פרח לב הזהב". יצאו בקרוב: „בת הים הקטנה", ו„עמי ותמי".

לאותה סדרה שייכים גם ספרי־קלטת של שירי משוררים: יהונתן גפן, תלמה אליגון, נעמי שמר, בתיה בן דוד. ע. הילל. שניים כבר בשוק, היתר בקרוב. כמו כן עומדות לצאת שתי סדרות חדשות: סדרת ספורי התנ"ך, וסדרת ספרים קלאסיים.

ממש לאחרונה יצא ספר „יומולדת", כולל מתכונים להכנת עוגה, משחקי חברה, שירים וסיפורי יומולדת, ובסך הכל, מתכון להכנת ימי הולדת. מחיר ממוצע לכל ספרי הקלטת: 9 שקלים.

ישראדיסק הוציאה לאור כמה סדרות: ביניהן: קובץ סיפורים קלאסיים: הסיפורים שמאחורי יצירות באלט גדולות, בעיבוד לילדים. מספרת: חנה מרון, על רקע תזמורת סימפונית.

קובץ אחר: אגדות קלאסיות. מספר: יוסי בנאי.

גם ארבעה קבצי שירים הוציאה „ישראדיסק" ביניהם שירים מוכרים לילדים כמו: „עוגה עוגה", „יש לנו תיש", „במדינת הגמדים", „הבובה ימימה", ועוד.

יצאה לאחרונה הסידרה: „להיטים שילדים אוהבים": עיבוד תוכניות טלוויזיה פופולאריות לספרי קלטת.

סדרה אחרת: להיטים ישראליים בסגנונות שונים: „מה הדווין שלך?", ספר קלטת המכיל להיטים מזרחיים פופולאריים. בספר המצורף לקלטת מתורגמים השירים למספר שפות. מחיר לצרכן 12.98 שקל חדש. בדרך כלל נמכר בפחות, במבצעי הנחה שונים.

לאחרונה יצא ספרו של יורם טהר־לב, „הנשיקה השניה", המשך לספרו: „הנשיקה הראשונה". את השירים בקלטת מקריא יורם טהר־לב בעצמו על גבי הקלטת הנמכרת במשולב עם ספר שיריו. לספר קלטת מצורפות ארבע גלויות. על כל אחת מהן מצוטט שיר קצר מתוך הספר. מחירו של ספר קלטת: 14,950 שקל, הספר לבדו: 12,950 שקל.

סדרה נוספת כוללת: שירי סרטים מצויירים ומחזות מוסיקליים. בין המבצעים: מייק בורשטיין, ציפי שביט, נורית גלרון, להקת סקסטה, ששי קשת, יגאל בשן, ועוד.

„עם ישראל חי" היא סידרה הכוללת שירים ישראליים מסוגים שונים, המכוונים לקהל יעד של ישראלים, יהודים בתפוצות, ותיירים. בין השירים: ניגונים לשבת, שירים חסידיים, שירי ארץ ישראל היפה ועוד. כל קלטת מכילה בין 30 ל־60 דקות סיפור, וכ־60 דקות שירים. מחירים נעים בין 12,975 ל־9 שקל על פי הנחות במקומות שונים. יש אפשרות לרכוש סידרה של ארבעה ספרי קלטת בהנחה של 25% ב־36,630 במקום 51,900 שקל.

בכל מקרה ניתנת אפשרות לרכישת תקליט במקום קלטת, באריזות „מהדורות" של ספר־תקליט.

צלילי ענבל: כשלושה חודשים בשוק. הוציאה 43 ספרי קלטת. אפשר למצוא בהוצאה זו ספרים מסידרה של „עליסה בארץ הפלאות", „נילס", או סיפורים קלאסיים כמו „שלגיה", „אצבעוני", „שבעה במכה אחת", ועוד. המחיר: 12 שקל בימי חול, בחגים 10 – 9 שקלים.

יבנה: כאמור, החלוצה. עד היום בסך הכל שמונה ספרים. לכל שני ספרים קאסטה. אפשר לקנות סל המכיל 8 ספרים + 4 קסטות. ביניהם סיפורים כמו: „שלגיה", „סינדרלה", „פטר והזאב", „פיטר פן", וכו'. בקרוב: „פינוקיו", ו„היפהפיה הנרדמת". כ־16 שקל לאריזה רגילה, כ־45 שקל לסל שלם. תלוי במבצעי הנחות, ובמקומות מכירה.

מזרחי: יצאה לראשונה בכמה סדרות תחת הכותרות: „קלאסיקלטת". פורמאט גדול, אריזה מרשימה. בסך הכל 15 ספרים עד היום. ביניהם: „משלי אזופוס", „אלף לילה ולילה", „כיפה אדומה", „לכלוכית". בקרוב: „סיפורי שייקספיר". מחיר בין 13, ל־18 שקל.

■ פרק ראשון מתוך שניים

ספרים עכשיו

מאוזן ועד קרחת

מאת אבי טנא

פנאי
התחליף המקובל בארץ

ספר התחביבים הגדול/ מאת קרל וינש/ תרגם מגרמנית אילן שטיינברג/ מודן/ 430 ע'

משמע של הספר נקל ללמוד מה יש בו, ו־430 עמודים אפילו מעניקים לו את הזכות להיקרא גדול. בהקדמה נאמר כי תכליתו „לעזור לחובבים להתמצא בתחום הנרחב של עבודות־היד השונות". כי „תחומי הפעילות השונים מתוארים בספר בפשטות ובקיצור. אך ביסודיות מירבית", וכי יש בו „שפע איורים מובנים בקלות. שכוונתם לחסוך הסברים מורכבים ומסובכים". חלקיו שישה: רישום וגרפיקה. ציור. טכניקות עבודה חופשיות (מסגרפיטו. שהוא המונח מגורדת, ועד אריגה). נייר. קרטון וקש. עץ, ומתכות. עוד נצטט מן ההקדמה כי „במהדורה העברית הושם דגש מיוחד על התאמת ההגדרות לכלים ולחומרים כפי שהם מקובלים בישראל" או הוצע „התחליף שניתן להשיג או המקובל בארץ".

בריאות
אוריקולותראפיה

האדם שבאוזן/ מאת נול נוז'ייה ורפאל נוז'ייה/ תרגם מצרפתית אביטל עגבר/ רשפים/ 191 ע'

האוריקולותראפיה באה לעולם ב־1951 ואילו הרפואה האוריקולארית יצאה מחלציה ב־1966. זו וזו שייכות לממלכת הרפואה האלטרנטיבית (שעמה נמנית, לדוגמה. האקופונקטורה) והנחת־היסוד שלהם אומרת כי „כאשר הגוף חולה, יש באיזור מוגדר באפרכסת כאב מקומי". הרפואה האוריקולארית גם מיוסדת על הנחת קיומו של רפלקס אוזן־לב. נוז'ייה האב יצא להתוות את מפת האפרכסת בהתאם לתזה האמורה (אזור לכל איבר) ואחר־כך השתמש בה לטיפול בחולים ולגילוי הרפלקס האמור. הספר. הסוקר את פרשת החיפושים והמתאר גם כמה וכמה מקרים מטופלים, הוא פרי שיחות עם בנו.

אמא יהודיה
קל לצחוק

שלא תגידו שלא אמרתי לך/ מאת רותי יצחקי ותמר לשם/ ארם/ בלי מספרי עמודים

בנותיהן האהובות של האמהות היהודיות עתליה ופנינה תפסו „בפעם המי־יודע־כמה... שהדבר הזה שנקרא אמא יהודיה אין לו שום הגבלת גיל... עם קצת מזל. תזכו לקבל חינוך מאמא שלכם גם כשתהיו בני שישים (באמת מה יהיה בסופכם?". אשר על כן קיבצו עלי ספר קבוצת מונולוגים שמשמיעה אמא כזאת בכל מיני סיטואציות. מונולוג מונולוג וכותרתו ההולכת לפניו (למשל. „את זה את לובשת?" או „מה אנחנו לא עושים בשבילך?"). סוף דבר בקביעה המוחצת „תצחקי. תצחקי. קל מאוד לצחוק מאמא". בין הדפים ציוריו העליזים של אבנר כץ.

חינוך מוסיקלי
להכיר את סן־סנס

קרנבל החיות / מאת בלאס / מסדה/ בלי מספרי עמודים

„איש אחד ושמו קמיל סן־סנס / בנה תיבת חיות מוסיקלית. / בתיבה שלושה־עשר תאים/ ועוד תא אחד מיוחד" – התאים כנגד היצירה המוסיקלית הנודעת, והסיפור כולו, כנתינתו כאן, מיועד להיקרא בפני עצמו או להשתלב במשחק ובדרמטיזציה עם האזנה. בפתח הדברים הקדמה המלמדת את המבוגר איך להדריך את המאזין הרך. בין הדפים ציוריו הצבעוניים של אמי רובינגר. ברקע נסיונה העשיר של המחברת. מנוקד.

בריאות
תזונה, סבלנות והתמדה

סוד שימור השיער/ מאת סטלה וולר/ תרגמה מאנגלית דפנה לוי / מודן/ 128 ע'

„נשירת שיער נעשתה ...לעניין מדאיג מאוד לא רק את הגברים, אלא גם יותר ויותר נשים". מצד שני, „יש להתייחס בספקנות לכל מי שמכריז עכשיו שאין מרפא לקרחת". אלה שני הצירים של הספר הזה, המיוסד על ההכרה שסיבות רבות לקרחת ולפיכך אסור להתייאש. המחברת הולכת ומפרטת את הסיבות, שמה דגש מיוחד בתזונה, אינה שוכחת את עסקי המתח (וממליצה. בין השאר, להפיגו על ידי הזרמת דם לראש), ונותנת כמה וכמה עצות האמורות להתגבר אפילו על פגעי התורשה. עיקר לא שכחנו. גם הסבלנות וההתמדה חשובות.

אלוף בצלות

איך לקלף בצל בלי לבכות, איך להשחימו אלגנטי וקל, איך לאכלו בתענוג ומה לעשות אם הוא מפריע להתנשק

שלא כמשוררנו ח.נ. ביאליק, הקדמתי שום לבצל, מפני שבסולם הדרגות, מלך קודם לאלוף; נוסף לכך– טעמה, ריחה ועצמתה של שן שום, רבים לאין ערוך מאלה של הבצל. ובכל זאת, חשיבותו של הבצל עולה, לפעמים, על זו של השום. על בצל אי־אפשר לוותר, על השום, אפשר, אף אם בצער רב.

משום מה, נוטים לייחס לארוחת לחם ובצל תדמית של מאכל עניים. זה אינו בהכרח כך. אם יודעים לתת לבצל את הכבוד המגיע לו, בעזרת טיפול מתאים, מחזיר הבצל טובה, בצורת שורה של טעמים טובים. כמו באכילת שום, תופס הכלל: אם בצל מפריע להתנשק – אל תתנשקו. עוד משהו. כמו שום, **מעט** בצל מהווה מפגע חברתי כמו **הרבה** בצל ולכן מוטב הרבה. פתגם עממי ביידיש אומר, שאם כבר אוכלים „דבר־אחר", רצוי שייזל השומן על הסנטר.

איך מכינים בצל חי? יש שתי שיטות:

א. השיטה האלימה:

מקלפים, פורסים לרבעים לאורך הקטבים, מניחים כל רבע על קרש חיתוך וחובטים בו בעצמה בינונית בשורש כף היד. משהים כמה דקות, מפרקים לגלדים, טובלים כל גלד במעט מלח שולחני ומצרפים אותו ל„ניגוב" של חומוסטחינה לבנה, סלט חצילים וכו'. הנאה מובטחת.

ב. השיטה האלגנטית:

לקישוט סנדביצים, בעיקר סרדינים, טונה וכיוב'. חותכים את הבצל לחצאים לאורך הקטבים, חותכים כל חצי לרחבו לחצאי עיגולים, מפרקים, מולחים במלח דק, משהים כ־10 דקות ומניחים על הסנדביץ'.

סנדביץ' בצל חי, תענוג פראי.

הכוונה לסנדביץ' פתוח. מכינים את הבצל כבסעיף הקודם, יוצקים עליו שמן (זית) ביד נדיבה ומשהים עוד כמה דקות. בינתיים, פורסים כמה (הרבה) פרוסות לחם כפרי כהה או שחור, מורחים **בהרבה** חמאה ומניחים על כל פרוסה ערימה של בצל. ליד זה, גבינה מלוחה מרוססת בפלפל שחור גס, מלפפונים כבושים ביתיים, זיתי קלמטה ובירה צוננת.

סלט בצל חי.

קוצצים בצל גדול עם כמות שווה של פטרוזיליה. מולחים ומשהים לכ־10 דקות. מתבלים ברוטב המורכב מכף חומץ יין או תפוחים ושתי כפות שמן (זית).

★

חשיבותו של הבצל לבישול אינה ניתנת לעירעור. כל צלי קדרה מתחיל בבצל מאודה או מושחם. תערובת גזר ובצל עדיפה.

ההכנה:

מגררים בפומפיה גסה בצל בינוני וכמות שווה של גזר.

מאדים תערובת זו בשומן כלשהוא עד שקיפות, כבסיס למרקי ירקות (שעועית, אפונה, עדשים) – ועד להשחמה קלה, כבסיס לצלי בשר.

מניחים על בסיס זה את הבשר שכבר הושחם ונשמר חם וממשיכים בצליה.

למרק עוף רפואי נהוג להוסיף, יחד עם שאר ירקות הטעם, גם בצל שלם. אם תוקעים בבצל זה שני „נעצי" ציפורן שלמים, ינדוף ריחו למרחקים.

למאכלים מסויימים (מחית תפ"א, כיסונים וכיו"ב), נהוג להוסיף בצל מטוגן. כדי לקבל בצל מטוגן מושחם יפה ללא מרירות או טעם של חריכה – מוסיפים לכלי הטיגון כ־½ כפית סוכר (!) לכל בצל. טעמו של הבצל, המתקתק ממילא, ישתפר וצבעו השחום, היפה, יבוא לו מהקרמל שנוצר מהסוכר המטוגן.

תשובה לשאלה נצחית:

אם מקררים את הבצל בתא ההקפאה לכ־20 דקות, בוכים פחות בזמן חיתוכו. רצוי, כמו כן, לאוורר היטב את מקום העבודה.

ויש, כמובן, „מרק בצל, אך זו כבר סימפוניה אחרת.

מבנה זה, נוסח המאה ה־21, הוא „מגדל הנביאים", מרכז הבידור והקניות של חיפה שנפתח בשבוע שעבר. ביום ב' הקרוב, תחת התקרה השקופה וביטות לדרגנועים והמסועים, יוכלו הבאים למקום לפזז ולרקוד לצלילי התכנית „בטן גב" של רשת ג', שתשודר ממפלס 3 של ה„מגדל". שוש עטרי וטומי פיין ירקידו ויבדרו את הקהל בין השעות 14.00–16.00.

אידי לונג
ממליץ ולהיפך

מה שיותר ארוך יותר רחוק

כולכם שמעתם בוודאי את הסיפור על האיש שהופיע יום אחד בציבור עם מקטרת ארוכה במיוחד, וכשאלו אותו „למה?" הוא ענה: „הרופא ציווה עלי להתרחק מהטבק".

בסיפור הנחמד הזה נזכרתי כשראיתי את „דישי". זהו דוחק־כלים עם ידית חלולה וארוכה. היא חלולה בשביל להכניס בה נוזל לשטיפת כלים וארוכה בשביל מי שהרופא ציווה עליו להתרחק מלכלוך.

ניסיתי: וזה עובד...

המחיר – 3.60 ש"ח: זוג ספוגיות להחלפה – 2.80 ש"ח

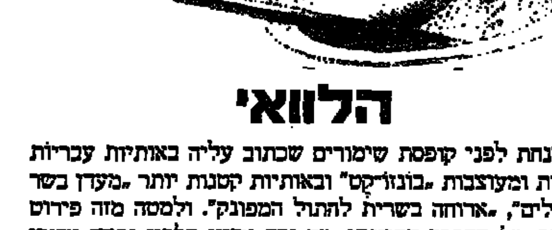

הלוואי

מונחת לפני קופסת שימורים שכתוב עליה באותיות עבריות גדולות ומעוצבות „בונזו־קט" ובאותיות קטנות יותר „מעדן בשר לחתולים", „ארוחה בשרית לחתול המפונק". ולמטה מזה פירוט מדוייק של ההרכב התזונתי, כך וכך אחוזי חלבון וסידן ושומן וזרחן.

משקל נקי 410 גראם והמחיר 1.31 ש"ח.

ואני מאחל לעצמנו: הלוואי שזהו באמת המצב, שאנחנו כבר חברת שפע, שיכולה להרשות לעצמה להתייחס כך לחתוליה, והלוואי שלא יתברר לנו שעניים בתוכנו קונים את הקופסה הזאת כדי לזכות בארוחה זולה יותר.

הלוואי.

אגב, גם החתולים „דתיים" יכולים להנות מה„בונזו־קט", כיוון שעל הקופסה החתום בפידוס „כשר".

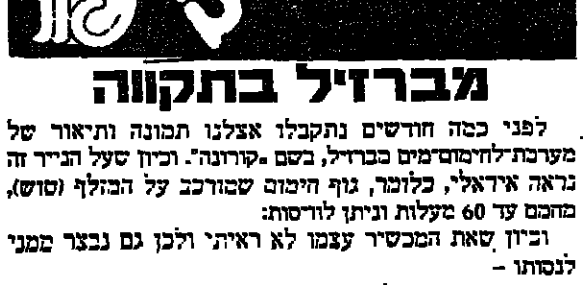

מברזיל בתקווה

לפני כמה חודשים נתקבלו אצלנו תמונה ותיאור של מערכת „לחימום־מים בברזיל, בשם „קורונה". וכיון שעל הנייר זה נראה אידאלי, כלומר, גוף חימום שמורכב על הברז (טוש), מחמם עד 60 מעלות וניתן לוויסות:

וכיון שאת המכשיר עצמו לא ראיתי ולכן גם נבצר ממני לנסותו –

אני מזמין בזה כל מי שקנה אותו ויש לו הערות, לטוב או לרע, שיכתוב אלינו לפי הכתובת: מדור „עכשיו", „דבר", ת.ד. 199. תל אביב, ויהיה זה מבחנו של המכשיר.

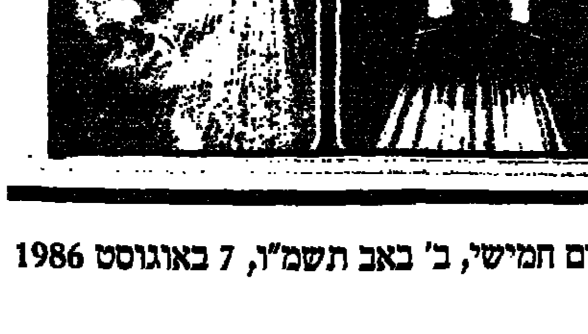

בג"ץ על החנינות • בג"ץ על החנינות • בג"ץ על החנינות • בג"ץ על החנינות • בג"ץ על החנינות • בג"ץ על

הנשיא שמגר והמשנה בן־פורת: החנינות לאנשי השב"כ תקפות; השופט ברק: בטלות ומבוטלות

מאת כתב עת"ם דוד פרידמן

בג"ץ החליט ברוב דעות כי החנינות שהעניק נשיא המדינה לראש השב"כ אברהם שלום ושלושה אנשי שב"כ אחרים – תקפות. בדעה זו תמכו נשיא בית־המשפט העליון השופט מאיר שמגר והמשנה לנשיא בית־המשפט מרים בן־פורת. השופט אהרן ברק התנגד לדעה זו. בג"צ החליט פה אחד שלא לחייב את המשטרה לחקור את פרשת השב"כ ולהסתפק בהנחייתו של היועץ המשפטי למשטרה לפתוח בחקירה.

על פי דעת הרוב בבית המשפט הגבוה לצדק לנשיא המדינה סמכות להעניק חנינה לחשודים בכל שלב ושלב ואף בטרם חקירה או משפט. „המסקנה היא, כי במקרה שהוא נשוא עתירות אלה, הפעיל נשיא המדינה את סמכותו לפי סעיף 11 ב'. זאת, על יסוד גישה פרשנית שתאמה את הגישה המקובלת לפי פסיקתו של בית־משפט זה במשך 35 השנים האחרונות, ואשר לאורה מוקנית לנשיא המדינה הסמכות להעניק חנינה גם לפני הרשעה בדין", קבע השופט שמגר, ולדעתו הצטרפה השופטת בן־פורת. שני השופטים הדגישו כי ניתן לשקול אפשרות לתקן את סעיף החוק בסוגיה זו.

הנשיא מאיר שמגר קבע כי נשיא המדינה רשאי להעניק חנינה גם מנימוקים בטחוניים ונימוקים מדיניים לגיטימיים, אך כל זאת רק בתנאי שלולא חנינה, ייגרם נזק כבד ואין לסוגיה כל פתרון סביר אחר, לבד מחנינה בידי נשיא המדינה.

השופט אהרן ברק קבע: „לדעתי החנינה שנתן נשיא המדינה לראש שרות הבטחון הכללי ולשלושת עוזריו, בטלה ומבוטלת היא שכן הנשיא פעל ללא סמכות". השופט ברק קבע כי אין נשיא המדינה יכול לתת חנינה לפני שהורשע אדם בדין. הוא קבע כי מתן סמכות חנינה בלתי מוגבלת לנשיא המדינה סותרת את האופי הדמוקרטי של המשטר בישראל.

באשר לחקירת המשטרה קבעו שלושת שופטי בית המשפט העליון כי מוטלת חובה לחקור והם רשמו לפניהם את הבטחת היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, כי המשטרה תחקור את הפרשה. השופט שמגר אמר בפסק־הדין, כי אסור לרשות שלטונית הממונה על תחום מוגדר להמנע מחקירה הקשורה בו.

החלטת בית המשפט הגבוה לצדק המשתרעת על פני 161 עמודים, התייחסה לארבע סוגיות עיקריות. האחת סמכות נשיא המדינה לחון אדם שעבר עבירה אך לא הורשע בדין. השניה ענין קיום החקירה בפרשת אוטובוס 300, סוגיית מעמדם של העותרים והסוגיה האחרונה הינה – נשיא המדינה כמשיב לעתירות.

מתן החנינה – ל„עבריין"

בפתח פסק הדין מפרט הנשיא מאיר שמגר את השתלשלות האירועים. ביום 25 ביוני השנה העניק נשיא המדינה לראש שרות הבטחון הכללי ולשלושה מעובדי השירות חנינה מכל העבירות הכרוכות בפרשת אוטובוס 300 ועד לחתימת כתב החנינה. „קדמו לחנינה אירועים שונים שהחלו מספר חדשים לפני כן והיו כרוכים תחילה בדיונים בדרג ממשלתי ובוויכוחים בציבור, שנסבו בעיקר סביב השאלה מה הצעדים אשר צריכים להינקט על ידי הרשויות הממלכתיות בעקבות העבירות בפרשת אוטובוס 300", קבע הנשיא בפסק הדין, והוסיף כי פרטי המקרה הובאו לידיעת נשיא המדינה בשתי שיחות שקיים עם ראש שרות הבטחון הכללי והחלטת החנינה ניתנה בעקבות הגשתן של הבקשות עוד בטרם ננקטו צעדים משפטיים כלשהם. הנשיא מפרט בפסק דינו את נימוקיו של נשיא המדינה מר חיים הרצוג כפי שפורסמו בהודעתו לאחר מתן פסק הדין. נשיא המדינה קבע כי נתן את החנינה מאחר שלא ניתן להרשות שום רפיון ופגיעה במערכת הבטחון ובאנשים העומדים על משמר העם.

שמגר: רשאי נשיא המדינה לחון עבריינים שטרם הורשעו • מן הנבון שיעשה זאת בנסיבות חריגות לחלוטין • המחוקק יכול לשנות זאת אם יגיע למסקנה כי המתכונת הרצויה עתה היא אחרת

תחילה דן נשיא בית המשפט העליון השופט שמגר בסמכותו של נשיא המדינה להעניק חנינה לאנשים שטרם הורשעו בדין. השופט שמגר קבע כי ענין החנינה על ידי נשיא המדינה הוא דבר חקיקה ישראלי חדש ועצמאי אך לשם הבנת מהותו יש להיעזר בסמכויות המקבילות באותן ארצות אשר מהן שאבה המדינה בעת שהחקיקה שלה עוצבה. השופט שמגר סקר בפירוט רב את החקיקה באנגליה, את החקיקה והפסיקה בארצות־הברית ואת התקדימים הקיימים בבית המשפט העליון בשאלת חנינה ובשאלת מעמדו של נשיא המדינה. בפרוט רב סקר הנשיא שמגר גם את דעתם של גדולי המשפט בישראל, כפי שבאו לידי ביטוי בפירסומים שונים. לאחר סקירה בת עשרות עמודים הוא עצמו מנתח את סעיף 11 ב' לחוק יסוד נשיא המדינה. „אינני סבור כי יש לפרש את המונח עבריין כמתייחס רק אל מי שהורשע בדינו. כמקובל עלינו, כל מונח המובא בחוק פלוני צריך להתפרש על פי הקשרו החקיקתי", קבע השופט שמגר. הוא אומר כי לפי פשוטו של המקרא בחוק, הרי עבריין הוא מי שביצע מעשה המוגדר כעבירה ואין בביטוי כשלעצמו ללמד על כך „שהמחוקק אינו נוקט לשון עברה ועבריין, אלא לגבי מי שכבר הוכח לגביו בהליך פלילי כי עבר עבירה. לפי תפיסת היסוד המשפטית שלנו כל אדם הוא בחזקת זכאי כל עוד לא הורשע בדינו. אך כלל גדול זה הוא בעניין זכויות והזכות של הפרט מול ערכאה שיפוטית ומול כל רשות שיפוטית ומול רשות וכל פרט אחר, אך אין בכך כדי ללמד בהכרח על כל שימושי הלשון האפשריים במונח תיאורי, אשר בו נוקטים בחקיקה בשלל של הקשרים ובדיקה למגוון של נסיבות שעניינן בפלילים ובכלל הכרוך בכך". הנשיא שמגר מסכם סוגיה זו וקובע „ניתן ללמוד על פי הבחינה, המתמקדת בנוסח של הוראות החוק, כי השימוש במונחים עבירה ועבריינים יכול ויפנה לפי הענין וההקשר, אל המעשה או אל המואשם או החשוד בבצוע של עבירה ולאו דווקא להרשעה או למי שהורשע כבר. מכוח ההיקש נובע כי הביטוי עבריין בסעיף 11 ב' בחוק יסוד נשיא המדינה מכוון גם למי שמיוחס לו מעשה, או מחדל פלילי ולאו דווקא למי שהורשע באחד מאלו". הנשיא שמגר מוצא סימוכין לדבריו בחוקה האמריקנית המתייחסת לסמכות החנינה של נשיא המדינה הקובעת כי עבריין הינו אדם שלאו דווקא נתלוותה הכרעה שיפוטית של חיוב בדין כלפיו.

הנשיא שמגר קובע פעמים מספר במסגרת פסק־דינו כי רשאי נשיא המדינה לחון עבריינים שטרם הורשעו, אך עם זאת מזכיר פעמיים בפסק דינו: „מובן שהרשות בידינו לשנות זאת, אם המחוקק יגיע לכלל מסקנה כי המתכונת הרצויה לנו עתה היא אחרת מזו בה בחרנו בעבר וכפי שהיא בתוקף עד עתה. עיקרו של דבר, משאימצה הכנסת דרך נבחרת אשר באמצעותה ביקשה להשיג תכלית חקיקתית מסוימת והיקף סמכויות בעל מהות ראוי גם ששינוי מהותי כלשהו לא יושלם על־ידי אירועים חולפים, ויהיו סוערים ככל שיהיו, אלא ינבע מדיון ועיון חוקתי מסודרים. אם יוחלט על כך – מחייבת קבלת כל שינוי, בדרך הראויה להוראה חוקתית המעוגנת בקרבנו עת רבה, היינו בדרך החקיקה", קבע הנשיא מאיר שמגר.

„רק נסיבות חריגות לחלוטין"

הנשיא שמגר מסכם בחלק זה של דבריו וקובע, כי „אין מבטלים סמכות חוקתית המעוגנת בחוק אלא על ידי מעשה חקיקה מפורש, וכי אין בקידום של דברי חוק, המעניקים סמכות לתביעה הכללית ואשר הם בעלי תוכן דומה, כדי לבטל את קיומה של סמכות חוקתית שבידי נשיא המדינה. אינני שולל את הדעה שסמכות החנינה טעונה עיון חוזר שיבשיל במשך הזמן לכדי חקיקה. כל דיון מן הנכון שיופנה גם לפתרונה של הבעיה שנולדה, לא אחת, מהניגוד בין הפסיקה השיפוטית לבין החנינה שבאה אחריה ולא רק בשאלה שלפנינו. המגמה ליצור איזון והפרדה נאותים בין מערכות השלטון ולתאם בין פעולותיהם אינה נעצרת ליד הגבולות המקריים שהותוו על־ידי המחלוקת המשפטית סביב אירוע קונקרטי", קבע הנשיא שמגר.

בעת פונה הנשיא לשאלת הפעלת סמכותו של נשיא המדינה, ואימתי יפעיל סמכות זו. הנשיא קבע כי עד עתה היתה סמכותו של נשיא המדינה לחון עבריינים לפני הרשעה, סמכות בלתי מופעלת למעשה, פרט למספר קטן של מקרים יוצאי דופן במהלך השנים מאז קום המדינה. „אכן מן הנכון שכך יהיה", מדגיש השופט שמגר וממשיך: „רק נסיבות חריגות לחלוטין שבהן עולה אינטרס ציבורי עליון או נסיבות אישיות קיצוניות ביותר, ואשר בהן לא־מחזה פתרון סביר אחר, יכולות להצדיק התערבות מוקדמת במהלך הרגיל של סדרי המשפט. כמשתמע ממסקנה זו, גם לא בכך יהיה אם ינסו לקבוע מראש רשימה של סוגי המקרים אשר בהם ראוי להפעיל את הסמכות", קבע הנשיא שמגר.

בפסק הדין מפרט הנשיא שמגר את עמדתו בשאלת מתן חנינה וקובע: „החנינה, בדרך כלל, אינה חוליה טבעית נוספת במהלכן של הפעולות השיפוטיות, אלא מן הנכון שתשמש אך ורק בנסיבות יוצאות דופן, שבהן נתחדש דבר מהותי, מאז תום ההליכים המשפטיים, שיש בו כדי להצדיק את שינויה של ההכרעה השיפוטית; על אחת כמה וכמה שאין השימוש בסמכות החנינה לפני הרשעה אלא אמצעי נדיר וקיצוני, אשר הושאר בידי הנשיא כסמכות חוקתית בעלת אופי של שסתום בטחון".

הנשיא שמגר מפרט בפסק הדין מתי לגיטימי להעניק חנינה לפני תום ההליכים המשפטיים. „אפשר להזכיר כי שיקולים בטחוניים ומדיניים הכרוכים בהסדרים עם גורמים עוינים, הוכרו בעבר כעילות לגיטימיות לשחרר מן המאסר בטרם עת, לרבות לפני תום ההליכים המשפטיים. מובן, שאף בנסיבות אלה חייב כל מקרה להיבחן לפי נסיבותיו ואין ללמוד ממערכת נסיבות קונקרטית אחת על רעותה".

בפסק דינו מתייחס נשיא בית המשפט העליון לסוגיה האם הבטחון מעל החוק והאם חקירה תפגע בבטחון. „שלטון החוק אינו נוצר יש מאין ואינו דבר ערטילאי. צריך להיות לו ביטוי מוחשי ויום־יומי בעצם קיומם של הסדרים נורמטיביים מחייבים, בהגשמת חרויות היסוד, בהקפדה על שוויון וביצירת אווירה כללית של אמון ובטחון. שלטון החוק, האינטרס הציבורי והגישה הממלכתית – אינם מושגים סותרים או מתנגשים. הם משתלבים זה בזה, תומכים זה בזה ומסייעים האחד למשנהו. בית המשפט מופקד במיוחד על כך, שציפיות אלו יוגשמו הלכה למעשה, אך כל רשות מן הרשויות הממלכתיות משולבת בחובת העשייה לכיוון התכליות האמורות. לא יתואר מימשל תקין, אם אינו שוקד על קיומו של שלטון החוק, כי הוא שבונה את חומת המגן בפני האנרכיה והוא שמבטיח את קיום הסדר הממלכתי. סדר זה הוא היסוד לקיומן של המסגרות המדיניות והחברתיות ולהבטחת זכויות האדם".

על הבטחון והחוק

אשר לבטחון והחוק, קובע הנשיא שמגר: „גם הבטחון הלאומי נשען על שלטון החוק, הן בבסיסו להבטחת הסדרים הפנים־מדינתיים והן בעזר ביצירת הכלים, המאפשרים התמודדות עם גורמים עוינים. אין פעולה מאורגנת של יחידת אנשים כלשהי ולא תיתכן משמעת בלי קביעות נורמטיביות הנובעות מן ההוראה החוקית המחייבת. שלטון אינו יכול לפעול באופן תקין אם אין בידיו ידיעה מלאה על הנעשה בתחומים אשר עליהם הוא מופקד".

בשאלת החקירה של פרטים סודיים קבע הנשיא שמגר חד־משמעית: אין הכרח בכך, כי כל אחד ידע את הכל. נהפוך הוא. יש סיבות ויש סוגי נושאים ופרטים שאף קביעתם נשענת על החוק, בהם שמורה הידיעה רק למעטים או אף למעטים מאד. אולם ככל שהנושא חשוב וחיוני יותר, חשוב וחיוני שתהיה גם ידיעה והכרה של הנתונים בידי הגורם הנושא באחריות הממלכתית. אגב, כאשר מדובר בחשש מפני הגילוי של ידיעות מסווגות, יש לזכור, כי הגילויים כאמור אינם נוצרים מעצמם, אלא תחילתם תמיד בכשלונו המודע או הבלתי מודע של שותף סוד".

„מימשל תקין בנוי על כושר החלטה ואין הכרעה נבונה ושקולה, בלי שתקדם לה ידיעת הנתונים, יהיה התחום בו אנו דנים אשר יהיה. בית המשפט התווה כללים בעניין דרך קבלת ההחלטות המיניסטריאליות וחזר וציין את המובן מאליו, היינו כי זו חייבת לנבוע מידיעת הנתונים העובדתיים ולהיות מעוגנת בהם".

הנשיא חסין בפני עתירה

נשיא המדינה לא היה משיב בעתירות, לאחר ששופטי בית המשפט החליטו למחוק את שמו כמשיב, למרות שהעותרים ביקשו שנשיא המדינה ישיב על עתירות אלה. השופטים קבעו בישיבה ב־30 ביוני, כי נשיא המדינה לא יהיה משיב וקבעו כי את הנימוקים יתנו עם פסק הדין המלא. נימוקים אלה נכללו בהחלטתו של הנשיא שמגר.

„במתן החנינה פעל הנשיא במקרה דנן בתחום הקשור בתפקידיו או בסמכויותיו ומכאן שהוא חסין בפני כל פעולה מכפפית בשל כך, לרבות בפני עתירה לבית משפט זה, ואין בית משפט זה רשאי לדרוש ממנו לבוא וליתן טעם מדוע לא יפעל בדרך זו או אחרת במסגרת סמכויותיו. חסינות זו מתייחסת לאפשרות תקיפה ישירה של פעולת הנשיא אך אין מניעה כי חוקיות פעולתו של הנשיא תיבחן במקרה מתאים באופן עקיף, עקב דיון בבקשה המופנית נגד משיב אחר" – קבע השופט שמגר.

פה אחד החליטו שלושת שופטי הבג"ץ שלא לחייב המשטרה לחקור פרשת השב"כ ולהסתפק בהנחיית היועץ המשפטי למשטרה לפתוח בחקירה

כמקובל על בית המשפט הגבוה לצדק, קובע השופט שמגר, אין בית המשפט עושה את עצמו לנושא משרה, אשר את חוקיות פעולתו תוקפים בפניו. בית המשפט בוחן אם נושא המשרה פעל כפי שראוי היה לו לפעול. „בית משפט אינו שם עצמו במקום הרשות כדי להחליט מה היה מחליט אילו היה במקומה, אלא מתערב רק כאשר הוא סובר כי אף לא רשות סבירה אחת היתה יכולה להגיע למסקנה אשר אליה הגיעה. מיתחם הסבירות אשר על המדינה מתוכו מדובר כאן, הוא כאמור מיתחם שמידותיו נקבעות בהתחשב עם מעמדה של הרשות השלטונית ואופי סמכויותיה".

חנינה אישית נבחרה

בהתייחס לטענות כי החנינה שניתנה לאנשי השב"כ היתה חנינה כללית ובסמכותו של הנשיא רק לתת חנינה אישית, טענה שאמרה עו"ד מיכל

בן־פורת: חנינה לאחר הרשעה מטרתה אינה לתקן עיוות־דין אלא להעדיף אינטרס ציבורי • „בפני בעלי תפקיד בטחוני מובהק ניצב קושי מיוחד לפעול תמיד על־פי החוק, בכל שהסטיה מהנורמה החוקית קלה יותר – יוטב"

שקר בעת הדיון המשפטי, נקבע בפסק הדין: „בידי הנשיא אכן אך ורק הסמכות להעניק חנינה אינדיווידואלית, וכך אכן עשה במקרה דנן, כאשר העניק ארבעה כתבי חנינה נפרדים, אשר כל אחד מהם מתייחס לעבירותיו של האדם אשר בשמו נקב ואשר אליו, ורק אליו, התייחס כתב החנינה. כתבי החנינה לא הגדירו את הזכות לחנינה לפי סוג אנשים או סוג עבירות או סוג של תנאים מזכים. העובדה שהוענקו חנינות נפרדות בעת ובעונה אחת למספר אנשים שהיו מעורבים באותו מעשה או בפרשה אחת, אינה הופכת כל כתב חנינה נפרד או את כולן יחד לחנינה כללית".

עמוד אחד מתוך 75 עמודי פסק הדין של השופט מאיר שמגר מתייחס לזכות העמידה של העותרים בבג"צ. הוא משיב לטענות שהעלו באי־כוחם של המשיבים כאילו יש לדחות את העתירה על הסף מכיוון שאין לעותרים זכות עמידה נגד חוקיות החנינות, שהן אקט אישי מאת הנשיא למקבלי החנינה בלבד. לפי הטענה הזו אין בידי העותרים להצביע על כל אינטרס אישי או ממשי לביטול החנינות שכן אלה פועלות אך ורק לטובת אנשי השב"כ שזכו בחנינה ומכאן שהעותרים מבקשים רק שלילת דבר מהוולת ולא זכות לעצמם ועל כן אין להם כל מעמד בבג"צ.

זכות עמידה לעותרים

על טענה זו משיב ביהמ"ש העליון וקובע: „אף אם נכונה הטענה כי אין למי מהעותרים אינטרס אישי ממשי וישיר לביטול החנינה, אין מקום לדחיית העתירה על הסף, שכן כבר צויין על־ידי בית משפט בעבר, כי במקרים מסוימים כאשר הבעיה המתעוררת היא בעלת אופי קונסטיטוציוני, וכן כאשר הענין המועלה בעתירה נושא אופי ציבורי שיש לו נגיעה ישירה לקיומו של שלטון החוק ולהתוויית הקווים המבטיחים קיומו הלכה למעשה, מן הראוי לנקוט גישה ליברלית יותר ולפתוח שעריו של בית משפט זה בפני עותר המצביע על בעיה כאמור. כמובן שאין בכך משום הכרה כללית בקיומה של העתירה הציבורית, אלא אך קו מנחה כללי המאפשר לבית המשפט, תוך הפעלת שיקול דעת, את פתיחת שעריו במקרה המתאים, כדי שיידונו עתירות בעלות אופי ציבורי חוקתי".

„בעניינו הסוגיות המועלות במסגרת העתירות שבפנינו, העוסקות בפרשנות חוק יסוד נשיא המדינה, לשם קביעת היקף סמכות החנינה של הנשיא, הצדיקו הפעלתה של הגישה הפותחת שעריו של בית משפט זה בפני העותרים".

בן־פורת: לא קרקע בתולה

המשנה לנשיא בית המשפט העליון השופטת מרים בן־פורת מציינת בפסק דינה כי היא מצטרפת למסקנתו של הנשיא שהחנינות שרירות וקיימות. היא אומרת, כי כאשר באים לפרש את סעיף 11 ב' לחוק נשיא המדינה, אין ניצבים על קרקע בתולה. „אדרבא קיימת פסיקה, שאין לתארה כדברי אגב גרידא ולפיה יש לנשיא המדינה סמכות כזו. אנו ניצבים בענין זה בפני פרקליטה בת עשרות שנים". השופטת בן־פורת קובעת כי הסמכות לחון צריכה להתפרש פירוש מרחיב בדומה לאנגליה ולארצות־הברית, פירוש המקפל בתוכו גם סמכות לחון עבריינים בטרם משפט. היא קובעת כי סמכות זו נקבעה בישראל בשני פסקי דין שניתנו לפני כעשרים שנה, פסק דין ראובן ופסק דין מתנה.

גישה חדשנית לשאלה מי עבריין

השופטת בן־פורת מתווה גישה חדשנית לניתוח של השאלה מיהו עבריין: „אודה שעצם ההתמקדות בשאלה מיהו עבריין לצורך הסעיף האמור תמוהה היא בעיני. דעת הכל היא שהמטרה העיקרית של החנינה המלאה היא לתקן טעות חמורה בהליך שיפוטי שכתוצאה ממנה הורשע אדם על לא עוול בכפו. אם זו המטרה, יוצא שמקבל החנינה אינו עבריין כלל ועיקר, כי אם קורבן של טעות שנפלה. אם נקבל את גישת הטוענים בפנינו שרק בית משפט מוסמך להדביק לאדם תווית של עבריין, לצורך חנינה, יוצא – דבר שכמובן נוגד את השכל הישר – שדווקא טעות כזו לא יהיה נשיא המדינה מוסמך לתקן. יש בכך שבית משפט ששמע ראיות וטענות הגיע למסקנה שהנאשם אכן ביצע את העבירה ובכך הדביקה לו תווית של עבריין. אם תכליתה של החנינה המלאה ועיקר תכליתה היא להכריז עליו שאיננו כזה. כבר לאור שיקול זה, מתבקשת המסקנה שעבריין הוא מי שמייחסים לו ביצוע עבירה". וכאן המקום לפרש את דבריה של השופטת מרים בן־פורת. השופטת קובעת כי אם חנינה מטרתה לתקן טעות שיפוטית, הרי היא שומטת את הקרקע מתחת להחלטות של בית־משפט, וגישה זו אינה מקובלת במשטר החוקתי בישראל. משיקול זה קובעת המשנה לנשיא, כי עבריין הוא אדם שמייחסים לו ביצוע עבירה ולא רק אדם שהורשע על ידי בית משפט.

„מבחינה לשונית גרידא די בנוסח הכתוב לחוק יסוד נשיא המדינה כדי לקפל בתוכו גם חנינה בטרם משפט. אותה נקודת אחיזה הדרושה לפרשן, נמצאת שם ואין לומר שפירוש אשר כזה חסר עיגון לשוני".

במקרה של אינטרס ציבורי

„חנינה לאחר הרשעה, מטרתה היסודית אינה לתקן עיוות דין אלא להעדיף אינטרס ציבורי הדוחה מפניו את הכלל של שיוויון הכל בפני החוק. מדובר בהתנגשות של שני אינטרסים חשובים ביותר. האחד שוויון בפני החוק והשני שמירה על האינטרס הציבורי החיוני. האיזון הנכון בין שני האינטרסים הוא הקובע. שיקול דומה עמד לנגד עיניו של נשיא המדינה במקרה המהווה את נושא העתירות שלפנינו, ומסקנתו המוצהרת היתה, שחרף כעם שמצא גם בעמדת המתנגדים, נחה דעתו שטעמי בטחון חיוניים של המדינה מטלים על הכף וכן שקיים צורך לשים קץ למחול השדים ברצונו, ועל כן החליט להיענות לבקשת החנינה".

השופטת בן־פורת קובעת, שיש לנקוט חנינה בטרם משפט במקרים נדירים ביותר. „אין להוציא מכלל אפשרות, שבמקרים נדירים ייתכן שיהיה זה רצוי יותר לחון אדם בטרם משפט מאשר לעכב את ההליכים נגדו, כגון מחלה ממארת, אלא שאין מקרים חריגים באלה מצדיקים פירוש מרחיב. באותה מידה סבורה אני כי ייתכן שיהיה זה רצוי במקרה נדיר לנקוט את דרך החנינה בטרם משפט כדי להגן על אינטרס ציבורי חיוני. אכן היועץ המשפטי לממשלה הוא המוסמך להחליט אם להעמיד את פלוני לדין ובעשותו כן, רשאי ואף חייב הוא לשקול גם שיקולים חברתיים ובטחוניים. בשלב זה ברצוני להתייחס לשאלה מה קורה כאשר השלב לשקול אם להעמיד את פלוני לדין טרם הגיע, כגון שהוגשה נגדו תלונה למשטרה, ובדרך זו נודע למשטרה כי בוצעה עבירה מסוג פשע ובהתאם לחוק תפתח חקירה ותזמן עדים למסור הודעות. אם החקירה גופא עלולה לגרום למדינה נזק בטחוני חמור, למי הסמכות להפסיק את החקירה בעודנה באבה", שואלת השופטת ועונה על השאלה הזאת.

„רשות רשות ותחומה שלה. המשטרה שקיבלה תלונה או שנודע לה בדרך אחרת שנעברה עבירה מסוג פשע חייבת לחקור ולהעביר בתום החקירה את העדויות שאספה לכתובת שקבע המחוקק. רק אז נכנסת התביעה לתמונה. זאת ועוד, קיים אף ספק אם רשאית המשטרה להפסיק את החקירה בעבירת פשע אפילו כאשר טעמיו של היועץ המשפטי לממשלה נראים לה טובים. שכן לפי החוק כפשוטו, נתון לה שיקול דעת כזה רק לגבי עוון ולא פשע. והעיקר, סמכותו של היועץ המשפטי לממשלה להתערב בחקירה על ידי צו להפסקתה מוטלת כאמור בספק".

השופטת בן־פורת מסיבה על כך וקובעת: „בהנחה שהמשטרה חייבת על פי דין להמשיך בחקירת פשע ואחר כך להעביר את החומר שהושג בחקירה אל פרקליט המחוז, כי אז עשויה הסמכות להעניק חנינה להיות הדרך היחידה להפסיק חקירה המסכנת אינטרס ציבורי חיוני, כגון בטחון המדינה". השופטת מסיכה ואומרת: „בתנאים מסויימים עשוי ענין שיש לו ערך בטחוני, מדיני או ציבורי לחייב, שלא להגיע את האשמה הפלילית, וכאמור לא מן הנמנע כי הדרך היחידה לעשות כן היא דרך חנינה על ידי נשיא המדינה".

על עמידת החוק – [illegible]

השופטת מרים בן־פורת קובעת בפסק דינה שבפני בעלי תפקיד בטחוני מובהק יש קושי מיוחד לפעול תמיד על־פי החוק. אין לבחור שבפני בעלי תפקיד בטחוני מובהק ניצב קושי מיוחד לפעול תמיד על־פי החוק. מידת הסטייה אמנם שונה בארצות שונות, אך היא קיימת, כולל מדינות שמשטרן הדמוקרטי, האמון על שמירת זכויות האזרח, אינו מוטל בספק. אכן ככל שהסטיה מהנורמה החוקית קלה יותר, כן ייטב. ורצוי היה להגיע למצב האופטימלי בו החוק והשמירה על הבטחון יהודו בכפיפה אחת. אך אל לנו, כשופטים, שבתוך עמנו אנו יושבים, לשגות באשליות הביקרה הנוכחי יוכח. מצב בזה מביך ובלתי־רצוי הוא. יש מן הסתם מקרים שבהם קברניטי המדינה, הנושאים באחריות לקיומה ולבטחונה, רואים בסטיות מסויימות מהחוק לשם שמירה על בטחון המדינה, הכרח בל יגונה.

נראה לי שבדומה לכך גם אין החלטתו של היועץ המשפטי לממשלה למסור תלונה למשטרה – חרף עמדת הדרג המדיני שהדבר יגרום נזק בטחוני שיש למנעו – בהכרח סוף פסוק. אין כל פסול בעמדתו של היועץ המשפטי לממשלה שיש לערוך חקירה בניגוד לעצה שקיבל, אך אין גם לפסול מסירתה של הדילמה להכרעת מי שעומד בראש המדינה כסמל וכנציג העם: נשיא המדינה.

בדק בית יסודי בשב"כ

השופטת בן־פורת מצביעה על „חומרתן הרבה של העבירות שנגולו בפנינו, אשר לפי טיבן וטבען חייבות להדליק נורה אדומה ולחייב בדק בית יסודי בשירות הבטחון כדי לקבוע נורמות והנחיות הוגנות עד קצה האפשר".

ברק: אין זה מבנה קונסטיטוציוני ראוי, שהמשטרה חוקרת, אך הנשיא מוסמך להפסיק החקירה; שהתביעה תובעת והנשיא מוסמך להפסיק את תביעתה, שבית־המשפט שופט והנשיא מוסמך להתערב בכל שלב משלבי השפיטה

השופטת בן־פורת אומרת שהוכח בבית־המשפט שהיה שימוש בחנינה בטרם משפט במשך למעלה מ־35 שנים, שימוש נדיר, וכך חייב להיות גם בעתיד. „אין מערערים אחרי אשמתו של מבקש החנינה ומניחים שהעבירה המיוחסת לו אמנם בוצעה על ידו. לפיכך שוקלים את החומרה של העבירה כנגד האינטרס האחר, ההומאני, הבטחוני, לשון אחרת – חנינה בטרם הרשעה מבוססת תמיד על המאבק בין אינטרס של שוויון הכל בפני החוק לבין אינטרס חיצוני וחשוב אחר. בכך יש לצמצם עד מאד את המקרים שבהם מן הראוי להשתמש בסמכות זו.

השופטת בן־פורת קובעת כי יש להמנע בכל מקרה משימוש בלתי רצוי בסמכות החנינה. הפחתת עונש לאדם ואי־הפחתת לאחר, כאשר שניהם שווים, גורמת להפליה בין שווים. חנינה שלא בעתה או על סמך נסיבות שכבר נשקלו על־ידי הערכאה השיפוטית כמוה כהתערבות בהחלטת הרשות השופטת. כאשר החנינה ניתנת לא משום שהנחון נשפט אלא לאור התנגשות בין אינטרסים, עקרון שוויון הכל בפני החוק מזה והצורך לשמור על עניינים הקשורים בבטחון המדינה מזה – מחייב הדבר זהירות רבה, שקילה מעמיקה ושימוש נדיר.

עם זאת מותחת השופטת בן־פורת בשולי דבריה ביקורת על חוסר הפירוט שנכתב בבקשות החנינה. „ייאמר מיד שלא מצאתי בחנינות גופן את הפירוט הנדרש, פרט לתיאור הכללי שהמפורט ביותר שבהן הוא זה המתייחס לראש השב"כ. זהו לעצמו פירוט בלתי־מספק, אולם בשלב זה מונחים בפנינו תצהיריהם של הנחונים ובהם הפירוט המספיק. יחד עם זאת אין צורך לומר שהחנינה חלה אך ורק על אותן עבירות ולא על שום עבירה אחרת.

השופט ברק על מעמד הנשיא

השופט אהרן ברק קובע בראשית דבריו כי ההחלטה של בג"צ עומדת במרכז חייה של המדינה ושאלות חשובות שזורות בה. „הסוגיה כולה מסעירה את הציבור, אך לא סערה זו היא המכוונת את דרכנו. אנו פועלים על־פי עקרונות יסוד משפטיים, המשקפים את האני מאמין של חיינו הממלכתיים. כל הסוגיה נתונה במחלוקת ציבורית, ומבחינת הדינאמיקה הפוליטית פסק דיננו עשוי לשמש כלי במאבק הכוחות הפוליטיים. על כך אנו מצרים, אך את תפקידנו השיפוטי עלינו לבצע. לא נמלא את תפקידנו השיפוטי אם לא נעביר תחת שבט ביקורתנו את פעולותיהן של הרשויות האחרות. השופט ברק פותח בבחינת מעמדם של העותרים וקובע כי לעותרים יש מעמד בדין, כאשר שחלקם הגישו תלונות למשטרה על עבירות שבוצעו בפרשת האוטובוס. העתירות, קובע השופט, מעלות שאלה מרכזית של שלטון החוק ושל שוויון בפני החוק, ובנסיבות אלו ראוי להעניק מעמד לעותרים. באשר למעמדו של נשיא המדינה והביקורת השיפוטית כלפיו, קובע השופט ברק כי ניתן לתקוף את נשיא המדינה בביקורת שיפוטית עקיפה ולא בביקורת ישירה. ביקורת שיפוטית עקיפה חיונית היא, בלעדיה הופכת הסמכות לבלתי מוגבלת. סמכויות בלתי מוגבלות של רשויות השלטון נוגדות את האופי הדמוקרטי של המשפט.

באשר לסמכות החנינה בוחן אותה השופט ברק בחינה קפדנית ביותר. הוא פותח בניתוח סעיף 11 ב' לחוק יסוד נשיא המדינה ומפרש את הביטוי לחון עבריינים. האם הביטויים לחון עבריינים יש בהם כדי לתת תשובה לשאלה אם לנשיא סמכות לחון אדם שטרם הורשע. לדעתי התשובה על שאלה זו היא בשלילה. בחקיקה הישראלית, אין לביטוי חנינה משמעות אחת ויחידה. לשאלת החנינה שנתן נשיא המדינה קובע השופט ברק כי אין לתורת המשפט פתרון לכך ולכן אין מנוס מפרשנות שיפוטית. בשאלת המינוח „עבריין" יש לו משמעות אחת, לדעת השופט ברק, והיא מי שכבר הורשע בדינו בפסק דין סופי. בשאלת סמכות נשיא המדינה לחון עבריינים קובע השופט ברק כי נשיא המדינה שונה מהנשיא האמריקאי. בעת חקיקת חוק יסוד נשיא המדינה לא עמד לנגד הכנסת מודל מיוחד ובוודאי לא זה של המלך האנגלי, הנציב העליון או נשיא ארה"ב.

השופט ברק קובע כי אין לפרש את סמכות החנינה של הנשיא כסמכות על המשתרעת על מלוא היקף פעולתן של הרשויות השונות, מביצוע העבירה ועד להכרעה בפסק דין סופי מטפלות רשויות שונות באדם החשוד בביצוע עבירה. המשטרה חוקרת, התביעה תובעת, בית המשפט שופט, שירות בית־הסוהר מחזיק במעצר. אין זה מבנה קונסטיטוציוני ראוי שהמשטרה חוקרת, אך הנשיא המוסמך להפסיק את החקירה, שהתביעה תובעת והנשיא מוסמך להפסיק את תביעתה, שבית־המשפט שופט והנשיא מוסמך להתערב בכל שלב משלבי השפיטה.

רק לאחר הרשעה

„פירושה הראוי של סמכות החנינה הוא, שסמכות זו תופעל אך ורק לאחר שהרשויות האחרות סיימו את תפקידן שלהן. אם במצב דברים זה יימצא צורך בחנינה, כי אז יוסמך הנשיא לקיימה. חנינה אינדיווידואלית פועלת רק לאחר הרשעה בפסק דין סופי. רק אז מוצו כל הסמכויות של האירגונים השונים במדינה. רק אז יתעורר אותו צורך לתקן את המעוות.

השופט ברק קובע כי יש צורך לפרש את סמכותו של נשיא המדינה לחון כאשר סמכות זו אינה מתערה בסמכויותיהן של הרשויות האחרות. „אל לו לנשיא להפעיל סמכויות שלטוניות המקבילות לאלו של הרשות המחוקקת. גישה זו עצמה צריכה להדריך אותנו באשר ליחס בין סמכות הנשיא ליתן חנינה לבין סמכותן של הרשויות האחרות. למשטרה נתונות סמכויות חקירה, לרבות סמכויות להפסיק חקירה. אין לפרש את סמכות הנשיא כמתערבת בהפעלתן של סמכויות אלה. ליועץ המשפטי לממשלה נתונות סמכויות תביעה, לרבות הסמכות להפסיק תביעה. אין לפרש סמכות הנשיא כמתערב בהפעלתן של סמכויות אלה. לבית־המשפט ניתנה סמכות לזכות או להרשיע ולהטיל עונש זה או אחר. אין לפרש את סמכות הנשיא כמתערב בסמכויות אלה. מתן חנינה תוך מהלך חקירה, או מתן חנינה תוך מהלך משפט, יש בו התערבות בפעולתן של הרשויות הללו. פעמים רבות בפסק דינו מדגיש השופט ברק את הצורך בהפרדת הסמכויות המוחלטת. זוהי לדעתו אחת מאמות המידה של שלטון החוק. הוא טוען כי לבית־המשפט הכלים לבחינת שאלת החפות או האשמה, הכלים האלה אינם מצויים לדעת השופט ברק בידי נשיא המדינה.

אין נורמות על־יסוד תקוות

השופט ברק קובע בפסק דינו כי לשון החוק, שלפיה מוסמך הנשיא לחון עבריינים היא „לקונה פתוחה". אין בה תשובה לשאלה אם החנינה חלה גם בטרם הרשעה. השופט ברק קובע כי אין לנשיא סמכות לתת חנינה בטרם הרשעה בפסק דין סופי, ויחד עם זאת הוא מדגיש כי „אי אפשר להשיג מטרות בדרך של תקוה כי הנשיא יעשה שימוש מצומצם בסמכותו. אין בונים נורמות חוקתיות על יסוד תקוות. אין מגבשים עקרונות ממלכתיים על בסיס ההנחה כי הכל יתנהל כשורה ובתום לב. כל המבנה הקונסטיטוציוני מבוסס על ההנחה כי הדברים עשויים שלא להתנהל כשורה ועל כן יש להציב גבולות וגדרות. אם אמנם התבנית הקונסטיטוציונית מחייבת מתן פירוש לסמכויות הנשיא, שאין בהן משום תחרות לסמכויות אחרות, אין זה רצוי כלל ועיקר להשיג מטרה זו בדרך של תקוה כי הנשיא יתאפק ולא יפעיל את סמכותו. וכה הדין אם הנשיא לא יתאפק? האם ניתן כך לבנות מערכות יסוד ממלכתיות?" שאל השופט אהרן ברק והשיב: "דווקא הצורך לשמור על הנשיא כסמל המדינה ומנותק מן המחלוקת הפוליטית, מחייב קביעה מדויקת וברורה של היקף סמכויותיו. בעניין החנינה תוך שלילת הסמכות במקום שטרם ניתן פסק דין סופי". השופט ברק קובע כי ייתכנו מקרים חריגים ויוצאי דופן שבהם הכלים הקיימים לא יהיו מספיקים. „מוכן אני לקחת בחשבון מצבים מקוריים ביותר, שבהם האמצעי של חנינה טרם הרשעה הוא היעיל ביותר. אפילו כך הם פני הדברים, אין אני סבור שיש בכך כדי להכריע את הכף. המצב לבד שאין אנו עוסקים כאן בפירוש הוראה טכנית. אנו מפרשים חוק. עלינו לפרש מתוך מבט רחב. עלינו לקחת בחשבון לא רק את התקלה ליחיד אלא גם את התקלה לחברה. עלינו לקחת בחשבון את האפשרות של שימוש לרעה. עלינו לקחת בחשבון את הדינמיקה שעל פיה המקרים המיוחדים ביותר הופכים למקרים מיוחדים פחות ולימים הופכים לכלל. עלינו לאזן בין השיקולים השונים. פתרון אידיאלי אינו קיים ועלינו לחפש את הרע במיעוטו. אין לתת עדיפות לחריג וליוצא דופן". השופט שמגר טוען כי „המגמה בישראל היא בשכלול הכלים המשפטיים הקיימים ולא בפירוש מרחיב של סמכות הנשיא, שישבש את תפיסותינו החוקתיות הבסיסיות". הוא מסכם את גישתו ואומר כי אין להניח שהמחוקק ביקש לנשיא המדינה, שהוא סמל המדינה כולה, סמכות שלטונית כגבילה של נושאי משרות אחרים כמו משטרה, תביעה ובתי משפט. הוא קובע כי אין להניח שהמחוקק ביקש לאפשר לנשיא להתערב בהליך פלילי בטרם מוצה עד תום. „על כן מפרש אני את הביטוי „לחון עבריינים" רק על אותם אנשים שהורשעו בפסק דין סופי".

הרקע – שלטון החוק

בסיום דבריו של השופט ברק הוא מציג את חשיבות פסק הדין לשלטון החוק. „ברצוני לציין כי ברקע העתירות שבפנינו עומד שלטון החוק במובנו הפורמאלי ובמובנו המהותי. שלטון החוק במובנו הפורמלי משמעותו שכל הגורמים במדינה חייבים לפעול על פי החוק, ופעולה בניגוד לחוק צריכה להיתקל בסנקציה מאורגנת של החברה. שלטון החוק הינו חוקיות השלטון והשלטת החוק והרשות המבצעת כפופה לחוק. לרשות המבצעת ולחבריה אין זכויות כוחות או חסינויות, אלא אם כן החוק מעניק זאת להם. מכאן שלאיש השלטון אין יותר זכויות, כוחות או חסינויות מאשר לכל אדם אחר במדינה ועל כן יש לו אותה אחריות למעשה כמו לכל אדם אחר". השופט ברק מתווה את דרך פעולתו של היועץ המשפטי וקובע: „אם היועץ המשפטי סבור, כי קיים חומר לכאורה, המצדיק חקירה בעניין עבירות חמורות ביותר שנעברו על־ידי כי מאנשי הרשות המבצעת, מחייב שלטון החוק חקירה ובדיקה. כך היינו נוהגים כלפי כל אדם. כך יש לנהוג כלפי אנשי השלטון. שיקולי בטחון אינם מחייבים תוצאה אחרת. אין בטחון ללא חוק. שלטון החוק הוא מרכיב בבטחון הלאומי. הבטחון מחייב מציאת כללים ראויים לחקירה. אם לא כן לא יוכל שירות הבטחון הכללי למלא את ייעודו", קבע השופט ברק ומוסיף: „כוחו של השירות באמון הציבור בו. כוחו באמונו של בית המשפט בו. אם שיקולי בטחון יכריעו את הכף, לא יהיה אמון של הציבור ולא יהיה אמון של בתי המשפט בשרות הבטחון ובחוקיות חקירותיו. בלא אמון לא יכולנה מערכות השלטון לתפקד".

דממת טלקס ממקסיקו בענין העברת בריילובסקי לחיפה

מאת יוסף גלהר

אכזבה שררה אתמול באגודת מכבי חיפה, לאחר שהטלקס ממקסיקו, שאמור היה לאשר את עיסקת העברת הכדורגלן היהודי־ארגנטינאי דניאל בריילובסקי, לא הגיע.

על פי הסיכום הטלפוני שהושג בשבת בין הנהלת מכבי חיפה למועדון המקסיקאי "אמריקה קלוב", האוחז בכרטיס השחקן של בריילובסקי, היה על המקסיקאים לשגר תשובה בטלקס עד אמש.

בטלקס היה על המקסיקאים להביע הסכמה בכתב על הסיכום בעל־פה, בו דובר על העברת השחקן תמורת סכום של 290.000 דולר. החיפאים אמרו כי יראו בטלקס הסכם חתום.

למרות האוירה המתוחה שנוצרה, מאמינים בחיפה כי מדובר בעיכוב טכני בלבד, והיום יגיע הטלקס. לאחר מכירתו של רוני רוזנטל לברוז', "בנוי" בקבוצה על בריילובסקי, כאיש שימשוך את החוטים בקישור ויהווה כח משיכה לצופים.

● ראובן אוסמו הגדול, בלם מכבי חיפה, ביקש מהיו"ר צבי וייצנר אישור לצאת למבחנים בספרד, אך נדחה על הסף. עם האוכל בא התיאבון, ועתה ידרשו החיפאים לא פחות מ־300.000 דולר עבור אוסמו, אם הוא יחליט למרות הכל לצאת להיבחן. כך הבהיר וייצנר, ונראה כי אוסמו יבחר באופציה הישראלית.

● המנויים למשחקי מכבי חיפה לעונה הקרובה יוצאו למכירה בימים אלה. אחרי מכרז בין שלוש קופות כרטיסים, זכתה קופת "גרנד". בחיפה מקווים למכור כ־2500 מנויים, שיהוו שיא מכירה חדש. לאחר שבשנתיים הקודמות נמכרו בסביבות 2000 מנויים לעונה. אין ספק, שרכישת בריילובסקי עשויה להאיץ את קצב המכירה.

ארמלי: ניקוי ראש באירופה

מאת ניקן פרידמן

בלילה הראשון שלו בבית, לאחר הטיול באירופה, לא ישן זאור ארמלי. לא משום שהדאגות הדירו שינה מעיניו, אלא ביוון שהטלפון לא הפסיק לצלצל.

ארמלי: "שיגעו אותי. הטלפונים צלצלו עד שלוש בלילה. לא נתנו לי מנוחה, כולם התקשרו ורצו לדעת מה קורה איתי".

ומה באמת קורה איתך?

"תאמין לי שעדיין אין לי מושג. אני יושב עם עורך הדין שלי, ונראה מה המצב המשפטי. לא ידעתי בעצמי איפה אשחק בעונה הקרובה. בקושי ישנתי בלילה. קמתי בבוקר ולא קראתי את העיתונים".

[illegible]

"הטיול ארגנה מקופסה נהדרת באירופה, ולא חשבתי על הארץ או על כדורגל. ניקיתי את הראש באירופה, ואני מרגיש עכשיו כמו בראשית. אין לי מושג מה יהיה. לא חשבתי על זה. צריך לבדוק את המצב עם הפועל ת"א".

[illegible]

"אין לי תשובה. הדבר הטוב ביותר בטיול, שלא היה לי זמן לחשוב על זה. איני מוציא מכלל אפשרות את מכבי חיפה. האוהדים קיבלו אותי יפה מאד כשחזרתי ארצה ומה [illegible] את לבי".

[illegible]

"אני לא חושב כך. על הנייר הועמד אפשר כבר לאמר שאינו שחקן של מכבי, ואני מאחל לו הצלחה. בקשר אלי עוד לא ברור. אם ירכשו גם את הארגנטיני בריילובסקי, חיפה תתחזק. אסור לשכוח שבקבוצה יש חומר שחקנים טוב, ויש הרבה כשרונות צעירים. אני מאמין שזו עדיין קבוצה צמרת בישראל".

חברות טניסאים צעירים מפורטוגל, גרמניה, הולנד, דרום־אפריקה, ארה"ב וישראל משתתפות בתחרות הנוער הבין־לאומית ברמת־השרון. בצלום: ד"ר איואן פרומן, מנהל התחרות, מקדם את פני הטניסאים

"תחיית מתים" בהפועל ר"ג – תמשיך לשחק בליגה בכדורסל

מאת משה כהן

"תחיית מתים" בהפועל רמת־גן – כך ניתן לכנות את ההחלטה מאתמול להקים תוך שבוע קבוצת כדורסל, שתמשיך להופיע בליגה הלאומית.

בישיבה שנערכה בלשכתו של ראש עיריית ר"ג, אורי עמית, בה נטלו חלק מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, רכז הכדורסל בהפועל, איתן הפר, מזכיר מועצת פועלי ר"ג, שאול בוזגלו, מזכיר הפועל ר"ג, קובי שוהם ואלברט חמו, עליו הוטלה המשימה להקים את הקבוצה, הוחלט המשתתפים שיש תקומה להפועל ר"ג.

אורי עמית אמר: "אסור לתת לקבוצה להתפרק. יש לעשות מאמץ עליון להצלתה". חמו, המיועד לשמש כיו"ר מחלקת הכדורסל אמר, אמש: "צריך להתחיל הכל מהתחלה, והזמן קצר".

על־פי תוכניתו יוצע למשקיעים פרטיים להשקיע בקבוצה כדי לקבוע רווחים בעד שתי עונות. חמו מתכנן להחתים שני שחקנים זרים. מחר יערך מבחן לשחקנים ישראלים מקבוצות נוער והליגה הארצית באולם בית הספר "אוהל שם". "המטרה היא לבנות קבוצה לטווח ארוך, אך לא נוותר על מקומנו בליגה הלאומית", הסביר חמו.

היום הוא ינסה להרכיב הנהלה ולהחתים מאמן לקבוצה. יתכן שהפועל ר"ג תשחק באולם בית הספר "אוהל־שם", שישופץ לשם כך. לגבי חובות העבר מסר חמו, שתיעשה פניה לבעלי החובות לדחות את פרעונן עד שהקבוצה תעמוד על רגליה.

"אני מנסה לעשות את הבלתי־אפשרי. אם יעזרו לי, נראה את הפועל ר"ג עוד שנים רבות בליגה הלאומית", הבטיח חמו.

בגין שווה יותר ממרדונה

מאת משה כהן

של אורי בלומר, שר הכנסת. כנסת ו־1500 מוזמנים חגגו שלשום את עלייתה היא של קבוצת הכדורגל של בית"ר ת"א לליגה הלאומית בכדורגל.

[illegible]

[illegible]

"לעומת הגוון הפוליטי בדבריו של השר קצב נשמעו כדורגלני בית"ר יותר "ספורטיביים". [illegible] שהוא אמר לא מעניין אותי. אני מפריד בין ספורט ופוליטיקה".

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] בתמורה בגין נמכר ב־2200 שקל. [illegible] בגין יותר מאשר של כוכב משחקי הגביע העולמי במקסיקו. [illegible] ארגנטינאי מרדונה נמכר ב־500 שקלים בלבד.

[illegible]

מחלוקת לגבי המועד האחרון להעברות בכדורסל

מאת משה כהן

עימות בין מרכזי הפועל ומכבי נוצר אמש בנושא מועד סיום ההעברות בכדורסל. מרכז הפועל בקש להאריך בשבועיים את המועד האחרון שנקבע ל־13 באוגוסט, תובע מכבי להשאיר את התאריך בעינו.

לאור חילוקי הדעות החליטה אמש נשיאות איגוד הכדורסל על הקמת ועדה שתכריע במחלוקת שנוצרה.

עוד הוחלט בישיבת הנשיאות: בסיבת ההוקרה לנבחרת הכדורסל תיערך ב־25 באוגוסט. המאמן ברוך זליגר ייצא עם הנשים לקראת אליפות אירופה שתיערך בחודש הבא ביוגוסלאוויה.

הפסד בכבוד למנסדורף מול איוואן לנדל 6:2, 7:5

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף, נוצח בסיבוב הראשון בהיפרפורד?, אוהיו, ע"י הדירוג מספר 1, הצ'כי איוואן לנדל 6:2, 7:5.

האמריקאי ג'ון מקנרו, שחזר לפעילות, ניצח את היוגוסלאווי ברקו אוסטרה 5:7, 2:6.

אלוף ויבמבלדון, בוריס בקר, עבר קשה כדי לנצח את באד שולץ מארה"ב 4:6, 6:7 (9–7) בשובר שוויון. ג'יבי מקנרו נאלץ אף הוא לעמול קשה כדי לעבור על המשוכה, אריק קורליבה מארה"ב 7:6, 3:6, 5:7 וכים מאיזה ניצח בפכנס כי־אמריקאי את צ'יפ הופר 6:3, 5:7, 6:7 (6–8).

בטורנמריאל היתה הפתעה, כאשר הקנדית קארלינג באסט הפסידה בסיבוב הראשון למערב־גרמניה אוזה פאף 3:6, 6:1, 6:1.

בטורניר בקיצביל, ניצח הטוג'י יוהאקים נייסטרם את ג'רמי בייטס מבריטניה 3:6, 2:6. בליין וילנבורג מארה"ב, גבר על היינדריקוס האודר משוויץ 6:7, 6:7.

האמריקאי לוסון דאנקין הכניע את גיירמו וילאס מארגנטינה 2:6, 2:6 ובמשחק כליצ'כי, ניצח בירוסלאב מצ'יר את קארל נובאצ'ק 4:6, 3:6.

נצחון מרשים לפריקים

הטניסאי הישראלי שחר פרקיס זכה לזכותו נצחון מרשים בטורניר קיצבוהל, כשגבר בסיבוב הראשון על המדורג מספר 3, הצרפתי טיירי טילאן 2:6 4:6 2:6. טילאן הציל חמישה כדורי סיום בסרם נכנע סופית.

פרקיס ניצח לאחר מכן בסיבוב השני את האיטלקי סימונה קולומבו 1:6 4:6.

כן עלו לסיבוב השלישי, האוסטרי הורסט סקוף, שגבר במפתיע על המדורג 14, האוסטרלי התיק פול מקנאמי 5:7 6:1 3:6.

הפתעות נוספות הוללו, הספרדי חורחה ארזה, שגבר על הצ'כי באריאן ואיידה 4:6 6:7 והאיטלקי מרקו אוחמליני, שניצח את הספרדי חואן אגילרה 6:4 6:7 5:7.

פאריסי־מונאקו 1:3

בפתיחת משחקי הליגה הצרפתית בכדורגל, הצליחה מארסיי לנצח את מונאקו 1:3. החלוץ הצרפתי הבין לאומי ז'אן פייר פאפן, שנרכש מבריד, הבקיע שער במחצית השניה, לעיני 46411 צופים במארסיי. הכבן אמורוס הישוה קודם לכן ל־1:1 בדקה ה־59 במסירתו של הרני לרבי.

ראסינג פאריס, שחזרה לליגה הבכירה ורכשה שחקנים במחירים גבוהים, נוצחה על ידי רן 1:0 ובאותה תוצאה גברה האלופה סאדרדמן פאריס על לאוואל, מחזיר על ביון ונאנס על ליל, שבשורותיה הבלגים הבין־לאומיים, ארווין ואנדרברג ופיליפ דסמט.

ראסינג רכשה כדורגלנים בין־לאומיים, כמו הארגנטינאי אנצו פרנצ'סקולי והמערב־גרמני פייר ליטבארסקי וכן את הבין־לאומי לואיס פרננדז בסאן ודרקן.

העולה השלישית, סנט אטיין, נפרדה בטוסו בתיקו 3:3.

25 שערים הובקעו בעשרה משחקים, שלושה מהם בבעיטות־11.

בלום נוצח ע"י הרוסי צ'סנוקוב

הטניסאי גלעד בלום נוצח בסיבוב הראשון בטורניר הבין־לאומי באיסטנבול ע"י הרוסי אנדריי צ'סנוקוב 6:1, 7:6.

בלום הוביל במערכה השניה מול הרוסי, המדורג 39 בעולם, 1:5 בשובר־שוויון, אך נכנע לבסוף תשר בהמשך ההתמודדות.

תוצאות בינוניות באליפות ארה"ב בשחייה

תוצאות בינוניות הושגו באליפות ארה"ב בשחייה במסטה־קלרה, שבוע לפני אליפות העולם בספרד.

האלופה האולימפית ב־800 מטר חתירה, טיפאני כהן, הסבה לפרפר וניצחה למרחק 200 מטר, בזמן של 2:12.66 דקות.

גרייס קורנליוס התורה 100 ב־57.05 שניות ובמשחה המקביל לגברים, קבע סקוט ביאדאס זמן של 50.51 שניות.

האלוף האולימפי ב־200 מטר גב, ריק קארי, עבד את המרחק ב־2:02.06 דקות, בחתי שניות לימנע יותר מהישגו בלוס־אנג'לס. באותו מרחק בסגנון פרפר, ניצח כלוויד סביאארס, בזמן 2:00.17 דקות.

אנדראה היים שחתה 200 מטר גב ב־2:14.59 דקות וסם שוורץ עבר 200 מטר חזה ב־2:19.29 דקות.

ביפאני כהן ניצחה גם ב־800 מטר, בזמן 8:36.72 דקות. היתה של הדרום־אפריקאי, הלוחב בארה"ב, הוא הדרביע בביתו הסנה.

הישגים בינוניים בפתיחת אליפות ישראל בשחייה

מאת יצחק אשל

רמה בינונית הסתגנה אתמול בבריכת מכון וינגייט בפתיחת אליפות ישראל בשחייה, שתסתיים בשבת.

רק שיא בודד, לנילאי 12, הושג ביום הראשון של האליפות ע"י שחייני הפועל ימק"א במשחה 100×4 מ' חפשי – 4:39.39 ד'.

שני השחיינים הבכירים, אייל סטיגמן ושגב פורת, היוצאים לאליפות העולם בספרד, לא זינקו למים על־פי החלטת מאמניהם. היעדרם בלט מאד במשחים השונים.

ראוי לציין את השחיינים הצעירים של הפועל הוד־השרון/בית ברל, שצברו תארים ומדליות.

היום באליפות (בנים ובנות): 200 מ' חתירה, 100 מ' פרפר, 200 מ' גב ו־200 מ' מעורב־אישי. התחרויות המוקדמות ייערכו בבוקר, ומשחי־הגמר – אחה"צ.

תוצאות היום הראשון

בנים – 400 מ' חפשי: 1. יוהאי ליפשיץ (הפועל עמק־יזרעאל) 4:08.82 2. ערן הירש (מכבי חיפה) 4:10.15 3. זוהר וייס (הפועל בני־שמעון) 4:10.97; 200 מ' פרפר: 1. חן שכטר (מכבי ת"א) 2:10.78 2. ערן גרוזי (מכבי ירושלים) 2:12.53 3. זוהר גלילי (הפועל עמק־חפר) 2:15.61; 100 מ' חזה: 1. שגיא סטיגמן (הפועל עמק־יזרעאל) 1:08.08 2. אלון קובל (הפועל הוד־השרון/בית ברל) 1:11.14 3. אמיר גולן (הפועל הוד־השרון) 1:11.37; 100×4 מ' חפשי: 1. הפועל עמק־חפר 3:39.72 2. הפועל הוד־השרון 3:45.09 3. הפועל בני־שמעון 3:48.21.

בנות – 400 מ' חפשי: 1. מיכל אמיר (הפועל הוד־השרון) 4:42.18 2. מורין פרידמן (הפועל הוד־השרון) 4:45.15 3. עינת גבאי (מכבי חיפה) 4:46.51; 200 מ' פרפר: 1. הדר קליינמן (מכבי קרית־אונו) 2:25.29 2. קרן סרן (הפועל עמק־הירדן) 2:29.85 3. מורין פרידמן (הפועל הוד־השרון) 2:29.96; 100 מ' חזה: 1. אידית אפרתי (מכבי ת"א) 1:19.27 2. ענת אסף (הפועל עמק־הירדן) 1:19.48 3. זוהר לבנסברג (הפועל גליל־עליון) 1:19.58; 100×4 מ' חפשי: 1. הפועל הוד־השרון 4:19.00 2. מכבי ת"א 4:21.28 3. הפועל עמק־חפר 4:23.22.

"מונדיאל" נוסח לוד: טורניר קט־רגל מלהיב

מאת ברוך דגן

"המונדיאל" בגיע לבית־הספר ע"ש אורי בשכונת בנות בלוד. 24 קבוצות מתמודדות בשבוע האחרון בטורניר קט־רגל מיוחד, הבנוי על־פי שיטת המשחקים של "המונדיאל".

המונדיאל, שיזום ע"י מנהל המתנ"ס, [illegible] ובני הנוער המשתתפים [illegible] הקבוצות שונות מתמשכות בערכים, [illegible] הקבוצות מייצגות שלסנות, [illegible] במיוחד לרגל האירוע.

המגרש המואר במועדון מרכז בורי צבי מאות הצופים בכדורגל, המגיעים מאבנאים סוערים [illegible] הטורניר מאורגן על־פי חוקת השיפוט הבין־לאומית ומנוהל ע"י שופטים רשמיים. [illegible] כמו באיצטדיונים גדולים, מכריז על ההרכבים ומבקיעי השערים ומבקש מהקהל לעודד את המתמודדים.

בטורניר, שיימשך חודש, ניתן למצוא את שחקן העבר של הפועל לוד והפועל ירושלים, זאב בגר, לצד כוכבים מקומיים כמו בני סמרה וישראל ברממן. לצד "הפייגים" מופיעים גם אנשי מעודון "אורי", שחקני השכונים האחרים, שבמסחותיהם ניתנו להם על־פי מיתוב הפיינים. כל קבוצה מופיעה בתלבושת ספורטיבית מלאה עם [illegible] בכללי העדשות נהורת הלוקה טיירית מן המשקים.

יעקב אסקלון, בעבר שחקן ועתה מאמן בהפועל לוד, חזר לפעילות במיוחד לצורך הטורניר. "אם הצליחו להכריע אותי לשחק, כנראה, שהמארגנים באמת יודעים לארגן מפעל מעניין". הוא מגיב.

וולס ויוסטון חוזרים לחיפה

מאת יוסף גלהר

הכדורסלן שחום העור, רולנד יוסטון, שנ"ע אסתקר לכים לעלות ללינה הצרפתית הראשונה, הגיע שלשום ארצה. אתמול הוא ערך כבר אימון בכורה בשורות הפועל חיפה, בה שיחק לפני שנתיים. הקבוצה עדכה אימון כושר בסנסוריום "יערות הכרמל".

היום מצפים לבואו של שחום העור קלפטריק וולס, ששיחק בשנתיים האחרונות בשוויץ ואנגליה, ולפני שלוש עונות היה שחקן הפועל חיפה.

פנים חדשות באימון אתמול היו אבנר שמ־טוב מבית"ר ת"א, רונה אופיר (17) אחיו הצעיר של איתן. בכך ישחקו שני אחים בסגל הבוגר לראשונה בתולדות הפועל חיפה.

● שני הזרים של מכבי חיפה, ג'ונס פלאוארס השחום ומייק קלארק הלבן, שהגיעו כבר ארצה, יערכו הערב אימון ראשון באולם מכבי בכרמל. כמו כן יתאמנו לראשונה בקבוצה שני שחקני החיזוק הישראלים, סטיב שלבסר מהפועל ר"ג ושמואל גנדלמן ממכבי ירושלים.

ויליאמס ישחק כנראה ברמלה

מאת משה כהן

אריל ויליאמס, הכדורסלן הכושי מקבוצות מכבי והפועל ת"א, "יורד" בעונה הבאה כיתה וישחק כנראה בקבוצת אליצור רמלה מהליגה הארצית.

הרמלאים סכבר סיכמו עם המאמן יהושע רוזין, התאכזבו קשות לאחר שרוזין התם על חוזה עם מכבי ראשון־לציון ורכשה את קודק נלסון שאת סכרו תמשיך לשחק בקבוצת מכבי ת"א.

בלית־ברירה סיכמה רמלה עם המאמן הוותיק שמואל יעקובסון שיצא לארה"ב בנסיה לסכם עם אריל ויליאמס על הופעה בקבוצת אליצור רמלה. בנוסף לכך ינסה יעקובסון לאתר שחקן זר נוסף. אם אכנם תצליח הקבוצה הרמלאית להזיק את שורותיה, צפוי מאבק חריף על העליה לליגה הלאומית בינה לבין קבוצת מכבי ראשל"צ.

נבחרת הכדורמים יוצאת היום לאליפות העולם

נבחרת הכדורמים יוצאת היום לאליפות העולם בספרד, שתיפתח ב־12 בחודש.

המשחק הראשון יהיה מול הונגריה, אח"כך תתמודד הנבחרת עם ספרד ואיטליה. ישראל מייצגת באליפות את יבשת אסיה.

בנבחרת 13 שחקנים: בני לנג, עופר פרידמן, טל סגוניה, אייל קניק, ניר שמיר, דוני קרן, גדעון ויתקון, ארנון פלג, אוהד בדהדור, רמי פריזר, אלי קרמן, רונן שוהם ואוהד דגם.

המאמן ההונגרי אישטון גור יגיע לספרד מבודפשט. בראש המשלחת עומד מיקי הוד, יו"ר ועדת הכדורמים.

● במשחקי השלמה בליגה הלאומית בכדורמים גברה האלופה, הפועל גבעת־חיים, את מכבי קרית־אתא 5:22 והפועל גשר־הזיו ניצחה את הפועל כ"ת 3:18.

הפועל מסכים לבחון מחדש את צמצום הליגות

מאת אשר גולדשלגר

ראשי הפועל בהתאחדות לכדורגל ייאותו להקים ועדה מומחים, שתבחן את נושא צמצום הליגות הלאומית והארצית. הקמת הועדה התאפשרה בעקבות מו"מ שהתנהל בין ראשי מרכזי הספורט, בעקבות לחץ של ראשי הכדורגל במרכז מכבי.

עם זאת חזר יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סוידי, על עמדת הפועל ואמר, כי העונה תחל ההתאחדות לכדורגל בצמצום הליגה הלאומית בכדורגל.

ועדת המומחים, שתוקם ותכלול את כל הסיעות המרכיבות את ההתאחדות לכדורגל, תבחן, בין השאר, את שיטת המשחקים העונה ושיטת הצמצום.

סוידי אמר, כי אינו יודע אם הוועדה תחל בעבודתה עוד לפני פתיחת העונה הנוכחית, אבל הדגיש, כי אין בה לשנות את עובדת הצמצום. מבחינתו של סוידי קיימת בעיה לגבי הליגה הארצית. עוד כה סדם הוחלט כיצד תאוחד או תצומצם הליגה הארצית בעקבות ירידת ארבע קבוצות מהליגה הלאומית ועליית שתי קבוצות בלבד.

הוודיאו מוכיח: הסייפים החמיצו נצחון על ברה"מ

מאת ברוך דגן

נבחרת הסיוף הישראלית, שסיימה במקום התשיעי באליפות העולם בבולגריה, החמיצה נצחון סנסציוני על נבחרת ברה"מ. לאחר שחזו ביומיים האחרונים שוב ושוב בסרט הוודיאו מההתמודדות עם הרוסים, התחזקה ההתרשמות אצל הישראלים, כי רק קיפוח בשיפוט מנע נצחון.

מזכיר איגוד הסיוף, משה בדעורא, מציין לטובה את ההופעה הישראלית באליפות. ההישג הטוב נרשם בתחרות הקבוצתית, בה נטלו חלק 26 נבחרות. אולם גם בתחרויות ליחידים היו התוצאות מרשימות. שני סייפים, האחים יצחק ויהודה הטואל העפילו לחצי־הגמר ובשלב זה בכלל הגרלה קשה. יצחק הטואל נפגש עם אלוף העולם לשעבר ובין המובילים בענף, האיטלקי באורו נומה, ונוצח רק לאחר קרב צמוד.

נבחרת הסיוף עמדה, למעשה, בדרישות המקצועיות, שהוצבו בפניה ע"י היחידה לספורט הישגי בקום 9–12 באליפות) והיא תקבל עתה "אור ירוק" להתכונן לאולימפיאדת סיאול. הרביעיה הבכירה כוללת את יצחק הטואל, שלומי אריאל, אהרי כרמי ונסין בלנק.

האליפות בסופיה היוותה גם ציון דרך אישי לבקיעורא. מזכיר האיגוד עמד בהצלחה במבחני השיפוט לדרגה הבין־לאומית הראשונה, והוא הצטרף אל השופט הוותיק, אודיאל בר־יוסף, המחזיק מזה שנים רבות בתואר השיפוט הבכיר.

המשנה הכדורגל [illegible] [illegible] [illegible]

חניתה מציעה לעין־המפרץ לאחד קבוצות הכדורעף

מאת אשר גולדשלגר

איחוד מעניין עשוי להתבצע בכדורעף הישראלי. קבוצת הפועל חניתה / מטה אשר הציעה לקבוצת הפועל עין־המפרץ להתאחד ולהקים קבוצה אחת חזקה, שתכלול את כל השחקנים מטעם ועד חניתה.

הרעיון של חניתה לאיחוד הקבוצה הוא, בעיקר, על רקע קשיים בחיזוק הקבוצה. אולם נראה, כי קיימים קשיים באיחוד גם בשל המרחק הרב בין הקיבוצים.

ניצן פז, כדורעפן בין־לאומי לשעבר חזר משליחות באפריקה, עשוי לחזק את הפועל חניתה / מטה אשר. ייתכן גם, שניצן פז ייטחק בהפועל כפר־סבא.

הפועל חניתה מבקשת לצרף לשורותיה את מודי בורנשטיין, ששיחק בעבר בהפועל המעפיל והפועל רמת־אביב.

שחקן העבר, זאב כגן, יהיה יו"ר אגודת הפועל קרית אתא.

תל־אביב – יפו
מרחב תכנון מקומי – נצרת
מרחב תכנון מקומי מחוזי – מחוז הצפון
הודעה על הכנת תכנית מפורטת מקומית בתחום הצרת
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 כי הועדה המקומית לתכנון ולבניה בישיבתה מס' 10.86 בתאריך 2.6.86 החליטה להכין תכנית מפורטת מקומית מחודשת שבתחום עירית נצרת. תכנית לכנת הגליל – נצרת.
ואלה השטחים הנכללים בתחום התכנית הנ"ל:
גוש 16576 חלק מחלקה 1
חלקות בשלמות 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – (דרך)
גוש 16577 חלק מחלקות 1 – 4 – 6 – 10 (דרך)
חלקות בשלמות 2 – 3 – 11 (דרך)
גוש 16580 חלקות בשלמות 1 – 3 (דרך)
חלק מחלקה 2
הכל כמסומן במפה בקנה מדה 1:1250 הנמצאת במחלקת ההנדסה בעירית נצרת ובמשרדי הועדה המחוזית מחוז הצפון – נצרת עלית.
מרדכי קלעגי – יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון
תופיק זיאד – יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – נצרת

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי־משגב
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה משגב ד.נ. משגב 20179 רחוב לחיבי ועבאדה ד.נ. עצב.
הופקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 5168 – בצפה תפן 7 (פלר) ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: כמסומן בקו כחול בתשריט.
עיקרי מטרות התכנית: תיחום שטח המיועד של הפיקם והסדר הבניה בו.
כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקבלת קהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית סבורכה והתכנון עלה גלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.
תאריך: ג' בסיון התשמ"ו
10.6.1986
מרדכי קלעגי – יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

מכרז מס' 6/86
ב.א. בזה יוזה בקשה הצעות למכירת 7 אוטובוסים ד"ן מיצובישי.
המכרז ייסגר ב־13.8.86 בשעה 15.00. ניתן לקבל את תנאי המכרז במשרדי המועצה והמסמכים הלק בלתי נפרד ממכרז זה.
דוד דוד
ראש המועצה

עירית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן החוק)
בנ' 451 78
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי בר טובר חזר ואהוד דביש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת בניה בדרגות בגוש 166 חלקה 218 ברחוב המסגה בירושלים והיתה בנית מדרגות מלוס ברוחב של 4.50 מ' בגבול המגרש.
את ההתנגדויות להתרת בנית מדרגות הנ"ל אפשר להגיש תוך 15 יום מתאריך ההודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200–1400.
אברהם בהיזה, מ"מ ראש העיר
מ"מ יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

מעריב. להיות בעניינים.
קרא מחר במעריב יום ו':
מאחורי האירועים: דוד ליפקין על המפולת הקרבה של קרנות הפנסיה; סופר מעריב בפולין: כאן יפגשו הרוסים עם הישראלים.
חקירה מיוחדת: אבי זה כולה חודש ברפואת השיניים. לפני שאתה פותח את הפה כדאי לבדוק כי מטפל בך. אנשים ללא הסמכה רפואית וללא רישוי מבצעים עסקים ברפואת שיניים, חלקם בידיעת משרד הבריאות. תחקיר מיוחד בכתבה ראשונה בסדרה.
אנשים בעניינים: מיכל קפרא משוחחת עם דוד קולין, האיש שאהובים לאהוב. הדיבור העצמי של את כולל את הכותה "סוחר נשק". מצליחן אמיתי. כלוסט. איש חברה. בן טיפוחו של עזר ויצמן.
מגמות וכיוונים: עפרה ישועה לייה סוקרת את גל הסנכרונות השוטף את אמריקה. המטפה האמריקאית חוזרת גם להורי המלוטות.
חשיפה עם: יעל פז למר משוחחת עם רחל ורדי, שחקנית בשלה, המשפחה גם על חייה המשותפים עם אייל בלשונות הצלב. סיפור שנגמר. על אהבה ופער גילים של 14 שנה.
ביקורת וסטירה: זאב שנבר וזום נאמן מתמאים מבני נפש: הכנסת איטה את החוק איסור פרסום תמוך; מפזרי הלולים השחורים בדגום.
סגנון חיים: טורית הדש: "אני לא יוצאת מגודי לנפה את הבית". ינמיד ליס כשהייתי בבוקר".
עסקים: המבחר הגדול ביותר של הצעות לקניה ולמכירה - בלוח מעריב.
מעריב

לעתון "דבר"
דרושים
רוכשי מנויים
בכל חלקי הארץ
המעוניינים יפנו לאגף השיווק
טלפון: 03-286141.

בית ליסין
מבחר מהצגות הפסטיבל הבינלאומי השלישי לתאטרוני בובות
"בוקר טוב פריז" (צרפת) לילדים מגיל 5 היום 7.8 ב־17.00
"הדמן" (גרמניה) למבוגרים הערב 7.8 ב־20.30
"פנטזיות לילדים" (מקסיקו) מגיל 6, שבת 9.8 ב־11.30
"פנטזיות למבוגרים" (מקסיקו) מחר ו' 8.8 ב־21.00
"סתם יום של חול" (ישראל) לילדים מגיל 5 שבת 9.8 ב־17.00
"עד כאן" מופע ראיונות פומבי של קול ישראל מנחה שלום קיטל הערב 7.8 ב־21.00
מרים גבריאלי ב"שש שעה רקובה" מחר ו' 8.8 ב־21.00
קורין אלאל "שירים בכיף" מחר ו' 8.8 ב־23.30
"זוג פתוח" עם יונה אליאן וששון גבאי מחר ו' 8.8 "אורדע" רמת־גן ב־22.00
"שחור היה הלילה" הצגה מצחיקה על גורל אכזר, הצגות בכורה מוצ"ש 9.8 ב־20.30
"לשיר בתיאטרון" עם זהרירה חריפאי מוצ"ש 9.8 ב־21.00
"מרתף הג'אז" עם אלי מאירי – פסנתר וחברים א' 10.8 ב־21.30 הופעה יחידה בארץ
הסרט "לא מאוחר לאהוב" של הבמאי הספרדי הנודע קרלוס סאורה בהקרנת בכורה ארצית הערב 7.8 ב־23.15
הסרט "אבודים באמריקה" של הבמאי הנודע אלברט ברוקס בהקרנת בכורה ארצית מחר ו' 8.8 ב־14.30, 23.15, מוצ"ש 9.8 ב־23.15. לפי בקשת הקהל הקרנות מיוחדות בימים א' 10.8, ב' 11.8, ג' 12.8 בשעות 19.15, 21.30, 23.15, ה' 14.8 בשעות 21.30, 23.15.
ויצמן 34 (כיכר המדינה) תל־אביב
טל' הקופה: 216653, 257966
חניון מרווח פתוח לקהל. הסדר מיוחד למנויים

יוצאים לאור

מאת מירי פז

המשנה הציונית־סוציאליסטית

שלמה אבינרי: „משה הס, בין סוציאליזם לציונות”. עם עובד/ ספרית אפקים בעריכת אהרביה מלכין.

הביוגראפיה של פרופ' אבינרי מזמינה הערכה חדשה לחשיבות תרומתו של משה הס לסוציאליזם ולציונות כאחד. משה הס, צאצא למשפחת רבנים, נולד ב־1812 בבון. על שנות נעוריו העיד „גופי היה חלש, רוחי גסה ונבערה”. עד גיל 16 ניסו מלמדיו „יצורים לאנושיים”, לדבריו, להרביץ בו תורה ותלמוד. אף שלא קיבל חינוך ראוי, החליט להיות סופר „משום שכתבתי יותר ממה שקראתי אי־פעם; לפיכך גם חשבתי יותר ממה שהיה לי חומר למחשבה”. ב־1837 פירסם בעילום שם את ספרו הראשון „ההיסטוריה הקדושה של האנושות” שקרא לשינוי החברה ברוח רעיונות הקומוניזם. הספר לא עורר הדים רבים למרות מסריו הנועזים במושגי אותם ימים. כעבור ארבע שנים פירסם את ספרו השני „הטריארכיה האירופית” שבו הטיף לברית בין הכוחות הרדיקאליים בארצות הקידמה – צרפת, אנגליה וגרמניה. הספר פירסם את מחברו בחוגי אנשי עסקים ליברליים והם הזמינו אותו לערוך את העיתון „ריינישה צייטונג”. כעורך העיתון נזדמן לו לפגוש את קרל מרכס, ומאוחר יותר, כעיתונאי שכתב מפאריס לעיתונים רדיקאליים בגרמניה, התוודע לפעילים פוליטיים. אך הפגישה עם מרכס השפיעה עליו יותר מכל. ההכרה של הס בגדולתו של מרכס מחד גיסא, ובנחיתותו הרוחנית לעומתו מאידך גיסא, ציינה את יחסו אל מרכס במשך כל ימי חייהם. האמביוולנטיות היתה כנראה הדדית: בנוסח הסופי של „המניפסט הקומוניסטי” מתח מרכס ביקורת מושחזת על הס ועל הסוציאליזם המוסרי שלו. בשנות ה־50 של המאה ה־19, שהיו שנות השפל של התנועה הסוציאליסטית, גילה הס עניין הולך וגובר ביהדות וב־1862 הפתיע את עמיתיו הסוציאליסטים בספרו „רומי וירושלים” שבו קרא ליהודים לשוב לארץ ישראל ולהקים בה קהילה סוציאליסטית. ידידיו של הס ראו בספר תפנית בלתי־מוכנת בדרכו הרעיונית. פרופ' שלמה אבינרי עוקב אחר דרכו הרעיונית של משה הס ועומד על ייחודה. הס, גורס אבינרי, לא הגיע אל רעיון הקמת חברה סוציאליסטית־יהודית בארץ ישראל במפנה פאירע באחרית ימיו, עם פירסום „רומי וירושלים”. כבר בספרו הראשון, כשהיה רחוק ממחשבה על פתרון לאומי לעם היהודי, העסיקה את הס השאלה היהודית, וההתמודדות עם בעיות הקיום והגורל היהודי ציינה הן את דרכו הרעיונית והן את פעילותו הפוליטית. הסוציאליזם והציונות לא היו שני רבדים נבדלים בהגותו של הס, אלא התקיימו זה בצד זה. בניגוד לקרל מרכס ולהיינריך היינה, ידע הס להבחין בחשיבות הזיקה בין המאבק לשחרור לאומי ובין הסוציאליזם. בכך היטיב הס, שלא הותיר משנה סדורה כרוגמת עמיתו־יריבו מרכס, לקרוא את רחשי הלב של בני דורו יותר מאבות המסורת המרכסיסטית שעד 1848 לא הכירה בחשיבות הגורם הלאומי. לדעת פרופ' אבינרי „רומי וירושלים” הוא החיבור שפיענח את חידת העידן המודרני יותר מאשר „המניפסט הקומוניסטי”. הביוגראפיה של אבינרי מעצימה את תרומתו של משה הס לסוציאליזם בכללו ולציונות וגם זורה אור על תיפושיהם של היהודים־הגרמנים בני הדור הראשון לאמנציפציה אחר זהותם.

כליאה קלועה בבליאה

רחל חלפי: „זיקית או עקרון אי הוודאות”. שירים 1970־1981. הקיבוץ המאוחד.

אחד מספרי השירה היפים שראו אור בשנה האחרונה. זו שירה שאינה משיקה לאסכולה או לאופנה כלשהי. רחל חלפי כובשת בכנותה וברגישותה, כמו בשורות „אור רך כלא בתוך כווץ אשוף־תפס/ ים כלוא בתוך אלים/ המיה כלואה באלם לב/ לב כלוא בדאגה מכלה/ אפשריות כלואות באפשריות נגריות... כליאה קלועה בתוך כליאה/ מקלעת כלא כולאת לבלי התר/ ורק/ החרכים/ נראים כחופש/ הזוי”.

אלתרמן והשואה

חסידיו ומוקירי זכרו של נתן אלתרמן נפגעו מדברים שנכתבו במדור זה במסגרת סקירת קובץ משירי „הטור השביעי”. העזתי לגעת גם בנושא הרגיש והפרובלמטי – ההתייחסות אל השואה – ולהביע הערכה לפיה לא היתה השואה נושא מרכזי בשירת אלתרמן. זו היתה ההרגשה שעורר בי המפגש עם שירי „הטור השביעי”, במיוחד אלה שנכתבו ב־4־1943. לא טענתי שלא הגיב עליה כלל. לא בעובדות דיברתי, אלא בהערכה; הערכה הכרוכה, בין השאר, בציפייה לעוצמת תגובה אחרת מאיש הרוח בעת ההיא, ובמיוחד ממי שהגיב ברציפות ובאינטנסיביות על אירועי היום. השאלה אינה אם אלתרמן כתב או לא כתב על השואה, אלא איזה מקום תפסה ההתייחסות לשואה בתוך מכלול שירתו, מה היה אופי ההתייחסות השירית לשואה בהשוואה עם ההתייחסות השירית לנושאים אחרים.

הקולות המוחים בציטוטים מוכרים מתוך כמה משיריו של אלתרמן בכל ויכוח בנושא זה, אינם תורמים לליבון ויכוח ענייני ופתוח; אולי להיפך: אפשר שמקהלת הקולות רועמת מתוך עניין לסתום את הגולל על ויכוח כזה.

ריגשו אותי תגובותיהם של קוראים; אלה שהזדהו עם תחושה של חסר בהתייחסותו של אלתרמן ב„שירי העת והעתון” שלו בתקופה זו והודו באנחת הקלה על שהדברים נכתבו, ואלה שנחלצו להגנה על אלתרמן בחירוף נפש כזה עד שבילבלו בין הערכות לעובדות והחליפו ביניהן. הדרך שבה הגיב הישוב בארץ, ובעיקר העילית שלו, על שואת יהודי אירופה בשעתה, עדנה סוגיה כאובה המעוררת רגשי־אשם מזה, וטיעונים צדקניים מזה. יש לקוות שפתיחתה בבוא היום (במחקרים, למשל) של סוגיה זו תתרום לניכוח מפוכח יותר.

גלגולי עיניים

קולנוע

מאת יגאל משיח

„השיגעון הגדול” בבתי הקולנוע ברחבי הארץ

„השגעון הגדול”, סרט צנום בן 80 רגע, הוא בימה לספי ריבלין, מוקיון חסר כשרון, שההצחקה עדיין נתפסת אצלו כעסק פשוט שכולו צריחות ועיקומי פנים. ריבלין, שעל מסך הקולנוע נשמע בשתי אוקטבות גבוה יותר מאשר בטלוויזיה, פיתח לו סגנון גלגול עיניים מעצבן וחסר סיבה שאין לי דרך להגדירו אלא כמין עיכוס בהבעות פנים. גם הפה לא נסגר לרגע, ואיני מתכוון לדיאלוג. הבמאי נפתלי אלתר ושחקנו החליטו כנראה שפיו הפעור של הגיבור מתאים להתבוננות אינטימית, אבל מה שעשוי לעניין את מיישר השיניים לא שעשע אותי. אלתר ושחקנו מתייחסים להבעת הפה הפעור כאמצעי איפיון לכל סיטואציה, ואם תוסיפו לזה את הצווחות, קימוטי הפרצוף וגלגולי העיניים, ניתן יהיה לומר על גיבור קלנועי זה מה שאומר הוא על אחד השחקנים בתחילת הסרט: „כזה אידיוט לא ראיתי הרבה זמן”.

התסריט מאת מנחם גולן מכניס מנהל בנק היסטרי לבית משוגעים, ואם כי בתסריט קורה הדבר על פי צירוף מקרים, נראה מקום זה הרבה יותר מתאים לגינוניו של ריבלין מאשר העולם בחוץ. כך או כך, בית המשוגעים הופך מיד לבימה לבדיחות משוגעים ולגריות שהליכי ההומור שלהן הזכירו לי את רמת המשכל של „אלכס חולה אהבה”, יצירה של בועז דוידזון, לשעבר בן טיפוחיו של מנחם גולן. הפעם הלך המורה אחר תלמידו.

בקרוב

מאת אמיר רותם

מסתכלים על מי לירות

„שתי אצבעות מצידון” במאי: אלי כהן. ישראל 1986. קולנוע „פאר”, ת״א.

הפובליציסטים המעטים שסרט התייחסו לסוגיות החשובות שקיומו של סרט זה מעלה, יוכלו להשלים כעת החסר הזה. הנושאים המדוברים הם העובדה שזהו סרט שהופק מטעם דובר צה״ל במטרה לעסוק במלחמה השנויה במחלוקת, על כך שזהו הסרט הישראלי היחיד העוסק במלחמה זו, העובדה שהסרט מופץ בציבור על ידי מפיץ פרטי, למטרות רווח כמובן, על מה שיש בסרט ובעיקר על מה שאין בו. אלא שכעת, כאשר הסרט יוצא סוף סוף לציבור, מרכז התמונה הוא הסרט עצמו.

הסיפור הוא על מחלקת חיילים בתקופה האחרונה של השהות בלבנון. מפקד המחלקה החדש (רוני פינקוביץ) מחליף את קודמו שנהרג בהיתקלות ופוגש את ג'ורג' (אלון אבוטבול) הלץ, במבינו (דודו בן זאב) גבה הקומה והרגיש, ראוף (נאזי ראבח) הדרוזי שהתאהב בבת המקום ומבקש לשאתה, אפי (בועז עופרי), השר בסרט את השיר היחיד שנכתב על המלחמה הזו, טוביה (שאול מזרחי) המ״פ ומיקי (ארטי הלל) חיילת נחשקת המשלבת מלחמה ואהבה.

התסריט נכתב על ידי הבמאי בשיתוף עם התסריטאי צבי קרצנר („עתליה”) ועם ד״ר ברוך נבה. צילם יחיאל נאמן; הפיקה יחידת ההסרטה של דובר צה״ל בפיקודו של אלי דורי. ההתמודדויות של החיילים שבסרט הן בעיקר במגע עם האוכלוסיה המקומית, שחלקה אויב ורובה אזרחים חפים מפשע. הבית הראשון בשיר „שתי אצבעות מצידון” מיטיב להסביר זאת: „שתי אצבעות מצידון,/ אני יושב בדכאון,/ כל היום סיור, שמירות,/ מסתכלים על מי לירות...”

טיפול על גלגלים

„אבודים באמריקה”. במאי: אלברט ברוקס. ארה״ב 1985. קולנוע בית לסין, ת״א.

אלברט ברוקס, קומיקאי אמריקאי, מככב, ביים והיה שותף בכתיבת הסרט הזה. הוא מנצל את מראהו חסר הייחוד כדי לספר סיפור על בני זוג חסרי יחוד: הוא, עובד בכיר בחברת פירסום המחכה להעלאה בדרגה והיא (ג'ולי האגרטי, הזכורה לטוב מ„סיסה נעימה” ולרע מסרטו האחרון של עמוס קולק), מנהלת חשבונות בחנות כל־בו. שניהם אמריקאיים בני המעמד הבינוני, שניהם לא יפים במיוחד, לא מוצלחים במיוחד, כלומר משעממים. לאחר שנודע לו לתדהמתו שההעלאה לה ציפה לא מתממשת, שורף דייוויד האוורד (ברוקס) את כל הגשרים, מפוטר מעבודתו, משכנע את אשתו לזרוק הכל, לרכוש מכונית־קרון, לפרוש מהחברה ולנדוד עד סוף ימיהם ברחבי ארץ האפשרויות. התכנית האוטופית מתנפצת כבר בעצירה הראשונה בקאזינו. מסתבר ש„גרין קארד” זה לא הכל. העתיד נראה מעורפל והמסע רק בראשיתו.

ברוקס לא בונה קומדיית מצבים מטורפת, אלא מעין סרט מסע שיותר משמפגיש את בני הזוג האוורד עם אמריקה, מפגיש אותם עם עצמם.

דמי דירה

„זהירות, הבית מתפרק” במאי: ריצ'ארד בנג'מין. ארה״ב 1985. קולנוע „בן יהודה”, ת״א.

תחת הכותרת של „אמבלין”, מעין חברת בת של סטיבן שפילברג באולפני „יוניברסל” הפיקה השלישיה הקבועה: פרנק מרשל, קתלין קנדי וארט לרינסון את הסרט הזה, קומדיה נוספת של ריצ'רד בנג'מין כבמאי. בנג'מין החל את דרכו כילד פלא, אחר כך עבר לגלם דמויות של צעירים יהודים פסיכוטיים משהו, בעיבודים הקולנועיים לספריו של פיליפ רות, אחר כך ב„מלכוד 22” וסרטים אחרים. בשנות השמונים היה לבמאי. סרטו הקודם „השנה האהובה עלי” בכיכובו של פיטר אוטול זכה לתגובות טובות גם כאן. בסרט זה מספר תסריטו של דייוויד גלר על שני בני זוג (טום האנקס מ„ספלאש” ושלי לונג) המשיגים את בית חלומותיהם במחיר מצחיק ולומדים להיוכח מרוע בצורה הקשה. תפקידים נוספים נמצאו לאלכסנדר גודונוב, רקדן בלט שניתר בהצלחה אל הקולנוע ב„העד” ולמורין סטייפלטון הוותיקה.

חטיפה שבזאת

„אצבע משולשת”. במאי: ג'ין קאוף. ארה״ב 1985. קולנוע „דקל”, תל אביב.

ד״ר רוג'ר (טום קונטי) ואשתו לשעבר ג'יין (טרי גאר), נפגשים שוב בנסיבות מיוחדות. הם נחטפים על ידי שודד בנק. זוהי תחילתה של הרפתקאה רבת ארועים הכוללת הסטת מטוס ונחיתת אונס, מפגש פנים אל פנים עם שבט קאניבלים, מנוסה מאוניה טובעת ושאר ירקות. לבד ממשחק המילים עם הסרט הישראלי החדש, לא ידועים פרטים נוספים.

לקראת שידור

מאת אמיר רותם

„ברטים ביקורי”, סרטים קצרים של בוגרי בתי הספר לקולנוע. תבנית ראשונה בסדרה

סרטי ביכורים של בוגרי בתי הספר לקולנוע הוקרנו כבר בעבר בטלוויזיה הישראלית. תמיד לקראת סיום השידורים, מעולם לא בהתייחסות מעבר לעצם הקרנתם. משהו משתנה בתחום הזה ממש כמו השינוי ברמתם (הטכנית לפחות) של הסרטים עצמם. „ברטים ביקורי”, תכנית חדשה, בת ארבעה פרקים בשלב זה, תציג בפנינו כמה מהסרטים שנעשו בשנתיים האחרונות בבתי האולפנא ולידם ואת יוצריהם. הערב, התכנית הראשונה. הדרן נשר יישב באולפן וישוחח עם רנן שור, במאי קולנוע ומורה בבית הספר בית צבי על סרטו „חתונה בירושלים”, תיעוד של החתונה המלכותית בין צאצאי אריק איינשטיין ואודי זוהר. הסרט פתח את פסטיבל הסרטים בחיפה לפני שנה והוקרן בכמה בתי קולנוע. אמיר הר גיל, בוגר טרי של בית צבי יהיה אורח נוסף והוא יתלווה לסרטו „בוקר טוב ישראל”, שזכה בפרס בפסטיבל הסרטים האחרון בירושלים. סרטו של הר גיל מעמת בעריכה מקבילה חמישה בני נוער ישראליים (קיבוצניק, בן עשירים, נער דתי, בן עיירת פיתוח ונער ערבי) בשעות ההשכמה שלהם – איש איש בסביבתו הטבעית.

בתכניות הקרובות יארח נשר את אריק קפלון (התוצ לקולנוע באוניברסיטת תל אביב) ואת סרטו „מולו לטובה” שכמעט והיה מועמד לפרס האוסקר, את איילת מנחמי (בית צבי) וסרטה „הבית השקוף”, ואת „סרט לילה” המדובר, עטור הפרסים, שביים גור הלר (אוניברסיטה).

שעת השידור נותרה אי שם בדמדומי השידורים. מחלוקת קיימת עדיין בין בתי הספר לבין הטלוויזיה ביחס לגובה הסכום בו יפוצה בית הספר. הפער הוא גדול מאוד בשלב זה, סביר יהיה להניח שחילוקי הדעות יישבו ועם ישראל ירוויח מעט רעננות יצירתית על המסך.

גברתי המקהלה

„שורת המקהלה”, המחזמר המצליח בכל הזמנים, לחמש הופעות בארץ

מאת אמיר רותם

תשע שנים עברו בין הצגת הבכורה של „שורת המקהלה” ועד שספי פיור וארנסט מרטין הצליחו להעלות את המחזמר המצליח בכל הזמנים על בד הקולנוע. השניים ראו את התורות האחרונות לפני שההצגה עלתה בפני קהל ושלפו בו במקום צ'ק על סך 150 אלף דולר. הצעה זו, כמו כל האחרות, נדחתה. כאשר הזכויות נמכרו להם, לבסוף, ב־1976, הם שילמו 5.5 מיליון דולר. מכאן היתה הדרך זרועה טעויות. הם חיכו יותר מדי שנים. בינתיים היה מי שחשב על „תהילה”, השואב יותר מדעיון אחר מ„שורת המקהלה”. „תהילה” היה לתעשייה ובניו („פלאשדאנס”, „פוטלוס”) כבר היו לשגרה. הבחירה בסר ריצ'ארד אטנבורו, במאי סרטי המלחמה למבצע הזה היתה המכה האחרונה. צפייה בסרט מעלה כמה סימני שאלה לגבי ההצלחה ההיסטורית של ההצגה.

„שורת המקהלה” עלה לראשונה על במה במאי 1975 בתיאטרון הציבורי בניו יורק. במהרה עברה ההצגה לתיאטרון שוברט בברודווי ושם גם נשארה. בספטמבר 1983 נכנסה לספר השיאים, לאחר שהרצתה נמשכה יותר מזו של כל מחזמר אחר, כולל „אוקלהומה”, „סיפור הפרברים” ו...„גברתי הנאווה”. לצד זאת זכתה ההצגה בפרס פוליצר ובתשעה פרסי טוני. בברודווי לבד צפו בהצגה יותר מ־16 מיליון בני אדם שהוזרימו 85 מיליון שטרות ירקרקים בני דולר לקופות. ההכנסה העולמית נאמדת ב־300 מיליון דולר במטבעות המקומיים של ארגנטינה, ברזיל, יפאן, נורווגיה, פורטו ריקו ובאירופה המערבית. ישראלים רבים עלו לרגל לתיאטרון שוברט אל המונומנט המוסיקלי הזה וכעת יכולים גם אסירי האגרה לנסות ולתהות על סוד ההצלחה.

מדובר בשיחזור מסוגנן של בחינות מיון לשורת מקהלה במחזמר עתידי. אוסף הדמויות המתייצבות למבחנים, האולם החשוך וקיומו של הבמאי הכל יכול, משמשים בבואה מוקטנת של עולמנו אנו. מייקל בנט, במאי מחזמרים מצליח, כינס בביתו חבורת רקדנים ובקבוצות דיון מוקלטות אגר את החומר שהרכיב את סיפור המחזה. אדוארד קלבן כתב את תמלילי השירים ומרווין המליש הלחין אותם. כל משתתף עורך לעצמו פסיכואנליזה מזורזת אל מול הזרקורים, הבמאי־כוריאוגרף שבמחזה והחבריו על הבמה ותוך כדי כך חוזרים העיסוקים בשאיפות, אכזבות, כאבי גדילה, התבגרות, מין, גזע, דת ואהבה. הרף התוכן רב המשמעות, המרכז הוא עדיין כמרכזו כל המחזמרים כולם. התנועה והמוסיקה.

מדוע לקח להצגה 11 שנה להגיע לכאן? יהיו שיצביעו על מוכנות הקהל וחזרת המחזמר לתודעה ויהיו שיצביעו על „גברתי הנאווה”, עוד מחזמה החוזר לבמות כאן, אך בלבוש עברי. סמיכות התאריכים מעוררת מחשבה. התפאורה והציוד מגיעים לכאן היישר מברודווי, כך גם 55 המשתתפים, אנשי הפקה ומפעיליה. מתוכננות ארבע הופעות בקיסריה (19־23 באוגוסט) ואחת בירושלים, בבנייני האומה ב־24 בחודש.

אליפות העולם

שחמט

בעריכת אליהו משר

הקרב הראשון: הגנת גרינפלד

קרפוב־קספרוב

1.ד4 פו6 2.ג4 ג6 3.פג3 ד5 4.פו3 רז7 5.רג4 גו5 6.רג5 מהא5 7.צג1 ד:ג4 8.ה3 מה:ג5 9. מהא4+ פג6 10.רג:ו6 ו־ס־0 11.ו־ס־0 רד7 12.מהכ5

דיאגרמה 1

12.־ מהמה 13.רומה צאג8 14.צדו1 צדו8 15.ח3 ח6 16.מו1 אא6 17.רהה2 ו6 18.צ:צ:ה+ צ:צ 19.פה5 פ:פ 20.ר:פ צדי2 21.ב3 תיקו לפי הצעת הלבן.

הקרב השני: הגנה נימצו־יהודית

קספרוב־קרפוב

1.ד4 פו6 2.ג4 ה6 3.פג3 רב4 4.פו3 ג5 5.ג3 גג6 6.רז2 ד5 7.ג:ד5 פ:ד5 8.רד2 גד4 9. פ:ד4 10.פ:ד5 ר:ר+ 11.מה:ר פג6 12.פו4 מה:מה+ 13.מ:מה רד7 14.צחג1 מה7 15.פד3 צחג8 16.פג5 צאב8 17.צג3 פד8 18.צאג1 רג6 19.פד3 רד7 20.פה5 צ:צ 21.צ:צ רה8 22.ב4 23.רה4 ח6 24.א3 ו6 25.פד3 רג6 26.ר:ר פ:ר 27.פג5 פה5 28.ב4 פד7 29.פבב מד6 30.ה4 ו5 31.מה3 ה5 32.ו:ה5 ו:ה5 33.פא5 5 34.צג2 ה5 35.צג1 ב6?

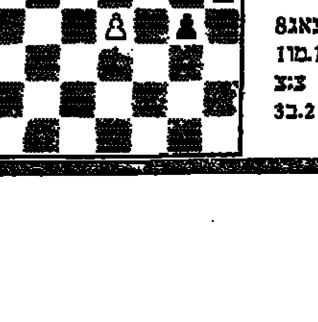

6צ.36 +6ג3.36 מה7 37.פג4 צו8 38.מה2 ג3 39.פה3? פו6 40.צ:ב6 פה4 41.צ:א6 כאן נרשם מסעו הסודי של השחור: צו2+. וההמשך: 42.מר3 פר6 43.צא7+ 44.צח7 ה4+ 45.מד4 46.פבצ+5 מג4 פ:א6+ 3 47.מד4 48.צח6+ מר7 49.פד5 ח4 50.צ:ח4 צ:צ 51.ה:ה 3ז 52.פ4 פג2+תיקו.

מכתב למהדר

כותב נחמיה פירט מאילת השחר:

„כידוע אינו עניים בגאוני שחמט יהודיים ולכן אין כל צורך „ליהר” נוספים למען גאוותנו הלאומית. במקרה זה מדובר באודולף אנדרסן שלא נזקק לשום אולפן גיור כדי להיות יהודי כשר לפי „דבר”. למען האמת, הוא היה גרמני טהור למרות שהיו לו לא מעט ידידים יהודים, דבר שהיה עדיין מותר בימיו. לא הספקתי להכירו אישית, הוא מת 37 שניה לפני שנולדתי, אבל קראתי עליו לא מעט. שם משפחתו שם נורדי מובהק, פירוש השם בנו של אנדריאס ובני שם זה ישנם לרבבות בארצות סקנדינביה. הגרמנים מתפארים בגרמניותו של אדולף זה שהיה אחד מגדולי השחמט של המאה ה־19.

אבל להוכחת טיעוני עלי להוסיף גם משהו אישי. מבחינה שחמטאית „גדלתי” בפרנקפורט במועדון שחמט שנשא את שמו של אנדרסן. זה היה המועדון הגדול והחזק במקום ודומני שמספר היהודים והלא־יהודים בו השתווה בערך. יהודים היו גם פעילים בועד המועדון עד... שביום בהיר אחד בתחילת 1933 אמרו ליהודים שאין להם יותר מקום במועדון זה. (חובבי השחמט היהודים התאספו כמעט מיד בבית קפה יהודי וייסדו מועדון שחמט יהודי אבל זה לא שייך בעצם לספור כאן).

מה שרציתי להדגיש כאן, זה שגם אחרי הוצאת היהודים מהמועדון ע״ש אנדרסן, לא שונה שם המועדון. ויש בטחון גמור שאילו היתה לאנדרסן אמא או סבתא יהודיה, לא היה השם יכול להשאר ב„רייך השלישי”. בעניינים אלה הקפידו עד לשגעון”.

ידיעות בקצרה

האמן הבינלאומי הטרי גדי רבלים זכה באליפות צה״ל 1986 בצברו 9 מ־9!) נקודות בהפרש 2 נקודות, במקום השני. זכה האמן מדק קוטליאר, אף הוא ממשתתפי אליפות הארץ האחרונה. למקום השלישי הגיעו: רוני שרף, אריה קליין, כוכב בלטר, גיל שפרירי, אלכס יקיר, יוסף רידנפלר ושאול זורין.

באליפות הבין־פיקודית זכתה נבחרת חיל האויר, שהמצטיין בין שורותיה היה מאיר בבקיר שצבר 7 נקודות (מתוך 8). במקום השנה זכתה נבחרת מפכ״ש ובשליש נבחרת פיקוד המרכז. המצטיין בלוח הראשון היה גדי רבלים מנבחרת פיקוד הדרום. המצטיין בלוח השני היה בן קבוצתו מבאר שבע, אלופת המדינה משה פיירציק עם 6 נקודות (מ־8).

ביעז אטכשינסקי זכה גם השנה באליפות מועדון „רובינשטיין” בירושלים עם 6 נקודות (מ־7) בהקדימו את האמן שאול דחוקב.

ירחון שחמט מס' 7 הופיע ובו חומר עשיר ומגוון כרגיל. ניתן להתום על הירחון גם לחצי שנה.

באר שבע א' גברה על באר שבע ב' 1:4 וזכתה גם בגביע המדינה. אנו מצטרפים להצעתו של שאול הון ב„מעריב” שאת הגביע יעניקו בטכס חגיגי בבית הנשיא, כראוי ל„משחק היהודי”.

● אליפות הנוער עד גיל 20 שנערכה בנהלל בימים אלו הסתיימה בנצחונו של דני ברס.

● גדי רכליס אלוף ישראל לנוער נסע השבוע לייצג את ישראל לאליפות הנוער העולמית המתקיימת בימים אלה בנורווגיה.

● נבחרת ישראל לפתרון בעיות זכתה במקום השלישי באליפות העולם שנערכה בצרפת בסוף יולי.

● אלון גרינפלד זכה במקום החמישי באליפות הבין־לאומית הגדולה שנערכה בעיר ביל בשוויץ. אלון צבר 6 נקודות יחד עם רבי האמנים נאן ומיילס באנגליה. במקום הראשון עם 7 נקודות יצאו פוליגאיבסקי מברה״מ ולובבן מגרמניה.

ברידג'

מאת ארנונה שפאן

שחקני הברידג' יכולים לבלות 365 יום בשנה בנסיעות מטורניר ברידג' אחד לשני. תחרויות הברידג' מתקיימות הן בערים הגדולות והן באתרי נופש ידועים כך ששחקן בעל תקציב בלתי מוגבל וזמן חופשי יכול פשוט לנסוע ממקום למקום ולראות את העולם דרך משקפי הברידג'.

היד הבאה שוחקה בתחרות שהתקיימה בבודאפשט ולקחו בה חלק שחקנים רבים בעלי שם בעולם הברידג'.

	♠ Q J 3 2 ♥ A Q 10 8 3 ♦ K ♣ J 10 5	
♠ A 4 ♥ 9 6 4 2 ♦ A J 10 4 2 ♣ 8 4	צפ מז מע דר	♠ 10 7 ♥ 7 5 ♦ Q 9 7 6 5 ♣ K Q 9 2
	♠ K 9 8 6 5 ♥ K J ♦ 8 3 ♣ A 7 6 3	

מחלק: צפון
פגיעים: אף אחד
ההכרזה:

אל תאמין ליריב

צפון	מזרח	דרום	מערב
1 הארט	---	1 ספייד	---
2 ספייד	---	4 ספייד	---
---	---		

בכל השולחנות הוביל מערב בשמינית קלאב. הכרוז שיחק את העשירית מהדומם, מזרח את המלכה והכרוז הניח למזרח לזכות בלקיחה. מזרח חזר בקלאב, הכרוז העביר את הלקיחה חזה עם הנסיך שבדומם. לכרוז יש בעצם מספיק קלפים גבוהים בהארט כדי להשליך את המפסידים בקלאב, אולם כדי לעשות זאת עליו למסור ראשית לקיחה בספייד ולכן עליו למנוע את החיתוך בקלאב ואת הקומוניקציה בין מזרח למערב. הכרוז המשיך בספייד והפסיד סך הכל שלוש לקיחות, לקיחה בספייד, לקיחה בקלאב ולקיחה בדיאמונד (אחת בתנאי שמערב הזדרז ומשך את האלוף דיאמונד).

באחד השולחנות שיחקו במזרח־מערב הצרפתים מארי (במזרח) ופירון. פירון הוביל גם הוא בשמינית קלאב, הכרוז שיחק את העשירית אולם מארי הערמומי שיחק מיד את המלך (!) הכרוז היסס מעט וזכה עם האלוף משום שהיה בטוח שמערב הוביל מ־Q 9 8 בקלאב ולכן אם יניח למזרח לזכות הוא עלול להיכשל בביצוע החוזה, (גם מזרח מסתכן במהלך מסוג זה, משום שבנוסף להטעיית הכרוז הוא מטעה גם את בן זוגו). הכרוז המשיך בספייד, מערב זכה ומכיוון שהיסוסו של הכרוז עורר את חשדו החליט לבדוק את המצב ושיחק את האלוף דיאמונד. אם מזרח מעוניין בהארט ודי שהוא משליך דיאמונד גבוה על האלוף ואם הוא מעוניין בקלאב הרי שהוא משליך דיאמונד נמוך על האלוף דיאמונד. מזרח היה מאוד מעוניין בחוזה בקלאב ולכן השליך את החמישית דיאמונד. פירון הבין את הרמז וחזר בקלאב ומזרח שישב עם ה־Q 9 אחרי ה־J 5 שבדומם זכה בשתי לקיחות בקלאב להפתעתו של הכרוז.